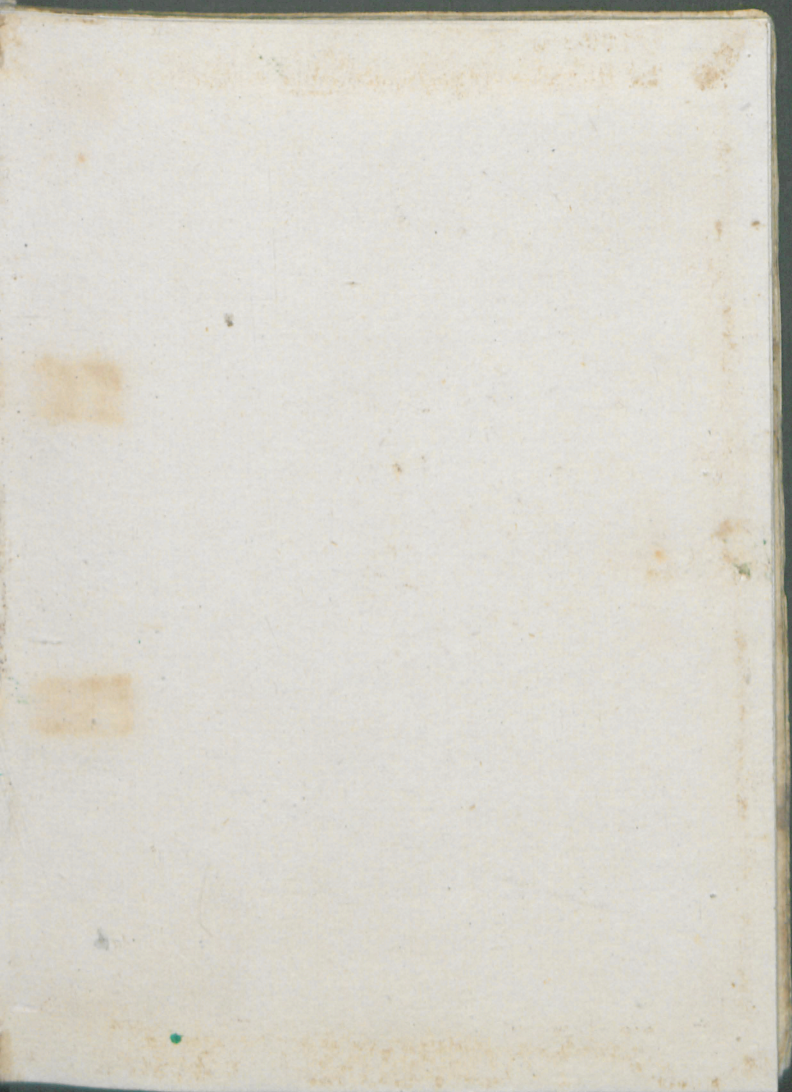

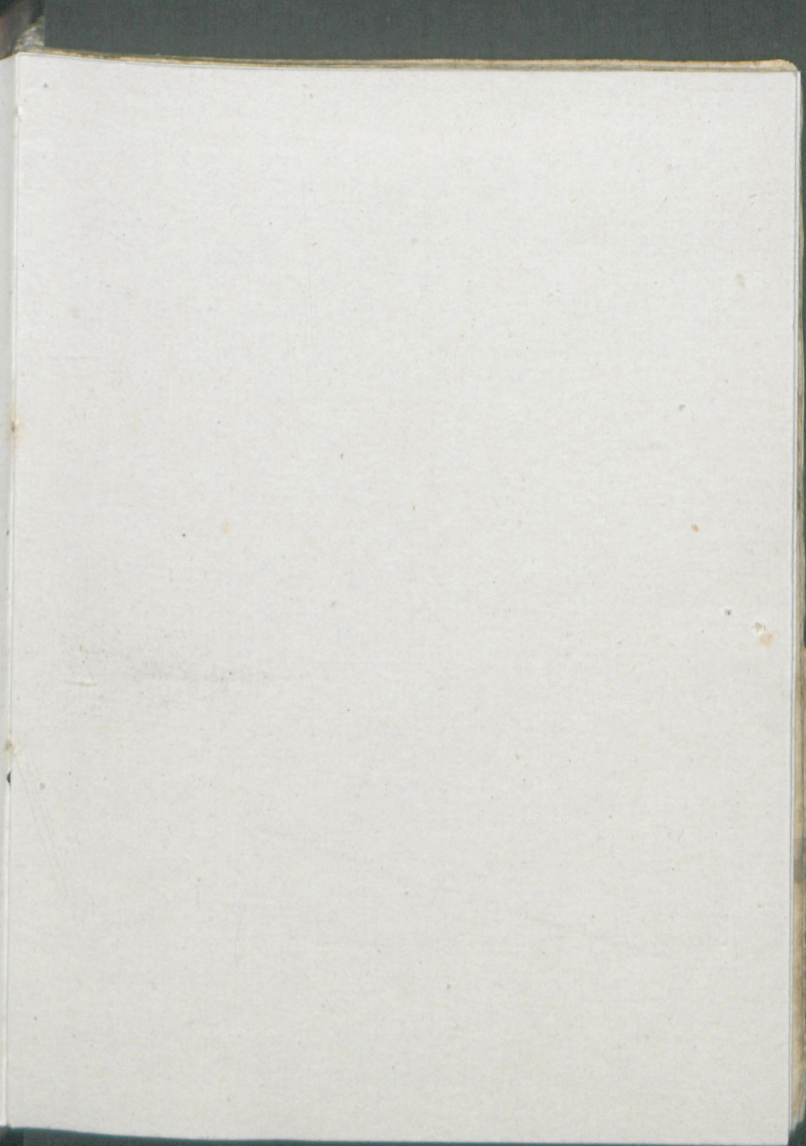
Veni sancte p[ro]p[ri]e reple
eor[um] corda fidelium et tui amoris
in eis ignem accende q[uod]
p[er] dignitatem Linguar[um] cunctar[um]
venies in unitate fidei
Congregasti illa

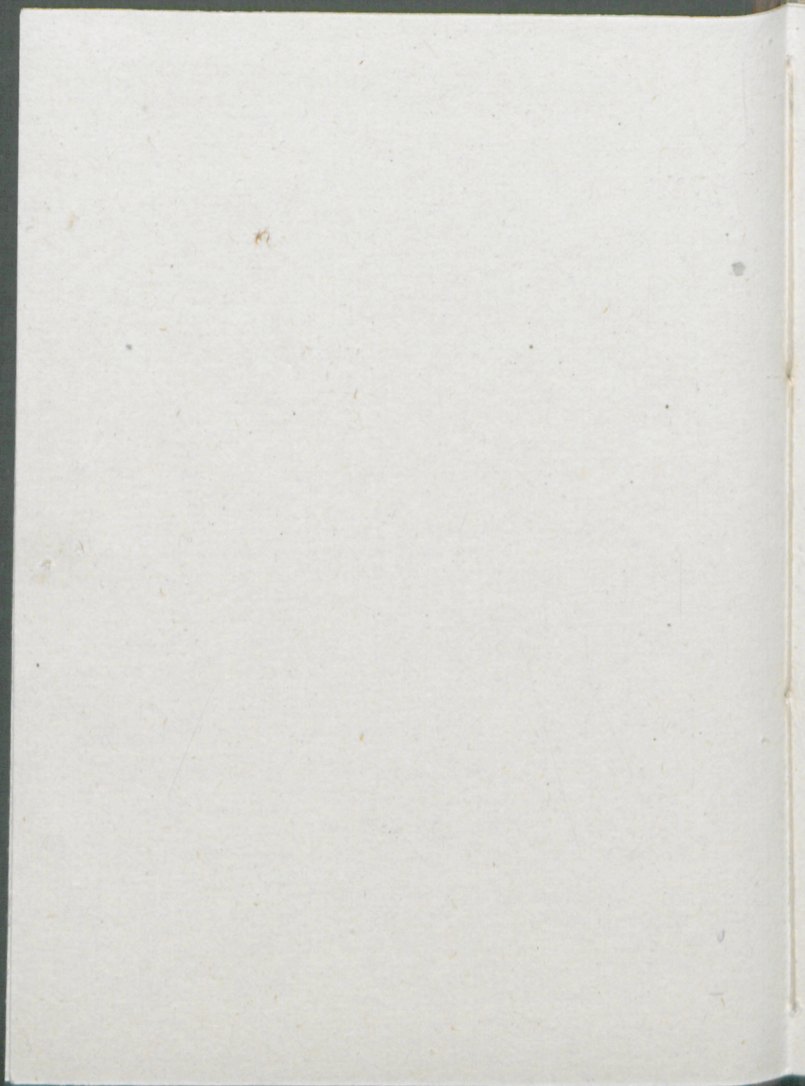
Confite[mur] do[m]ino
q[uod] n[ost]r[u]m bonu[m]

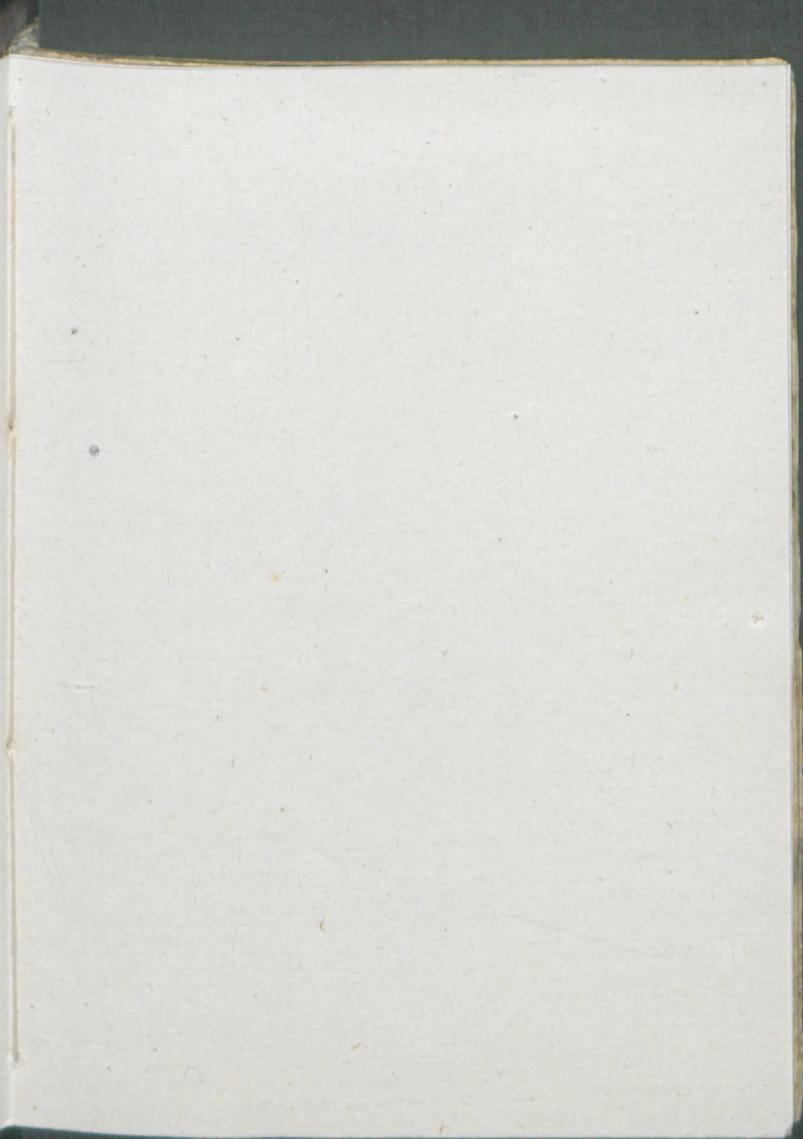
A. L. S.

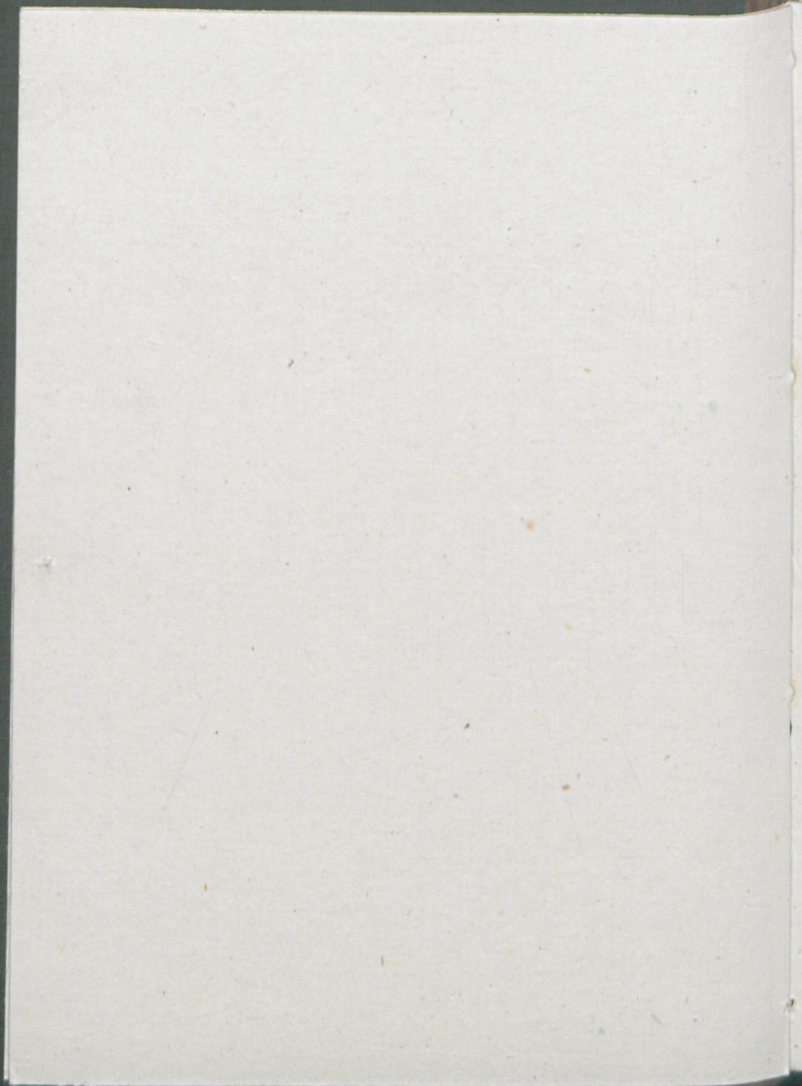

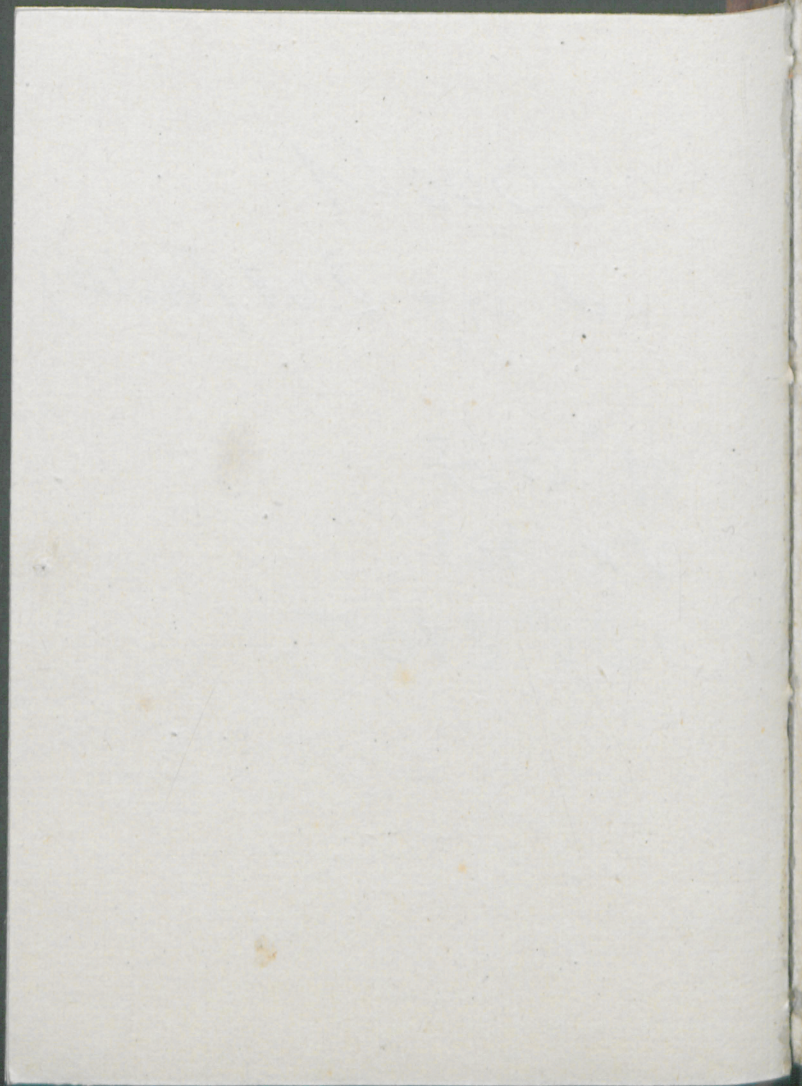
000051

d. 579. 201 (unlabeled)

M^{*} 6727

VK 404

IBP 2105

Applicatōes breues sed
 putiles materiāū tredecim Sermōnū **Vi**
 chaelis de Hūgaria: ad oēs dñicas et festini-
 tates p totius anni circulū: cū Thematibus:
 cōcordantijs: atq; diuisionibus.

Exhortatio pulcra

Antes in mundū vniuersūz p̄dicate euāgeliiū
 e omni creature **Barci. xvi. Eusebi⁹** de obitu
 beatissimi Hieronymi ait. Vultū legūt grā
 dia. addiscūt ardua. subtiliter p̄dicāt ⁊ disputāt. orna-
 te loquūtur vt a p̄lo honores capiant: ingri in plebe
 nominent. ⁊ nihil faciūt. Si expro credit mibi credi
 te: plus mouet hoīm corda vite scītas q̄ ornata collo-
 qa. Facite ⁊ postea predicate Lepit em̄ iesus facere ⁊
 postea p̄dicare. Nā valet facere sine p̄dicare: sed nō p̄
 dicare sine facere. Nō dixit Iesus. q̄ p̄dicauerit. s; qui
 fecerit volūtātē p̄ris mei ⁊c. **Brego. Qui** charitatem
 nō h; p̄dicatōis officiū nullaten⁹ suscipe dz. **Uellis**
 q̄dem multa s; oparij pauci. q̄s sine graui merore loq̄
 nō possum⁹. qz etlū sunt q̄ bona audiāt: desunt q̄ dicāt
Ecce mūdus sacerdotib; plen⁹ est. sed tñ in messe dei
 rarus valde inuenit̄ opator. Quisq; nanq; sō p̄dicat
 vt hic laudis vel muneris mercedē recipiat eterna. p
 culdubio se mercede puat. Sed p̄semus cui⁹ dāna
 tōis sit sine labore recipe mercedē laboris **Ecce** ex ob-
 latōe fideliiū vinim⁹. sed qd p̄ fideliiū aiab; laboram⁹
Quid nos o pastores agim⁹ q̄ mercedē p̄sequimur. et
 tñ oparij nequa q̄ sum⁹. Illa in n̄ro stipēdio sumim⁹?

Tabula

que p redimendis pctis suis fideles obtulerūt. nec tñ
cōtra pctā eadem vel orōnis: nec p̄dicatōis vt dignū
est studio insudamus. P̄sate fratres: nobis d̄r: vos
estis sal terre Si sal sumus cōdire mentes fidelīū de
bemus Qd̄ p̄fecto cōdimētū ille veraciter p̄mo im
pedit qui p̄dicatōis verbū nō subtrahit. Sed tūc ve
re alijs recta p̄dicam⁹ si dicta rebus oñdimus: si ip̄i
nos diuino amore p̄pungimur. Qūo nos vitā corri
gere valeamus alienā q̄ negligimus nrām Cōsidera
te ergo qd̄ de gregib⁹ agat qñ pastores lupi sunt. Sic
debemus agere curā nrī vt nō negligamus curā p̄ri /
mī: vt q̄squis ad nos iūgitur ex lingue nrē sale cōdia
tur. Bern. Nō licet tacere cui ex officio incūbit p̄di
care. Sed discas qd̄ possis docere. Tādū discēdum
est nobis q̄dū viuēdum. Nullus p̄sumat se doctore
nō indigere. nulla etas ad p̄discendū sufficere p̄t. De
artificium p̄ exercitiū recipit incrementū. Ergo sicut
apis p̄ multa florida volat vt mellificat. Sic tu p̄dica
tor p̄lege multa. accipe qd̄ deseruiat populo. Applica
fm exigentiā personarū z temporum

D̄minica p̄ma Aduētus dñi. Ecce rex tu⁹
venit tibi. *Matth. xxi. Marc. xi. Luce. xix.*

d̄ *Johis. xij. Zach. ix.* In verbis p̄missis duo
p̄ncipaliter innuūtur Primo adueniētis dī
gnitas: ibi (ecce rex tuus) Scdo aduētus ei⁹ vtilitas
ibi (venit tibi) Aduēt⁹ xp̄i est triplex: applica sermōe
xi. A. Ser. xi. *D E B.* Et nota diligēter q̄ in omī
fmone euāgeliū xp̄i est exponēdū: et illud est audiēdū
stādo z cū reuerētia. vt p̄z de p̄se. dist. i. c. *Aplica* Hec
doce. Vel practica de eplā. Hora ē nos tā de somno
surgere. ad Ro. xij. ser. xij. A. *D F. B.* Vel In die ho

neſte ābulēm⁹. ſer. vi. B. f. xij. **S** **D** **P**ract. ad placitū

Onica 2^a. Tūc videbūt filiū hoīs veniētē. Luc. xxi. Mat. xxiiij. Marci. xij. Iſa. xij. Iſa. xij. In v⁹ bis pmiſſis duo innuūt. P^oio terribil creaturaz mutatio. ibi (ērt ſig in ſole) S^odo mirabil manifeſtatio ibi (tūc videbūt filiū hoīs) Eſt triplex iudiciū. P^o mū aū mortē. z h ē pſonale. z ſit p p^oritōez. p^oſellōem et afflictoez. p. Coz. xi. Si nos dñdicarem⁹. ſ. in pñ ti: nō vtiq⁹ dñdicaremur. ſ. i ſuſo. p^oct. ſer. xi. I. f. f. I. f. xij. A. S^odm i morte. z h ē p^oculare z ſit in ſeparatōe aie. ſer. viij. B. Tertiū p^o mortē. z h ērit v^ole in execu^o tōe ſm diuinā iuſticiā. Apo. xij. Timete deū et date illi honozē qz veit hora iudicij⁹. f. xi. L. D. f. iij. A. f.

Onica. 3. Tu es q⁹ vētur⁹ ē. Mat. xi. Nota tria P^oio q^oſtiō deſiderabil z amoroſa. ibi (tu es z c) S^odo ſolutio āmirabil z vigozoſa. ibi (dicite iohi q⁹ vidisti) Ter^o p^omēdatio laudabil z p^ouoſa. ibi (ill⁹ abeūtib⁹) Hic agit de aduētū in hoīes p grāz. qz iohes grā inf⁹ p^oact. Apo. vi. veni dñe ieſu L. f. v. Ueiat dñs me⁹ p. Re. viij. Prepate corda v^oa dñio. Greg. Tergat ſor⁹ des p^oul opīs q⁹ deo p^opar domū mētis. puerb. xxiij. Fi li p^obe mibi cor tuū. p^os Coz mūdū crea i me. Mat. v. Bti mūdō corde. Deut. vi. Lu. x. Diliges do. de. tur. ex toto. z c. p^oct. f. viij. L. f. x. A. f. f. xi. D. B. ſer. xij. f. Claudi ābulāt: p^oct. f. xij. p^otorū. Lepſi mūdāt. f. v. L.

Onica. 4. Tu q⁹s es. Ioh. p. Hic p^octica de p^oſcia Cōſcia eſt gñitio ſui⁹p^oius: tu q⁹s es in natura qz mor talis. Pract. ſer. viij. A. B. C. L. Qual in p^oſcia. Sen. Conſciam magis q⁹ famā attēde. Bern. Wagne dī uitiē ſt⁹ bona z trāq^olla p^oſcia. e⁹z: carcer aie rea p^oſcia. Iſi. Nulla pena g^ouioz q⁹ p^oſcia mala. f. v. B. f. xij. B. L. Quid i reb⁹ diti⁹. in corde iocūdi⁹. in fra ſecuri⁹ z trāquillius bona p^oſcia. ij. Coz. i. B^ola n^oa hec eſt z c.

Tabula

Conſcia teſtificat. excuſat. obligat. Oīa p̄t hō fugere
p̄ter p̄ſciam. xi. q. iij. Inter verba. Dirigite viā dñi p̄
parate viā dñi. Iſa. xl. Practica ſer. xij. A. L. A.

¶ In die natiuitatis dñi. Cantate dño canticū nouū
q̄a mirabilia fecit. ps. xcviij. Sole oriēte iocūdantur
aues ſaltē mūde. Malachie vlt. Oriēſ vobis timētī
bus deū ſol. O maria ex te em̄ ort⁹ eſt ſol iuſticie xps
deus nr̄. Luc. ij. Annūcio vobis gaudiū magnū quia
puer natus eſt nob. Leo. Saluator nr̄ hodie nat⁹ eſt
gaudeam⁹. nō p̄t eſſe locus triſticie vbi ē natalis vite.
ergo Cātate dño Dies eſt leticie in ortu regali zc. hi
lariter) Cātate dño qz mirabilia fecit. Nota trīa val
de mirabilia. Primū: filij dei incarnatio. qd em̄ mira
bili⁹ q̄ q̄ deus fieret hō. Scdm. p̄ginalis ſecūdatio.
qz p̄go p̄cepit. p̄go pepit. z poſt partū p̄go imaculata
p̄manſit. Iſa. viij. Ecce p̄go p̄cipiet z pariet. Tertiū. ſi
dei p̄ceptio. ſcz q̄ hō fidē adhiberet qz nūq̄ p̄us audī
ta ſt̄ talia. Iſa. xxi. Feciſti mirabilia Pract. Ser. iij.
A. B. C. Ser. xi. A. B. C. D. E. De incarnatōe.

¶ Unica infra oct. Poſit⁹ eſt h̄ in ruinā z in ſignū
Lu. ij. Symeō hic duo p̄phetauit. Primo de ple mor
tē turpiſſimā. ibi (poſitus eſt hic in ruinā) Ser. ix. C.
F. Scdo de m̄re dolore amariffimū. ibi (tuam ip̄ius
aiāz) Ser. ix. E. Fuit datus nob in q̄druplex ſignum
ſcz puritatis Iſaie. viij. Ip̄e dñs dabit vob ſignū: ecce
p̄go p̄cipiet. Huic p̄dicūt libidinōſi. ſer. v. B. Scdo
hūilitatis. Lu. ij. Hoc vob ſignū: inuenietis infanrē.
ſer. ij. D. E. Contradicūt huic ſupbi. ſer. p̄. H. ſer. ij. H
I. D. Tercio charitat⁹. ſer. ix. F. Huic p̄dicūt iuidī.
ſer. x. I. F. xij. E. Quarto immortalitat⁹. ſ. viij. B. E. L
¶ In die circūciſiōis dñi. Vocatū eſt nomē ei⁹ ihs

Thematum

Lu. ij. Duo notant. Primo xpi penal' z dolorosa circūcisio. ibi (postq̃ summari st̃ dies octo vt circūci / deref puer) Secundo impositio nominis saluatoris gaudiosa. ibi (vocatū est nomen eius iesus) **Luce.** p̃mo. Vocabis nomē eius iesus Hodie christ⁹ p̃mitus effudit sanguinē: circūcidī voluit p̃pter q̃ttuor. P̃mo p̃pter veritatē hūanitat̃is. sc̃do p̃pter excellētā hūilitatis. tertio p̃pter salutē generis hūani in signum amoris. q̃rto ad seueritatē circūcisiois terminādā. **Gen. xviij.** Infans octo diez circūcidet. Vocatū ē nomē eius iesus a p̃prietate. id est saluator. **Act. x.** Huic oēs p̃phe phibēt testimoniū in noīe ip̃ius p̃cipe remissionē pctōz. **Marci vi.** In noīe meo demonia eiiciēt. **Johel. ij.** Quicūq; inuocauerit nomē dñi saluus erit. **Philippē. ij.** Dedit illi nomē qd̃ est sup̃ omē nomē. **Act. iij.** Nō est aliud nomē sub celo datuz hoibz in q̃ oporteat nos saluos fieri. Et q̃a hodie iuxta anti / quā p̃suetudinē patrie dat̃ nouus ann⁹. sed aux z argentū nō est mibi. **Aug⁹.** Nolite dare strenas amore carnali vel sicut pagani future p̃spitatis. S; in nutrimētū amicitie sic tollerandū est. s; melius facerēt si paup̃ibz donarēt. Licitū est valde in exēplū virtutū z doctrine. Sic ego iā oībus vniuersalr do hoc dulcissimū nomē iesus z p̃ciosum sanguinē ei⁹ effusum. s; p̃ricularit̃ cui libet auē cū p̃prietatibz eius **Matth. vi.** Respiciite volatilia celī: **Job. xij.** Interroga volucres celī et indicabūt tibi. Has aues ap̃phēdi rete sacre scripture **Ezech. ix.** a sanctuario meo incipe. P̃mo do dño pastori gallū pulcrū bñ vigilatē z cātantē. gall⁹ seip̃ suz p̃us pcurit aīq; alios excitat. sic platus seip̃m bonoz p̃beat exēplū: vigilare sup̃ gregē. Sc̃do sacerdo /

Tabula

tibi philomenā Danielis. **O**ēs volucres celi bñdici
 te dñm. philomena suauis in cantu. nocte canit. **M**e
 dia nocte surgebā. **G**risei coloris. nō sit notabilis ha
 bitus vñ Nutrit ouis formicarū. **P**rouerb. v. Glade
 ad formicā z disce sapiam. **T**ertio hyrūdine iugaret
 Hieme. viij. **T**urtur z hyrūdo custodierūt tps Pract.
 de diligētia. **Q**uarto turturē viduis. casta p^o mortē
 viri nullū fedū tangit. hoīm pfortia fugit. alijs cantā
 tibus gemit. mūda grana eligit. pctica. **Q**uinto do
 xginibz pauonē. depellit aīalia venenosa. Fuge forni
 catiōem. **S**exto cignū senibz. in pēnis albissimus: sic
 senex irrephefibilis in pbis z factis. ne dicat Daniel
 xij. **E**gressa est iniquitas a senioribz. **L**ign^o niger in cu
 te: ecce hūilitas. **S**eptimo apē iuuenibz. sicut apīs ar
 gumentosa colligit a floribz mel. sic zc. **O**ctauo grūe
 famulis z famulabz. hz longū collū zc. practica bñ

In festo Ephie dñi. **O**brulerūt magi dño. **V**a
 thei. ij. **N**ota tria. **P**rimo magoz diligēs indagatio
 ibi (cū natus eēt) **S**cdo prauoz ingens turbatio. ibi
 (audiēs aut herodes) **T**ertio deuotoz feruēs adora
 tio: ibi (intrātes domū) **T**ria stz munera pciōsa q ob
 tulerūt magi dño. scz auxz charitatis. ser. xij. **G**YKH.
Thus orōis. ser. vij. **H**. **D**yrhā mortificatiōis. ser.
 viij. **L**. **P**rocidentes adorauerūt. ser. iij. **A**. **A**mbula
 būt gētes. **I**sa. lx. sermone. xij. **A**

Oñica infra oct. ephye. **R**emansit puer iesus in
 hierlm **L**uc. ij. **N**ota duo **P**rimo pueri iesu amissio
 lachrimabil. ibi (remāsit) **S**cdo eius reinuēctio admi
 rabilis. ibi (inuenerūt) p^s. **Q**uerite dñm z viuet aīa
 vestra. **I**saie. lv. **Q**uerite dñm dū inueniri p^t. ser. iij.

Oñica pma p^o oct. ephie (**F**BZL. ser. p^o. **I**

Thematium

Nuptie facte sūt Joh. ij. Sūt triplices nuptie Prime
hūanales siue carnales inter hoīem et hoīem. Scōde
spūales inter deū z aiām Tercie celestiales in patria
Alpoē. xix. Beati qui ad nuptias agni vocati sūt. pra-
ctica. ser. pmo. F. ser. x. D. P. ser. xi. A.

Onica scda post oct. ephye. Dñe si vis potes me
mūdare. Math. viij. Marci p. Lu. v. Duo innuunt
Primo leprosi supplicatio. ibi (dñe si vis) Scdo eius
pia exauditiō. ibi (volo mundare) Lepa conscientie
purgat Sermone. v. E. ser. iij. A. D. ser. iij. A. ser. viij.
H. ser. viij. H. ser. xij. H.

Onica. iij. post oct. ephye. Dñe salua nos: peri-
mus. Math. viij. Luce. viij. Nec pncipaliter tria tā-
gunt. Primo maris inūdatiō piculosa. ibi (ascēdēte
iesu in nauiculā) Scdo discipuloz depcatio affectu-
osa. ibi (acceserunt ad iesum dicētes: dñe salua nos)
Tercio xpi opatio virtuosa. ibi (surgēs impauit ven-
ris) Hoc mare est mūdus iste. in tātis piculis fluctu-
at q nisi deus sua miscdia eū subleuaret z mor⁹ eius
sedaret dudū perijset. ser. iij. L. ser. m. xi. H. ser. iij. A.
ser. viij. H. Oñs potētissimus. ser. iij. H.

Onē nōne bonū semē seminasti i agro tuo Ma-
thai. xij. Marci. iij. Duo innuuntur Primo creatoris
bonitas z clemētia. ibi (exijt in seminādo) Scdo ei⁹
lōganimitas z patiētia i expectādo. ibi (finite vtraz
crescere) ser. ix. F. ser. x. H. ser. iij. H. L. Isa. xxx. Prop-
terea expectat dñs vt misereat nrī. Sapieñ. xi. Disli-
mulans peccata hominū ppter penitentiam

Onica in. lxx. Loca oparios z redde illis mer-
cedem. Mathi. xx. Nota duo. Primo hortatur ad
laborem meritozū. ibi (ite in vineaz meā) Secundo

Tabula

facit secun^d de mercede eterno^{rum}. ibi: voca oparios et redde ill^{is} mercedē. Apl^s. Redder vnicuiq^{ue} iuxta opa sua. Practica de vocatōe Ser. v. Ire in vineā meam Ser. vi. B. ser. xi. L. De mercede. ser. x. A. ser. xi. A.

¶ **O**ñica in. lx. Erunt q^{ui} seminat semē suū. Lu. viij. Barth. xij. Barc. iij. Nota duo Primo maloz periculosa negligētia. ibi (cecidit sup^{er} terrā) Scōdo subiūgit bonoz fructuosa diligētia. ibi (cecidit in terrā bonā) Ex verbo dei viuim^{us} et nutrimur. sz in pauciori^{bus} fructū affert. et hoc ppter diuersitatē cordiū semē verbi dei recipientiū Practica de p^{ro}bo dei. sermōe. xij. L. ser. vi. L. sermone. xi. A.

¶ **O**ñica in. l. Respice fides tua te saluū fecit Lu. xviij. Barth. xx. Barc. x. Hic facit duo. Primo pponit amarissimā xpī passiōē. ibi (ecce ascēdim^{us}) ser. ix. D. Scōdo subiūgit ceci hui^{us} illuminatiōem. ibi (respice) sz q^{ui}lis intus in p^{ro}scia sis. extra creaturā q^{ui} hō fragilis. infra supplicia. sup^{er} celestia. iō hodie nob^{is} pponit hui^{us} ceci illūinatio vt a cecitate aīe liberemur et passiōē xpī recordemur. Sz quidā diligūt tā luxuriā. gulum. ebrietatē. Sermone. x. L. D. E.

¶ **O**ñica p^{ri}ma in. xl. Duct^{us} est iesus in desertum. Barth. iij. Barc. i. Lu. iij. Duo innuuntur. Primo malicia ip^{si}us tēptatoris. ibi (duct^{us} est) Scōdo victoria n^{ost}ri redēptoris ibi (vade sathana) ser. iij. L. de tēptatiōe. ser. iij. J. dñm deū tuū adorab. ser. vi. H. B.

¶ **O**ñica scōda. Misere mei fili dauid. Barth. xv Barc. vij. Nota duo. Primo pponit p^{ro}uosititas mulieris supplicatis. ibi (accessit ad iesum) Scōdo subiūgit pietas exaudietis ibi (o mulier mag^{is} est fides tua) Practica de misericōdia dei. ser. iij. L. De fide ser. p^{ri}mo. D.

Thematium

De orōne sermōe. iij. A. sermone. vij. H.

Oñica tertia. in. xl. Erat iesus eijciēs demoniū Lu. xi. Math. ix. xij. Marci. iij. Duo innuūt. Primo saluatoris potētia vigorosa. ibi (erat eijciēs) Scōo iudeoz malicia inuidiosa. ibi (in beelzebub pñci.) Dñs potētissim⁹. ser. iij. A. de pñtōe. ser. xi. J. f. xij. A. De pñssioe ser. p. D. ser. xij. O. P. ser. xi. K. ser. iij. H.

Oñica q̄rta in. xl. Est puer vn⁹ hic q̄ hz qñqz panes ordeaceos Joh. vi. Math. iij. Marci. iij. Lu. iij. Nota duo. Primo pietas xpi in turbe ppatiēdo. ibi (cū subleuasset oculos ihs) ser. iij. L. Scōo subiūgit eius prās in pauēdo. ibi (facite discūbere ho.) pñt. qñqz panes. Pim⁹ est timor diuini iudicij. ser. iij. A. xij. H. Scōs horroz pñt. ser. xij. B. D. B. Terti⁹ dolor pñtōis. ser. xi. J. Quart⁹ pudor pñssiois. ser. xij. O. P. Quintus labor satisfactōis. ser. p. B. L. ser. vi. S. ser. vij. K. ser. viij. V. ser. xi. K. ser. xij. Q. ser. xij. H. Est panis doctrinalis penitētie.

Oñica i passioe. Quis ex vob arguet me de pñtō Joh. viij. Duo innuūt. Primo xpi puritas in viuēdo ibi (qs) Scōo iudeoz malignitas i inuidēdo. ibi (tu leūt lapides. Pract. de pño dei. ser. vi. E. ser. xi. A. de uite z adducite m ihi. Math. xxi. Marci. i. Luce. xix Joh. xij. Nota duo. Primo xpi clemētia inexplicabilis ibi (cū appropinq̄sser) Scōo honorificētia collaudabil. ibi (plurima turba) Beda. appropinquare voluit locū passionis in signū vt nō inuite sed spōte pateret. Practica de clemētia. ser. iij. L. ser. ix. O. f. ij. D.

In cena dñi. Probet autē seipm hō. p. Lhoz. xi. Nota duo. Primo pñe pñte discussio. ibi (pber autē

Tabula

seipm hō. Scdo subdit sumētis in die punitio. ibi (q manducat indigne iudiciū sibi) Accedētes debēt esse humiles: reuoluētes. dñe nō sum dignus vt intres sub tectū meū. ser. ij. **A B D.** Scdo debēt esse casti z pu-

In die parasceues. Prin (ri. ser. p. f. ser. xij. **D**iceps regū terre dilexit nos z lauit nos in sanguine suo Apoē. p. Sācta mat ecclia nos puocare volēs ad cō passionē xpī iesu pponit nob sanguinē suū. p. **W**ach. vi. Ostenderūt elephantē sanguinē. Ad Heb. ix. Si ne sanguis effusioē nō fit remissio. p. **I**oh. p. Sāguis filij eius emūdabit nos ab omī pctō. Accipe o xpiane hodie calidū sanguinē xpī iesu vt frāgat lapideuz cor tuū p passionē. Nota figurā. **L**euīt. xliij. Sacerdos duos passeres accepit. **P**ract. stz in xpo due nature. p ma scz hūana est passa. alia scz diuina ipassibilis. pcta passionē fm q̄tuor euāgelistas. ser. ix. z. xv. p totū

In die pasche. Surrexit nō est hic. **M**arci. xvi. Duo innuūtur. Primo resurrectio xpī gaudiofa. ibi (surrexit) Scdo ei⁹ apparitio glōsa: qz apparuit mul tis. **N**ec dies quā fecit dñs exultem⁹ et letemur in ea Post aurā pluuiālē seq̄tur serenitas **M**agna pluuia fuit in die parasceues. nō solū lacrimarū sed etiā sanguinis qui effluxit de diuersis partibus corporis iesu christi. Sed hodie magna serenitas z iocunditas qz gaudium nō soluz xpī. sed etiā matris **M**arie que mestissima fuit. quā āgelus letificauit veniēs cantās **R**egina celi letare. **E**t gauisi sunt discipuli. **I**n resurrectioē tua christe alla: celi z terra letētur alla. **E**rgo cantemus hilariter omēs. **C**hristus ys vp gestanden van der martelē handen des sullen wy allen fro syn chriſt? sal onser troyſt syn kyrieleison. **S**urrexit. ps.

Thematum

Exultate iusti in dño: quia hodie cibati estis carne et sanguine christi iesu (pficiat vobis) Practica d̄ glorioſa reſurrectōe. ſer. xiiij. **A B C D.**

Feria ſcda paſche. Hanc nobiſcū dñe. Luce. xiiij. Nota duo. Primo veritas reſurrectōis. ibi (ſurrexit dñs vere) Secūdo pietas apparitiōis. ibi (apparuit ſymon). Practica. de recidivatōe. ſermōe. xiiij. **D** **I. K.** ſermone. x. **A.** ſermone. xij. **A.**

Feria tertia paſche. Pax vobis Luce. xiiij. Jo hānis. xx. Eſt triplex pax. Prima interior. ſc3 pectoris. Iſa. Fiat pax in vobis. Secūda exterior. ſc3 tēporis. Johis. xiiij. Pacē meā do vobis Cum oībus hominibus pacem habentes. Tertia ſupior. ſc3 eternitatis. Et pacis eius nō erit finis. ſer. iij. **E.**

Feria quarta paſche. Maniſeſtauit ſe iterū ieſus. Johis. xxi. Duo nota. Primo ad laborem licitum redire debemus. ibi (vado piſcari. Secūdo quō chriſtus triplici forma apparuit De pmo: petrus (ait Gregorius) ad piſcandum redijt. ſed nō matheus ad theloneum. de pe. diſt. v. c. Negocium. Practica ſer. iij **I. ſer. xij. F.** De ſecūdo: chriſtus fuit pmo peregrinus in puerſatiōe in paup̄tate viuendo. Practica ſer. xi. **F** Scdo ortulanus: in p̄dicatiōe mala eradicādo: bona plantando verbo ⁊ opere. ſer. p. **A. D.** Tercio mercator in noſtra redemptiōe ſanguinem ſuum precio ſiſſimū largit effudit. ſer. ix. **D.** Empti eſtis p̄cio magno

Oñica in octaua paſche. Sterit ieſus in medio diſcipulorum ſuorum ⁊ ait illis. pax vobis. Johānis vicesimo. Luc. vicesimo quarto. Duo innuuntur Primo chriſti ſaluatoris preſentia. ibi (cum ſero factum eſſet. ⁊c) Secundo ſue reſurrectiōis euidentia. ibi

Tabula

(infer digitū tuū) ser. iij. E. Pax. ser. xij. A. B. De fi-
de. ser. p. P. ser. vij. L. ser. x. L.

¶ **O**ñica pma post oct. pasce. Ego sum pastor bo-
nus. Joh. x. Nota duo. Primo se pastore bonū pñū-
ciat. ibi (ego sum pastor bon⁹. Scdo pastoris officiū.
declarat. ibi (pastor bon⁹ aīaz suā ponit p omib⁹ suis)
Et vere bon⁹. pmo qz ppauit oues p̄ciose. s. sanguie.
p. Petri. p. Nō auro neqz argēto s3 sanguie p̄cioso. ser.
ix. E. Scdo custodit eas diligēter p āgelos. Hiero.
O magna dignitas. ps. xcix. Math. iij. Angel⁹ suis
mādauit rē. f. vij. L. Tercio pascit deliciose. Joh. vi.
Caro mea vere est cibo: imo eternali. Apoc. iij. Brūis
q māducat panē ī regno dei. ser. xi. A. Quarto collo-
cat secure. Math. xxij. Oues qdē a dextris. ser. p. I.

¶ **O**ñica scda post oct. pasce. Modi (ser. iij. B
cū z iā videbitis me. Joh. xvi. Nota duo. Prio pñū-
ciat enētū futuroz. ibi (modicū) Scdo soluit dubiū
discipuloz ibi (cognouit) Nota modicū est tps pso-
latōis z tribulatiōis: iste locus medi⁹. hic p̄libatio de
viroqz. Breg. momētaneū est qd delectat: eternū p̄o
qd cruciat Nota de breuitate vite. ser. viij. B. ser. ij. B
ser. v. E. Plorabitis z flebitis Gaudiū vrm nēo tol-

¶ **O**ñica tertia p⁹ oct. pasce. Ua (ser. ser. xij. A.
do ad eū q me misit. Joh. xvi. Nota duo. Prio acces-
sus desiderabil⁹ z gloriosus ibi (vado ad eū) Scdo p
fect⁹ p̄mēdabil⁹ z vigorosus ibi (expedit vob⁹) Ille ar-
guet mūdū de pctō. ser. p. A. B. P. f. xij. I. ser. xi. L.

¶ **O**ñica q̄rta p⁹ oct. pasce. Si qd petierit patrē
in noīe meo Joh. xvi. Math. xij Mar. xi. Duo innuū-
tur. Prio ad petēdū informat ibi (si qd petierit) Se-
cūdo de impetrādo nos securat: ibi (dabitur vobis)

Thematium

Practica de orōne. ser. iij. A. ser. vij. H. viij. H.

In die ascēsiōis dñi. Ascēdit de⁹ in iubilatōe. ps̄
xvi. Nota duo. Prio iocūda xp̄i ascēsiō. ibi (ascēdit
deus cū iubilatōe) Scō tremebūda ei⁹ reuersio. ibi
(dñs in voce tube) sc̄z veniet. Nota xp̄s pus descēdit
an̄q̄ ascēdit. Bern. Si ascēdere desideratis necē est
descendere. Aug⁹. Descēdite vt ascendatis. Humili
tas est vīa ad celū. ser. ij. ser. xij. A. L. F. Dedit dona

Onica infra oct. ascēsiōis (hoīb. ser. viij. H.
Ille testimoniū p̄hibet de me. Job. xv. Nota triplex
est testimoniū. Supius ip̄e de⁹ Job. xvi. Ecce in celo
testis me⁹. Interi⁹ est ip̄a p̄scia. ij. Thoz. p. Bla nra
hec ē testimoniū. Exteri⁹ est p̄xim⁹. p. Thi. iij. Op̄z
ter testimoniū h̄ie ab illis q̄ foris s̄t. Vigilate in orō
nib. p. Pe. iij. ser. iij. A. ser. vij. H. Ocharitas operit
multitudinē p̄cōz. p. Pe. iij. f. vij. H. ser. xij. B. J. R

In die p̄thecostes. Repleti s̄t oēs sp̄scō. Act.
ij. Optimū donū nob̄ datū: z dat̄ oīb. se digne dispo
nentib. Pract. Gen. viij. Colūba de archa zc. Lu. iij
Descēdit sp̄s sanctus corpali sp̄e sicut colūba in sp̄m
Job. xij. Sp̄m veritatis nō p̄t mūdus accipe. i. mū/
dani. Sap. p. In malinolā aīaz nō introibit sapiētia
Eccl. vij. Humilia valde sp̄m tuū si vis sp̄m scm̄ acci
pere Bern. Sp̄uscūs balsamū purissimū est vas pu
rū req̄rit. Sap. xij. O q̄ suavis dñe ē sp̄s tu⁹ Greg.
Bustato sp̄u desipit oīs caro. Ro. viij. Quicūq̄ sp̄u
dei agunt: id est regunt: ibi filij dei sunt. Proverb. xvi
Hois est p̄parare aīam. 2° de aīa. Actus actiuoz s̄t
in patiēte z materia p̄disposita. Isaie. xi. Sup̄ quem
requiescet spiritus meus nisi sup̄ humilem. serm. v. C
sermone. ij. L. H. V

Tabula

Cleria scda p^o penthe. Sic deus dilexit mūdū
Joh. iij. Duo facit. Primo pponit diuine dilectiōis
immēsitatē. ibi (sic deus dilexit) Secūdo subiūgit et
ne damnatōis causalitatem. ibi (q̄ nō credit iā iudica
tus est) Spūs sanctus est amor p̄ris et filij. Effectus
eius ē dilectio n̄ra ad deū. Rho. vi. Charitas dei dif
fusa est in cordibz n̄ris p grām spūs sci q̄ dat^o est nob.
p̄ct. ser. x. p totū. De fide f. p. p. ser. viij. B. E. f. iij. A.

Cleria tertia. Qui nō itrat p ostiū. Joh. x. Ego
sum ostiū. Amor diuin^o ostiū est introit^o eterne salu

Cleria q̄rta. Nemo p̄t veni (tis. ser. ix. F. f. x. O
re ad me nisi p̄r q̄ misit me traxerit eū Joh. vi. Pract.
de funiculis amoris. ser. ix. F. ser. vi. K. De funiculo
damnatois. ser. viij. O. ser. iij. A. E. F.

De sanctissima Trinitate. B̄ndicamus patrē
et filiū cū scō spū. In p̄bo pposito aperte tangit trini
tas psonaz cui tria attribūtur. Patri potētia. ser. iij
A. H. Filio sapiētia. ser. iij. H. Spiritu scō bonitas
siue clementia. ser. v. L. sermone. iij. L

De venerabili sacramēto. Caro mea vere est ci
bus. Joh. vi. Duo facit. Primo explicat veritatē sa
cramēti. ibi (caro mea vere est cibus) Scdo pponit vti
litatē eius ibi (Qui manducat hūc panē habz vitam
eternā) Practica vt supra in cena dñi rē.

Donica p̄ma p^o trinit. Mortuus est diues. Lu.
xvi. Duo nota. Primo cuiusdā diuitis singularis ex
cellētia. ibi (hō qdam erat diues) Scdo subiūgit mē
dici specialis indigētia. ibi (erat qdam mēdic^o) Disp
vita eoz dispar z exitus. Pract. vitaz illoz z finē. De
diuitijs ser. p^o. D. ser. x. J. ser. v. H. ser. vi. J. K. De
morte. sermone. viij. et. ix. p totum

Thematium

Quoniam secunda post trini. Homo quidam fecit cenam magnam. *Lu. xiiij. Math. xxij. Tria innuuntur. Primo magnifici primum praparatio. ibi (homo quidam fecit cenam magnam) Secundo inuitatorum iniqua excusatio. ibi (ceperunt se scilicet omnes excusare) Tercio excusantium digna reprobatio. ibi (nemo viroque gustabit cenam) ser. v. B. De superbia ser. p.º. H. ser. ij. B. D. ser. v. C. De luxuria. ser. p.º. E. D. ser. x. D. De auaricia. ser. v. F. ser. x. F.*

Quoniam tertia post trini. Hic peccatores recipit Lucas. *xv. Math. xviij. Marci. ij. Nota duo. Primo peccatorum conuersio gratiosa. ibi (erant appropinquantes) Secundo phariseorum murmuratio inuidiosa. ibi (hic peccatores recipit) Magna consolatio nostra. ser. iij. L. ser. vij. B. ser. viij. A.*

Quoniam quarta post trini. Estote mihi misericordes. *Luc. vi. Math. vij. Marci. iij. Duo facit. Primo incitat ad exercitiū misericordie. ibi (esto) te misericordes. ser. xij. B. F. D. sermone. iij. L. Secundo prohibet temerarium iudiciū. ser. x. Q.*

Quoniam quinta post trini. Relictis omnibus secuti sunt eum. *Lu. v. Math. iij. Duo innuuntur. Primo perfectorum mundi abrenūciatio. ibi (relictis omnibus) Secundo salutis fere christi imitatio. ibi (secuti sunt eum) Math. xix. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. ser. p.º. p. totū*

Quoniam sexta post trini. Nisi iusticia vestra abundauerit. *Math. v. Tria facit. Primo docet nos iusticie perfectionē. ibi (nisi iusticia vestra abundauerit) Secundo iracundie refrenationem. ibi (non occides: qui irascit fratri suo etc.) Tercio peccatorum procuratorum. ibi (Si offers munus tuum) ser. xij. L. ser. iij. D. ser. x. O. Q.*

Quoniam septima post trini. Misereor super turbam. *Marci. viij. Math. x. Luce. ix. Johis. vi. Nota duo.*

Tabula

Primo xpi pietas et miseratio: ibi (cū turba plurima)
Secundo discipulorum ambiguitas et turbe saturatio ibi:
(facite homines discubere) Ione. iij. Misertus est populo
suo Nota tria attributa xpo: Primum: mira ei⁹ mise-
ricordia in ppatiēdo. ser. iij. 2. Secundum: summa ei⁹ po-
tētia in pauēdo et panes multiplicādo. ser. iij. 3. Ter-
tium: pfecta sapiētia informādo: ser. p. A. O. P.

¶ Onica. 8. post Tri. Ois arbor bona fruct⁹ bo-
nos facit Math. vij. Lu. vi. Tria innuunt. Prio fal-
sorū pphetarū vitatio: ser. xij. 2. B: Secundo eorū terribi-
lis punitio: ibi (excidet et in ignē mittet: ser. vi. R. ser.
vij. A. ser. xi. A: Tertio: bene agentium fructificatio:
ibi (ois arbor bona) Math. iij. Facite dignos fruct⁹
penitētie: ser. p. B. C. ser. vij. R. ser. xij. B

¶ Onica nona post tri. Redde rōnem villicatōis
tue Lu. xvi. Nota duo Primo redditōis obligatio:
ibi (redde rōem) de donis acceptis: ser. viij. B. Secundo
ei⁹ remuneratio: ibi (recipiāt vos ī eterna tabnacula
sua) p. p. A. O. P. p. xi. A. Vel de vocatōe. f. vi. p. totū

¶ Onica decia post tri. Si cognouisses et tu: Lu.
xix. Duo innuunt Primo xpi mag⁹ pietas: ibi (vidēs
iesus ciuitatē fleuit sup eā) Secundo iudeorū mag⁹ ceci-
tas: ibi (si cognouisses) Iudicū. ix. Qd me videtis fa-
cere oēs facite Fleuit ihs vt ceteri s; nō cur ceteri: nā
ceteri ex passiōe: xps ex ppassione. Est p^m⁹ fletus inte-
rior: s; cōtritōis ex pctōz p^m⁹ sideratōe: et est exercēdus
ser. xi. 3. ser. xij. A. ser. x. 3. Isaie. xxi Recedite a me et
amare flebo. Lu. vi. Beati qⁱ lugēt Math. v. Beati
qⁱ nūc. i. in pnti fletis qⁱ zc. Eccl. iij. Est tps fletū Lu.
ce. vij. Magis lachrymis cepit rigare Math. xvi.
Petrus amare fleuit. Scds est exterior: s. tribulatōis

Thematum

et est sustinendus. qz valde purgat lachryme z expellūt
diabolū sicut aqua calida canē de coqna. p̄tica figu-
rā Danielis. xij. Susanna flens respexit in celū. ser.
v. E. Terti⁹ posterior scz dānatōis Barth. viij. z xij
Luc. xij. Ibi erit fletus z stridor dentiū. ser. vi. R. ser.
viij. A. ser. xi. A. Quartus est supior ex desiderio. ps.
Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte zc.

¶ **O**nica. xi. p⁹ Tri. Deus p̄picius esto mihi pctō
ri. Luc. xvij. Nota tria. Primo p̄sumptio diabolica
lis. ibi (duo hoies) ser. ij. A. ser. xij. F. ser. p. H. Scdo
oratio rōnalis. ibi (deus p̄picius esto mihi peccatori)
stans a longe. ser. vij. B. ser. ij. L. Tercio exaltatio ce-
lestialis. ibi (oīs qui se humiliat) ser. ij. B. H.

¶ **O**nica. xij. post trini. Bñ oīa fecit. Barth. vij
Barth. xv. Nota tria. Primo petentiū deuotio. ibi
(adducūt ei surdū) Scdo dei miseratio. ibi (misit dē
gitos in aures ei⁹) Tercio ppli gratulatio. ibi (oīa bñ
fecit) qz oīa quecūqz voluit fecit z dei p̄fecta st̄ opera
Dia in sapiētia fecisti. p̄tica ser. ij. A. H. Loq̄bar re-
cte. p̄mo bñ loquūtur z recte q̄ deo laudē de bñficijs
reddūt. ser. v. J. ser. x. F. Scdo recte loquunt de seipō
Job. x. Loq̄bar in amaritudine aīe Ego dixi dñe mi
serere mei sana animā meā qz peccaui tibi. ser. xij. A
ser. xi. R. Tercio bñ loq̄tur p̄mo exhortādo p̄bo et
exēplo. Sap. Dors z vita in manibz ligue. ser. xij. J

¶ **O**nica. xij. post Trini. Hoc fac z viues. Luc. x
Barth. xij. Aug⁹. In cordis archa retine h̄ fac. Job.
xv. Hoc est p̄ceptū meū. Nota duo. Primo beatitu-
dinē ineffabilē. ibi (beati oculi) Scdo xpi p̄replatio
nē. ibi (q̄ vident q̄ vos videris) scz me deū oculis inte-
rioribz credēdo. z me hoīem oculis exterioribz respī-

Tabula

etiēdo. p̄ctica ser. x. p̄ totū Hoc fac. ij. Thī. iij. Opus fac euāgeliste. Barth. xxiij. dicūt z nō faciūt. Ergo h̄ scz diligēdo deū z p̄mū fac z viues etnāl. p̄s Que rite dñm z viuet aīa v̄ra: hīc p̄ grām z postea p̄ gloriā Qd nobis pcedat iēsus marie filius Amen

¶ **O**nica. xiiij. post trini. Iesu p̄ceptor miserere nostri. Luc. xvij. Barth. viij. Marci p̄. Nota duo. Primo leprosoz hūilis supplicatio: ibi (iesu p̄ceptor) ser. p̄. J. Obediētia Miserere nr̄i. ser. iij. L. Scdo eoz pia exauditiō: ibi (dū irent mūdari sunt) p̄ctica de cōtritōe. ser. xi. J. ser. xij. A. De p̄fessione: vade ostēde te sacerdoti. ser. p̄mo. D. ser. xij. O P. ser. xi. K

¶ **O**nica. xv. post trini. Primū querite regnū dei Barth. vi. Lu. xvi. Nota duo. Primo q̄ vni dño seruitiū est impendēdum. ibi (nemo p̄r duobz dñis seruire. ser. vi. J. Secūdo subiūgitur q̄ a supflua sollicitudine temporalū est abstinendū. ibi (nolite solliciti esse) ser. p̄. K. ¶ **S**pīritu ambulemus: ad Galathas vi. Ser. xij. p̄ totum.

¶ **O**nica. xvi. post trini. Adolescens tibi dico surge. Luc. vij. Nota duo. Primo vita nostra miserabilis z ruinosā: ibi (ecce defunctus) ser. ij. B. ser. viij. B. Secundo misericordiā christi inexplicabilis z copiosa: ibi (misericordiā motus) ser. iij. L. sermone. xij. A sermone. xij. B

¶ **O**nica. xvij. post trini. Amice ascende superius Luce. xiiij. Marci. xij. Nota tria. Primo hydropici curatiōis circūstantias: ibi (ecce qdam hydropicus) Quāto plus bibit tanto plus sitit. p̄ctica de diuitijs ser. v. B. ser. vi. J. ser. p̄mo. D. ser. x. J. ser. vij. L. Secūdo docet inuitatos venire ad nuptias. ser. xi. J. Ter

Thematium

tio dat humilitatis regulā: ibi (om̃s qui se humiliat exaltabit. ser. ij. **H** Amice. ser. x. **L A O P Q.**

Oñica. xvij. post trini. Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo. **M**ath. xxij. **M**arci. xij. **L**u. x. **D**euterōn. vi. **N**ota duo. Primo dilectiōis postulatio: ibi (diliges) **S**ec̃do subiungitur eius modificatio: ibi (ex toto corde tuo) **P**ctica ser. x. **A**. ser. vij. **B**. ser. iij. **A**

Oñica. xix. post trini. **C**ōfide fili remittunt tibi peccā tua. **M**athei. ix. **L**u. v. **M**arci. ij. **I**oh. v. **N**ota duo. Primo cognitōis limpiditas: ibi (videns iesus fidem illoꝝ) ser. p. **P**. ser. iij. **A**. ser. vij. **B. E.** ser. x. **B** **S**ecundo remissionis benignitas: ibi (remittunt tibi peccata tua. ser. iij. **L**

Oñica. xx. post trini. **N**ō habēt vestem nuptiale **M**ath. xxij. **L**uce. xiiij. **N**ota duo **P**rimo vocatorū pluralitas: ibi (multi sunt vocati) **S**ecundo p̃destinatorū paucitas: ibi (pauci electi) respectiue **S**i vis esse de numero paucorū saluandorum viue vt pauci: quia pauci hūiles: charitatīui: casti. **S**i vixeris vt mlti eris de numero multorū dānatorū **E**lige qd vis. p̃ctica de vocatōe. ser. v. **A B K L** **V**estimēta sūt virtutes. ser. iij. **K. z** ser. xij. **F** **V**estis nuptialis est charitas. ser. vij. **L. O.** ser. xij. **B H J R.** ser. vij. **A**

Oñica. xxi. post trini. **D**escēde priusq̃ moriat filius meus. **I**oh. iij. **M**ath. viij. **L**uc. vij. **N**ota duo **P**rimo reguli supplicatio: ibi (erat qdā regulus) **S**ecundo xpi rephētio p eius incredulitate: ibi (nisi signa et p̃digia. p̃ctica ser. vij. **A B E L.** ser. vij. **D.** p̃ctica

Oñica. xxij. post trini. **P**rocidēs aut seruus ille **M**at. xvij. **N**ota duo **P**rimo debitoris hūiliatio: ibi (procidēs q̃t) **S**ec̃do debiti certificatio: ibi (patientia)

Tabula

Perfoluamus qđ possimus: de residuo veniā postu-
lemus p̄cidentes ⁊ dicētes. patientiā habe in me. p̄cti-
ca ser. ij. de humilitate. ser. x. **D**. de ingritudine. ser.
ij. **L**. d. clemētia dei. f. vi. **B** **K** **L** **M**. seruicdū ē deo

Dñica. xxiij. p^o tri. **O**stēdite mihi nūmisma cen-
sus **M**ath. xxiij. **M**arci. xij. **L**uce. xx. **N**ota duo. **P**ri-
mo phariseorum ceca malicia. ibi (abeūtes pharizei)
Scđo xpi vera iusticia. ibi (ostende) **C**ōsiliū inierūt.
ser. iij. **L**. **D**. **M**g^r scimus qz verax es. ser. p^o. **A**. **D**
P. **L**uius est imago hec. ser. ij. **L**. ser. viij. **B**

Dñica. xxiij. post trini. **C**ōfide filia fides tua te
saluā fecit **M**ath. ix. **M**ar. v. **L**u. viij. **I**oh. iij. **N**o-
ta duo. **P**rimo p̄ncipis synagoge deuota supplicatio.
ibi (ecce p̄nceps) **S**cđo mulieris mortue secreta sana-
tio. ibi (ecce mulier) p̄ctica de fide ser. p̄mo. **P**. ser. iij
A. ser. viij. **B** **E**. sermone. x. **B**

Dñica. xxv. post tri. sicut sup̄ dñica q̄rta in. xl^{ma}

De dedicatōe tēpli. **V**enit filiū hoīs querere
Lu. xix. ser. iij. **L**. ser. xi. **I**. **A**gressus iesus pambula-
uit iericho. ser. xij. **A**mbulare. **S**tans at zachēus. ser.
viij. **A**. **B**. **I**pse diues. sermōe. v. **F**. ser. x. **I**

Incipiūt **T**hēata sermonū de scis

De scō **A**ndrea ap̄lo. **V**enite post me **M**athei
iiij. **L**u. v. **I**oh. p^o **N**ota duo. **P**rimo vocātis benig-
nitas. ibi (venite) p̄ctica ser. v. **D** **B** **B** **I** **A**. ser. xi. **I**
Scđo officij sublimitas. ibi (faciā vos fieri piscato-
res hoīm) ser. p. **A**. **D**. **P**. ser. xij. **I**. **P**ractica legēdam
ex lectionibus breuiarij

De scā **B**arbara. **E**cce sponsus venit. **M**ath.
xxv. **N**ota duo. **P**rimo p̄nūciat xpi aduentū amoro

Thematium

sum. ibi (ecce sp̄sus venit) ser. iij. L. ser. xi. J. ser. xi. D
E. B. Sc̄do incitat ad occursum eius. ibi (exite obviam
ei. ser. xij. A. F. A. ser. xij. A. D. F. B.

¶ De sc̄o Nicolao ep̄o. Ecce sacerdos magnus
Eccl̄i. xliij. Nota duo Primo virtutū imitatōez. ibi
(ecce sacerdos magn⁹) sc̄z in sanctitate. ser. iij. K. ser.
xij. F. D. ser. p̄. F. Sc̄do t̄pis determinatōem. ibi (in
diebus suis placuit deo) ser. p̄. B. K. ser. xij. A. B. r̄us
seru⁹ ille quē cū venerit dñs. ser. vi. B. K. D. ser. viij.

¶ De Cōceptōe illibate p̄ginis ma. (B. L. E
rie. Sanctificavit tabernaculū suū altissim⁹. ps̄ No
ta duo Primo p̄mendat maria a sc̄ificatōis claritate
ibi (sc̄ificavit) Sc̄do collaudat a stat⁹ dignitate. ibi
(tabernaculū suū) Tres excellētiās habuit maria P̄ia
sanctitatis: qz in vtero sc̄ificata. Bern. Sancta an̄q̄
nata. Cant. iij. Tota pulchra es amica mea: macula
nō est in te. Sc̄da p̄ginitatis: qz p̄petua p̄go immacu
lata. Isa. vij. Ecce virgo. Tertia maternitatis: qz ab
eterno m̄r p̄bi p̄electa. p̄ctica sermonē de rosario.

¶ De sc̄o Thoma ap̄lo. Quia vidisti me thoma
credidisti. Nota duo Primo segregatōem thome pe
riculosam. ibi (thomas nō erat cū eis) practica ser. xij
A. B. Sc̄do apparitōem xp̄i gratiosam. ibi (post di
es octo) p̄ctica de fide ser. p̄. P. ser. vij. B. E.

¶ De sc̄o Stephano. Cū esset plenus gr̄a. Act̄.
vij. Nota duo. P̄io p̄mendat stephan⁹ a plenitudi
ne gr̄e sc̄itatis. ibi (cū esset plenus gr̄a) p̄ct̄. qdā gr̄am
dei repellūt. ser. v. B. Sc̄do a certitudine eterne clari
tatis. ibi (vidit gloriā dei) ser. xi. A. ser. vij. E. f. xij. J.

¶ De sc̄o Johāne euā. Sic eū volo manere: tu me
sequere. Joh. xxi. Nota duo. Primo petri interrogatio

Tabula

amozosa: ibi (dñe hic aut qd) Secūdo subiungit xpi
responsio gloriosa: ibi (sic eū volo manere donec veni
am) p̄ctica. ser. p̄mo per totum

¶ De Innocētibz. Fuge in egyptū. Dath. ij. No
ta duo Primo amonitio angelica amozosa: ibi (fuge)
Lant. vl. Fuge dilecte mi fuge. Apl̄s Fornicatiōem
fuge. p̄ctica. ser. xij. A. B. ser. v. B. ser. p. E. ser. x. D E
Scdo p̄secutio tyrānica inuidiosa: ibi (herodes occi
dit) Multi occidunt innocētes: scz malo exēplo: inuis
tis bonis: q̄ nō corrigūt. ser. vij. L. ser. iij. F L H

¶ De Cōuersione pauli. Ecce nos reliquimus oīa
et secuti sumus te. Dath. xix. Nota tria Primo mū
di abrenunciatio: ibi (ecce nos) p̄ctica ser. p. K. Scdo
xpi imitatio: ibi (secuti sumus) ser. p. R L A. Tercio
p̄mij retributio: ibi (vitā eternā possidebit) ser. xi. A

¶ In festo purificatiōis Marie. Dies purgatiōis
marie. Lu. ij. Nota duo P̄mo p̄cepti legal' libens ob
seruatio: ibi (postq̄s impleti) Scdo symeonis iusti gau
dens obuiatio: ibi (ecce hō) Questio vtz maria debu
it purgari. Rñdet Aug⁹: sicut dñs nō necitate sz volū
tate fuit sub lege: sic maria: decuit vt m̄r hūilitati filij
p̄formaret. Leuit. xij. Mulier suscepto seie. sz maria
nō mulier sed p̄go. nō suscepto semie sed mistico spī/
ramie. ḡ zc. Applica sermonē de rosario

¶ Cathedra Petri. Tibi dabo clauēs regni celo
rū. Dath. xvi. Nota duo P̄mo p̄fessio eterue heredi
tatis: ibi (tu es xps filius dei) Scdo collatio magne
pt̄atis: ibi (tibi dabo clauēs) Hic fuit facta p̄missio
sed Joh. xx. collatio Accipite sp̄m̄sc̄m q̄z remiseritis
p̄ctā remittunt eis. p̄ctica ser. xij. A. ser. xij. B D H

¶ De scō Dathia ap̄lo. Venite ad me oēs Da

Thematum

thel. xi. Nota tria. Primo laborātes ad se venire idu-
cit. p̄ct. f. iij. **I. f. xij.** **S**cdō formā imitādi seipm eis
ostēdit: ibi (discite a me qz hūilis sum) p̄ctica. ser. ij. **A**
B. E. Tercio mercedē laboris z imitādois ip̄is p̄-
mittit: ibi (et inuenietis req̄em a iabz vestris) p̄cti. ser.
xi. **A.** vel practica ser. xi. p. totum

Annūciatio dñica. Ecce x̄go p̄cipiet z pariet fi-
liū. **I. sa. vij.** Nota tria p̄rio integritas virginalis: ibi
(ecce x̄go) Scdō fecūditas p̄tualis: ibi (p̄cipiet z pa-
riet) Tercio pietas diuinalis: ibi (et vocabit nomen
eius emanuel) **A**pplica de rosario

De aliquo sancto tpe paschali. Ego sum vitis
vera. **Ioh. xv.** Primo hortamur ad fructificandū: ibi
(ego sum vitis) Scdō ad in se manendū: ibi (manere
in me) p̄ctica ser. xij. **A.** ser. xij. **I. J. K.**

De apl̄is philippo z iacobo. In domo patris
mei māsiones multe sūt. **Ioh. xiiij.** Nota duo Primo
timorosa remotio directe turbatōis. ibi (nō turbetur
cor vestrū. Scdō subiūgit diuersa māsio celice habi-
tatōis. ibi (in domo p̄ris mei) Dom⁹ ista eterna gla-
p̄s. In domū dñi letātes ibimus. **Baruch. iij.** **Q**uā
magna ē domus dei. p̄s. **Gl̄ia z diuitie in domo ei⁹.**
B̄ti q̄ habitāt i domo tua dñe. **Ioh. viij.** Fili⁹ manet
i domo in et̄nū. **Sap. v.** Ecce quō p̄putatī sūt int̄ fili-
os dei. **Gal. iij.** Si filij z heredes. p̄ct. ser. iij. p. totū

De inuentōe Crucis. En colligo duo ligna. iij.
Reg. xvij. p̄ctica figurā: vidua ista scā Helena q̄ fide-
li inq̄sitione duo ligna scē crucis collegit. **Uel** hec vi-
dua deuota anima q̄ debz colligere duo ligna **Gala.**
vi. Nos autem gloriari oportet. **Mathei. x.** Qui nō
accipit crucē suā q̄ridie nō p̄r meus esse discipul⁹ **Lu.**

Tabula

lx. Si q̄s vult venire post me abneget semetipsum et
collat crucē suam ⁊ sequat me. ꝑctica ser. ix. E.

¶ De natiuitate sci Johis bap. Erit magn⁹. Lu.
ꝑmo. Nota duo. Primo natiuitatis vtilitas. q̄ mul
ti in natiuitate eius gaudebūt. Scdo nascētis digni
tas. ibi (erit magnus. Ambrosius: nō corpe sed virtu
te. ser. iij. R. ser. xij. F. B. Castitatem ⁊ mundiciā se
quunt viri sancti. sermone ꝑmo. F.

¶ De aplis Petro ⁊ paulo. Fecit deus duo lumē
naria magna. Genes. ꝑ. Nota fecit: q̄ ambos ꝑsona
liter vocauit. ꝑctica ser. v. D. Duo: q̄ iuncti in cha
ritate fraterna Gloriosi ꝑncipes aplorum q̄ in vita
sua dilexerūt se: ita ⁊ in morte nō sunt sepati. ser. ij. B
ser. vij. A B H Q. ser. xij. B Y K H. Luminaria ma
gna in vita ⁊ doctrina. ser. xij. I

¶ De visitatiōe Marie ꝑginis. Salutauit eliza
berh. Luce. ꝑ. Nota duo. Primo ꝑginis saluatio cō
mēdabilis. ibi (salutauit) Scdo eius exultatio admi
rabilis. ibi (magnificat aīa mea) Feruebat in mente
charitas. splendebat in carne virginitas. eminebat in
obsequio humilitas. Bern. Virginitate placuit. humi
litate ꝑcepit. Ambro. Didicistis o ꝑgines ꝑginis ꝑ
dorē: discite eius humilitatē. Sine humilitate nulli
ꝑt esse salus. Applica sermonē de rosario

¶ De scā Maria magdalena. Remittuntur tibi
ꝑctā tua. Lu. vij. Nota tria. Primo mulieris exēpla
ris ꝑuersio: ibi (cū audisset q̄ iesus) Scdo amoris ꝑ
ticularis ostēsiō: ibi (cepit rigare pedes eius) Tercio
saluatoris remuneratio: ibi (remittunt tibi ꝑctā tua)
De ꝑmo Hier. xxxi. Postq̄ ꝑuertisti me egi ꝑmā
ꝑctica ser. iij. D. L. ser. ꝑ. B L. ser. vij. K. ser. vij. A.

Thematum

De scō Laua te lachrymis. ser. xij. A. De tertio. qz
deus retributor largissimus. ser. p. A. D. P

¶ De scō Jacobo aplo. Dic vt sedeant hi duo fi-
lij mei. Math. xx. Marci. x. Lu. xxi. Nota duo. Pri-
mo ppositio indiscrete petitiōis: ibi (accessit mat filio
rū zebedei) Scō ppositiōis correctio. ibi (nescitis qd
petatis) Ille dz iacob maior rōne vocatōis. qz a xpo
vocatus. vt pz Joh. p. Math. iij. ser. v. D. Scō rōe
familiaritatis: qz ad oia secreta admissus. Math. xviij
in trāsfīguratōe. in suscitātōe puelle sp securus xpm.
ser. p. B. K. L. A. Tertio rōe passiōis. qz pū passus
pmo anno post passiōē xpi. sermone. viij. E

¶ De sanctissima Anna. Ecce arbor in medio ter-
re. Daniel. iij. Hec arbor anna scissima in medio ter-
re. i. ecclie plātata sub q refrigeriū recipiūt q deuota
mēte eā colūt. Fuit arbor magna in scitate ait Hie-
ron. Joachim z Anna abo iusti z sci. Anna fleuit. ie-
iunauit. orauit. Scō utilis arbor in fructificatōe: qz
fructus ei? nimius. Eccli. xxiij. Ego qsi vitis fructi-
ficaui. S Joachim vxor tua sicut vitis abundās Gen.
xl. Videbā z ecce corā me vitē. Tres ppagines sunt
tres marie. vna expressio xpi passio. Torcular calca-
ui. Practica sermonē de scā anna in fine libri

¶ De scō Petro ad vincula. Dirupisti vincula mea
ps. cxv. Est duplex vinculū. scz grē z culpe. Primum
est pfectoz. scdm pctōz. Prīmū est vinculū utilitatis
quo qs se ligat. id est obligat deo. Hier. xxvij. Fac tē
bi vincula z cathenas z pone eas in collo tuo Et vin-
cula religiōis: qz religati dicunt deo p tria substātia-
lia Eccl. iij. Funicul? triplex difficile rūpitur. pctica
de obediētia. ser. p. J. De pauprate ser. p. K. De casti

Tabula

tate. ser. p. F. ser. xij. **D** Scdm est iniquitatis: z est oī
no dissipandū. ps. Dirupamus vincula eorū. pērica
figurā de Samsonē. Actū. xij. Dominus eripuit me.
Solue vincula colli tui. sermone. xij. **A B.** serm. xij.
B H. ser. xi. **D**

De scō Laurētio. Igne me examinaſti. ps. xvi.
Est triplex ignis. scz interior z spūalis: inflāmat cor
da. ps. Inflammatū est cor meū. Luc. xij. Ignē venē
mittere in terram: quid volo nisi vt ardeat. Illo igne
Laurētius inflāmat⁹. Iste ignis extinguit oēm amo
rē carnalē z accendit amorē diuinum. ps. Ure renes
meos et cor meum. Scōs exterior et materialis. ille
exurit corpa. Illo fuit laurētius exustus. dixit. Caro
mea cremata est p te deus. Tertiū inferior z infer
nalis. affligit aīam eternaliter. Mat. xxv. Discedi
te a me in ignem eternū. Laurentius arsit charitate
ne arderet gehenne igni. Practica pmo de amore. ser.
r. **D H P.** ser. vij. **H.** De secūdo. ser. vij. **E.** ser. v. **E.**
De tertio. ser. vi. **R.** ser. viij. **A.** ser. xi. **A**

De Assumptiōe glorioſe virginis Marie. Te
assumā z regnabis sup oīa que desiderat anima tua.
ij. Regū. xi. Et hoc rationabiliter. quia excepit illuz
in domū suā. Luce. x. ps. Dñs assumpsit me. Hiero
nymus. Regina celi ex hoc seculo nequā eripit. practi
ca figuram pulcrā. ij. Regū. vi. Dauid z omīs isra
el ducebant archam domini cū iubilo. Bern. Christi
incarnatōem z Marie assumptōem quis enarrabit
Quis excogitare sufficit q̄ glorioſe regina celi hodie
processit que optimā partem elegit: in vita. cuius vi
ta glorioſa cūctas illustrat ecclīas. In morte. quia ab
angelo ei p̄dicatur: p̄ſentia aploz roborat. sine dolo /

Thematum

re migrat. In statu glorie, quia sup omnes choros angeloz exaltata. Que est ista que ascendit. Applica sermonem de rosario.

De sancto Bartholomeo. Ego elegi vos Job. xv. Est duplex electio. scz diuinal' z humanalis. Prima diuinalis siue eternalis ad supernam felicitatez. sic humiles. ps. Elegi abiectus esse. Gregorius. Euidētissimū signum electoz est humilitas. ser. ij. E. Elegit paupes. Jacobi. ij. Nonne paupes elegit deus. ser. p. R. ser. xi. F. Elegit castos Cant. v. Dilectus meus candidus. s. castitate. z rubicundus. scz charitate electus. ser. pmo F. ser. xij. D. Elegit contemplatiuos. Luce. x. Optimam partem elegit sibi maria. Secūda humanalis ad humanam dignitatem. pmi Regū xvij. Eligite ex vobis virum. iij. Regū. x. Eligite meliōrē. Elegerunt sacerdotes sine macula. p. Petri. ij. Vos estis genus electum Tertia angelicalis Dauid. xij. Simile est regnum celoz zc. Elegerūt bonos in vasa sua: malos aut foras miserūt. Mitte in gehennā ignem. Sed de quolibz dicit scō. Eccli. xlv Elegit eū ex omni carne. ser. vi. B. H

In Natiuitate beatissime pginis Marie. Egre dietur virga de radice yesse. Isai. xi. Inuenim' mariam egressam quo ad natiuitatis sanctificationem. Prouerbiorum. xxij. Egredietur vas purissimū. Secundo progressam quo ad beatam conuersationem. Canticozum. vij. Que est ista que progreditur quasi auroza: pulcra vt luna: electa vt sol. Tercio supgressam quo ad virtutum perfectionem. Prouerbiorum ultimo. Tu sola supergressa es vnīuersas. scilicet humilitate. charitate. virginitate. Quarto ingressam.

Tabula

Hester. xij. Ingressa est ad regem. iij. Reg. x. Ingressa
 ē hierlm. pctica figuras. Applica sermonē de rosario

¶ In festo exaltatōis sancte Crucis. Exaltaui lig
 nū hūile. Ezech. xviij. Crux fuit lignū humile ⁊ despe
 ctū. sed in passiōe exaltatū qnqz modis. Primo per
 mēbroz sui afflictionē. Philip. ij. Factus obediēs ⁊ ē
 Scdo p fideliū veneratōem. qz omnia sacramēta in ea
 pficiunt. Tercio in miraculoz opatione. vt pz p mul
 ta exempla. Quarto in hostiū fugatōem In pfictu
 Cōstantini practica historiā. Quinto in aploz predi
 catōe. Nos pdicamus xpm crucifixū. pctica ser. ix. L
 Si placet practica de euāgelio Ambulate dū lucem
 habetis. Luce. xij. Ser. xij. Ut filij lucis sitis. sermo
 ne quarto per totum.

¶ De scō Bartheo aplo. Veni sequere me. Ba
 thei. ix. Barci. ij. Lu. v. Nota duo. Primo p menda
 tur a sancte vite inchoatōe. ibi (surgēs) pctica ser. xij.
 A D F B. Scdo ab imitatōis pfectiōe. ibi (secutus
 est eū) pctica ser. p. B B L A. ser. xi. J. Venire. ser.
 v. A D E B. de vocatione. De diuitijs ser. pmo. D
 ser. x. J. L. ser. xij. L. ser. vi. J

¶ De angelis. Angeli eorū sp vident faciē patris
 mei. Barth. xviij. Barci. ix. Lu. ix. Nota duo. Prio
 hoīm dignitas gloriofa. ibi (angeli eoz) scz hoīm. ps
 xcix. Angelis suis mādauit de te vt custodiāt te in oī
 bus vijs tuis. Sūt tres vie. Prima qua hō in mūdū
 ingredit p natiuitatē ex vtero. Scda qua hō pgredit
 p puerfatōem bonā ⁊ virtuofam. Tercia q hō egredi
 tur p migratōem. Hiero. O magna dignitas hoīm.
 Scdo subiungitur angeloz pprietas iubilosa. ibi (sp
 vidēt) pctica ser. viij. L. scz quo angeli dei assistūt hoī

Thematuni

¶ De apl's Symone z Iuda. Hec mado vobis
vt diligatis inuicē. Joh. xv. Nota duo. Primo statu
it nobis pceptū. ibi (hec mado vobis) Scdo subiūgit
mādari obiectū. ibi (vt diligat inuicē) pctica ser. x. p
totū. Nō tm amicos sed etiā inimicos. ser. iij. D. ser.
vij. B. H. D. ser. xij. B. J. H. K. ser. ix. F. E. D.

¶ De oibus scis. Beati qui habitāt in domo tua
dñe: in secula seculorū laudabūt te. ps. xliij. Duo facit
Primo beatificat pfortiū beatorū. ibi (beati qui habi
tant in domo) pctica vt sup in festo aploz philippi z
iacobi. Scdo specificat officiū eoz. ibi (in secla secu
lorū laudabūt te) Martei. v. Gaudete z exultate qm
merces vra copiosa est in celis. pctica ser. xi. A. Non
dat merces acidiosis. ser. x. A. J. Vel Timere dñm
oēs sancti eius. pctica ser. iij. A. E. F. B. J. ser. v. E

¶ In Cōmemoratiōe aiarum. Intende aie mee z
libera eā. ps. lxxvij. Nota duo. Primo postulatio bñ
ficij z pietatis. ibi (intende aie mee) Scdo explicatio
subsidiij charitatis. ibi (libera eaz) Omī tpe diligit q
amicus sez verus est. in vita. in morte. z post mortem.
pctica ser. x. D. K. L. P. Q. de amicitia ficta. ser. viij
B. H. J. K. L. ser. xij. E. de suffragijs

¶ De scō Leonardo. Nardus mea dedit odorem
suū. Cant. p. Leonardus fuit leo in fortitudine. pcti
ca. ser. xij. J. ser. vij. L. E. ser. x. J. ser. v. E. Fuit nard⁹
in virtute. ser. p. F. ser. xij. F

¶ De scō Martino. Beati serui illi q̄s cū venerit
dñs inuenerit vigilātes. Luc. xij. Nota duo. Primo
hortat nos ad carnis mundiciā. ibi (sint lūbi vestri p
cincti) pctica ser. p. F. ser. xij. F. D. ser. iij. L. Scdo
docet bonorū operū vigilantia. ibi (beati serui) pctica

Tabula

¶ Tre nos latet finis n^r. ser. viij. E. Seruire. f. vi. BZ

¶ De sancta Elizabeth. Honora viduas q^u vere vidue sunt. p. Thimoth. v. practica ser. iij. K. ser. ij. E ser. v. K. sermone. xij. A

¶ In festo Presentatōis immaculate p^rginis Marie. Ponite archā in sanctuariū templi. ij. Paral. xxxv Hec omnia cōtingebant illis in figuris. p. Corinth. x. Beñ. v. Fac tibi archā de lignis setim Maria est vera archa: in qua fuere tabule legis p dilectōem. virga aaron p disciplinam z cōuersatōem. z māna. ps. Tu et archa sanctificatōis tue. practica de archa. Applica sermonem de Rosario.

¶ De sancta Katherina. Dulce filie congregauerunt diuitias. Proverb. ultimo. Nota duo. Primo insinuat sanctarum virginum merita. ibi (multe filie) p^rctica. Gregori⁹. Vere diuitie nō opes sed virtutes sunt. ser. xij. F. ser. iij. K. Secūdo collaudat beatā katherinā de excessu. ibi (tu supgressa) Judith. xi. Nō est talis mulier sup terram in aspectu pulcritudinis Hester. ij. Adamauit eam rex super oēs mulieres. p^rctica ser. p^rmo. D. ser. v. H. ser. ix. D. serm. x. J A D P D. sermone. xij. E.

Sequitur Cōmune sanctorum

¶ De Apostolis. Vestigia eius secut⁹ est pes meus. Job. xxiij. p^rctica ser. p. B. ser. v. E
¶ Hoc est pceptum meum vt diligatis inuicem. Job. xv. sermone. x. K Z A.

¶ De vno martyre. Fortis fuit in bello Eccl. xlvj practica sermone. x. J. ser. vij. E. ser. xij. J

Alphabetica

Dilexit deum qui fecit illum Eccli. xlvij. practica sermone. x. F. sermone. v. E.

De pluribus martyribus. Beati mortui qui in dño moriuntur. Apoē. xiiij. ser. viij. per totum

De vno confessore. Beatus ille seruus. Luc. xij ser. vi. E. ser. viij. F. ser. xi. sermone. xij. D

De vna virgine. Omnium dominus dilexit eā Sapient. viij. serm. x. per totum. sermone pmo. F. ser. iij. sermone. vi. G. ser. vij. H. ser. xij. G H I K L D

De religiosis. Preparare corda vestra domino et seruite illi soli. p. Regū. vij. Barth. iij. Illi soli seruiēs. ps. Seruite domino in leticia. Applica sermo / ne. vi. per totum. Beati pauperes spiritu. Barth. v. sermone pmo R. sermone. xi. F.

¶ Finit Tabula Thematū Sermonum.

Incipit tabula alphabe tica in Sermones tredecim sequentes.

a Lidia. sermone. x. A. Item sermone. xi. F
Acidiorum merces. sermone. x. A
Adiuutorium triplex contra tres hostes no
stros. sermone. x. F

Adiuutorium triplex contra triplicem hostem. sermo
ne. vij. L.

Adorari debet christus tripliciter. sermone. iij. F

Adorationis due sunt species. Ibidem.

Aduentus christi est triplex. sermone. x. A

Aduentus christi fuit prophetatus. figuratus. 7 mī

Tabula

rabiliter ostensus. sermone. x. **L**
 Aduentus christi fuerunt diuerse cause. ser. x. **D**
 Aduentus christi q̄ humilis fuit. ser. x. **E**
 Aduersitatis mundane inordinatus timor impedit
 sequi christum. sermone p̄mo **L**
 Adulatio. sermone. vi. **L**
 Adulatio fit tribus modis. sermone. xi. **B**
 Amare mulieres noluit quidam imperator propter
 tres causas. sermone. ix. **E**
 Amatores viciozum in suis amicis sunt similes de-
 monibus. sermone. ix. **D**
 Amatores inimicorū dicuntur filij dei. ser. iij. **D**
 Ambulare debemus tripliciter. sermone. xi. **A**
 Ambulanti caute tria sunt necessaria. Ibidem
 Ambulandum est honeste tripliciter. sermone. xi. **S**
 Ambulandū est ad deum triplici via. ser. xi. **A D D**
 Amicitia ficta que est. sermone. ix. **K**
 Amicitia vera que est. sermone. ix. **L**
 Amicitiam impediunt diuitie. Ibidem
 Amicitia triplex quō. nota sermone. ix. **A**
 Amicitia quando est dissoluenda. Ibidem
 Amicitia vera nō p̄t esse nisi inter p̄uosos. ser. ix. **O**
 Amicitia falsa ē q̄ modū attēdit 7 nō amorē. f. ix. **P**
 Amicus est qui in omni tpe diligit. sermone. ix. **O**
 Amicitia impediūt duo genera hominum. ser. ix. **O**
 Amor inordinatus p̄spiratis ipedit seq̄ xpm. ser. p̄. **L**
 Amor diuersimode ostenditur. sermone. viij. **U**
 Amor dei omnia sustinet. sermone. ix. **B**
 Amor duplex fuit in christo. sermone. viij. **U**
 Amor christi circa nos. Ibidem
 Amor fidelis quis est. sermone. ix. **P**

Quis ser 11 N
 Quis ser 10

Alphabetica

Amor carnal' voluptatis amorē dei extinguit. f. ix. **D.**

Amor fictus quis est. **Ibidem**

Angeli dei assistunt cuilibet homini. ser. vii. **E**

Angelus bonus qñ loquitur homini. **Ibidem**

Angelus qre nō est incarnat' nec aliq's scūs. ser. x. **A**

Animā tota quando diligimus deum. ser. ix. **A**

Asia nra figurat p filiā cuiusdā impatoris. ser. x. **D**

Asie in purgatorio exñtes de pena liberant' triplr. ser.

Anime humane ē triplex mors. ser. vii. **L** (viij. **H**)

Antichristus armabitur quadrupliciter. ser. xi. **D.**

Et nota ibi de fraudibus eius

Apostoli erant vocati trina vocatione. ser. v. **D**

Aqua qre exiuit a latere xpī post sanguinē. ser. vii. **S**

Archāgelo michaeli quattuor cōueniunt. ser. vii. **D**

Armatura dei. sermone. vii. **B**

Auaricia. sermone. v. **F** Item sermone. ix. **I**

Auariciam et inuidiciā quidam sequuntur citius

q' paupratem ppter duas causas. ser. pmo. **L**

Auariciā quidam diligunt. sermone. ix. **L**

Auaricie quidam seruiunt. sermone. vi. **I**

Auaricie spina tripliciter pungit. sermone. xi. **L**

Auari febucitantibus assimilantur. sermone. xij. **L**

Auari dicuntur serui infideles. sermone. vi. **L**

Auarus comparatur mercurio. sermone. xi. **L**

Auarus comparatur talpe. sermone. xi. **D**

Eata virgo sensit dolorē passiōis xpī. ser. vii. **R**

Benedicti habent triplex gaudium. ser. x. **A**

Beneficia nature et gratie. sermone. v. **I**

Beneficium dei triplex. sermone. ix. **D**

Haritas et iusticia est causa victorie. ser. vii. **F**

Sine charitate nō placet p'dicator deo. f. vii. **A**

Tabula

Sine charitate cetera habent frustra. ser. vii. **D**
Charitas omnia sustinet. sermone. vii. **H**
Charitas tincture in panno assimilatur. **Ibidem**
Charitas erga primū in tribus consistit. ser. xi. **B**
De charitate. sermone. x. **G H I K**
Charitatem impediunt duo genera hoīm. ser. ix. **D**
Castigatio filiorum qualis debet esse. ser. iij. **F**
Castitas. sermone. xi. **A**
Castitatē et mundiciā sequunt viri sancti. ser. p. **F.**
Causas quattuor damnationis christi obiciebant iu/
dei: que omnes fuerunt false. sermone. vii. **D**
Cautela in mercimonijs. sermone pmo. **D.**
Cerramen triplex. sermone. vii. **E**
Cibus damnatorum dicitur mors. sermone. vii. **A.**
Clementissimus est xps ostendit multipliciter. ser. iij. **L**
Cogitationes immunde sunt abijciende. ser. xi. **A**
Confessio oris fuit instituta. sermone pmo. **D**
De confessione. sermone. xij. **D.**
Confessionem impediunt duo. sermone. xi. **P**
Confiteri potest quis alteri q̄ proprio sacerdoti tri/
plici de causa. sermone pmo. **D**
Confiteri tenetur homo peccata. sermone. x. **K**
Consiliū datū dicimus h̄e tres additiones. ser. iij. **L**
Consiliū sanū nūq̄ dabūt duo g̃na hoīm. ser. iij. **D**
Consilium. sermone. xi. **K.**
Consolatio desolatorum. sermone. xi. **I**
Consolatur nos xps in aduersis. sermone. x. **H**
Consortium malorum est vitandum. ser. xi. **A B:**
Cōsuetudo peccādi ligat peccatōrē ne peniteat. s. xij. **B**
Contritio quid est. sermone. x. **I**
De contritione bene nota. sermone. xi. **A**

Alphabetica

Cor durum reprehenditur. sermone. ix. **I**
Corde ex toto quando diligimus deum. ser. ix. **A**.
Creationis beneficium. sermone. ix. **F**
Crucem quare non potuit christus portare in passio
ne cum fuerit omnipotens. ser. viij. **L**
Crucis virtus. **I**bidem
Crudelitas. sermone. iij. **D**. Item ser. xi. **H**
Cupiditas. sermone. xi. **L**
Cupidus mercurio assimilatur. **I**bidem
Cupidus talpe assimilatur. sermone. xi. **D**
Annationis christi quattuor causas obijciebāt
iudei. sermone. viij. **B**
Damnatorum cibus est mors. **I**bidem
Desperationem in tribulationibus xps aufert. ser. x. **H**
Detractōes et dolos quidam diligūt. sermone. ix. **L**
Deus stat cū pctōribz et ptra illos multipl'r. ser. viij. **B**
Diabolus nititur destruere sermonem domini et ad
diuersa peccata inducere. sermone. iij. **S**
Diabolo quidam seruiunt p superbiam. ser. vi. **I**
Diabolo seruiētes multipl'r anxiantur. **I**bidem
Dignitatibz nō sunt nimis leuandi paupes. ser. vi. **F**
Dilectio xpi q̄ multis est necessaria. ser. ix. **L**
Dilectōem impediunt duo genera hoīm. ser. ix. **D**
Diligere debemus deum et primum. sermōe. ix. **A**
Diligere deū ex toto corde et tota aīa qd est **I**bidem
Diligere deum ex tota mente quid est. ser. ix. **B**.
Diligere deum quilibet potest. **I**bidem
Diligere deum est mādāta eius seruare. ser. ix. **D**
Diligere deum tria nos monent. sermone. ix. **F**
Diligendus est deus tripl'r sup omnia. ser. ix. **A**
Diligendus est prīmus tripliciter. sermone. ix. **K**

Tabula

Diligunt quidam detractones. sermone. ix. **L.**
Diligunt quidam auariciam. Ibidem
Diligunt quidam gulam et ebrietatem. Ibidem
Discordia et dissensio est causa destructionis regnoꝝ
et ciuitatum. sermone. vii. **F.**
Diuersorū in quo xps fuit natus qd est. ser. x. **E.**
Diuitias nimis amātes febricitantibus siles st. f. p. **D.**
Diuitias debet dimittere qui vult seq̃ christum. No
ra exemplum de vlcere. Ibidem
Diuitias quidam nimis amant. sermone. ix. **J.**
Diuitie dicuntur spine. sermone. xi. **L.**
De diuitijs nota. sermone. v. **H.**
Diuitijs quidam seruūt sermone. vi. **J.**
Diuitis nomē quare nō ponit in euāgelio sicut nomē
paup̃is. ser. v. **H.** Et nota ibidem quare diues pe
tīt guttam aque et cruciatus fuit in lingua
Docere debemus indoctos. sermone. xi. **J.**
Dolor passionis xpi qualis fuit. sermone. vii. **O. R.**
Dolorē ap̃tionis lateris xpi sensit beata xgo. Ibidem
Dolus in mercimonijs. sermone primo. **O.**
Dominatio vera qualis est. sermone. ii. **B.**
Dominoꝝ temporalium cōditiones. sermone. ii. **B.**
Domino temporali tria conueniunt. ser. ii. **A.**
Dñoꝝ stultiores debent habere tres p̃ditōes. f. ii. **L.**
Dñs iesus xps d̃r verus dñs tripliciter. ser. ii. **A.**
Dñs potētissimus est xps et iō timēdus est. Ibidem.
Dñs iesus xps sapiētissimus est tripl̃. sermōe. ii. **H.**
Dona tria pfert deus hominibus. sermōe. vii. **H.**
Dormiens in peccato assimilatur Petro dormienti in
carcere vincto. sermone. xii. **A.**
Dulia quid est. sermone. ii. **J.**

Alphabetica

Duricia cordis reprehenditur. sermone. ix. **F**

Brietatem et gulam quidam diligunt. ser. ix. **E**

Ecclēsie suffragia quibusdam defunctis prosunt
sermone. viij. **K**

Executores mali dicuntur proditores defunctis et etiam
excommunicati. sermone. viij. **F**

Exequiū pōpe an iuuat vel valeat defunctus. s. viij. **B**

Excusant se multi ne veniant ad vitam virtuosam. et
hoc tripliciter. sermone. v. **F**

Fidelitas seruorum ostenditur. sermone. vi. **L**

Fidelitas seruorum probatur. sermone. vi. **E**

Fides est semita ducens ad celum. ser. pmo. **P**

Fides est armatura tentationis diaboli. ser. viij. **B**

Fides vera est confusio demonum. sermone. viij. **E**

Fidem Socratis nota. **I**bidem

Fides habet multos effectus. **I**bidem

Fide firmiter permanentes sunt filij dei. sermone. iij. **A**

Fides facit deuenire ad charitatem. sermone. ix. **B**

Fides sine charitate non prodest. **I**bidem

Filiatio est triplex. sermone. iij. **A**

Filij dei in quattuor genera distinguunt. **I**bidem

Filij dei sunt qui temptationibus diaboli resistunt. ser. iij. **L**

Filij dei sunt qui in fide firmiter permanent. ser. iij. **A**

Filij dei dicunt inimicorum amatores. ser. iij. **D**

Filij dei quomodo cognoscunt a filiis diaboli. **I**bidem

Filij dei sunt discordantium pacificatores. ser. iij. **E**

Filij dei quomodo debent a parentibus informari et
castigari. sermone. iij. **F**

Filij debent obedire parentibus. sermone. iij. **B**

Filij tenent parentibus in necessitatibus subuenire. s. iij. **L B**

Filij quidam ingrati sunt parentibus. **I**bidem

Tabula

Filij quidam supbi sunt z inuidi. sermone. iij. J
Filius dei summe dilexit pacem. et ideo in tempore
pacis natus fuit. sermone quarto. E.
Filius in diuinis qre fuit sol⁹ incarnatus. ser. x. B
Finis noster quare nos later. sermone. viij. E
Fortitudo. sermone. xij. J.
Ad fortitudinem habendā trīa requirunt. Ibidem
Fraternitas. sermone. ij. B
Fraus in mercedonijs. sermone pmo. D.
Furtum. sermone pmo. H
 Audiū habent angeli siue beati. ser. x. A
 Gloria vana. sermone. ij. F
Gratiam dei repellunt. sermone. v. B
Gubernationis beneficium. sermone. ix. F
Gulam z ebrietatem quidam diligunt. ser. ix. E
 Eresis quid est. sermone. ix. B
 Homo producit quattuor modis. ser. x. E.
Homine cur deus fecit peccabile. sermone. iij. H.
Honorari debent soli virtuosī. sermone. iij. R.
Honorant ambitiosi z viciosi. z p̄uosi despiciuntur
Et nota narrationem. Ibidem
Honorat xps corde. ore. z ope. nota qñ. ser. iij. J. R.
Hora mortis timēda est. sermone. viij. F
Hospitalitas. sermone. xi. B.
Honoris z p̄utis fuerunt duo templa. ser. iij. R
Humiliauit se christus tripliciter. z sic nos debem⁹
humiliari. sermone. ij. D
Humilis refutat z fugit honores z dignitates. f. ij. E
Humilis exaltatur. smone. ij. H
Humilitas duplex. smone. ij. A.
Humilitas qd est. z hūilitas vera q est Ibidē. B D

Alphabetica

Humilitatem tria inducunt Ibidem. B
 Humilitatis imago. fmone. ij. C
 Humilitas sublimat hoïem z collocat in celo. f. ij. k.
 Humilitas palme comparatur. fmone. ij. L
 Humilitatis fructus quattuor sunt. Ibidem.
 Accens diu in mortali peccato incidit in multas
 infirmitates. Nota exemplum. ser. xij. D
 Ignobiles et pauperes non sunt nimis eleuandi ad
 Imago humilitatis. ser. ij. C (dignitates. ser. vi. F
 Incarnatio xpi fuit nobis vtilissima. ser. x. C.
 Incarnatio triplex quo. fmone. xi. A
 Incarnatōem quare tam diu distulit deus. ser. x. C
 Incarnatōis christi diuerse fuerūt cause. ser. x. D
 Incarnari quare voluit christus. fmone. iij. B.
 Incarnari quare distulit xps tam diu. Ibidem. B
 Incarnari quo potuit vna psona z nō alia. ser. x. B
 Incarnatus quare magis fuit filius q̄ pat̄ vel spiri,
 iustanctus: diuerse rationes. Ibidem
 Incarnatus q̄re nō fuit āgelus nec alius scūs. f. x. A
 Inferni pene. ser. vi. k. ser. viij. A. z fmone. x. A.
 Infideles serui qui sunt. fmone. vi. C.
 Informatio filioꝝ qualis debet esse. fmone. iij. F
 Ingratitudo filioꝝ parētibz. fmone. iij. B
 Ingratitudo reprehenditur. fmone. ix. B
 Inimicorum amatores dicunt filij dei. ser. iij. D
 Inuidia. ser. x. J Item fmone. xi. E
 Inuidie narratio. fmone. xi. E
 Inuidi amicitia z dilectōem impediūt. fmo. x. J
 Inuidi sunt ceci. fmone. xij. E
 Inuidus comparatur monti ethne. Ibidem
 Ipocrisis. fmone primo. A Item fmone. xij. F

Tabula

Gra. sermone. ix. **D.**

Gracundi impediri dilectionem et amicitiam **Ibidem**

Gracundorum tria sunt genera. **Ibidem**

Judicium finale. sermone. x. **L**

Juramentum in quibus est prohibitum. sermone. p. **D**

De iuramentis nota. sermone. iij. **I**

Ius duplex habet christus ad celum. sermone. viij. **F**

Iusticia. sermone. x. **L**

Aborandū est interdū et labor mutandus. s. xi. **F**

Latria quid est. sermone. iij. **I**

Latus christi quare aptum fuit post mortem christi.
et quis sensit dolorem apertionis. ser. viij. **R**

Libido: et quare propter libidinem cum sit brevis puni-
untur peccatores eternaliter. ser. v. **B.**

Lybus patrum quid est. sermone. x. **D**

Luxuriam sequuntur quidam. sermone pmo. **E**

Luxuria quid tollit ab homine. nota ibidem

Luxuria amorem dei extinguit. sermone. ix. **D**

Luxuria assimilatur tenebris. **Ibidem.**

Luxuria coinquinat. sermone. ix. **E**

Luxurie quidam seruiunt. sermone. vi. **H.**

Alorum consortium est vitandum. ser. xi. **A**

Michaeli archangelo quatuor inueniunt. ser. viij. **D.**

Ministri ecclesie debent esse mundi. sermone. xi. **D**

Miraculum maius est suscitare hominem a morte spirituali quam

Miseria humana. ser. ij. **B.** (corpali. ser. viij. **A**

Misericordes esse debemus. sermone. iij. **D**

Misericordia dei si non obstarer peccatum mortale
tria induceret. sermone. iij. **L**

Misericordie opera. sermone. xi. **B**

Misericordissimus est deus. sermone. iij. **L**

Alphabetica

Difereri est naturale et proprium deo. Ibidem
Dori incipimus cum vivere incipimus. ser. viij. B
Dors est triplex. sermone. viij. A.
Dors dicitur mala dupliciter. sermone. viij. B
Dors bonorum est semper bona. Ibidem
Dors nulli parcat. sermone. viij. E
Dors triplex est in anima humana. sermone. viij. L
Dors anime per peccatum Nota ibidem
Dortis imago quid est. sermone. viij. B. Nota
Dors non est timenda probatur multipliciter. ser. viij. E
Dors quare nos latet. sermone. viij. E
In morte nos infestant maligni spiritus. ser. viij. F.
Dors dici potest mortale peccatum diuersa ratione. ser. viij. A
Dors est cibus damnatorum. Ibidem
Dors christi habuit tres conditiones. ser. viij. P
Dors christi fuit multipliciter iniuriosa. Ibidem
Dors christi fuit dolorosa tribus de causis. ser. viij. R
Dors christi fuit preciosa. sermone. viij. U
Dortui possunt queri de tribus generibus hominum. ser. viij. J
Dortuorum tria sunt genera. sermone. viij. K
Dortuis quibus suffragia ecclesie prosunt. Ibidem
Mulieres amare noluit quidam imperator propter
tres causas. sermone. ix. E
Mundum et auariciam multi sequuntur. ser. primo. L
 Verum nostram quam sumpsit christus. ser. x. L
 Nature et gratie beneficia. sermone. v. L
Narratio de castitate. sermone primo. F
Narratio de filio ingrato suo patri. sermone primo. G.
Narratio de puella nutriende matrem suam in carcere pro
 propter discordiam. ser. vij. F (lacte. ser. iij. H)
Narratio de fidelitate seruorum. sermone. vi. E

Tabula

- Narratio de peccatore quem trahabant demones ex
 tra ecclesiam. sermone. vi. **B**
 Narratio de penis inferni. f. vi. **R.** Itē. f. viij. **A O**
 Narratio de adulatione. sermone. vi. **L**
 Narratio de oratione. sermone. viij. **H**
 Narratio de memoria mortis. sermone. viij. **L**
 Narratio quomodo mors nulli parcat. ser. viij. **E**
 Narratio quomodo infestant nos in timore malig
 ni spiritus. sermone. viij. **F**
 Narratio de sepultura cuiusdam mulieris male in ec
 clesia. sermone. viij. **B**
 Narratio quomodo quidam liberabatur a vinculis
 corporis. sermone. viij. **H**
 Narratio quomodo sacrificium liberat a pena purgatorii. **Ibidem**
 Narratio de vindicta mali executoris. ser. viij. **I**
 Narratio de impatore nolente amare mulieres. f. ix. **E**
 Narratio de auaritia. sermone. ix. **I**
 Narrationes de amicitia. sermone. ix. **A O P.**
 Narratio de iracundo. sermone. ix. **O**
 Narrationes de aduentu christi. sermone. x. **L**
 Narratio de filia impatoris que potest dici aia. ser. x. **D**
 Narratio de inuidia. sermone. xi. **E**
 Narratio de iusticia. sermone. xi. **L**
 Narratio de confessione. sermone. xi. **P**
 Narratio de moriente in peccato mortali. ser. xij. **A**
 Narratio quomodo peccator affligatur aut pede ligatus. f. xij. **H**
 Bedire debent filii parentibus. ser. liij. **B**
 De obedientia. sermone. primo. **I**
 Ocioforum merces. sermone. x. **A**
 De ocio nota ibidem
 Opera misericordie. sermone. xi. **B**

Alphabetica

Oppressio: sermone. iij. **B** Item sermone. x. **H**
Oratio debet habere duas pditiones: ser. iij. **A**
Oratio. sermone. vij. **H**
Oratio liberat a pena purgatorij: sermone. viij. **H**
Orientia in aduersis: sermone. x. **H**
Parētes quō debēt iformare filios suos. f. iij. **F**
Parētes aliqui inordinate amāt suos filios. ser. iij. **H**
Passio xpī fuit dolorosa tribus de causis: ser. viij. **O**
Pauper quare christus voluit esse: sermone. x. **F**
Paupertas duplex: sermone pmo **R**
Pauperes et ignobiles non sunt nimis eleuandi ad
 dignitates et honores: sermone. vi. **F**
Pax. ser. iij. **E** **O** Et nota ibi de templo pacis et
 Peccabile cur fecit deus hominem: ser. iij. **H**
 Peccati omnes creature sunt hostes: sermone. xij. **A**
 Cū pctōre facit diabolus sicut puer cū aue. ser. xij. **H**
 Peccator assimilatur petro dormienti et vincto in car
 cere: sermone. xij. **A**
 Peccator ligatur duabus cathenis. sermone. xij. **B**
 Peccator celū intrare nō potest ppter duo. ser. xij. **B**
 Peccatorum triplex genus assignatur p tres mortu
 os suscitatos a christo. sermone. xij. **B**
 Peccatorum triplex genus: scz oris: cordis: et operis
 per penitentiam deletur. sermone pmo **B**
 Pctm tria induceret nisi miscdia dei obstarēt. f. iij. **L**
 Peccatum mortale dz mors diuersa rōne: ser. viij. **A**
 Peccator diu iacens in pctō incidit in multas infir
 mitates spirituales Nota exemplū: ser. xij. **A**
 Pena seruorum infidelium: sermone. vi. **D**
 Pena purgatorij mitigat tripliciter. sermone. viij. **H**
 De penis inferni. sermone. vi. **R**. ser. viij. **A**. et ser. x. **A**

Tabula

Penalitatem quare sumpsit christus. sermone. x. F
Penitētia vera habet tria cōmoda. ser. pmo. B
Penitētiā quō impugnabāt heretici. ser. pmo. C
Pniam ipediūt amor voluptatē et timor pene. f. vij. K
Penitētiā impedit consuetudo peccandi. ser. xij. H
Pniam nemo agere pōt nisi virtuosus putāt victosū.
sed decipiunt. Nota de via ignota. sermone. xi. F
Penitētia. ser. vi. G. Itē ser. vij. J. Itē ser. viij. D
Perseuerātia vera. sermone. xij. G
Potentia dei est inestimabilis. ser. iij. A
Potestas dñorum tēporaliū est supabilis. ser. iij. G.
Potestas humana est momētanea et brevis Ibidem
Ad predicatōem veniūt tria genera hoīm. ser. x. A
Predicator pbi dei dīz hūiliter pmittere orōez. f. ij. A.
Predicator significat per illū. quem misit hō qui fe-
cit cenam magnam. ser. v. E
Predicator coparat seruo ppter diuersas cās. f. vi. A
Predicator est sicut custos ville. ser. vij. A
Predicator sine charitate nō placet deo. ser. ix. A
Presumptio venie impedit penitētiā. ser. xij. L.
Producitur homo quattuor modis. ser. x. L
Prosperitatis mundane inordinatus amor impedit
sequi christum. sermone primo. L
Prosperitatē hñtes non audiūt vocatōem dei. f. v. L
Proximus est diligendus. sermone. x. R.
Proximus est diligendus in bono. ser. x. A
Prudentia. sermone. xi. G
Prudentia mundi reprobat. ser. xi. H
Pugna triplex. sermone. vij. E
Apina. sermone. ij. H
Redemit nos christus. sermone. vi. B

Alphabetica

Recidivatio reprobat. sermone. xij. **S H J**
 Resurrexit xps veraciter: ostendit sermone. xij. **A**
 Resurrexit xps velociter duplici de ca. ser. xij. **Ibidem**
 Resurrexit xps pstatim nuqz apli moritur. f. xij. **D**
 Resurrectionem christi corpa celestia z terrestria ostē
 dunt. sermone. xij. **B**

Acrificiū altaris liberat a pena corporali z a pe
 na purgatorij. sermone. viij. **H**

Sanguis qre pmo exiit d latere xpi. deit aq. f. viij. **S**
 Sapiētia a deo data hz tres pditiones. ser. iij. **H**
 Sapiētia dei a sapiētibz mudi deridetur **Ibidem**
 Satisfactio quid est. ser. x. **R** Item ser. xi. **D**
 Satisfactio requiritur tribus de causis **Ibidem**
 Sciam q abscondit dicunt serui infideles. ser. vi. **L**
 Sepultura piosa an v3 defuncts. f. viij. **S**. Nota ibi
 Sequi debemus deū tripliciter. sermone pmo. **B**
 Seq debem? xpm p viā pme p3 tria pmoda. **Ibidem**
 Seq xpm qd est p viā obediētie z hūilitatis. f. p. **S**
 Sequi xpm p viā paupertatis. eodē sermone. **R**.
 Sequi deum duo impediunt. sermone pmo **L**
 Sequi debemus deū triplici de causa. ser. pmo **A**
 Seqbantur iudei xpm qnq3 de causis. ser. pmo **A**
 Sequūt multi p3dicatozē pbi dei diuersi d caus **Ibidem**
 Sequūt qdā carnē fm viā luxurie z voluptatis. f. i. **E**
 Sequuntur viri dei castitatem. ser. pmo **F**.
 Sequunt quidā diabolum p supbiā. ser. pmo **H**
 Sequuntur multi mundū z avariciā citius q3 paup
 tatem ppter diuersā. sermone pmo **L**
 Sequūt quidā dolos fraudes z cautelas. ser. p. **D**
 Serui fideles quō probantur. sermone. vi. **E**
 Serui infideles qui sunt. ser. vi. **L**

Tabula

Seruitium diaboli est anxium. sermone. vi. **K**
Seruo comparatur predicator. sermone. vi. **A**
Seruoꝝ sunt duo genera. sermone. vi. **B**
Seruoꝝ fidelitas ostenditur. **I**bidem. **C**
Seruoꝝ infidelium pena. sermone. vi. **D**
Seruiendū est deo honeste ⁊ munde. ser. vi. **B**
Seruiendum est deo assidue. sermone. vi. **L**
Seruiendū ē soli deo ppter diuersas causas. f. vi. **D**
Seruiendū est deo triplr ppter tres causas. ser. vi. **K**
Seruiunt quidam luxurie. sermone. vi. **H**
Seruiunt quidam mundo ⁊ auaricie **I**bidem
Seruiunt quidā diabolo p supbiam. ser. vi. **K**
Seruiunt qdā tā deo q̄ hoībus: ⁊ hoc triplr. f. vi. **F**
Societas mala est vitanda: sermone. xi. **A B**
Spes vana longe vite impedit pñitentiā. ser. xij. **C**
Spū sancti inspirationes septem sunt: sermōe. v. **C**
Stare debemus triplr ⁊ cōtra tria: sermone. vii. **A**
Stat deus ptra pctōres multipliciter: ⁊ tamē mīse-
ricorditer cum peccatoꝝibus: sermone. vii. **B**
Supbia est signū reprobatiōis: sermone pmo **H**
Supbiam multi sequuntur: sermone pmo **H**
Supbia puniūt. ser. ij. **B** Supbia deiicit. ser. ij. **H**
Supbia assimilatur vento in terra: ser. ij. **D**
Supbiam parētele nota. ser. ij. **I** De supbia. f. v. **F**
Supbi aliqui nimis st: cū ad honores eleuant q̄ pus
 (cū paupes fuerūt) erant satis humiles: ser. ij. **I**
Supbū excecatur diabolus. Nota exemplū. ser. ij. **D**
Supbus dī equus pallidus sup quem mors sedet: et
 quem sequebatur infernus. sermone pmo **H**
Suffragia ecclīe q̄bus mortuis p̄sunt: ser. viij. **R**
Surgendum est a peccatis velociter: ser. xij. **A**

Alphabetica

Surgendum est a peccatis veraciter. ser. xij. **F**

Surgendū est a peccatis constanter. ser. xij. **B**

Surgens cito a peccato obtinet veniam. ser. xij. **D**

Imendus est deus. sermone. iij. **E**

Timendus est deus qz potētissimus. ser. iij. **A**

Timere debemus deum propter tria. ser. iij. **F**

Timor domini tollit omne peccatum. **I**bidem

Timor iordinat⁹ aduersitatis ipedit seq xpm. f. p. **L**

Timorē dñi diabolus nititur destruere. ser. iij. **B**

Teratoibz diaboli resistētes dicunt filij dei. f. iij. **L**

Testimoniū quadruplex habuit pylatus qz christus

fuit innocens z iustus. sermone. viij. **D**

Tribulatio purgat aīam a pctis pteritis. ser. v. **K**

Tribulatio est exaltatio ad coronam. **I**bidem

Tribulatio pseruat a malis **I**bidem

Ana gloria. sermone. ij. **F**

Venire ad xpm debemus tripliciter. ser. x. **I**

Venit xps in mentē humanā triplici de cā. ser. x. **B**

Venit xps ad ptegendū z defendendū nos. ser. x. **I**

Verecūdia ligat peccatorem ne peniteat. ser. xij. **B**

Vestimēta dici possunt virtutes. sermone. xi. **F**

Vestis aliquādo honoratur vbi virtutes nō. **E**t no

ta narrationem. sermone. iij. **K**

Via ad celum est christus. sermone. xi. **A**

Via triplex ambulādi ad christum. sermone. xi. **A**

Vie triplices abducūt a tramite veritatis. ser. xi. **L**

Viciozum amatores in suis amicis sunt similes de/

monibus. sermone. ix. **D**

Viciosi putāt qz nemo p̄t agere pniām: sed decipiun

tur **N**ota exemplū. ser. xi. **F** **D**e via ignota **I**bidem

Viciosozū consortiū est vitandum. ser. xi. **A**

Tabula

Vincula tria q̄b obligat⁹ fuit hō añ aduentū xpi. f.
Virtuosi soli honorandi sunt. ser. iij. R (x. D)
Et nota ibi de templis honoris ⁊ virtutis.
Virtutes dicuntur vestimenta. sermone. xi. F
Vita humana flori siue herbe pparatur. ser. viij. D
Vocatōez dei nō audiūt in pspitate manētes. f. v. L
Vocat nos christus quadrupliciter. ser. v. A
Vocat xps quosdā p internā inspiratiōem. Ibidem
Vocat xps quosdā p predicatiōem. ser. v. D
Vocat christus simplices ⁊ illitteratos ad predican
dum. Et nota quare. sermone. v. E
Vocat nos deus p bñficioz largitiōem. ser. v. B
Et p beneficia nature. sermone eodem. F
Vocat nos deus ad gaudium celeste p tribulatiōem
et angustiam. sermone. v. R
Vocati fuerunt apli trina vocatiōe. sermone. v. D
Vocationem dñi quidam nō audiunt. ser. v. B
ps est ductor securissimus: quia via est. Doctor
verissimus: quia veritas. Retributor largissim⁹
quia vita est. sermone pmo A D P
Xps humiliavit se tripliciter. sermone. ij. D.
Xps dicitur dñs tripliciter. sermone. iij. A
Xps dicitur potētissimus ⁊ ideo timēdus. Ibidem
Xps debet adorari tripliciter. sermone. iij. F
Xps q̄re dñs magis nat⁹ ex semie dauid q̄ abrahe. ser.
Volatra quis est. sermone. iij. F (iij. B)
ymago humilitatis. sermone. ij. L
ymago mortis. sermone. viij. B
De ypocritis ⁊ ypocrisi. ser. ij. A. Item ser. xij. F

Explicit tabula alphabetica.

Sermo Primus

Sermones. xiiij. vniuersales m^gri Michaelis de Hūgaria icipiūt feliciter

Sequitur. humiliat. dñs. filius.
vo ca. seruit. Stans. morit. diligit.
venit. ambula. surge. resurge.

Attentio

magistri Michaelis de Hūgaria auctoris hui⁹ opis in his duob⁹ lib⁹ est ista. Proposuit ei p informatōe cōi p^rdicato rū lib⁹os in cop^a nō habētū certas materias cōpilare q^u possent frequētius in eplis et euāgelijis repiri. Et q^u non est dñica vel festiuitas in anno q^u in euāgelio vel eplā aliq^u dicti onū in versib⁹ p^rdictis cōtēta et repiatur. iō has tredecim dictōes p^rmisit tan

q^u themata vel fundamēta opis subsequētis. vt p^rima scz dco p^rmi sermonis thema sit. scda scdi. et sic de alijs singulorū sermo / nū singule dcones Porro varietas materiā rū in singulis sermonib⁹ p^rtentat^r lris alphabeti designat^r. que quēadmodū inueniri valeāt habet lucide p^rta / bulā que immediate p^rcedit materiam

¶ Sermo Primus.

¶ Equi.

s

Charissimi: dicite

A i.

Sermo

doctor Nicolaus de lyra
sup. viij. ca. **S**ath. q. qñqz
de causis iudei seqbatur
xpm **A** Nā aliq seq/
bant xpm vt curarent ab
infirmis suis **S**ath
sui. habet q iudei offere/
bant ei male hñtes varijs
lāguoribus z curauit eos
Aliq ex curiositate vt vi/
deret sig z mirabilia q fa
ciebat **Joh. vi.** Seqbatur
eū multitudo magna qz vi
debāt sig q faciebat. **A**li/
q vt ab eo sanarent et cor
poralis pascereñt. vt patz
ibidē. **A**liq ex malicia vt
capent eū in smone z blas
phamarēt eū **Sath. xxiij.**
Abēñtes pharisei inierūt
cōsiliū vt capent eū i smo
ne. **E**t aliq ex deuotōe vt
ab eo doctrinā exciperent
salutarē. **vñ. 9.** **V**orbz. sig.
cibz. blasphemia. dogma
fuere **C**ause cur dñm tur
ba secuta fuit. **V**ñ cōsili
multi sequuntur p̄dicatozē
xpi dei. **A**liq ex deuotōe
vt ab infirmitate spūali
aie xpo dei cureñt. **A**liq

ex curiositate vt extraneis
et curiosis rebz vel mate/
rijs informēnt. **A**liqui ex
malicia: vt xpi dei p̄dica/
tores p eos scandalisēnt.
Et aliq ex fide quā hñt i
dei xpo vt spūaliter recre
ent z in bono informētur
Et aut oēs sint isti 9 **A**d
tōis p̄mit 9 orandū est **P**r
n̄ et **A**ue maria. **P**ro
p̄cessu smonis ē aduertē/
dū q xpm seq debem 9 trī
pl̄r. s. p viam p̄ñe z acerbī
tatis. obediēcie z hūilita
tis. despect 9 mūdi z paup
tatis **P**rimo principāl̄
dixi q debem 9 sequi xpm
p viā p̄ñe. z hoc ppter cō/
moda q pueniunt ex vera
p̄ñā **B** **N**ā pmo cū
p̄ctōz cadit in mortale pec
catū intantū excecāt p ca
rentiam spūalis gr̄e q nō
agnoscit deū nec eius bñ
ficia memorat. **S** si seqtur
xpm p viā p̄ñe recipit ve
rā cognitōem dei z visum
spūalē gr̄e. **E**t iō dī **Joh.**
viij. **Q**ui seqt me nō am/
bulat in tenebris. **F**igura

Primus

huius habet **Barci. x.** de
ceco clamante ad xpm. p vi
su habedo. cui xps rñdit.
Glade fides tua te saluū
fecit. z p̄festim vidit z seq̄
bat eū. s. p viā p̄me z acer
bitatis. ¶ Scdo hō p pec
catū mortale spoliatur bo
nis p eū pus factis Juxta
illd **Ezech. xviij.** Si auer
terit se iust? a iusticia sua
oīm bonoz suoz nō recoz
dabor. sz qñ se p̄uertit ad
p̄mā oīa bona sua viui
ficant in sp̄cū dei. **Ozee**
vi. Viuificabit nos dñs
post duos dies. z i tertia
die suscitabit nos et viue
mus in cōspectu ei⁹. seque
murq; eū vt cognoscam⁹
deū. **Mozalr** p istos tres
dies itelligo tres ptes pe
nitētie. i. p̄ritiōem. p̄fessi
onē. z satisfactōez q̄b aīa
p̄cōris viuificat a p̄cō z
a morte sp̄uali resuscitat
ad seq̄ndū deū z in viā pe
nitētie abilitat Unde est
triplex genus p̄cti. videlz
cordis. oris. z op̄is In cor
de em̄ q̄s ḡuius peccauit

q̄s paulus: q̄ ex puerilitate
voluntatis cogitauit sub
uertisse totā scām ecclīaz.
Scribit em̄ **Actuuz. ix.** q̄
petijt epl̄as a p̄ncipibz sa
cerdotū. vt si q̄s iueniret
huius vie viros ac mulie
res vinctos perduceret in
hierlm. z tñ mīscōdīaz p̄se
cut⁹ est. z dñm p viā p̄me
secutus est. Quis ḡuius
peccauit p̄cō oris q̄s **Pe**
trus: q̄ ter dñm negauit. z
tñ p fletū et p̄mā mīam
p̄secutus est Quis ḡuius
peccauit p̄cō op̄is p adul
teriū z homicidiū q̄s **Da**
uid. z tñ dicendo: peccauit
mīscōdīam obtinuit **Rā. ij.**
Re. xi. scribit. Dixitq; da
uid ad nathā p̄pham ipm
redarguentē: peccauit. ita
tūmq; dixit p̄pheta ad da
uid. Trāstulit dñs p̄ctm
tuū a te z nō morieris. Su
p hoc d̄t **Chrys.** Audistis
regē dicentē: peccauit dño
et p̄pham rñdentē. Tran
stulit dñs p̄ctm tuū a te
Velox confessio velox ve
nia. velocit vuln⁹ suū ape

Sermo

ruit. et uenitā velociter rece-
pit. Hec ille. Et est illud
quod dicit Bieg. Multitudo
vicioꝝ nō vos dep̄mat in
desperatōem. quia maior est
potētia medici quā magni-
tudo languoris n̄ri. Ex quā
pater quod licet aīa peccatōis p̄
peccatū mortificet. p̄ p̄mā
tū uiuificatur. Tercio quā
hō peccat mortalit̄. prunc-
opa eius nō sūt meritoria
uite et̄ne. s; sūt ociosa et in-
ania. S; si xpm sequitur p̄
miscēdiaz et p̄maz. tūc opa
eius efficiūt digna uita
eterna. Un̄ dicit puerb. xxi.
Qui sequitur iusticiā et mi-
sericordiā inueniet uitā et
gl̄iam. Ille ei sequitur iusti-
ciā quā corp⁹ suū ieiunijs et
orōib; castigat et carnales
voluptates mortificat. et
iō dicit xps Luce. xiiij. Qui
nō baiulat crucē suā. i. pe-
nitentiā. et sequit me. s. p̄tuo
se uiuēdo nō p̄t me⁹ disci-
pulus esse. Ille em̄
miscēdiam sequit quā aīe p̄prie
miserefer. et eā mundat p̄ cō-
tritōem et p̄maz. Et iō dicit

Thyrs. omelia. lxxij. Sequi
christū est oīa ab illo iussū
facere et eē paratū ad mor-
tē quā dīdanā et se ad p̄mā
disponere. S; istū modū
sequendi xpm p̄ uia p̄mē im-
pugnabāt quidam heretici
dicētes p̄mā tūc semel
valere post baptisimū. et
nō pluries iterādo p̄ pec-
catis. alioquin inquit re-
missio peccati esset incitatio
ad peccatū. quod ei inquit nō
sp̄ peccaret si sp̄ redire pos-
set. Arguūt em̄ insup̄ deū
eē incitatorē mali si sp̄ pe-
nitentib; indulgeret. et ei
placere peccatū quib; sp̄ ē p̄sto
dare grām. Contra quod lo-
quitur Aug⁹. in li. de vera
et falsa p̄mā ca. iij. sic di-
cēs. Cōstat deo multū dis-
plicere peccatū quod sp̄ paratus
est illa destruere. Si em̄
ea amaret nō destrueret.
et sic errāt heretici p̄tracti
Sūt etiā alij heretici dicē-
tes uilē esse p̄maz ter. sed
nō quater. iō si peccatō mortu-
lit̄ peccauerit et maxie in
eodē gñe peccati licet ter. tūc q̄

Primus

ter nō meret veniā ineter
nū: innitētes auctoritati p
phete Amos. i. c. Sup tri
bus sceleribz damasci cō/
uertā. z sup qrtū nō puer
tā. Sed i istos hereticos
militat expositio vera au
toritatis premisse: que est
hec. Sup mortalibz pmiss
is sola volūtate z ope ac
etiā p̄suetudine p̄uertam
eū scz p̄ctōrem. i. ego dñs
do grām meaz p̄ctōri reo
in oibz istis dūmodo ve/
rā p̄mā egerit z mea ve
stigia seq̄ voluerit. Sz su
p qrtū nō p̄uertā eū. i. sup
finale impenitentiā nō re
mittā. q̄a post hāc vitam
nō erit locus p̄m̄e fructu/
ose. Ideo p̄sulit nob apo
stol⁹. i. Petri. ij. Xps pas
sus est p nobis vob relin
quēs exemplū vt seq̄mini
vestigia ei⁹. i. p̄m̄e z auste
ritatis. Sed forte hic que
rit. q̄re p̄fessio oris sit isti
tuta cū sola p̄nititio dele/
at p̄ctm̄. R̄ndet Bona/
uētura sup. iij. sn̄iaz dist.
vij. q. xij. in r̄sione p̄ma

dicēdo q̄ p̄fessio oris fuit
instituta triplici ratione.
Vnave deus ab hoīe glo
rificet. Est etiā p̄pter vni/
uersalē indigentia institu
ta. Unde apls ad
Roma. iij. Dēs peccauē
rūt z egēt grā dei. siue glā
dei fm aliā trāslatōem. et
sic glorificēt deū humiliā
do z p̄fiteōdo peccata sua.
Dēs aut q̄ p̄ctā sua confi
tent ostendūt se indigere
grā z misericōdia dei. z sic de
um glorificāt. Secūda fu
it p̄pter reuerentiā scē cō/
munionis. vt digne z mū
de recipiāt sacz corp⁹ xp̄i
et iō fm canones extra de
peni. z re. ca. Dīs vtriūq;
qz sexus or. Quilibz xp̄ia
n⁹ tenet sel in āno ad mi
nus cōfiteri oīa p̄ctā sua
pprio sacerdoti. Tertia
cā fuit p̄pter cognitōem
p̄ctōz. z qz grauitas et pi
cula p̄gnoscent p̄ iforma
tōez sapiētū p̄fessōz. Vñ
p̄fessio sacramentalis d̄z
ēē ita secreta vt d̄t dñs Al
baneñ. sup. iij. sn̄iaz dist.

A 3

Sermo

xxi. q. x. q. p nullo iuramē
 to. p nullo periculo. p nul
 lo scādalo est p̄fessio reue
 landa. qz nullū istoz obli
 gat nisi ad ea q̄ nouit vt
 hō. Un̄ notandum est q
 triplici ex cā pōt q̄s cōfite
 ri alteri q̄ suo pprio sacer
 dōti. Una si sit insipies z
 ideota: ne cec⁹ cecū ducat
 et ābo in foueā cadāt Se
 cūda cā est si sit reuelator
 p̄fessionis Tertia cā est si
 sit sollicitās hoīez ad ma
 lū. Hec Albanen. vbi sup
 E Sed timendū est q
 multi p viā p̄mē chīm nō
 sequant. sz magis carnē p
 viā luxuriē z voluptatis
 De q̄bus loq̄tur apls. ij.
 Pe. ij. Multi sequunt eo
 rū luxurias p q̄s viā veri
 tatis blasphemāt. i. viā ve
 re vite z scē discipline Istū
 ducē. i. carnē multi sequū
 tur. vt diuites et paupes
 iuuenes z senes. z ita vo
 luptatib⁹ sunt obcecāt q
 nō p̄siderāt ad quem finē
 duces suos sequunt. i. ad
 mortē eternā: dicēte aplo

Si fm carnē vixerit⁹ mo
 riemini. Dicit ei Albert⁹
 de pprietatib⁹ rerum. q̄ ra
 dix hedere licet in ore sit
 mollis. tñ durissima me
 talla penetrat. Dō cōsiliū
 est de voluptate carnali.
 Quis em̄ de se sit debilis
 z vilis. tñ aīas bonoz ali
 qñ penetrat z pfundit. Ex
 emplū de dauid z Sāso
 ne z salomone quō p luxu
 riā victi fuerūt. Et hinc ē
 qd̄ d̄t scūs Aug⁹. Nihil ē
 qd̄ ita penetrat aīam hu
 manā z ad infernū depri
 mit sicut blādimēta femi
 nea z taet⁹ mulier⁹ z oscu
 la. Et alibi inq̄t Aug⁹. In
 ter oīa bella xpianozū du
 riora sūt bella castitat⁹. q̄a
 q̄tidiana et cōtinua ē pug
 na z rara victoria. et ideo
 omīa turpia z occasiones
 malozū fugere debemus.
 Hec ille. Un̄ qdā metri
 ce sic ait. Tollit opes. fa
 mā. sensus. viresqz. libido.
 De ablatōe opū p̄z de fi
 lio p̄digo. De ablatōe fa
 me p̄z p Greg. dicentē. q

Primus

pectm luxurie qñq; est mi /
noris culpe sz maioris ifa /
mie. Tollit sensum. vt pz
iij. Re. xi. de Salomoe q
fuit p mulieres infatuat?
Et vires tollit. Vñ Are /
sto. in epla ad Alexandrū
q vocat secreta secretorū.
sic dicit. Imperator nō
inclinēs te ad luxuriā mu /
lieris. qz libido est destru /
ctio corpis. Et iō viri sci
et iusti vitā istā et ducem
istū. i. carnē contēpserunt
et mūdiciā mentis z cor /
poris seruauerūt z xpm p
viā pñe securi sunt. **S**
De qbus scribit Apoē.
xiiij. Hi sunt q cum muli /
erib; nō sūt coīnqñati. vir /
gines em sunt. hi sequunt
agnū quocunq; ierit Ta /
lis erat ille archieps ebo /
rū. de q dicit Salmyssuoy
in cronica libro pmo. c. iij
q erat grauiter infirma /
tus. cui p̄sultuz fuit a me /
dicis q haberet p̄sortium
mulieris. qz aliter sanita /
tē corpis nō posset habere
Quib; ille respōdit. Si /

leatis nec aliq; vestrū an /
deat mō hoc peccatum lu /
xurie noīare. Nā ppter sa /
lutē corpalem non admit /
tam mortale dedecus ipu /
diciē. Vñ bñ considera /
uit illud dictū Bern. La /
stitas est virtus admira /
bilis: speculum sanctimo /
nie. victor carnis. et vita
angelorū. q virtus nō pōt
seruari nisi corpus p peni /
tētie austeritatē castigetur
Et iō loq̄tur cuilibet scri /
ptura Aueri. xv. Recordē /
tur mādatorum dei ne se /
quātur immūdas cogita /
tōes z varias iformatōes
Ex qbus patz qūo carna /
les voluptates sint refre /
nāde. z qūo seq̄ debemus
christum p viā penitentie
B Scōo pncipaliter
dixi q debem⁹ xpm seq̄ p
viā obediētie z hūilitatis
Hoc p̄sultit xps Mathei
xvi. Qui vult venire post
me abneget semetipm et
tollat crucē suā z seq̄ me
Prōo p̄sultit xps q q̄ vult
sequi xpm abneget semet

Sermo

ipm. hoc est fm Grego. in
omel. ppriā volūtatē. i.
pectā sua diu ysitata relin/
gre Un si fuisti supbus z
inobediens deo z tuis su
prioribz: amodo sis humi
lis. si luxuriosus amodo
sis castus. si cupidus amo
do sis largus: z pauldu/
bio abnegasti teipm Istō
mō fecerūt apli xpi q non
solū domū reliquerūt sz etiā
tpalia. videlicz nauē et re
te. z etiā ppriā volūtatē.
Un d illis d: Barth. iij
Relictis oibz secuti sunt
dñm. Un Aug⁹. de pbbis
dñi. sermone. vij. Sp tibi
displiceat qd es si vis per
uenire ad id qd nondū es
Nā vbi tibi placuisti ibi
remāstisti. Si p amorē
cū mūdo pmanes deū se/
q nō vales Sicut em̄ ocu
lus tu⁹ sicut celū z terrā re/
spicere nō p̄r. sic z cor tuū
deū z mūdū diligere non
p̄r. Hec ille. Hoc p̄siderā
tes apli z alij scī mūdum
reliquerūt z christū secuti
sunt p abnegatōem tpali

um ac etiā ppriē volūtatē
Et iō dicit Greg. in omel
Dulcū reliqt qui qntūli
bet parū deseruit totum.
Et Bern. in quinto libro
flox. Quid odit de⁹ aut
punit p̄ter ppriā volūtatē
cesset ergo ppriā volūtas
z sua fiat Barth. xvi. Et
submitte volūtatē tuā p/
ppriā volūtatē diuine. Un
de talibz humilibz d̄r xps
Joh. x. Ques mee vocem
meā audiūt et sequuntur
me p verā hūilitatē. Un
narrat Valeri⁹ li. iij. ca. ij
de quodā milite hūite fili
um i gratū z inobedientē
q frequenter machinatus fu
it mortē p̄ris sui. qd intel
ligēs pater q̄siuit ab vxō/
re propria in bona fide an
eēt filius suus an nō Cui
asseruit m̄r q fuit fili⁹ su⁹
pprius. Tūc iste miles p/
cepit filio suo vt eū seq̄re
tur in campū solus Cūqz
essent solitarij in cāpo: pa
ter extraxit gladiū suū z
tradidit filio suo. z his p
bis allocut⁹ est eum. Fili

Primus.

charissime qđ ptra te deli
qui qđ morte meā tam fre
quēter machinatus es: ec
ce hic paratus suz ad tuā
volūtātē. fac mō qđ volu
eris. Quo audito fili⁹ su
us in semetipso naturalit
est psteratus: z cū lachry
mis petijt veniā. Cui pat
illū ad misericōdiam suscipi
ens oīa remisit. Morali
ter p istum filiū intelligo
pctōrem deo inobedientē
qđ q̄tidie cōtra eū insurgit
p diuersa mala opa z nun
q̄ cessat. Ch̄s em̄ volēs
eū puertere ad obediētā
ducit eū in campū. i. vt ha
beat memoriā dñice passi
onis z ceteroz bñficiozū
dei. qđ bona pro illo fecit.
qđ psecutiōes p illo susti
nuit: redarguēs pctōrem
de sua ingratitudine. Un̄
Aug⁹. in qdā sermōe Lo
gor deū meū sequi a qđ oīa
bona mea suscepī. videli
cet corpus cū suis sensibz
aiām cū suis potētīs. mū
dū cū suis p̄ctis. In hūc
campū ch̄s nos inducit.

cum de istis bñficijs nos
cogitare facit Tūc tradit
nobis gladiū. i. rectū iudi
ciū rōis qđ ad modū gla
diij hz diuidere inter nrāz
ingratitude z diuinum
amorē. z tūc si hūiliter po
stulem⁹ veniā z ei⁹ vesti
gia seqmur: nō dubiū qđ
nos suā misericōdiam psequē
mur. **S**ed charissi
mi timendus est qđ multi
magis sequūt diabolū p
supbiā q̄ xpm p verā hūi
litate. Dicit em̄ vulgarit
Qual dñs talis familia.
Cū igit fm̄ scripturā Job.
xli. Diabol⁹ est rex super
oēs filios supbie. videt qđ
oēs supbi sint de familia
diaboli. Et iō d̄t Greg⁹.
Euidētissimum signū re
pboz est supbia. sicut hūi
litas electoz. Quibz sig
nis q̄sqz dinoscit sub q̄ re
ge militare iuenit. Nā sic
hoies p suas distinctiōes
cognoscūt cū qđ dño morā
tur. sic q̄libet cognoscit p
hūilitatē siue p supbiā an
sit cū deo vel cū diabolo.

Sermo

Un̄ de seq̄cibus diaboli
p viā supbie pquerit̄ dñs
dicēs illud. iij. Reg. xviij.
Dereliquistis mādata mea
et secuti estis baalim qui
interpretatur excelsus. et sig
nificat diabolu. Sed isti
nō p̄siderant ad quē finē
deducit eos q̄ eū sequunt̄
videlz ad mortē gehēne ī
fernalis. In cui⁹ signū d̄r
Apoē. vi. Ecce equ⁹ palli
dus et q̄ sedebat sup eum
nomē ei⁹ mors. et infern⁹
seq̄bat eū. Morāl̄ p istū
equū pallidū intelligo su
pbū: q̄ diaboluz portat in
aīa sua. Et d̄r pallidus. q̄
caret igne charitat̄ et fun
damēto hūilitatis. Sup
istū d̄r mors sedere p quā
diabolus intelligit̄. quā
mortē spūales p̄mo indu
xit. Hūc scz pctōrem seq̄t̄
infern⁹. i. exercitus īferna
lis q̄ ducit ad infernū. si /
cut rex exercitū suū ducit.
Infernal̄ exercitus ē pgre
gatio supboz et deo inobe
dientū. De q̄ d̄r Iudiciū
ij. Dimiserūt dñm q̄ edu /

xit eos de terra egypti. et
secuti sunt deos alienos.
et ideo tradidit eos dñs
in manus impioz. Figu
ra hui⁹ habet. ij. Reg. xv.
quō Absolon q̄ fuit filius
dauid p̄ri suo inobediēs
blādiebat p̄p̄o p̄mittēdo
multa bona et p̄uilegia q̄
vellēt seq̄ eū et relinq̄re pa
trē suū dauid regē. Mo
raliter p Absolon intelli
go diaboluz: q̄ multos p
suas blādicias decipit. p
vanā gl̄iam et supbiā false
et dolose p̄mittēdo hono
res et dignitates. ¶ Si
cut p̄misit p̄mis parētib⁹
Ade et eue q̄ eēt sicut dñi
si vellēt seq̄ eius mādatū
et p̄siliū: et dei mādata re
linq̄re. Et sic p suas falla
cias decipit eos. et duxit
eos ad mortē tā spūalem
q̄ corpale. Quapropt̄ de
bemus istū ducē relinq̄re
et xpm seq̄ qui ducit ad vi
tā p verā hūilitatē et obe
diētā. De q̄ loquit̄ Ber.
in li. de colloq̄o symonis
et iesu. Amica inq̄ salutē

Primus.

est obediētia si sit firma et
stabilis fundata sup firmā
petrā. Melior est em̄ obe
diētia q̄ victima. Un̄ vi
de quō xp̄s dilexit hāc vir
tutē: eligens magis suam
aiām ponere q̄ obediē
tiā nō implere. Et ip̄m no
mē iesu (qđ est sup oē no
mē) est remuneratio obe
diētie. teste ap̄lo Petro
Eccē nos reliquimus om̄ia
et secuti sum⁹ te. qđ ergo
erit nobis p̄mij. Cui ch̄s
r̄ndit. Vos q̄ reliquistis
oīa et secuti estis me p̄ hu
militatē et obediētiā sede
bitis sup sedes iudicātes
xij. trib⁹ isrl̄. Quidus trā
sibit et p̄cupiscētia e⁹. et re
linq̄re mag⁹ vtile est q̄ re
linq̄. currentē seq̄ nō pore
ras onerat⁹. et iō nō est in
utilis p̄mutatio pro eius
amore oīa relinq̄re q̄ sup
oīa ē vt ab eo oīa donent̄
Oīa ḡ relinq̄mus. nō t̄m
mūdi diuitias et possessio
nes. s̄ et iā p̄p̄iā volūtātē
Hec Bern̄. Ex q̄bus p̄z
scōz p̄ncipale R. Oer

tio p̄ncipaliter dixi. q̄ de i
bemus seq̄ xp̄m p̄ viā pau
pratis. Pro q̄ notādum
q̄ duplex est paup̄tas. s. s̄
volūtātē siue iuolūtaria.
et illa est miserabilis Un̄
q̄ sunt in hac paup̄tate fre
quēter murmurāt s̄ deuz
et p̄imum de auaricia ac
cusant. Et cōiter tales ple
ni sunt mēdacijs et furtis
et ocio vacāt. t̄m meritorij
um ē in suis nccitatib⁹ illi
subuenire. Un̄ p̄s. Br̄s
q̄ intelligit sup egenū zc.
Et Raba. sup illō Eccl̄.
xij. Da bono et nō repies
pctōrem. Dat multū q̄ in
digētī pctōri subuenit: nō
q̄ pctōr s̄ q̄ hō ē. nō pctō
rē s̄ iustū nutrit. q̄ culpā
nō diligit s̄ naturā. hec il
le. Scda paup̄tas ē volū
taria. et hec est p̄ciosa et vti
lis. vñ q̄ hāc paup̄tātē seq̄
tur bona t̄palia p̄pter deū
relinq̄t. tales sequūt xp̄m
in via paup̄tatis Un̄ Au
g⁹. in li. de eccl̄iasticis dog
matib⁹ Bonū est paup̄ib⁹
erogare. s̄ meli⁹ ē cū intē

Sermo

tiōe seq̃ndi deū oīb; renū
ciare absolutū eē a solici/
tudinib; hui⁹ sēlī z cū xp̃o
agere. Hec ille. Uñ dicit
Hierō. sup̃ illo Hierēm.
xviij. Nō sum turbat⁹ te
pastorē seq̃ns. Nō est ille
ver⁹ paup; q̃ ī statū paup;
tatis murmurat. vel q̃ ni
mis sollicit⁹ circa t̃palia
Uñ charissimī timē
dū est q̃ multi sequuntur
mūdū et auariciā citi⁹ q̃
xp̃i paup̃tatē. Et hoc acci
dit duab; de causis Una
ē timor inordinat⁹ mūda
ne aduersitat; Iste timor
retraxit filios isrl̃ ab in/
gressu terre p̃missiōis. q̃a
timuerūt q̃ non haberēt
ibi victualia sufficientia.
S; Caleph z Josue q̃ se
cuti fuerūt iesum intraue
rūt terrā p̃missiōis. vt ha
bēt. Nūerī. xxi. Nō p̃si
mili multi timēt cū reliq̃
rīnt diuitias suas p̃t de
um q̃ de cetero de suis ne
cessarijs illis nō p̃uidebit
Tales erāt Ananias z vr
orei⁹ saphira noīe. q̃ reli

q̃runt bona sua ac vēdide
rūt. z partē diuitiarū dede
rūt aplis z aliā p̃tē sibi re
seruauerūt. z iō ambo ma
la morte perierūt. vt habet
Act. v. Isti timuerūt q̃ si
dedissent aplis oīa bona
sua q̃ p̃t inopia z paup;
tate defecissent. Et iō d̃t
xp̃s Luc. xiiij. Qui nō re
nūciauerit oībus q̃ possi/
det nō p̃t me⁹ esse discipu
lus. Uñ apli xp̃i oīb; re/
nūciauerunt p̃pter deū. vt
deū suū velociter seq̃ pos
sent. Uñ d̃t. Bern. Petre
bñ fecisti z nō ad insipien
tiā tibi Sciebas em̃ q̃ de
um seq̃ nō poteras onera
tus diuitijs. q̃a oneratus
ad p̃seq̃ndū magis reddi
tur inexpeditus. Et iō vt
d̃t Greg. in omel. ij. Qn⁹
diuitiarū abstulit me ad
p̃sequēdū q̃ expedite. Et
iō orat sapiens Proverb.
xxx. Bēdicitatē et diuiti
as ne deder; mihi: tribue
tīm victui meo necessaria
Scōda cā est inordina
tus amor mūdane p̃spira

Primus

tis. Talē amorē habuit il
le iuuenis cui christ⁹ dixit
Vade ⁊ vende oīa q̄ ha
bes ⁊ da paupib⁹. ⁊ tūc
veni ⁊ seqre me. Matth.
xix. Et ibidē dicit q̄ abijt tri
stis ⁊ noluit facere s̄m cō
siliū xpī. q̄a nimis dilige
bat diuitias suas. et nolu
it eas relinqre. Sed q̄nto
plus habuit tāto plus de
siderauit. ¶ Tales
sūt filles febricitātib⁹ q̄ bi
bunt aquā frigidā creden
tes refrigerare calorē suū
S̄ q̄nto plus bibūt magis
calescūt ⁊ aliqñ sitiūt Isti
nō ppendūt cōsiliū xpī qui
psulit oīa p̄ eius amore re
linqre. de q̄b⁹ dicit Ezechiel
xxxij. Multi sermōes au
diūt ⁊ nō faciūt. q̄z avari
ciā seqtur cor eorū. Dicūt
naturales q̄ vultur qñ nō
valet predā suā ad nidum
suū portare diuidit eaz in
duas ptes. ⁊ vnā secū por
tat ⁊ aliā dimittit ne for
te seqntes eā capiāt. Nō
psimili q̄ vult seq xpī et
est onerat⁹ diuitijs: opor

tet diuidere substantiā suā
paupib⁹ et sic transire ver
sus celū. Et tūc p̄t dicere
illō Job. xxxij. Vestigia
eius secur⁹ est pes meus.
Sed attende stulticiā cu
pidorū q̄ libēter vellēt se
qui ch̄m p̄pter tēporalia
habēda q̄ sunt trāsitoria.
et nolūt seq xpī p̄pter et
erna. Talis fuit ille cupid⁹
de q̄ habet Matth. viij. q̄
putās q̄ si fuisset familia
ris cū xpo: posset magnaz
copiā diuitiarū acquirere
ab hīs q̄ a xpo curabātur
causa pecunie acquirende
adhesit xpo: nō cā deuoti
onis. sic dicēs. Vḡr seqr
te quocūq̄ ieris. Christ⁹
rñdit ad cogitatu⁹ nō ad
p̄ba dicēs. Vulpes foue
as habēt et volucres celī
nidos. filius autē hoīs nō
h̄z vbi caput suū reclinet.
Quasi diceret xps. q̄re se
queris me p̄pter diuitias
cū sim paup⁹ ⁊ paup̄tatem
diligo: ⁊ ad illā obrinēdā
oīno psulo. Scdm illud
psiliū fecerunt aplī xpī. q̄

Sermo

relictis reti et navi secuti
sunt dñm. Per rete intel/
ligit voluptas carnalis.
Per navē intelligo tpales
diuitias q̄ sunt relinq̄nde
vt deū seq̄mur. **A** Un̄
triplici de cā debemus se
q̄ xpm. Primo quia est du/
ctor securissimus. Scdo
q̄a est doctor verissimus.
Et tertio quia retributor
largissim⁹. Et ista tria oñ
dit Aug⁹. de p̄bis dñi. et
ponēs illd euāgelij. scz. E
go sum via veritas et vita
dicēs p̄mo. Ego sum via
q̄ qui seq̄tur illū nō p̄t er/
rare. Sed hic q̄rendū est
q̄re p̄tingit eruditos et sa/
piētes qui summe cogno/
scūt viā xpi: maxie errare.
Hinc rñdebūt q̄ non acci/
dūt hoc ex pte scie. q̄a oīs
ars et oīs scia bonū videt
appetere. vt d̄t p̄hs p̄mo
Erbī. in p̄ncipio. Sz ista
malicia accidit ex pte sen/
suū. Nā idē est appetitus
p̄noꝝ. et iō si appetitus fu/
erit rectus appetit bonū.
si nō rectus appetit malū.

Ideo cū scia sit ad bonū:
appetitus est ad bonū. sed
(q̄d dolendū est) mō acci/
dit p̄rariū. Un̄ sapiētes
et eruditi q̄ deberēt eē vir/
tuosi: nūc maxime sūt imp/
fecti. auari. supbi. falsi. et
iniusti et multum peiores
vulgarib⁹. qz vt dicit Are/
sto. p̄mo Politr⁹. Hō eru/
ditus habz arma sciam et
prudētiā. Scit em̄ quō
maluz fieri possit et nouit
vias pessimas possibiliēs
Et ideo d̄t iter vulgares
q̄ eruditi faciūt totū po/
pulū errare a viā dñi p̄ su
am malam vitā. et iō nō
credūt eis q̄cqd dicūt. q̄a
eos vident facere opposi/
ta doctrine sue. Un̄ de ta/
libus dici posset illd p̄s.
Ute illoꝝ tenebre et lubri/
cum et angelus dñi perse/
quēs eos Scdo d̄t. Ego
sum veritas sine dolo. In
signū hui⁹ dixerūt iudei.
Magister scim⁹ quia ve/
rax es et viā dei in veri/
tate doces. **O** Sed ti/
medum est q̄ multi viā

Primus

istam nō sequūtur. sed do-
los z fraudes et cautelas
ad decipiendū pplm p fal-
sa iuramēta z p falsas mē-
suras in emēdo z vendē-
do. Cōtra quos loquitur
dñs Leuit. xix. dicēs No-
lite facere iniquū aliquid
in iudicio. in regula. in pō-
dere. in mēsuraz cē. In hac
auctoritate notātur omīa
genera mensurarū vendē-
tium z ementiū. Unde re-
gula mensuraz pānus. pō-
dere metalla z species. mē-
sura liquabilia vt vinū et
oleū. et statera moneta et
aromata. modio mensu-
rātur arida. vt bladū. Et
ideo dz Deutro. xxv. Nō
habebis in sacco diuer-
sa pōdera mai⁹ z minus.
nec erit in domo tua mo-
dius maior z minor. Itēz
p falsa iuramēta veritatē
relinquūt. z sequuntur fal-
sitate. Et ideo in duo-
bus versibus sequūtur ca-
sus in quib⁹ iuramentum
est prohibitum. vnde.

Si male iurandi speci-

es si male nocendi.

Per pmas Fato: p ido-
nea notificato

Intellectus horum versu-
um est iste. Prima littera
huius dictionis (fato) est
f. p hāc litteram intelligo
falsam iurationem. p vltē-
mam litterā scz o. intelli-
go scz optare iurare. q se-
cundo prohibentur. Istis
duab⁹ litteris addas om-
nes litteras hui⁹ dictiōis
scz (idonea) Un p i. intel-
ligo irreuerēter iurare. p
d. dolose iurare. p o. ocio-
se iurare. Unde Exo. xx.
et Deutro. v Nō assumes
nomen dei tui inuaniū.
Per n. negligenter iurare
p e. erronee iurare. per a.
assuete iurare. Unde Ec-
clesiastici. xxiij. Juratio-
ni non assuescat os tuum.
Item septem modis iu-
rantes viam veritatis nō
sequuntur. et ideo christū
qui est veritas non sequū-
tur. sed magis vilipen-
dunt. Tercio christus
dixit. Ego sum vīta sīna

Sermo

morte. **Uñ** ipsemet dicit
Ego sum resurrectio et vi
ta. q̄ credit in me etiam si
mortu⁹ fuerit uiuet. Sed
charissimi timendū est q̄
nō obstāte q̄ sit vera vita
et oēs q̄ eū sequunt̄ p̄ ve
rā fidē ducit ad vitā. **P**
Attamē multi nō credūt
in eū q̄ dabit verā vitā oī
bus sequētib⁹ eū. Nā ve
ra fides est recta via q̄ du
cit ad celū. **Uñ** scribit̄. iij.
Esdr̄e. vij. q̄ angelus dñi
docuit Esdrā p̄phetā. Est
em̄ inqt̄ ciuitas edificata
et posita in loco cāpestri
plena oīm bonoz. introi
tus eius āgustus. et ad il
lū trāsit semita vestigiū
vni⁹ hoīs capiēs tñ. **Do**
ralit̄ p̄ hanc ciuitatē intel
ligo celū ad qd̄ ducit vna
semita q̄ solū capit vesti
giū hoīs q̄ est fides: sine q̄
nullus p̄t celū attingere et
p̄ vitā istā nullus p̄t intra
re nisi hō. q̄a inter oēs cre
aturas hō ordinat̄ tñsire
ad deū et eū seq̄ p̄ fidē. q̄a
p̄ statu illo null⁹ p̄t habe

re cognitiōem de deo nisi
p̄ fidem. Et iō d̄t apls ad
Heb. xi. Credere ei opoz
ter accedentē ad deū. et iō
si credam⁹ in deū q̄ nos
remunerabit vita eterna
debem⁹ oīa mala fugere
et deū sequi. Hoc bñ figu
ratū fuit Deutro. xi. et Jo
sue p̄mo. vbi habetur q̄uo
dñs remunerauit Josue
et q̄ cū illo erant. qz crede
bant q̄ p̄ ipsum intraturi
essent terrā p̄missionis. et
iō dixit illis. Vēm locuz
quē calcauerit vestigiū pe
dis v̄ri vobis tradā. eo q̄
secuti estis me. **Nō** cōsi
mili q̄ chīm sequunt̄ p̄ ve
rā fidē et humilitatē et ce
teras virtutes vitā eternā
possidebunt. **Matth. xix.**
Vos qui reliquistis om
nia et secuti estis me cētu
plum accipietis. et vitam
eternā possidebitis. **Quā**
nobis cōcedat qui sine fi
ne uiuit et regnat p̄ omīa
secula seculoz. Amen

¶ Sermo secundus

Secundus

Umiliare

Ocharissimi dñr beatus Hiero. in epla sua ad Paulinū. q̄ p̄dicatoz verbi dei humiliter p̄mittere debet orōem. Quia sicut miles pugnaturus cū hostibz est inabilis ad victoriam sine armatura z dei adiutorio. Sic nec p̄dicatoz q̄ hz pugnare cōtra vitia z vitia maloz reprobare: nō p̄t h̄re victoriāz sine humili orōe quā deus exaudiat p̄missam. Juxta illud iudicū. ix. Humiliūz et mansuetoz sp̄s tibi placuit deprecatio. Et nō mirū cū orō humil' penetrat celū z aures dei aperiat. Un̄ Eccl̄ast. xxxv. Orō humiliantis se penetrat nubes. Et iō in p̄ncipio huius sermōis hūiliter z deuote orandū est Pat̄ n̄r z Ave maria. Pro p̄cessu sermōis est breuit' aduertendū q̄ duplex est humilitas. videlicet ficta. z vera. **A** Prima est vitupabi-

lis. qz dñr humilitas vulpina. Scitis q̄ vulpes aliquādo p̄tendit mansuetudinē z humilitatē in vultu z in gestu. z tñ interius est valde dolosa et plena cautelis z noctuū aial valde. sicut ostēditur p̄ et̄ cōditiones quādo hz oportunitatē nocēdi. Sic isti hypocrite hñt vultū z gestū exterius humilē vt appareant hoibz māsueti. interius tñ sūt pleni inuidia z dolositate atqz fallacijs. De qua humilitate loq̄tur sapiens Eccl̄ast. xix. Est q̄ se neq̄ter humiliat et interiora eius sūt plena dolo. Talis fuit ille Symon mag⁹ de quo habet Actū. viij. q̄ simulauit se simplicē z sanctū intantū q̄ fecte fuit baptizatus a Phylippo. z ppl's credebant illū esse sanctū. qui tamē fuit fict⁹ z falsus. Cū vidisset aut̄ symō qz p̄ impositionem manus aplozū dare spūsanctus obtulit eis pecuniā dicēs. Da-

Sermo

re et mihi potestatem rē.
 Petrus autē dixit ad eum
 Nō est tibi ps neq; sois
 in sermone isto. penitētiā
 itaq; age rē. De talib; hy
 pocritis loq̃tur Bernar.
 Humiles volūt hypocri
 te eē sine despectu. paupe
 res sine defectu. alijs adu
 lātes. alijs iuidētes. alijs
 detrahētes. falsi accusato
 res criminū. dolosi vrvul
 pes interius. humiles vt
 oues exteri⁹. hec ille. Hec
 autē humilitas mala et fi
 cta fugiēda ē. **B** Alia
 est humilitas vera. et illa
 vocat̃ humilitas colūbi
 na. et hec est hūilitas lau
 dabilis et imitāda. ad quā
 q̃dem humilitatē mouēt
 nos tria. scz cognitio ppe
 fragilitatis et miserie. ti
 mor diuine potestatis et iu
 sticie. et merces future feli
 citatis et leticie. Hec tria
 ponunt a Basilio in suo
 exameron. Primo ergo
 et p̃ncipalr dico q̃ ad ha
 bendū humilitatē (quam
 xps docuit et exēplificauit

in actu) debet nos moue
 re cognitio pprie fragilita
 tis. Dicit em Innocenti
 us in libro de miseria cō
 ditiōis humane. q̃ hō de
 bz p̃siderare sue p̃ditiōis
 ingressum lachrymabilē.
 sue p̃uersatōis p̃gressum
 culpabilē. et sue dissolutio
 nis egressum horribilem.
 Cōsideret q̃so de q̃ fact⁹
 est. q̃d sit. et q̃d futurus sit.
 Dicit em Genes p̃mo. q̃
 deus formauit hōiem de
 limo terre: que ceteris ele
 mētis est indignior et infē
 mior. Nā planetas et stel
 las fecit de igne. flatus et
 vētos de aere. p̃sces et a
 ues de aq̃. hōies et iumen
 ta de terra. Si ergo hō cō
 sideret oīa ista et se factuz
 de infimo elemento: mag
 nā materiāz humilitatis
 habebit. Et iō d̃r Bern.
 in suis meditātōibus pri
 mo querēs: q̃d est hō. aut
 q̃d glōria eius. et ostendit
 q̃ est esca vermiū et saccus
 cinerū. Vñ poeta dicit.
 Post hōiem p̃mis. p̃st

Secundus

vermem fetor z horror

Sic in non hominē ver
titur omnis homo.

Item p̄sidera in vīta tua
qd sis a pede vsq; ad ver
ticē interius z exterius. et
videbis quā causā ha
bebis supbie. Cū em̄ om
nes arbores pducant fru
ctus flores vinū z oleū. tu
vero pducis de tuo corpe
om̄e genus turpitudinis
et miserie. Si em̄ inquit
Bernard⁹ intīme cōside
res qd p̄ os. quid per na
res. z qd per ceteros cor
poris meatus egrediū vī
līs sterquiliniū nūq̄ vī
disti. Quid em̄ ē tota pul
chritudo corpis que foris
splēdet nisi quoddā vela
mētū turpitudinis quod
p̄ pudore turpe est noīa
re. Item p̄sidera qd futu
rus es post mortē. qz cor
pus tuū qd in vīta tua fu
it amabile: post mortem
erit abhominabile et odi
osum. Unde sicut cādele
dū ardēt lumē ministrāt
et confortāt circūstantes

et qñ extingūtur fetent.
Sic est de corpe humano
qz dū vixerit multos con
fortabit. post mortē vero
oībus amicis suis fetidū
et abhominabile erit. poe
ta sic dicente.

Uili⁹ est humana ca
ro q̄ pellis ouina.

Cum moriat⁹ ouis alī
quid valet: ista ruina

Et hinc inquit Aug⁹. de
vera innocētia Respice te
ipm qz mortalis es z vide
vbi sunt impatores z ty
ranni. nōne om̄es puluis
sunt z cinis. vide eorū se
pulchra z non cognosces
qs fuit dīues. quis paup.
qs pulcher. qs difformis
Demorare ista ne supbi
as. et si intīme de istis co
gites verā humilitatē pos
sides. qz tūc vt dī Greg.
custos humilitatis est re
cordatio pprie feditatis.
Isto modo poete pinge
bant imaginē pulchram
similem vīrgini habētem
in manu sua dextera cla
uē. z habebat sub pedib⁹

Sermo

etius scalā q̄ttuor baculos
habentē in altitudine. In
p̄mo scribebat meditare
In sc̄do tristare. In ter
tio reuelare. Et in q̄rto p
fenerare. Primo ergo me
ditare si verā humilitatē
cupis habere cōsiderādo
qd fecisti: siue bonuz siue
malū. qd es. videlicet be
stia mortalis z miserabi
lis. iuxta illud metricum
Cū fer. cum limus. cum
res vilissima sumus.

Unde superbimus: ad
terram terra redimus.
Et vnde venisti: de vētre
sc̄z matris tue. p̄ceptus z
natus in originali pecca
to. Sc̄do tristare pro pe
nis q̄ meruisti z pro gau
dijs q̄ perdidisti. Tercio
reuela integre pctā tua q̄
pmisisti p humilē p̄fessio
nē. Et quarto pseuera in
bono: non recidiuādo ite
rādo peccata tua p̄terita
Nec imago humili
tatis habuit in manu cla
uē in signū q̄ ostium celi
aperiat. z claudat portas

inferni. z ideo q̄ sic vult in
trare ostiū: si sit alt⁹ vltra
mēsūrā ostij oportz semet
ip̄m hūiliare. Exemplū
in natura de aue. Quis ei
q̄n p̄mo incipit accipe vo
latū suū pus ad terrā cor
pus humiliat. z sic sp̄ ascē
dit. Vñ Aug⁹. loq̄ns de
xp̄o sic inq̄r. Hic sc̄z ch̄s
est ianua humilis. qz q̄ p
hanc ianuam vult intrare
optet ad xp̄m p humilita
tem se inclinare. Vñ xp̄s
trip̄t se humiliavit. Pri
mo suo sup̄iori. sc̄z suo pa
tri celesti. D Vñ q̄
uis pat̄ in diuinis z ch̄s
sint equales. tñ ch̄s in
quantū assumpsit naturā
humanam fuit minor pa
tre. Et ideo dicit in euan
gelio. Pat̄ maior me est.
Et illo mō humiliavit se
ip̄m ad voluntatē p̄isyr
daret nobis exemplū hu
militatis quo ad nostros
sup̄iores. Et hoc est qd̄ di
cit apl̄s p̄ma Petri sc̄do
Subiecti estote oī huma
ne creature p̄pter deū siue

Secundus

regi q̄si precellēti. siue du
cibus tanq̄ ab eo missis.
Et d̄t Bern. in libro de
dispensatiōe et p̄cepto. Hu
militas q̄ maioribz debet
deo exhibet. et ideo q̄cqd
vice dei p̄cipit hō qd̄ scit
certe nō displicere deo ac
cipiendū est ac si deus pre
cipiat Hec ille. Scdō hu
miliauit se xps suo equali
videlicet sp̄u sancto. ideo
p̄formiter nos debemus
humiliare nos illis q̄ sūt
eq̄les nobis. Videm⁹ q̄
arbor quāto magis abun
dat fruticibz tāto magis
versus terrā ramos suos
inclinat. Dō cōsimili q̄n
to magis q̄s abūdat fru
tibus: tāto magis humilia
re se debz. Et ideo d̄t Ec
clesiastici. iij. Quāto ma
ior es humilia te in oībus
et corā deo inuenies grāz
Vñ in summo honore d̄z
summa hūilitas exaltari
Et iō dicit Isidor⁹ in li
bro de summo bono. Si
cut Iohānes fuit precur
sor d̄m oēs trahēs ad eū.

ita humilitas est p̄cursor
charitatis et reliquaz vir
tutū. Humilia em̄ respi
cit dñs et attollit alta. id
est sup̄ba cognoscit vt de
ijciat. Humilitas fm̄ Au
gustinū est volūtaria mē
tis inclinatio. Nā fm̄ eū
dem Augustinū. Seruū
dei volūtariū hec tria de
lectāt sp̄. videlicet. subesse
seruire. et obedire Et his
p̄traria grauāt. videlicet.
p̄esse. dñari. et iubere. Et
p̄ hoc p̄r quis p̄bare si ser
uus dei sit an nō Hec Au
gustin⁹ Tercio christus
humiliauit se inferiori se
scz homini: Marie scz et
Ioseph. vt habet Luc. ij.
Item xps hūiliauit se in
feriori suo q̄n voluit bap
tizari a Iohāne in iorda
nis flumie. vt habet Ma
thei. iij. et tūc dixit Sic de
cet nos adimplere omnē
iusticiā. id est humilitatē
Vñ cōtēctio erat inter dī
scipulos iesu q̄s eoz vide
ret esse maior. et iesus ad
uocans puulū vnuz statū

Sermo

it eū in medio discipulor
suor z dixit. Quicūq; hu
miliauerit se sicut puulus
iste: hic maior ē in regno
celor. **Matth. xviij.** Quia
ergo xps nos informauit
dicēs. Discite a me qz mi
tis sum z humilis corde.
Matth. xi. Debemus et
nos humiliari his q sup
nos sunt. z his qui nobis
sunt equales. z his q sunt
nobis inferiores. **Un** in
hac triplici hūilitate oēs
virtutes fundant. z p ip
sam pseruant. **Un** **Gre**
gorius. Omne quod agi
tur perit si nō cum humi
litate custodiatur. Et ite
rum ait Gregorius. Qui
ceteras virtutes sine hu
militate cōgregat qsi pul
uerem in vēto portat **Un**
nullus est pfecte p̄tuosus
nisi reputet se imp̄fectum
et hoc est signū maxime
humilitatis. Quia dicit
humilitas est p̄tus q ho
mo verissima sui cognitio
ne sibi p̄si vilescit. **E**
Un ex humilitate proce

dit q homo refutat z fu
git honores z appetit ab
oibus despici. Et iō dicit
Bernard⁹. verus hūilis
vermis vult reputari z nō
humilis p̄dicari. sed gau
det se p̄temni. Ad qd ha
bet exemplū. **ij.** **Regū. vi.**
de **Dauid** qui saltauit co
ram archa dñi in p̄spectu
totius populi. z ideo **Ay**
chol filia **Saul** desperit
eū dicens. Tu es rex glo
riosus in isrl. et tu saltas
nudus quasi vnus ex secur
ris tuis. Cui dixit **dauid**
Ludā z vilior fiam. z hu
milis ero in p̄spectu meo
Et narrat **Gregorius** in
p̄mo dialogor. q erat vir
qdam **Constantius** noīe
valde sanctus. quē alius
vir audita eius sanctita
te desiderauit videre. quē
cū vidissz p nihilo estima
bat eū habere. qā erat in
statura pusill⁹. Cui dixit
Constantius. Tu vere ha
bes oculos aptos in me.
et iō magnas gratias si
bi egit. Sciendū est em

Secundus

q̄ sicut supbus gaudet in
adulatoribus. sic ver⁹ hu/
milis in despectib⁹. Et iō
dicit Gregorius in libro
tertio moralium. Quāto
homo est in cōspectu ho/
minū vilior tāto in cōspe/
ctu dei est p̄ciosior. Ex q̄/
bus patz q̄ cognitio pprie
fragilitatis mouet homi/
nem ad veram humilita/
tem. ¶ Sed charissi/
mū timendum est q̄ vana
gloria diuinarū gratiarū
seu virtutū hanc ipam hu/
militatē destruit ⁊ cōfun/
dit. Contra quā loquit̄ p̄/
pheta Hieremie. ix. Non
gloriet̄ sapiens in sapien/
tia sua. nec diues in diui/
tijs suis. nec fortis in forti/
tudine sua. quia non p̄de/
runt in die vltiōis. Unde
hec vana gl̄ia deificat cre/
aturā ⁊ contemnit deum
quia quādo homo de fa/
ctis pprijs gloriat̄ putat
se habere ea d̄ seip̄o. cū ta/
men a seip̄o nihil habeat
Unde Bern̄. Inter om/
nia animalia homo pau/
perior nascitur Nam mu/
tuat lanam de ouibus. li/
neū pannū. cibum. potuz
et hm̄i de terra. coreum
de animalib⁹. sericum de
vermib⁹. varios colores
ab herbis. Unde aposto/
lus p̄ma ad Corinth. iij.
Quid habes quod nō ac/
cepisti. si autem accepisti
qd̄ gloriaris quasi nō ac/
ceperis. Ista vana gloria
percussus fuit Nabuchodo/
nozoz rex: qui iactādo di/
xit. Nōne est babylon ci/
uitas magna quā edifica/
ui nōi meo. De tali elato
dicit Bernardus. p̄mus
in conuentu residet. in cō/
silijs vocatus nō respon/
det. nō vocat⁹ accedit. de
omnib⁹ se intromittit. or/
dinata reordinat. ⁊ q̄qd̄
ille nō fecerit: aut non re/
cte factur⁹: aut nō plene or/
dinatur existimat. Dicit
enim. non sum sicut cete/
ri hominum ⁊c. Hec ille.
¶ Ergo charissimi elatio/
nem ⁊ vanam gloriā su/
gite. ⁊ humilitatem secta

Sermo

mini que est virtutū oīm
fundamentū. Secūdoz
pncipaliter dixi. q̄ timor
diuine potestatis z iusti-
cie mouere nos debet ad
humilitatē. **¶** Unde
apls p̄ma Petri. v. Hu-
miliamini sub potēti ma-
nu dei vryos exaltet ī die
visitaciōis. Unde si fueri-
mus elati p̄ supbiā: de-
us cū gladio sue potentie
nos destruet. **¶** Exemplū
huius de Nabuchodono-
zor rege. cui⁹ cor p̄ supbiā
intantū fuit eleuatum q̄
credebat se solū esse deūz
et tandē de suo regno per
diuinā potentiaz eiectus
fuit. et cū brutis aīalibus
herbas comedit. vt habe-
tur Daniel. iij. Cōsimile
habem⁹ de Antiocho su-
pbo: qui intantū fuit ele-
uatus in supbiā q̄ omnes
natiōes p̄ girū voluit sibi
subiugare. ac etiā templū
dei spoliāuit z destruxit.
qui tandē cadens de cur-
ru suo vēter eius ruptus
fuit. ita vryermes ī sca-

turirent. et pre putredine
et fetore nullus de eius fa-
milia eū tangere auderet
et sic tandē miserabiliter
interijt. vt pr̄z. ij. **¶** Nach.
ix. **¶** Exemplū etiāz habet
Hester. i. de Vasthi regi-
na. que qz ppter inobediē-
tiā z supbiā noluit obe-
dire p̄ceptis regis Assue-
ri fuit eiecta. z ppter hūili-
tatem Hester in reginam
fuit eleuata. Item habet
Hester. vi. q̄ Aman ppter
suā supbiā (qz cupiuit
honores z reuerēcias pre
ceteris q̄ fuerūt de fami-
lia regis) suspēsus fuit. et
Vardocheus ppter suāz
humilitatez ad honores
fuit eleuatus. **¶** Ex q̄b⁹ hy-
storis pr̄z q̄ illi q̄ p̄ super-
biā eleuant: p̄ diuinā
potentiā humiliātur. Et
iō d̄r Luc. xij. Qui se ex-
altat humiliabit. z qui se
humiliat exaltabit. Hinc
etiā scribit Luce. i. Depo-
suit potentes de sede z ex-
altauit hūiles. Hinc etiā
xp̄s in euāgelio. Lu. xij.

Secundus

docuit bonā curiositatez profundū laci. *Isaie. xliij.*
dicens. Cū inuitatus fue- Et in nouissimū locū in /
ris ad nuptias: non discū- feni fuit delectus cū sibi
bas in pmo loco: ne forte adherentibz. Nā fm do /
honoratioz te sit inuitat⁹ ctores hō fuit fact⁹ vt nu /
ab illo. et veniens is q te merū suppleret angeloz
et illū vocauit dicat tibi. cadentiuz. Sed recūbere
Da huic locū. z tunc inci- voluerūt in pmo loco. qā
pias cum rubore nouissi- voluerūt esse sicut dñ scie
mū locū tenere. Sz cum tes bonū z malū Genes.
vocatus fueris vade recū- iij. z ideo cū rubore dele /
be ī nouissimo loco. vt cū cti fuerūt extra paradisu
venerit q te inuitauit di- et post mortē pfund⁹ ad
cat tibi. Amice ascēde su- infernū. Vñ dicit *Isido /*
perius. tūc erit tibi gloria rus d summo bono Om
corā simul discūbētibus. nis supbus tāto pfund⁹
Moraliter in principio labi⁹ quāto supius eleua
mūdi angeli fuerunt inui- tur. Et iō d^r *Iacobi. iij.*
tati ad cōtūiū gaudiū ce- Deus supbis resistit. hu
lestis. sz *Lucifer* z sibi ad milibz at dat grām. Hāc
herētes discūbere volue- grām habuit beatavirgo
rūt in pncipaliori loco nī *Maria* ppter suā humili
mū se exaltādo cum dixe- tatez. qz quīs pre ceteris
rūt **I**n celū cōscen- mltā habuit pūilegia vir
dam: sup astra celi exalta- tutum. in ppria tñ reputa
bo solū meum: sedebo in- tione fuit humilis z abie
monte testamēti in lateri- cta Et hoc ostēd it quādo
bus aqlonis. ascendā sup angelus salutauit illā di /
altitudinē nubiu et simil- cēs. Que gratia plena do
ero altissimo *Uerūtāmē* minus tecū. Quis ei mor
in infernuz detraheris in futura esset mat^r dei z re /

Sermo

gina celi: humiliter se an /
cillam dñi noiauit dicēs. **E**cce ancilla dñi. fiat mi /
hi fm verbū tuū. Ideo de /
illa dicit Bernardus sup
Dissus est Sine humili /
tate audeo dicere q virgi /
nitas marie nunq placu /
isset deo. Si ergo maria /
humilis nō fuisset spūsan /
ctus sup illā non descen /
disset nec illā impregnas /
set. Et si placuit dō ex hgi /
nitate: concepit tñ filiū ex /
humilitate. **U**n Anselm. /
sermone. xxxiij. de assum /
ptiōe. Humilitas inquit /
marie facta fuit scala cele /
stis p quā filius dei descē /
dit in terras. **O** vere bea /
ta humilitas que deū ho /
minibz peperit. vitā mor /
talibz p̄buit. mundū puri /
ficauit. celum aperuit. et /
anīmas primoz parentū /
ab inferis liberauit. **H**ec /
ille. **I** Sz charissimī /
rimendū est q multī qui /
in tribulatiōe z pauprate /
sunt satis humiles. sed cū /
fuerint ad honores eleva /
ti sunt nimis elati z supbi /
De quoz nūero fuit Sa /
ul. de q habet. i. Regū. ix. /
qui anteq vinctus esset in /
regem summā humilita /
tē ostendit dicēs Samue /
li. Nunquid nō filius ge /
mini ego sum de minima /
tribu isrl. z pgnatio mea /
minima inter omēs fami /
lias de tribu beniamyn. /
quare ergo locutus es mi /
hi sermonē istum. **A**ssu /
mens itaq samuel saulez /
et puerum eius introdu /
xit eos in triclinium. z de /
dit eis locum in capite eo /
rū quifuerāt inuitati zē. /
Cunq mane surrexissent /
et iam dies lucesceret: vo /
cauit samuel saulem z tu /
lit lenticulam olei et effu /
dit sup caput eius z vnxit /
eū in regem. Sed postq /
elect⁹ fuit in regez statim /
in tantā supbiā eleuatus /
est q non pgnouit deū su /
um nec semetipm. et ideo /
de regno fuit miserabiliter /
deiectus. **M**odo p̄simili /
est de multis cum fuerint

Secundus

pauperes satis humiles sunt. Sed si cōtingat eos leuari ad honores statim sunt supbissimī. z iactant se de magna parētela fuisse pgenitos. De qbus loquitur Chrys. sup Matheum in ope imperfecto. omelia. iij. dicens. Quid pderit quem sordidat mores generatio glōiosa. aut qd nocet ei paup gñatio quē mores adornat Ipse se vauum humilitate ostēdit qui se de magna iactat parentela. Quid em̄ profuit Chayn q fuit filius Ade quondā innocētis. q ppter suos malos mores separatus fuit d filiis suis. Aut quid nocuit Abrahā q habuit patrē cultorē deorū plurimorū. Dico q nihil quia abrahā fuit vocatus postea pater sanctorū. Dicit Aristoteles pmo meth. 2. q sol p suam virtutē eleuat vapores a terra. z ibi p calorem solis z elementū ignis inflāmantur et fiūt lucide tāq stel

le. tamē cum sint naturaliter ponderosi nō possunt ibi remanere. sed in nocte ad terrā cadunt. z tūc vapores dicūt stellas cadere a firmamēto. cū tamen rei veritate nō sunt stelle sed cadētes materie **Mo**raliter p istos vapores sic eleuatos intelligo hoīes terrestres ad honores z dignitates eleuatos per fortunā mūdi. tūc splendent p magnam familiā z p ornamenta p̄ciosa. sed cū sint mortales hoīes tan dē descendūt d honoribz z moriunt z sepeliuntur. Vanū est igit supbire de terrenis transitorijs. qz dē p̄s. Uidi impiū exaltatū et eleuatū sicut cedros libani. z trāsiui z ecce non erat. q̄siui eū z nō est inuērus locus eius. hoc ē in libro vite. Et qbus sequitur q p̄as dei quā nullus p̄ fugere: mouere nos debz ad humilitatē habendaz et supbiā euitandā **T**ertio p̄ncipaliter dixi.

Sermo

q̄ merces future felicitatis mouere nos d̄z ad humilitatem. Dicit em̄ Aristo. in de celoz mundo. q̄ corpora sup̄iora sunt meliora z nobiliora q̄ corpora inferiora. Et exemplificat de sole z luna z ceteris planetis. que s̄t meliores z p̄tiosiores ceteris corporibz terrestribz. q̄z figunt̄ in celo. Moraliter sola virtus humilitatis hoīez eleuat a terra vt collocet̄ in celo. Vñ in libro de mō viuenti. caplo. ij. p̄ miserabiles sup̄biā angeloz spūs im̄ mortales de celo cadebāt et p̄ humilitatē dei fragilitas humana ascēdit de terra ad celum. Hec ille. Erubescat ergo hō eē sup̄bus. si deus (q̄ erat causa salutis) humilis erat. Tāto em̄ q̄sqz exaltabit̄ in gl̄ia quanto se humiliauerit in terra. In cui⁹ signū dixit christ⁹ Marci. x. et Math. xix. Sinite per uulos venire ad me. talis em̄ est regnuz celoz. Vñ

Aug⁹. de p̄bis dñi. fmo ne. xxxix. Si vis cape celitudinē gl̄ie celestis cape humilitatem hic in terrā. Et declarat hoc ibidē p̄ duo exēpla. Attēde inq̄t arborē. p̄us figit radicem in terra deorsum. z postea crescit z exaltat ramos suos versus celū. Aliud ponit exemplū de arce. q̄ inq̄t edificare vult turrim vel castrū vt firmiter stet in futurū: p̄mo ponit fundamētum. et postea edificat in altū. ¶ Modo p̄simili q̄ desiderat venire ad celū: oportet vt p̄us fundet se sup̄ humilitatē et tūc superius ascendat. Vñ vera hūilitas palme p̄paratur. q̄ fm̄ Bartholomeū in li. de p̄prietatibz rez: p̄ descensum inferius crescit. q̄a radices eius p̄funde situant̄. z ideo post cedrū est altissima arborz et nullo pondere fructuū curuat̄. sed sp̄ custodit ramos rectos z virides. Lō simili modo est de hūmi

Secundus

litate. q̄verus humilis sp̄
 firmat̄ in loco humili in
 reputatōe pp̄ria. ⁊ iō cre/
 scit ad celū p̄ p̄rutes. ⁊ sp̄
 h̄z patiētīā in tribulatōe
 et angustīā. ⁊ non dep̄mi
 tur p̄ impatiētīā vel mur
 muratōem. sed sp̄ virescit
 p̄ verā charitatē. Ista pal
 ma humilitatis dulcissi/
 mos portat fructus. Pri
 mus est sapiētīa. q̄ nō ha
 bitat nisi in corde humili
 Sapiētīe. i. In malū olā
 aiā nō introibit sapien/
 tiā. nec habitabit in corpe
 subdito p̄ctis. Et Iste.
 lvi. Ad quē respiciā nisi
 ad paup̄culum ⁊ p̄critum
 sp̄ū ⁊ timentē sermones
 meos. Sc̄ds fructus est
 gr̄a Eccl̄i. iij. Quāto ma
 iores humilia te in oib̄.
 et corā dño inuenies gra/
 tiā. Tertius fructus est
 honor ⁊ reuerētīa Job. v.
 Qui ponit hūiles in sub
 limi. ⁊ merētes erigit so/
 sp̄itate. Et Luce. i. Depo
 suit potētes de sedē exal
 tauit humiles Quartus

fructus est diuturnitas vi
 te celestis Math. v. Bea
 ti paupes sp̄ū. q̄ ip̄oz est
 regnū celoz Sed charissi
 mi timenduz est q̄ multē
 nō h̄nt sp̄rituz humilita
 tis sed sup̄bie. q̄ cuz a fra/
 trib̄ suis redarguunt̄. sta
 tim intumescūt p̄ sup̄biā.
 tunc pugnant. tunc rixātur
 tūc maledicūt. tunc detra
 hunt ⁊ p̄ctā sua defendūt
 Talis fuit ille Pharao
 quē Moyse ⁊ Aaron re
 phēderūt d̄ sua increduli
 tate ⁊ monuerūt vt dimit
 teret pplm isrl̄ satisfacere
 deo in deserto. Quib̄ p̄
 terue ⁊ superbe respondit
 Quis est dñs vt audiam
 vocē eius ⁊ dimittaz isrl̄.
 Nescio dñm ⁊ isrl̄ nō di/
 mittā. Dixerūtq̄. dñs he
 breozū vocauit nos vt ea
 mus viā triū diez in sol
 tudine ⁊ sacrificem⁹ dño
 deo n̄ro. ne forte accidat
 nobis pestis aut gladius
 vt habet Exod̄. v. Et iō
 diabolus facit cū sup̄bis
 sicut pueri faciunt cū mil

Sermo

nīs ⁊ corūs: postq̃ cepe/
runt excecant ⁊ pmittunt
illos volare in altrū. q̃ tan
dem tā alte volāt q̃ iterū
ad terrā cadūt ⁊ colla sua
frangūt. Nō cōsili facit
diabol⁹ cū supbis. **A**
Excecat em̃ in eis oculos
rōnis intantū q̃ nō vidēt
dei bñficia nec cognoscūt
seīpos. ⁊ iō nimis alte vo
lant. ⁊ tandē corruunt ad
infernū. Et iō dī Amos
v. Dom⁹ israel cecidit et
non adiiciet vt resurgat.
Sic fili modo de supbo
dici p̃t illud Hieremie. l.
Cadet supbus et corruet
et nō erit q̃ suscitet eū. Er
go charissimī cauedū est
a pctō supbie que p̃rutes
⁊ bona destruit ⁊ pfundit
Exemplū habet in natu
ra. Dicit Aresto. in p̃mo
metheoro. n̄ q̃ terremot⁹
puenit ex v̄to incluso in
venis terre. ⁊ quādo acci
dit campanilia ⁊ magna
edificia corruūt. Cōsimi
liter est de supbia. q̃ est v̄
t⁹ spūs maligni inclusus

in corde humano. sed qñ
ipse v̄tus erūpit: tūc cor
ruunt humilitas et chari
tas ⁊ cetere p̃rutes ex qui
bus sūt edificia celū attri
gentia. Et iō debem⁹ su
pbiam deserere ⁊ humili
tatē habere: q̃ nos ad cele
stia ducit et exaltat. Job
xxij. Qui humiliatus fue
rit erit in gl̄ia. Ad quam
nos pducatur q̃ sine fine rē.

¶ Sermo Tertius

Ominus

Inuenio ī sacra sc̄p
tura. i. Regū. v. q̃ qñ p̄ls
dñi circūvallatus erat a
Phylisteis clamauit ad
Samuelem vt ipse oraret
deū p̄ saluatōe p̄li. Qui
orauit ⁊ p̄ls domini fuit
saluatus de manu inimi
corū suoz. Pariformiter
nos q̃ sumus in hac vita
cū inimicis vallati ⁊ ipo
tētes sumus ad resistēdū
illis ex p̄p̄is virib⁹ nostr⁹
necessario igit̃ habemus
implorare diuinā potenti

Tertius

am. cui nullus p̄t resistere
Et ideo d̄r Thoby. xiiij.
Dagn⁹ es dñe. tu em̄ fla
gellas ⁊ saluas: ⁊ non est
qui effugiet manum tuā.
Et ideo est orandum.

A Pro p̄cessu sermo /
nis est aduertendum fm̄
Arestotele. iij. Politicor̄
q̄ cuilibet dño rēporali q̄
h̄z alios gubernare tria
cōueniūt. videlicet potētia
ad resistēdum inimicis q̄
sunt extra. Sapientia ad
gubernādū pplm̄ q̄ est in
fra eū. Et clemētia ad re
mittendū eis q̄ sunt p̄tra
eū Cū ergo dñs noster ie
sus xps sit verus dñs no
ster. ⁊ hoc tripl̄r. videlicet
rōne creatiōis. Isaie. xlv.
Ego dñs ⁊ non est alter.
formās lucem et creās te
nebras Scdo rōne redēp
tiōis. Isaie. xliij. ⁊ Hiere
mie. l. Redemptor noster
dñs exercitū est. Et ter
tio rōne retributiōis. Un̄
ps̄. Retribuet mihi dñs
fm̄ iusticiam meā Restat
igit̄ q̄ sit potētissimus. et

ideo timēdus est. sapien
tissimus: ⁊ iō est honoran
dus. clemētissimus ⁊ iō
est diligēdus. Primo et
p̄ncipalit̄ dico. q̄ dñs n̄r
iesus xps ē potētissimus ⁊
iō est timēdus. Un̄ eius
potētia est inestimabilis.
q̄ nullus p̄t eam fugere.
Nā fm̄ ps̄. Diābit a ma
ri vsq̄ ad mare: ⁊ a flumē
ne vsq̄ ad terminos orbis
terraꝝ. Sed potestas ali
or̄ dñorū siue tyrannor̄
est euitabilis. q̄ illas p̄t
aliqui effugere. ⁊ ideo di
cit christus discipulis su
is Si p̄secuti vos fuerint
in vna ciuitate fugite in a
liā. Mat̄. x. Scdo pote
stas diuina est insupabi
lis. quia ipse solus est oī
potēs. ⁊ ideo d̄r Exo. xv.
Dñs oīpotens nomē ei⁹
ipse est magnus solus po
tens. Cui cōcordat scrip
tura Apoc̄. xix. Rex regū
et domin⁹ dominantium
B In hac auctoritate
nota q̄ dicit scriptura. do
min⁹ dominātū. ⁊ causa

Sermo

est. qz conditiones hz xps
cōditiōibz alioz dñioz cō
trarias Unō qlibet dñs
tpalis habet aliū superio
rem quē timet offendere.
Scdo habet inferiores q
rum seruitio indiget. z iō
nō sunt veri dñi. qz hmoi
dominatio habz originē
a culpa In cuius signum
Adaz qñ fuit pmo creat⁹
nō fuit factus dñs hoīm.
sed aīalium irrōnabiliuz.
Un sibi et successozibz su
is dixit de⁹. Dominami
ni piscibz maris. volucrī
bz celi. z bestijs terre Ben.
pmo. Un post statū inno
cētie z postq peccauit A
dam hoīes fuerūt tā pñi
ad malū q necārio oportē
bat eos regulari sub dño
vt p illum inq̄tas mitiga
ret. qui cū sic alioz domi
nant verius dicuntur ser
ui q̄s dñi. Linconiensis in
quodam sermone. Atten
dant inq̄t qui in terra do
minant dñi et de suo sup
biūt dominio z exaltātur
qm vere sunt serui. et qm

false dicunt dñi. Naz fm
sententiā Augustini. illa
est vera dñatio que nō est
vtil dño sed seruo: z q nō
indiget seruoꝝ seruitute.
sed seruus indiget sua do
minatōe. Ideo fm Augu
stinū solus deus est dñs.
qz nō ad suā vtilitatē. sed
ad nostrā salutē illi serui
mus. In cui⁹ signū dicit
ps. Dixi dñs deus meus
es tu qm bonozū meozū
nō eges C Tercio q
libet tpalis dñs hz sapie
tes quoz cōsilio z discre
tiōe regulat Un cōsiliū
qd debet dari a sapiētibz
dñis tpalibus debet hñe
tres p̄ditiōes. videlicet q
sit vtile. honestū. z iustū
Et si cōsiliū sit vtile z nō
iustū: dñi tpales nō debēt
regulari tali cōsilio. Unō
narrat Galeri⁹ li. vi. c. v.
ad Tyberiiū impatorem
de qdam duce Atheniēsi
q erat strennu⁹ bellator z
prudēs. sz cepiuit habe
re dominiū puatum Gre
cie. Iste dux intrauit p̄sili

Tertius

um sapientū qui erant de ciuitate atheniēsi. et dixit q̄ inuenit bonā cautelam p̄ ciuitate ad habendum dominū grecie. s̄ petiuit vnū sapientū sibi dari cuius cōsilio regularetur et cōdicaret cū ip̄o suū. p̄positū. Et p̄cessus fuit ei vn⁹ sapiēs noīe Aristides. cui dixit dux q̄ nauēs grecoz fuerūt oēs sūt in vna classe sup̄ mare. et voluit q̄ oēs bellatores atheniensium subito p̄ noctē illas cōcremarēt igne. et sic p̄ hoc fierent dñi maris. et leuiter postmodū obtinerēt dominū grecie. Isto audito Aristides reuersus est ad p̄gregatōem sapientū. et dixit q̄ p̄siliū istius ducis fuit vtile sed nō iustum. et iō nullo modo esset sic faciendū. **D** Et ideo dicit q̄ duo genera hoīm nūq̄ dabunt dñis t̄p̄alibus bonū p̄siliū. videlicet im̄petuosi et acidiosi. Non im̄petuosi. q̄ sanū cōsiliū indiget bona deliberatōe

Et iō dicit Seneca in li. 1. bro de q̄ttuor virtutibus. Prudētis est examinare p̄ p̄siliū cōsiliū. et nō cito et de facili facere qd̄ nō iustum est. vñ taliter nō procedit sapiētia. Scdo acidiosi et negligentes non p̄ueniunt añ tēpus. et ideo nō dabūt bonū p̄siliū. Et ideo dicit Seneca in li. de copia verboz. Si prudēs cupis in futurū esse. q̄ p̄nt p̄tingere añ tempus accipe. q̄ prudēs nō dicit. nō putauī fieri q̄ nō dubitat sed expectat. p̄uide qd̄ faciendū est. Dñi igit tēporales indigēt sano cōsilio sapiētum sine quo nō p̄nt bene regulari. Quarto dñi tēporales indigēt auxilio bellatoz fortium ad expugnandū hostes suos. In cui⁹ signū Dauid elegit sibi triginta sex bellatores optimos et fortes. q̄ rum auxiliorum fortitudine fuit multotiens saluatus vt habet. ij. Regū. xxi. Et q̄bus p̄z q̄ dñi tēporales

Sermo

et omni pte sunt indigētes
seruitio suoꝝ. et q̄nto ma/
ior dñs tāto magis indi/
gens. Sed dñs nŕ Iesus
xps nō habet sup eū supe/
riorē Ecclesiast. xxiij. Nec
habet inferiorē cuius cōsi/
lio siue seruitio idiget. cū
in ipso sint omnes thesauri
sapientie et scientie dei ab/
sconditi. Nec indiget au/
xilij fortiū cū sit omni po/
tēs. Sequitur tūc q̄ ipse est
verus dñs cuius ptās est
insupabilis. Et iō dicit He/
ster. xiiij. Dñe deus in diti/
one tua cūtra sunt posita
et nō est q̄ possit resistere
volūtati tue. **E**t ser/
uitio eius ptās est intermi/
nabilis. qz est eterna et nō
habet finē. In cui⁹ signūz
dicit ps. Domin⁹ regna/
bit in eternū et vltra. id est
si hoc esset possibile vltēri/
us regnaret. S; ptās hu/
mana est terminabil' mo/
metanea et brevis. Eccli.
x. Omnis ptās brevis vi/
ta. Et sequit'. Rex hodie
et cras moriet'. Luz ergo

eius potestas sit ineuicta/
bilis et interminabilis vi/
det q̄ sit verus dñs. et me/
rito iō timēdus. ipsomet
testimoniū phibēte. Joh.
xiiij. Vos vocatis me ma/
gister et dñe et bñ dicitis:
sum etem. Et iste nobilis
imperator Octavianus: de
quo narrat Suetoni⁹ in
li. xiiij. cesarū. q̄ appellari
dñs vt maledictōem et op/
probriū sp odiuit. Vnde
cū quadā die ad quēdam
locū venisset tot⁹ ppl's ip/
sum laudauit dicēs q̄ fu/
it bonus dñs et iustus. et
statim impator phibuit
sub graui pena q̄ nullus
audeat illū d cetero dñm
appellare: in signū q̄ nul/
lus sit verus dñs nisi sol⁹
deus. Et hoc est qd dicit ps
Timeat dñm omnis terra
Vñ dicit Aug⁹. q̄ si creatu/
ra seruiat creatori. vt ig/
nis ad p̄burendū. aq̄ ad
submergēdū. terra ad de/
glutiendū. sicut fuit d Ba/
than et Abyron. tu tñ deū
time nō illa. qz oīa sub ip

Tertius

so sunt. qm̄ cupiditatē ha-
ber hō nocendi ex seipso.
potestatē aut non nisi per
missus a deo. In cui⁹ sig-
nuz xps stans corā iudice
dixit. Nō haberes in me
potestatē nisi tibi data fu-
isset desup. Math. xxi.
Unde diabolus non ha-
buit prātem nocēdi Job
q̄. et iō creaturas nō debe-
mus timere sed dñm. Et
hoc est qd̄ dixit xps Ma-
th. x. Nolite timere eos
q̄ occidūt corpus. animā
aut nō pñt occidere. Un̄
dñm timere debemus p-
ter tria. ¶ Unum est
qm̄ si quis dñm timet ab-
undantiā bonozū tēpora-
liū habebit. qz nō carebit
victu nec vestitu nec aliq̄
sibi necessario. imo nihil
deest timētibus eū. in ps̄
Et dixit Thobias filio
suo. habebis multa bona
si timueris deū. Secūda
causa est. qz timor dñi ha-
bet excellentiā sup om̄es
alias p̄cutes z grās a deo
p̄cessas. Hinc scribit Ec-

clesiastici. xxiij. Nihil meli-
us q̄ timere deū. Unde
Bernar. sup Lantica. In
veritate didici q̄ nihil est
potētius ad grām haben-
daz q̄ timor dñi. Et hinc
est q̄ dicit sapiēs Ecclesia-
stici. xix. Vis sapientia ti-
mor dei. z timor dñi est cu-
stos virtutū. Tertia cau-
sa est. qz timor dñi tollit
om̄e pctm̄ mortale et non
pmittit aliq̄d pctm̄ desce-
re in aīa hūana. Un̄ scri-
bit Ecclesi. primo. Timor
dñi expellit pctm̄. quē te-
rtiū ptractans Greg⁹. in q̄
daz omelia dicit. Mens
praua nisi p̄us p timorem
dñi amabilis p̄suetudinē
bus auertat non corrigit
nec emēdatur. nec ad cor-
dis p̄ritōem puenit Un̄
ubi nō est timor dñi ibi ē
abūdantia pctōrum. z bre-
uiter om̄ maloz. videli-
cz homicidij. adulterij zc.
Istud bñ p̄siderauit abra-
ham quādo trāsiiit cum
Saraxore sua in terram
egypti quādo dixit vxori

Sermo

sue. Dic q̄ soror mea es.
ne forte egyptij iterficiat
me p̄pter te. Quā videns
Abimelech rex egypti q̄
pulchra mulier esset nimis
accepit eā in domū suam
et iō percussit eū dñs plaga
magna. Un̄ rex aduoca/
uit ad se abrahā z dixit
Quare dixisti q̄ soror tua
sit cū vxor tua sit ip̄a Cui
r̄ndit abrahā. Cogitavi
in corde meo q̄ timor dñi
nō erat in loco isto z iter/
ficient me egyptij p̄pter il
lā. z iō dixi q̄ soror mea
erat. Genes. xx. Ex q̄ hy
storia patz q̄ vbi nō est ti
mor dñi ibi est abundan
tia peccator. Et iō consu
lit nobis scriptura Josue
xxiij. Timere dñm z ser
uire illi corde p̄fecto. qm̄
qui hz timorē dñi vitabit
oīa mala Figura huius
habes Exodi p̄mo de ob
stetricibz que p̄pter timo
rē dñi pepercerūt mascul
hebreozuz z occidere eos
noluerūt. Nodō p̄sili q̄
habēt timorē dñi fugiūt

peccata mortalia z nō fa
ciunt ea q̄uis habuerint
oportunitatē peccādi Et
ideo tales sunt a dño bñ/
dicci Juxta illud ps̄. Be
atus vir q̄ timet dominū

B Sed charissimi ti
mendū est q̄ diabol⁹ solli
citat hūc sermonē in nob
destruere z diuersa pecca
ta inducere Un̄ refert hy
storia in li. de vita z obitu
Alexātri imperatoris. q̄
qñ cepit bellare p̄tra Ba
riū regē. rex indignat⁹ de
eo misit sibi tria dona. vī
delicet virgā. pilam z au
rū. Misit sibi virgā in si
gnū q̄ fuit adhuc puer et
indigeret disciplina Pilā
in signū q̄ fuit adhuc ma
gis aptus ad ludendū cū
pila q̄ bellare Et aurum
misit sibi in signuz q̄ fuit
indigēs z pauper z impo
tēs ad pugnandū p̄tra eū
etiā ad p̄mendatōem sue
abūdantie. Sz impator
recepit illa tria munera z
misit regi Dario dicens.
Virgā inq̄ recipio in sig

Tertius

nū q̄ castigabo te ⁊ famu-
los tuos subiugabo do-
minio meo. P̄lā recipio
in signū q̄ rotūditas reg-
ni tui et totius mūdi sub
iugabit̄ imperio meo. Tu
rū recipio in signū q̄ diui-
tiaz tuaz ero dñs in futu-
rū. Moraliter p̄ istū regē
Bartū intelligo diabolū
q̄ mittit alexandro. i. cuili-
bet xp̄iano tria signa p̄su-
sionis. videlicet vīrgā ad
uersitatis ⁊ āgustie. vt in-
ducat hoīem ad impatiē-
tiā ⁊ in murmuratōes cō-
tra deū. sicut fecit Job. qz
destruxit om̄ia bona sua.
P̄lā mittit hoī. i. mundi
potentiā vt vi opp̄mat
paupes ⁊ iustos. Tu ⁊ ve-
ro aliqñ dat homini. i. di-
uitiarū abūdantiā vt ma-
le expendat ea in cōsumijs
et voluptatibz carnis. Sz
hec tria debet q̄libet acci-
pere ⁊ vt̄ ad salutem aīe
sue ⁊ nō ad voluntatē dia-
boli. Tñ p̄mo a d̄uersita-
tem patiēter debz sustine-
re. ⁊ ideo in oibz regra-

tiari deo. Exemplum de
Job q̄ dixit. Dñs dedit
dñs abstulit sicut domo
placuit ita factū est sit no-
mē dñi b̄dictum. Sc̄do
potētia mūdi debz vt̄ ad
subueniendū impotētibz
et tuenduz debiles ⁊ pau-
peres a raptoribus. T̄er-
tio diuitiaz abāndantia
debet vt̄ ad largiendum
elemosynas egenis. et sic
cū timore dei diaboluz ⁊
eius insidias superare. q̄a
vt dicit Bernard⁹: pecca-
tū nūq̄z habebit introitū
in te dū es plenus dei ti-
more. Quia igit̄ dñs est
potētissimus. iō summe ti-
mendus est. ¶ Sc̄do p̄nci-
paliter dixi. q̄ dñs noster
est sapiētissim⁹ ⁊ iō hono-
rāndus est. Q̄ em̄ sit sapiē-
tissimus ostēditur multi-
plr. Primo qz om̄is sapi-
entia vera quā aliquis in
hac vita habet vel habere
potest de sursum data ē a
deo. H Eccl̄astici p̄-
mo. Om̄is sapiētia a do-
mino deo est. Sed istā sa-

Sermo

piētiām non habent vo
luptuosi neq; auari. Vñ
Gregori⁹ .iiij. moralū. ad
veram sapiētiā puenire
nō possunt q̄ false sue sapi
entie p̄bis decipiūt. Vñ
sapiētia que est a deo da
ta tres habet p̄ditōes. q̄a
p̄mo est pudica. deīn paci
fica. tertio modesta. Per
p̄mam p̄ditōnē excludit
sapiētiā bestialē. quā ha
bēt luxuriosi. Per sc̄dam
excludit sapiētiā mūdā
lem que nūq̄ est paci
ca sed sp̄ litigiosa. z hanc
sapiētiā habēt cupidi et
causidici. Tertia cōditio
est modestia. z hec sapien
tia est spiritalis. Illam
habēt iusti z virtuosī. q̄a
sapiētia iustorū est nihil
p̄ ostensionē fingere. q̄ ve
ra sunt diligere. falsa de
uitare. bona gratis exhi
bere. mala libēter tolera
re. vltionem nullius inu
rie querere. Hec sapiētia
(q̄ datur a deo) a mūdi sa
piētib; deridet. quod in
nocenter agit ab eis. p̄cul

dubio stultum reputatur
Quid stultius mūdo q̄
bona p̄pria relinq̄re. z pro
amore dei paup̄tatem vo
luntariā sectari. pro inimi
cis z p̄secutorib; orare et
illis bñ facere. Hec Greg.
Et tñ illa reputant in cō
spectu dei opa vere sapie
q̄a dñō deo est. z dat ele
ctis suis. Hinc p̄sulū Jacobi .i. Qui indiget sapiē
tia postulet a deo qui dat
oībus affluēter. Et ideo
merito dñs nr̄ iesus ch̄s
est sapiētissimus. q̄ sua sa
piētia est incōprehensibilis
a sensu hūano Roman. xi
O altitudo diuitiarū sa
piētie z scie dei r̄c. Sc̄do
d̄ sapiētissimus. q̄ om̄es
creaturas fecit ex nihilo.
videlicet solē z lunā et stel
las. z oīa ista inferiora et
vniuersa. p̄pter hoīem: vt
hō deo seruiret. Vñ ista
vniuersitas est ita sapien
ter ordinata q̄ nullū inge
niū terrenū pōt ad istā sa
piētiā puenire Itē osten
dit magnā sapiētiā in cō

Sapiētia
a deo ha
bitus con
ditio

Tertius

functione creaturarū. qz vt
dicit Macrobius Vide
a summo celo vsqz ad vl/
timā rē z infimā vnam de
minimis vnculis religa/
uit z nūqz corrupta est cō/
nexio. q̄ quidē cōnexio vo/
caf cathena aurea. Dicit
Lyncoñ. in libello suo de
examinatiōe confitētium
q̄ deus ostēdit magnā sa/
pientiā in creatōe hoīs. qz
in ipso cōprehēdit oēs ali/
as creaturas. Et iō dicit
Greg⁹. in omelia de ascē/
sione. Omnis creature ali/
qd hz hō. Nā habet hō eē
cū lapidibz. viuere cū ar/
boribz. sentire cū bestijs.
intelligere cū angelis. Et
iō dicit ppheta. Oīa in sa/
pientiā domine tu fecisti.
¶ Sed hic querit int̄ mū/
danos. cur fecit dñs ho/
minē peccaturū. apparet
q̄ sapiētius fecisset ipsum
impeccabilē. Ad questio/
nē rñderur: qñ fecit hoīez
peccabilē sapiētissime fe/
cit. qz posuit eū in tali sta/
tu q̄ posset si vellet mere

ri vitā eternā. et ideo ma/
gnā sapientiā in creatōe
hoīs ostēdit. Ex quibz pz
q̄ dñs noster iesus christ⁹
est sapientissimus. z ideo
honorāndus. ¶ Unde
hic est notandum q̄ decet
xpm honorari et adorari
triplex. videlicet corde. ore
et ope. Un̄ dicit Augusti/
nus in li. de trinit. ca. xvi.
q̄ due sunt spēs adoratio/
nis siue honoratōis. scz la/
tria. z dulia. Dulia est ser/
uitus pprie hoī exhibita.
Latria est seruit⁹ deo ex/
hibita. Un̄ ydolatre dicū/
tur qui simulachris et va/
nis ydolis eandē seruitu/
tem dant q̄ debet deo ex/
hiberi. fm illud Barth.
iii. Dñm deum tuū ado/
rab z illi soli serues. Hec
adoratio est amor z obe/
diētia quaz domino deo
nro pre ceteris debemus.
Et iō bz Joh. iiii. Pater
tales querit q̄ adorent eū
in spū et veritate. Talis
fuit Thobias q̄ vidēs mī/
ros d filijs israel adorare

Sermo

falsos deos. hic solus fu-
git pfortia malozū z ado-
rauit deū israel. vt habet
Thob. i. Nō cōsili fecit
Daniel. qui intrās thala-
mū suū adorauit deum. z
iō missus fuit in lacū leo-
num. vt habet Daniel. vi

K Sed charissimi ti-
mendū est q̄ multi presu-
mūt de seipsis et cupiunt
dñari sup alios z hñe ho-
nores z reuerētias soli dō
debitas. q̄s nunq̄ merue-
runt. Soli em̄ virtuosī et
nō alij debēt honorari. cū
honor sit premiū virtutis
vt dicit Aresto. iij. Ethī.
ca. iij. In cul⁹ signū nar-
rat Aug⁹. in li. v. de ci. dei
cap. ix. q̄ Romani hima-
gines p̄tutis z honoris si-
cut deos coluerūt. q̄bus
duo tēpla edificauerunt.
sic ad inuicē p̄iūctaz adu-
nata q̄ nullus potuit in-
trare in templū honoris
nisi p̄us p̄ templū p̄tutis
intrasset. in signū q̄ null⁹
reporaret honorē nisi p̄i-
us p̄ virtutē illū meruiss⁹

Et ideo dicit Aresto. iij.
Ethicoz. q̄ fm veritatem
solus bonus est honoran-
dus. Nō sic est charissimi
istis t̄pibus. q̄ ambitiosi
z viciosi hoīes honorant
et p̄tiosi despiciunt. Un̄
habet in hystorijs phoz.
q̄ p̄igit semel quendam
p̄hm pauprime fuisse ve-
stituz z a curia cuiusdam
impatoris expulsū. Iste
p̄siderans istud dictū pe-
ricū. Curia paupib⁹ clau-
sa est. dat census honores
concedit q̄ paupes exclu-
dunt. et diuites intromit-
tunt in curias dominozū.
Confestim iste p̄hs indu-
ebat se vestimentis precio-
sis. et statim fuit admissus
in curiam impatoris. et
frequēter osculabatur ve-
stes suas. Tūc impator
admirās quesitū cur hoc
faceret. Et p̄hs respōdit.
Ego honorātem me ho-
nozo. q̄ quod virtus non
potuit vest⁹ obtinuit. Et
ideo p̄tiosi et boni debēt
honorari. Cū ergo dñs iē

*homo
nos
et
solus
et
fuit*

Tertius

sus sit maxime virtuosus
 et sapiētissimus. ideo est
 maxime honorāndus sup
 oēs. cum sit pater et origo
 oīm bonorū. **Uñ** Mala
 chie pmo scribit Fili⁹ ho
 norat patrē suū. et seruus
 dñm suū. si ergo pat̄ ego
 sum vbi est honor me⁹. et
 si dñs ego sum vbi est tñ/
 mor meus. Scdo debe
 mus honorare ipm colen
 do et magnalia eius collo
 quendo. sicut fecerunt filij
 israel in die ramispalma
 rū quādo venerūt obuiā
 ei ad recipiendū eum in ci
 uitate hierl'm laudādo et
 clamādo dicētes. **San** /
 na filio dauid: bñdictus
 qui venit in noīe domini
Matth. xxi. Sed die uene
 ris primo inhonorauerūt
 eū dicētes. **Crucifige cru**
cifige eū **Modo** fili fa
 ciūt christiani mali q̄ suis
 p̄bis dñm p̄fiterē. factis
 aut negant. Tercio de
 bemus eū honorare ope
 re quādo elemosynas di
 stribuimus. Sed ecōtra

rio mali christiani deum
 inhonorant q̄ paupes spo
 liant et opprimit. **Et** iō cō
 sulit scriptura **Proverb.**
ij. Honora dñm de tua
 substantia. videlicet distri
 buendo paupibus. qz qui
 subuenit pauperi in noīe
 dñi: dñm honorat **Unde**
 dicit christus in euāgelio
Qui recipit p̄phetā in no
 mine p̄phete mercedē pro
 phete accipiet. **Et** q̄bus
 p̄z q̄ xp̄s est sapiētissim⁹
 iō est honorāndus. **¶** Terc
 tio principalit̄ dixi q̄ xp̄s
 est clemētissimus dñs **Et**
 hoc ostenditur multz mo
 dis. **Primo** quia natura
 le et p̄rium est sibi misere
 ri. **Uñ** sicut p̄rium est so
 li lucere: et igni calefacere
 sic p̄rium est deo misere
 ri. **¶** In cuius signū
 ecclesia dicit. Deus cui p
 priū est misereri sp̄ et par
 cere rē. **Et** d̄t Hieron. su
 p̄ duodecim p̄phas q̄ dñs
 quasi inuit⁹ punit. et ideo
 est tardus in puniendo et
 velox in miserādo **Unde**

L s

Sermo

dicit Abacuc. iij. Domi
ne cū iratus fueris miseri
cordie recordaberis Tal
erat ille impator de q nar
rat Aug⁹. xiiij. de ci. dei. q
ipse erat clemēs in omēs
paucis austerus. oibz pce
re suū studiū fuit: instantū
q in toto tēpore imperij
sui vnus tm̄ damnat⁹ est
nobiliū. licet multi graui
ter ptra eū deliquerūt Il
le vero dānatus est impe
rator nesciēte seu ignorā
te. Secūdo dñs noster ie
sus xps dicit clementissi
mus. quia cito cōdonat z
dat veniā si peccator desi
stat a pctō suo. Glū pctm̄
mortale tria induceret. nī
si misericordia dei obsta
ret Primo pcluderet pec
catorē iudicio. Iusticia ei
ptra pctōrem sentētiat q
sit dignus dānari. sed dei
misericordia illam sentētiā
diu suspendit. plangendo
iudiciū. qz dicit Jacobi. ij
Misericordia dei super
alcat iudiciū Scdo pctm̄
mortale includeret euz in

inferno. sz dei misericordia eū
liberaret redimēdo. quia
apud dñm misericordia. in ps
Et alibi. Misericordia domi
ni plena est terra. z iō dili
gendus est Tercio pecca
tū mortale hoiez exclude
ret a regno dei. sz misericordia
tñ dei ianuā celi aperitiet
illuc pctōrem introducit.
Et iō dicit scriptura Sa
piētie. xi. Misericordis oim
dñe: qz omia potes. Ex q
bus patz q dñs noster ie
sus xps est clemētissimus
et ideo diligēdus. **B**
Sed charissimi timentū
ē q multi crudelissimi stz
et sine misericordia q senes et
viduas opprimūt z spoli
ant Tales siles sunt egypt
tjz. q magnis laboribus
oppresserunt filios israel.
et ad amaritudinē dure
runt vitam illoz. vt habe
tur Exodi. i. Contra quos
loqtur dñs Isaie. iij. Qua
re atteritis pplm̄ meum z
facies pauperū pmolitis
Oppressio em̄ pauperz de
struit pietatem z miseri

*Peccatum
mortale*

Quartus.

cordiā quam docuit xps et suis opibus exēplificauit dicens. Estote misericordes sicut pater vester celestis misericors est. Quā quis sit deus misericors oīpotens. et sapiēs. nō tamē dixit. Estote potentes. q̄ appetitus potentie aliquādo casum habet. sicut patet de Lucifero. Nec dicit. estote sapientes et c. q̄ aliquādo sapientia iſtat ut patuit de Adam et Salomone. Sed dixit Estote misericordes sicut pater vester celestis misericors est. qui in die iudicii dicet potētibz Ego vobis qui potētes estis sup̄ terram et iustificatis impiūz pro muneribus. Isaie. v. Ego vobis q̄ sapientes estis in oculis vestris. De misericordiā vero diligentibz dicet illud euāgelij. Bēni misericordes quoniam ipsi misericordiā consequentur. Quibz etiā et in die iudicii recitatis opibus misericordie dicet illud Math. xxv. Venite

benedicti patris mei. percipite regnū quod paratū est vobis ab origine mundi. Hāc igitur misericordiam sectemini charissimi exēplo dñi nostri Iesu Christi: q̄ non solū est potentissimus. sed etiam sup̄ omnes clementissimus. et ideo merito timendus est. propter suam potētiam. honorandus propter suā sapientiā. et diligendus propter suā clementiam Quā nobis concedat et c.

Sermo Quartus.

Ilus.

f

A Ocharissimi

mi: in principio huius sermonis p̄mittēda est orō. q̄ duas conditōes habere debet. scz deuotiōem. et fidē. Primo orō debet habere deuotiōem. q̄ sicut semen carēs humore nō crescit neqz pducit fructū. sic nec orō exaudit sine deuotiōe et ascensu mētis in deum. Secūdo orō debet hēre fidē. et si ista habuerimus

Sermo

illud quod petimus obtri-
nem? Ad qd̄ xps facit rō-
nem Lu.xi. Quis ex vob̄
petit a patre panē: nunqd̄
lapidē dabit illi aut scor-
pionē. q̄si dicerz nō Vos
ut cū sitis mali nostis bo-
na data dare filijs vestris
quāto magis pater vester
celestis dabit spūm bonū
petentib; se. Ex q̄bus cō-
cludit q̄ si fuerimus filij
p̄ grām: habere possum⁹
fiduciā q̄ qcquid petieri-
mus patrē nostrū obtine-
bimus z iō in p̄ncipio ore-
mus. ¶ Pro p̄cessu s̄mo
nis est aduertēdum q̄ sa-
era scriptura facit mētio-
nē de triplici filiatiōe. vi-
delicet de filiatiōe dei per
fidē z grām. Et hi distin-
guuntur in q̄ttuor genera
hoīm q̄ sunt. In fide fir-
miter p̄manentes. Tēpra-
tioni diaboli resistentes.
Inimicorū amatores. Et
discordantium pacificato-
res. Primo dico q̄ in fi-
de firmiter p̄manētes sūt
filij dei. i. Jo. v. Hec est vi-

ctoria que vincit mūdum.
fides vestra. Quis est autē
qui vincit mundū nisi qui
credit qm̄ iesus est filius
dei. z nō solū iesus est fili-
us dei. sed z filius hoīs.

B Et iō dicit Aug⁹
et ponit in canone de p̄se.
dist. iij. Gratia inquit dei
nō potuit grati⁹ p̄menda-
ri q̄ vnici⁹ filius dei in se
incomutabilis manēs: in-
dueret hoīem z daret ip̄e
sue dilectōis filiatiōem
hoīb; mediante hoīe xpo
Causa autē q̄re voluit in-
carnari fuit vt facerz nos
filios dei. Vñ Chrys. su-
p̄ Barthēū omelia. ij. ope
imp̄fecto. Deus existens
sine p̄ncipio destitit noīa-
ri filius dei vt te faceret fi-
liū dei. ¶ Sed hic oritur
q̄stio. q̄re scriptura dicit q̄
xps natus est ex semine da-
uid potius q̄ de semine
abrahe. ex q̄ abrahaz sp̄s
fuit iust⁹. et dauid fuit adul-
ter z homicida. R̄ndetur
dupl̄r. Primo quia sicut
p̄ peccatorib; venerat ita

Quartus

de peccatoribz dignat⁹ est
nasci. Scda rō est hec. qd
sicut fuit filius regis altis
simi ex pre patr: sic fieret
filius regis terreni altissi
mi ex pre matris. Dauid
erat primus rex in israel.
¶ Aliud dubius est. qua
re dicit fact⁹ ex semine da
uid: z nō natus. Rūdeo q
factus fuit diuinitus hō
coopante spūscō. et nō na
tus ex semine virili huma
nitus. Et hoc est qd dicit
apłus ad Gal. iij. At vbi
venit plenitudo tpsis mi/
sit deus filiū factū ex mu
liere natū sub lege: vt eos
q sub lege erāt redimeret
vt ad optiōem filiorū dei
reciperemus. ¶ Hic que
rit. quare xps venit natus
in plenitudine tpsis. vide/
licet in medio tpe mundi.
Rūdeo dīcēdo q magi
ster hystoriarū pputat sex
etates mūdi. quarū pma
inchoata erat in Adam. z
terminata in Noe. Scda
a Noe ad Abrahā. Terc
tia ab Abrahā ad dauid

Quarta a dauid ad trās
migrationem babylonis
Quinta a trāsmigratiōe
babylonis: q tpe filij isra
el ducti fuerūt in babylo
nē. et terminata fuit in in
carnatiōe xpi Sexta etas
incepit ab incarnatiōe xpi
et durabit vsqz ad finē se
culi Et iō sicut dicit mgt
hystoriarū q sicut mūdus
factus fuit in sex diebz: Ge
nes. ij. silt⁹ sexto die homo
creat⁹ fuit. sic in sexta eta
te mūdi fuit p incarnatio
nē repatus. ¶ Sed hic q
ritur. qre fili⁹ dei p tantū
tēpus distulit suam incar
natiōem z nō vltra. Quō
ad pmū rñdet scūs Tho
mas in li. de veritatibus
theologie. dīcēs q si in pn
cipio mundi fuisset incar
natus hō forte dixisset q
p lege nature siue p legē
scripture esset saluat⁹. qm
an incarnatiōem omēs de
scēdebāt ad lymbū Quo
ad scdm dicit idē ibidem
q si distulisset suaz incar
natiōem vsqz ad finē mun

*Incar
natio homi
nis*

Sermo

di forte totū gen⁹ huma /
nū cecidisset in despectio /
nē. z iō in plenitudine tē /
poris natus fuit vt pctō /
res haberent spem venie /
vt sic filij dei fierēt z here /
des regni celestis. Joh. i.
Dedit eis prātem filios
dei fieri his qui credūt in
noīe eius Non dicit. fecit
illos filios dei fieri. sz dī:
dedit eis prātem z c. id est
liberū arbitriū vt si volu /
erint: boni esse pnt z iusti
sed tm̄ his q̄ credūt ch̄m
esse verū filiū dei z filium
hoīs Cōtra istū articulū
fidei militabāt qdam ho /
mines Damichel. dicen /
tes q̄ xps nūq̄ assumpsit
humanaz naturā. nec fuit
verus hō nec ver⁹ marie
filius Cōtra q̄s est verbū
angeli dicentis ad mariā
Ecce cōcipies in vtero et
paries filiū. z vocabis no /
men eius iesum. Luce. i.
Ex quo vna cū sequētibz
ptz pmo q̄ xpi incarnatio
fuit sanctissima. qz pnūci /
ata fuit ab angelo. z Da

ria mater eius fecundata
spūs sancto. qz vt dī in euā /
gelio. Qd em̄ in ea natuz
est d̄ spūs sancto est. Scdo
ptz q̄ virgo credidit istud
qd erat supra naturā z su /
pra rōnem in hoc q̄ dixit.
Ecce ancilla dñi: fiat mi /
hi s̄m verbū tuū Tercio
ptz q̄ filius dei: nō ange /
lus: nec purus hō carnez
assumpsit de virgine ma /
ria. ex hoc q̄ dixit ei ange /
lus. Hic erit magnus et
filius altissimi vocabitur
Hec igit̄ incarnatio fuit
nobis vtilissima. qz filius
dei factus est nobis a deo
p̄re. sapiētia. iusticia. scifi /
catio z redēptio. i. Qhoz
pmo. Factus est inqt no /
bis sapia in pctōrū n̄roz
nexū solutoem. Iusticia
in ip̄oz pctōz absolutio /
nē. Scificatio in sua san /
ctissima puerfatiōe. z re /
dēptio in sua acerbissima
passione. Nā p̄cio sui san /
guis nos redemit ab ig /
ne etno. Qui ei ista firmi /
ter credūt filij dei appellā

Quartus

tur. Un apłs ad Gal. iij. Vos oēs estis filij dei p fide in xpo iesu. **S**e cūdo dixi. q q resistūt tēptatōibus diaboli filij dei nūcupātur. q sic fecit xps quando diabol⁹ tēptauit eū de tribus peccatis. vt habet Math. iij. Primo de gula quādo dixit. Si filij dei es dic vt lapides isti panes fiant. Scdo de vana gloria quādo dixit. Si filius dei es mitte te deorsum. Tercio de auaricia quādo ostēdit ei oia regna mūdi et dixit. Hec omnia tibi dabo si cadēs adoraueris me. Quibus tēptationib⁹ nobis dedit exemplum resistēdi tēptationib⁹ diaboli si volueri m⁹ esse filij dei. Dicit Solinus in de mirabilib⁹ mūdi. q in Affrica est qdam ppl⁹ q vocant celti. q ptra venenū serpentū sunt mirabiliter duricia muniti i pedib⁹: intantū q si mordeātur a serpētib⁹ vix aut nūq̃ intoxicant. iō qui nō cō-

fidūt in vxorib⁹ suis volentes pbare an filij sui sint an nō: ponūt eos corā serpētib⁹. z si nō sint ex adulterio geniti statī illis serpētes nocere nō pnt. Spī ritualiter loqndo sic ē de filijs dei et filijs diaboli. Unō illi q sūt filij dei diabolo fortit resistūt z ipm vincūt intantū q illi nocere nō poterit. Sz filij diaboli cuz tēptant de facili corruūt in diuersa pctā. qz incōstātes sūt z debiles carentes grā diuina. Tales fuerūt maledicti iudei. qz opa diaboli fecerūt. z tñ ita etabāt se eē filios abrahe qz xps rephendens dixit Si filij abrahe estis opera abrahe facite. Nō pñt ist⁹ dieb⁹ mlti q sūt iniqz pctōres dicūt se eē filios dei. q tñ opa xpi nō faciunt. qbz dicit dñs. Si filij dei est⁹ diligeret⁹ me vtiqz. sz vos ex pte diabolo estis z desideria pñs vestri vultis pficere. Ex qbus sequitur q q diaboli tēptationib⁹

Sermo

resistūt: hī filij dei nuncu
panē. **D**ixi tertio
q̄ inimicōz amatores sūt
filij dei p̄ grām. **U**n̄ ch̄s
in euāgelio dicit. Diligi
te inimicos vestros. bñfa
cite hīs qui oderūt vos. z
orate p̄ psequētibz et calū
niātibus vos vt sitis filij
patris vestri q̄ in celis est
Dicit ei Chrys. sup Ma
theū ope imperfecto. omel.
iij. q̄ qui diligunt inimi
cos ppter deū sequunt de
um patrē suū q̄ p inimicōs
suis orauit. et in hoc hñt
similitudinē patris celestis.
Et p̄ hanc dilectōem cog
noscunt filij dei a filiis di
aboli. z nō p̄ aliā sanctita
tē quācunqz. qz̄ q̄cquid ha
bent filij dei pfectōis siue
virtutis in veritate: hoc ha
bēt filij diaboli in apparē
tia. Jeiunant em̄. vigilāt
p̄dicant. elemosynas tri
buūt sicut faciūt filij dei.
p̄ nulla ergo opa possunt
agnosci a filiis diaboli nī
si p̄ solam charitatē. z ma
xime p̄ dilectōem inimico

rum. p̄ quā sūt hoīes nō
solū filij dei sed etiā qdā
modo dii. Quia dilectio
inimicōz est pfectio data
a deo z virtus vltra hūa
nam conditōem. **E**t ideo
de talibz inq̄t ps̄. Ego di
xi dii estis z filij excelsi om
nes. videlicet qui diligūt
inimicū ppter deū. **E**
Quarto dixi q̄ discordā
tiuz pacificatores sūt filij
dei. Talis fuit Abrahā.
Gen. xij. Qui audita ma
gna discordia orta int̄ pa
tores suos et fratris sui
Loth ppter greges ouīū.
Dixit ad loth. Ne q̄so sit
iurgiiū int̄ te z me fratres
em̄ sumus. si tu ad dextrā
transieris ego ad sinistrā
vadā. **E**cce q̄ cito patri
archa iste reduxit discor
dātes ad pacē z vnitatē.
z ideo fuit amicus dei ap
pellatus. **D**odo p̄sili te
cit Moyses. vt h̄ Exod.
ij. **U**n̄ trāsien̄s p̄ viam vt
vidit duos pugnātes: di
xit illi q̄ fecit alteri iniuri
am ipm̄ resp̄hendēdo. q̄re

Quartus

pentis primum tuū. et sic
 pacificauit eos Cōformi
 ter debet qlibet xpianus
 q̄ est filius pacis discordā
 tes et rixātes ad vnitatez
 charitatē reducere. et oēs
 tales filij dei nominātur.
 Nā fili⁹ dei summe dile
 xit pacē. et in tpe pacis na
 tus fuit. qz vt ait Orosi⁹
 de ornesta mūditi: duode
 cim annis aī natiuitatez
 ch̄i fuit pax in vniuerso
 mūdo. In cui⁹ signū Ro
 mani pulcerimū templū
 pacis edificauerūt. et in il
 lo statuā Romulī posue
 rūt. Apollinē p̄sulerunt
 q̄d iū staret. et acceperunt
 r̄sum: quousqz virgo pa
 reret filiū. Illi autē creden
 tes hoc esse ipossibile scri
 pserūt in foribz tēplī Hoc
 tēplum pacis in eternum
 Ipsa vero nocte q̄ virgo
 Maria peperit xpm tem
 plū illud funditus corru
 it: in signū q̄ virgo pepit
 filium. Secundo filius
 dei tantum dilexit pacē q̄
 p̄cepit discipulis suis Lu

ca. x. In quacūqz intrante
 rit⁹ domū p̄mo dicite. Pax
 huic domui. et si ibi fuerit
 filius pacis req̄descent super
 illuz pax vestra. Sin autē
 ad vos reuertet. Et ideo
 dicit br̄s Aug⁹. sermone
 ij. ad fratres suos in here
 mo. Pax est serenitas mē
 tis. amoris vinculū. simu
 latōes tollit. bella et p̄ten
 tiōes sedat. et hoīem filiū
 dei efficit. Hec ille. Unde
 ch̄s in euangelio. Beati
 pacifici qm̄ filij dei voca
 bunt. Barth. v. ¶ Secūdo
 p̄ncipaliter dixi. q̄ qdam
 sunt filij hoīm p̄ naturaz.
 Circa qd̄ duo sunt p̄side
 randa. Primo quō paren
 tes debent filios suos in
 struere et castigare Secūdo
 quō filij tenent parentibz
 obedire et ip̄os honorare
 Circa p̄mū est sciēdum
 q̄ parētes debēt p̄mo fili
 os suos p̄ amore dum iu
 uenes sūt informare in vir
 tutibus. Videtis q̄ rota
 pulchritudo arboris fru
 ctuū et ramoz cōsurgit ex

D i

no honorificabilitudinacione et atibz qz
 Constantino poli. P̄m̄tissimam notum

Sermo

naturali bonitate radicis
Sic virtus et boni-
 tas filioꝝ debz pullulare
 ex bona informatōeꝝ edu-
 catōeꝝ parentū. Nā qualis
 pater talis filius. Und si
 filij bñ in iuuetute educā-
 tur fiūt virtuosī. z si nō: fi-
 unt mali. Hinc cōsultat sa-
 piens. Eccl. vii. Si filij ti-
 bi sūt erudi illos. In cui⁹
 signū dñs pcepit filijs is-
 rael qꝫ docerent filios su-
 os deū timere z primum
 honorare. vt hī Deut. iij.
 Un habet Thob. i. qūo
 Thobias docuit filiū su-
 um ab infantia deū time-
 rez recedere a p̄sortio ma-
 lorū. z habere curā m̄ris
 sue. Irē habet Danielis
 xij. qūo parētes docuerūt
 Susannā deum amare z
 suare legē dei. Irē habet
 p̄mo Zach. ij. qūo Za-
 charias docuit filios su-
 os pugnare p̄ lege dei sui
 et legē moysaica seruare.
 Ex q̄bus hystorijs p̄tz qꝫ
 filij sunt amore ad virtu-
 tes instruendi. Scdo de-

bēt filij a suis malis opti-
 bi castigari. Nā sicut ple-
 rūqꝫ plātule aliqñ volunt
 ad malaz p̄tem declinare
 p̄tra volūtate ortulani nī
 si virgulis ligent ad p̄tez
 oppositaz. Sic filij hoīm
 sunt sicut nouelle planta-
 tiōes q̄ in iuuetute sua sūt
 p̄ni z inclinari ad vicia nī
 castigent z inclinentur ad
 p̄tutes: volūt ad vicia vn-
 diqꝫ declinare. Arbores
 em nō p̄nt leuī flecti. nec
 iuuenes sine castigatione
 ad p̄tutes moueri. Hinc
 dicit Salo. Qui p̄cit vir-
 ge odit filium. p̄uerb. xij.
 In cui⁹ signū dicit p̄hs. x
 Ethicoꝝ. ca. xij. qꝫ oportet
 iuuenes imitari et sub le-
 gibus variari. Nā iuuenib⁹
 opa virtuosa nō sūt s̄m se
 delectabilia. qz cū sint ple-
 ni voluptatib⁹ z passioni-
 bus nō p̄nt addiscere nec
 delectari in virtuosīs opi-
 bus: nisi s̄m leges infor-
 ment et debito modo ca-
 stigent. Hinc cōsultat sapi-
 ens Proverb. p̄. Audi fi-

Quartus

li mi disciplinaz p̄ris tui. Et iō antiq̄ reges ⁊ nobi
les filios suos m̄gr̄is di
scretis tradider̄t vt ip̄os
in moribz ⁊ sc̄ia informa
rent. Vñ Trajan⁹ habu
it Plutarchū. Alexander
Arestorelē. Nero Sene
cā habuit. Dicit apl̄s ad
hebreos. xij. Quis est fili
us quē nō corripit pater.
Vñ. i. Reg. iij. habet de
Hely q̄ non corripuit fili
os suos auctoritate p̄tifi
cis: sed leuitate p̄ris tā ip
se q̄ filij eius mala morte
perierūt. Ex q̄b p̄t ⁊ pa
rētes debēt filios suos in
bonis moribus educare ⁊
a vicijs castigare. Sc̄do
dixi q̄ddā circa filios ad
parētes Primo debēt eis
obedire honorifice. B
Hinc d̄t apl̄s ad Ephe.
vi. Filij obedite parētibz
vr̄is. Ad q̄d q̄dē duo exci
tant. natura sc̄z. ⁊ sc̄ptura
Natura autē. q̄ fm̄ p̄m
vij. Ethicoz. ca. ij. filius
nō p̄t repēdere p̄ri suo fm̄
magnitudinē b̄nficiorum

ab eo receptoz. Concor)
dat autē scriptura. i. Reg.
xxij. vbi habetur quō Da
uid habuit curā m̄ris sue
et posuit eā in custodiam
regis Doab dicēs Oro
te vt maneāt parētes mei
tecū donec sciam qd faci
at mihi dñs. Item habet
ij. Regū. ij. q̄ Salomon
honorauit matrē suam et
posuit eā in throno. Sic
et modo filij debēt hono
rare parētes suos. Vnde
scribit Malachie primo
Filius honorat p̄rem su
um ⁊ seruus dñm suū Sz
timendū est q̄ multi filij
st̄ parentibz inobediētes
Vñ p̄mi Regū. xij. ha
bet quō Saul p̄cepit Jo
nathe filio suo vt non co
mederet donec bellū fac
tū fuiss̄. q̄ p̄tra mandatū
patris comedit fauū mel
lis. ⁊ iō saul voluit eū oc
cidisse. Itē narrat Uale
rius li. ij. ⁊ recitat Aug⁹.
li. p̄mo de ciuitate dei. q̄
qdam consul rhomanus
Torquatus noīe habuit

Sermo

filiū nobile mīlītē. q̄ quo
 dā tpe trāsiuit ad bellum
 p̄tra voluntatē p̄ris sui. z
 q̄uis glorioſaz habuit vi
 ctoriā et spolia multa. tū
 iussit eū pater suus decol
 lari: iudicās q̄ melius fo
 ret eū carere filio q̄ pater
 na carere disciplina z cor
 rectōe. Et iō d̄r Deutro.
 xxi. Si genuerit hō filiū
 p̄ternū z p̄tūacē et non
 obediētē voci patris sui
 duceſ extra ciuitatē z la
 pidibz obruet. Un̄ habet
 Iudiciū. ix. de Abimelech
 q̄ occidit. lxx. fratres suos
 nō curādo de offēsa p̄ris
 sui. z ad vltimū a femina
 interfectus fuit. Et ideo
 p̄sult sapiēs Ecciaſt. iij.
 Fili suscipe senectā patr̄
 tui. z ne p̄ristes eū in vi
 ta illius. **H** Scdo fi
 lij tenent parentibz in ne
 cessitatibz subuenire. Exē
 plū de hoc habet in natu
 ra. Dicit em̄ Ambrosius
 in suo hexameron. q̄ cyclo
 nia vidēs p̄rios parētes
 p̄re senectute deficere z p̄e
 nis carere eos cū regmine
 alaz suarum fouet z ope
 rit. et collato cibo pascit.
 Hec ille Cū ergo auis in
 sensata parētes fouet: m̄
 to maḡ illi q̄ ad hoc sub
 pena damnatiōis obligā
 tur Talis fuit illa puella
 de qua narrat Valerius
 li. v. ca. iij. q̄ nutriuit ma
 trē suā in carcere. p̄prio la
 cte suo p̄ multos dies. q̄d
 admirās custos carceris
 vidēs q̄ tādīu viueret mu
 lier illa sine p̄adīo quesi
 uit ab illa quō p̄tuit hoc
 eē. Que r̄ndit Filia mea
 lacte suo me pascebat z p̄
 tot dies. que adducta fuit
 coram iudice z vitā matri
 impetrauit p̄pter suā gra
 titudinē. Sed charissimē
 timentuz est q̄ multi filij
 ingrati sūt parētibz ad mo
 dū absolōnis q̄ excitauit
 p̄lm regnī contra dauid
 patrē suū z pugnauit cū
 patre suo vt vsurparet re
 gnū patris. vt habet p̄mī
 Regū. xviij. q̄ tandē suspē
 sus fuit sup quercū per ca

Quartus

p̄llos. z tribus lanceis p̄
 foratus. Tales s̄z multi
 qui cū parentibz litigāt z
 placitāt ad habendū eo-
 rū bona. z si parētes eoz
 moriant̄ modicū vel nihil
 p̄ eis faciūt Et iō parētes
 tales p̄nt dicere illis Esa.
 p̄mū Filios enutriuī z ex
 altrai. ip̄i aut̄ spreuerunt
 me. Dicit em̄ L̄h̄s. sup
 W̄attheū ope imp̄fecto
 omel. xx. q̄ multi deside-
 rāt filios suos b̄n valere
 in hoc seculo. z nō curant
 qd̄ passuri sint in futuro.
 Alij ornatus filijs suis p̄-
 curāt. alij militias. alij di-
 uersos honores. Sed ne-
 mo ostēdit deū filijs suis
 cū viderint eos magnos
 et diuites tūc gaudēt. sed
 cū viderint eos peccātes
 nihil inde tristant Unde
 b̄n z veraciter ostēdunt q̄
 sunt parētes eoz z nō
 aiāz. Hec ille. Nō etiāz
 parētes gaudent de filijs
 suis cū vidēt eos fraudu-
 losos esse et mūdānos. et
 tūc dicūt q̄ sapiētes erūt
 in futuro. Ecōuerso vero
 mater sc̄i Edmūdi archi-
 epi: dū puulus erat dedit
 sibi mercedē ad agēdum
 opa p̄fite. z instruxit eū in
 virtutibz Et iō dicit Tul-
 lius li. i. de officijs. q̄ op-
 tima hereditas quā pater
 p̄t relinq̄re filio suo est he-
 reditas virtutū z bonoz
 morū. z cauere debent vt
 custodiant filios suos a
 pessimis. Vñ d̄t Hiero.
 sup̄ Esaia. q̄ aq̄la intātū
 diligit filios suos q̄ in al-
 tis locis ad q̄ nullus pos-
 sit accedere nidum suū fa-
 cit ne coluber pullos su-
 os inficiat. Nō cōsimili
 debēt parētes nidificare
 in arboribz virtutū. z in il-
 lis p̄tutibz filios suos col-
 locare. ne antiqu⁹ serpēs
 illos peccat⁹ inficiat z cō-
 fundat. Ex q̄bus p̄tz ma-
 nifeste sc̄dm p̄ncipale T̄
 Tercio p̄ncipalit̄ dixi. q̄
 qdam s̄z filij diaboli per
 culpā. cuiusmodi s̄z om-
 nes sup̄bi. inuidi. cereriqz
 peccatores. quoz oīm pa-

Sermo

ter est diabolus. Habet
em̄ in gestis Romanorum
quādam mulier habuit tres
filios: q̄ morti appropin-
quās dixit marito suo tm̄
vnū ex illis eē filiū suū. sz
noluit reuelare q̄s esset. et
sic tandē mortua est. Ba-
ritus vero sup̄uiuens gra-
uiter ferēs p̄bav̄oris sue
et cui istoz daret heredi-
tatē dubitans: dixit execu-
toribz suis. ordinetis inter
vos vnā cautelā p̄ quā po-
teritis venire ad veritatē
q̄s istorū triū est fili⁹ me-
us. Unde mortuo patre
ligauerūt corpus suū ad
quandā arborē z dixerūt
filijs suis q̄ qcunqz illorū
triū sagittaret ad corpus
pp̄inquis paternā habe-
ret hereditatē. Primo p̄o
senior filius sagittauit. de
inde secūdus, tertius ve-
ro noluit sagittare. q̄a ti-
mor natural' paterni co-
poris eū impediuit. Exe-
cutores vero filio nolenti
sagittare dederūt heredi-
tatē. eo q̄ esset filius natu-

ralis. Consiliū vero caute-
la vsus est Salomon rex
vt habet. iij. Regū. iij. de
duabz mulieribz p̄tenden-
tibz corā eo p̄ filio viuo. q̄
vna dixit. fili⁹ meus
viuit. z altera nō: sed fili⁹
meus viuit. Tandē rex fe-
cit sibi gladiū afferri. z p̄-
cepit diuidi infantē viuū
tūc vera mater p̄patiens
filio suo noluit q̄ puer oc-
cideret. Alia vero q̄ non
erat maf dixit. Nec mihi
nec tibi sed diuidat. z sic
puenit rex ad verā notici-
am rei. Spūaliter pat' ce-
lestis hz multos reputa-
tos p̄ filijs suis. quoz ali
q̄ sunt vere filij. z alij i gra-
ti. z sic p̄ inuitatiōem filij
diaboli. Sed xps p̄ oīm
fuit p̄ nobis oibus liga-
tus ad arborē crucis. z iō
illi qui istū sagittant z vul-
nerant cū magnis z hor-
ribilibus iuramentis. cū
mēdacijs z detractōibus
z c. isti q̄ntū in eis est itez
xpm crucifigūt. De q̄bus
ps. dicit. Filij hoīm den-

Quintus

tes eorum arma et sagitte
et lingua eorum gladius acu-
tus. Et ideo isti non sunt digni
eterna hereditate. Sed illi
qui copatiuntur christo passio-
ni et custodiunt linguas suas a
falsis iuramentis et detra-
ctionibus sunt veri filii dei
et heredes regni celestis.
De quorum quolibet habet
ad Gal. iij. quod sumus filii et
heredes per deum. Et in ps.
Ecce hereditas domini filii
merces fructus ventris. Iste
fructus est iesus christus qui est
merces omnium filiorum suorum.
Quam nobis concedat
qui sine fine regnat.

¶ Sermo Quintus.

Ocare.

Charissimi ha-
bet Ione presbyter. quomodo Ionas
quando fuit cum nautis omnes fue-
runt in timore periclitandi.
et tunc nautae dixerunt Ione
Surge et inuoca deum tuum
si forte audiat nos. Spi-
ritualiter loquendo: nos qui su-
mus in mari huius mundi

sumus continue in periculo
periclitandi cum temptationibus
et multis tribulationibus de
die in diem multipliciter agita-
ti. et igitur necesse est ut ad ea
inuocando ne pereamus
Hinc psulit nobis dominus per
prophetam dicens. Inuoca me
in die tribulationis et eruam
te et honorificabis me. Et
ideo in principio huius sermo-
nis per gratia huius dicamus
Pater noster et Ave maria.

A Pro processu sermo-
nis est aduertendum quod christus
vocat nos quadrupliciter. vide-
licet per internam inspirationem.
per exteriorum predicationem.
per beneficiorum largi-
tionem. et per angustiam et tri-
bulationem. Iste primo mo-
do vocauit sanctum Pau-
lum a malo consortio pec-
catorum ad vitam gratie. et
hoc quando fuit conuersus
per primam ad deum. et ideo dicit
ad Gal. primo. Audistis
enim conuersationem meam antequam
quando in iudaismo quam supra
modum persequeretur eccle-

Sermo

nam dei. Cū autē placuit ei q̄ me segregauit ex vtero matris mee et vocauit me p̄ grām suam zc. **Nō** p̄sili deus vocat peccatores p̄ grām suā vt peccata diu vsitata dimittat. et confirmet se in p̄posito bono ne redeāt in peccatā p̄terita. sed in futuro agāt p̄miam de p̄missis Et iō dicit Iesus Luce. v. **Nō** veni vocare iustos sed peccatores ad penitentia. Et de illis q̄ audiūt vocatōem magis gaudiū est in celo q̄ de illis qui nūq̄ deliquit Hinc dicit x̄ps Lu. xv. **Maius** gaudiū est in celo sup̄ vno peccatore p̄niam agēte q̄ sup̄ p̄nonagintanoue iustis q̄ nō indigēt p̄mā. Et notandū q̄ nō dicit penitentia cogitāte sicut hi q̄ de anno in annū excitant̄ ex inspiratōe diuina ad emendandū se. et tñ ex pigritia sp̄ritu extinguūt. Nec de p̄niam dicēte sicut hypoerite tristes q̄ dicūt p̄niaz et nō faciūt. sed de p̄niam

agēte. et tales sunt q̄ interiorē dñi vocatōem recipiūt. audiūt et ope p̄plent De q̄bus dicit Roman. viij. **Quos** vocauit hos et iustificauit Istō mō vocauit Ezechia regē. q̄ grauitē peccauit contra deū. et iō dñs percussit eū graui infirmitate. ad quē missus fuit Isaias q̄ dixit. **Dispone** domui tue q̄ morieris et nō viues. Et cōuersus Ezechias ad parietē fleuit fletu magno Et cōfessim dixit dñs ad p̄phetā. **Vade** et dic Ezechie. audiui orōem tuā et vidi lacrimas tuas. addiditq̄ diebus suis q̄ndecim ānos Et hinc dicit Isaias. xxij. **Locabit** dñs ad fletum et ad planctū. ad caluiciū. et ad cingulū sacci. Primo ad fletū p̄tritois in corde. secundō ad planctū p̄fessionis in ore. tertio ad cingulū sacci. id est humiliatio nis et satisfactōis in opere **Figura** hui⁹ habet Gen. xxi. ca. quō Agar q̄ fuit an

Quintus

cilla Abrahe expulsa fuit
cū filio suo a domo abrae
p̄ Saram vxorē suam. et
trāsiuit cū puero in solitu
dinē. z deficiēte cibo z po
tu leuauit vocē suam z fle
uit. Quā angelus domi
ni vocauit dicens. Quid
agis agar. noli timere. ex
audiuit em̄ deus vocē pu
eri tui. Moraliter pagar
(q̄ interpretatur p̄uertens)
intelligo pctōrem conuer
sum ad deū p̄ cordis p̄tri
tionē z fletum. Per ange
lum intelligo sp̄ritūscm̄
q̄ p̄fortat penitētes in sua
p̄scientia leticia interiori
q̄n̄ p̄fert spem firmā deve
nia pctōrum Tūc vero ex
audiuit p̄ces penitētis cū
vocauit illū p̄ internā in
spiratōem ad relinquēdū
pctā diu v̄sitata. B
Sed timēdū est multū s̄z
ita assueti ad pctā. q̄ dñi
vocātis vocē nō audiunt
sed gratiā eius gratis da
tā repellūt. Tales s̄z quo
rū corda in peccatis s̄z ob
durata Ut habet in chro

niciis impatorū romanoz
q̄ Eraclius veniēs ad re
gem noīe Cosdras. et vi
dēs mortē imminere. pal
lorē z signa mortis in sua
facie siue in suo corpe ap
parere dixit Si in dño ie
su christo volueris crede
re z ad xp̄m p̄uerti totus
regnū Persaz tibi tradā
z vitā tuā obrinebis Cui
rex Cosdras acquiescere
noluit. sed in infidelitate
p̄stir̄it. Eraclius zelo dei
succēsus: gladiū suū eua
ginauit z caput suū abscē
dit. vidēs eū obstinatiū in
sua malicia. Exemplum
ad hoc habet Actuū. viij.
quō beatus Stephanus
increpauit iudeos q̄ erāt
obstinati p̄tra dñm z no
luerūt audire vocē eius vt
facerent eius p̄cepta. z dē
xit. Dura ceruice z indo
mabili corde vos sp̄ sp̄ri
tuscō restitistis. Nō cō
sili faciūt illi q̄ sunt in pec
catis obstinati. et nolunt
p̄ p̄ritōem cordis p̄uerti
ad dñm De q̄libet tali p̄

Sermo

dici illd Job. xix. Seruū
meum vocaui z nō rñdit
ore p̃p̃rio dep̃cabor illum
¶ Et hoc facit qñ per
internā vocatōem seu in
spiratōem loq̃tur homi
ni vt p̃uertat se ad illum.
¶ Uñ septē sunt inspiratio
nes sp̃s sancti q̃b̃ vocat
nos ad grām. Primo in
gerit peccatori noticiā sue
malicie z iniquitatis et q̃si
impellēdo ip̃m ad p̃mā
inducat ei pctā que cōmī
sit. Sc̃do ingerit peccato
ri magnitudinē penarū in
fernālū que nō hñt finem
et q̃si impellēdo ip̃m ad
p̃mā: incurrat ei timores
supplicij. Tercio monet
pctōrem ad p̃nitōem cor
dis: incutiendo sibi dolo
rem interius. et flumen la
chrymarū exterius. Quar
to monet ad fugā pctōrū
et occasionē eorū. videlicet
ad loca suspecta z omnez
oportunitatē malā. Qui
to monet pctōrē ad sp̃em
venie z misericordie: ostēdens
q̃ benignus et parat⁹ est
deus ad remittendū pctā
delinquentiū. Sexto mo
net deus pctōrem ad fer
uorē charitatis. vt sc̃z fa
ciat opa p̃tiosa z deo pla
cida. Septimo mittit in
cor humanū dulcorē con
tēplationis: replēdo ip̃m
sp̃uali delectatiōe ad ha
bendū suauitatē in dño
iesu. z non in alia re tpālī
¶ Et sic deus istis septē in
spiratōib̃ vocat pctōrem
ad grām habendā Unde
d̃r Job. v. Voco si q̃s est
q̃ rñdeat mihi p̃ oris con
fessionē. z p̃uertat se ad vi
tā virtuosam. In cui⁹ sig
nū habet Exod. xxxi. Vo
caui beseleel ex noīe z da
bo sibi sapientiā z intelli
gentiā ad faciendū opa q̃
ego p̃cipio sibi in arte fa
bicatoria. Moraliter p̃
beseleel (q̃ interpretat̃ egre
diēs de egypto) intelligo
pctōrem q̃ ad vocatiōem
dñi egreditur de tenebris
pctōrū. cui dabit dñs sp̃i
tum sapiētie ad pficiendū
opa iniūcta in cōfessione.

Quintus

ad meritū grē habende. z
spem venie oīm peccato-
rum. Et iō dicit Exodi. iij.
Vocauit nos z ibim⁹ vi-
am triū dierū in solitudi-
ne vt immolem⁹ dñō deo
nrō. p. p. tritōez. p. fessionē.
et satisfactōem. Ex qbus
patz qūo vocat nos deus
p. internam inspiratiōem
¶ Scdo pncipaliter dixi.
q. dñs vocat nos ad vitā
eternā habendā p. exte-
riorem p. dicatōez. Dicit em̄
doctor de lyra. ca. iij. Ba-
thel. q. apli christi q. fuerūt
maximi p. dicatores et do-
ctores ppli vocati erant a
christo trina vocatione.
¶ Primo erant voca-
ti immediate post baptis-
mū. vt patz Joh. i. qñ disci-
puli Johānis audiuerūt
eū dicentē de xpo. Ecce
agnus dei. z secuti sunt se-
sum. Et ibidem dicit q. An-
dreas frat. symonis petri
fuit vnus ex duobz q. secu-
ti sunt iesum. Et iō subdi-
tur qūo vocauit symonē
fratrē suū. z ait. Tu voca-

beris cephās. id ē petrus
¶ Scdo vocauit eos in
captura pisciū: cū relictis
rhetibz secuti sunt domi-
nū Quā vocatōem descri-
bit Lucas ca. v. dicens. q.
xps ppter turbas irruētes
et sequētes eū: descēdit in
naue petri ad predicandū
pplō. Et cū petrus z socij
eius vidissent miraculū
in captura pisciū: vbi cepe-
rūt tantā multitudinē q.
impleuerūt duas naues
suas: z relictis omnibz se-
cuti sunt eū. Sed iste due
vocatōes nō fuerūt in gra-
dum apostolatus. sed ad
quādam familiaritatem
vt eēnt discipuli ei⁹. ¶ Ter-
tio vocauit eos ab arte pi-
scatoria et ab alijs artibz
ad quas post illam voca-
tionem non reuertebātur
qz tunc erant electi vt es-
sent apostoli christi et pre-
dicarent regnū dei ¶
Sed si queritur. Nunqd
christus vocauit ad pre-
dicationem soluz simpli-
ces z illiteratos. vel etiā

Sermo

altos. et si sic: quare hoc. **Di**
cendū est q̄ vocauit tam
l̄ratos et doctores q̄ etiā
simplices et illitteratos.
q̄ vt habet **Ioh. iij.** **Na**
thanael et Nicodem⁹ do
cuerūt et p̄dicauerūt p̄plo
et vocauerūt ad fidē xp̄i.
Nā si solos ill̄ratos et sim
plices vocasset: p̄pls potu
isset credere q̄ essent dece
pti. **Bñ** tñ simplices ma
gis in p̄ncipio p̄stituit ad
p̄dicandū p̄plo et ad vocā
dū p̄lm ad fidē. vt cōuer
sio p̄ctōrum et infidelium
ad fidē et lege xp̄i magis
ascribere diuine sapien
tie q̄ hūane doctrine **Cō**
stituit ergo deus ap̄los et
eorū seq̄ces vt exerceat of
ficiū p̄dicandi. p̄ q̄s vocat
ad grām et p̄mām. Et iō
dicit ap̄ls. **ij. ad Thess. ij.**
Vocauit nos p̄ euangeli
um suū in acq̄sitiōem gl̄ie
dei. **Uñ** quilibet predica
tor bñ p̄t signari p̄ istū ser
uū quē misit hō qui fecit
cenā magnā in vicos ciui
tatis. et vocauit multos

ad cenā suā. **Lu. xiiij.** **Qd**
exponēs beatus **Brego.**
dicit. q̄ p̄ istū seruū p̄t in
telligi p̄dicator verbi dei
quē mittit dñs ad vocan
dū p̄lm ad celū. i. ad glo
riā celestē. **Sz** mul
ti nolūt venire ad virtuo
sam vitam. sed triplr se ex
cusant. Nam aliq̄ se excu
sant p̄ sublimitatē dñā tio
nis et prelatois. Alij p̄pter
difficultatē terrene occu
patōis. Et alij p̄pter fragi
litatē carnalis corruptio
nis. Et isti tres figurant
p̄ illos tres quos enume
rat euāgelista. **Prim⁹** di
xit. **Uillā** emi et vado vi
dere illā: rogo te habe me
excusatū. p̄ quē intelligun
tur p̄lati et dñi q̄ p̄pter sup
biā et honores t̄pales no
lūt audire vocē dñi vocā
tis. et ideo excusant se a vi
ra celesti. **Ubi** d̄t **Breg⁹.**
q̄ ille q̄ se excusat p̄ emp
tionē ville: ostēdit se esse
fatuū. q̄ p̄us dicit se emis
se illā q̄ viderisse. nā q̄ emit
aliqd et p̄us nō videt: facit

Quintus

le decipit. Et certe si ho-
mines videret pericula q̄
sunt in honoribz: nō tācā
haberēt sollicitudinē. nec
tā care emerēt ep̄atus z ce-
tera dominia q̄ sunt trāsi-
toria. sed oīa talia vilipē-
derēt. qz vulgariter dicūt.
Quāto gradus altior tā-
to casus p̄iculosior. Se-
cūdus dixit. Iuga boum
emī qnqz: z vado probare
ea. rogo te habe me excu-
satū. Per quē scant avari
qui habent oēs sensus oc-
cupatos circa terrena col-
ligēda. Aures em̄ eorum
magis delectāt audire de
auro et argēto q̄ de v̄bo
dei aut de aliq̄ pertinente
ad salutē aīe. z eorum lin-
gua magis delectat loqui
de terrenis q̄ de deo. Et
sic de ceteris sensibz. Iste
vr̄ dicit beātus Gregori⁹ in
omelia ostēdebat magnā
fatuitatē in sua excusatōe
qz p̄us debuisset boues p-
bare q̄ emisse. Mō p̄sili
debet q̄sqz p̄bare p̄us qd
est auaricia q̄ emere. id ē

amare. Nā auaricia ē ydo-
loz seruitus. Tertius di-
xit. Uxorē duxi z iō nō
possum venire. Per quē
scant luxuriosi z imundi
q̄ se dāt voluptati carnis
et viuūt tanqz bestie. Iste
nō possunt intrare in celū
id est ad gloriā celestē. Et
quia tot se excusant p̄ ista
tria pctā: nō mirū q̄ dicat
xp̄s Matth. xxiij. Multi
sunt vocati pauci vero ele-
cti. In cui⁹ signū figura le-
git Aueri. iij. de sex mili-
bus hoīm q̄ nō cesserunt
in prem dñi nisi triginta/
due aīe. Uñ tales q̄ sunt
vocati p̄dicatōe ad regnū
et istis modis se excusant
erunt segregati a p̄sortio
beatorū. qz dicit Lu. xiiij. Ne-
mo viroz illorū q̄ vocati
sunt gustabit cenā meā. z
p̄mo puniet pena damni.
scōo puniet pena sensibili
eternali. S. Nic. gr̄it
Aug⁹. cū libido pcti bre-
uis sit z cito pficit z tūc
videt iniustū q̄ pctōr sine
fine puniat Rūdet Aug⁹

Sermo

in de ciui. del. c. viij. dicēs
Peccator dignus est eter
no malo qui in se perimit
bonū p̄utis qđ potuit eē
eternū. Et Greg⁹. xxxiij.
moralium. Iustū est vt qui
pctō vti voluissent eterna
liter si potuissent: eternali
ter penā sustinere cogant
Uñ Isaie ultimo inquit
dñs p pphetā. Que time
bant adducā eis. i. penas
eternas. qz vocauit et non
erat q̄ responderet. Tales
fuerūt filij Iuda. q̄b p̄di
catū fuit a diuersis p̄phe
tis vt diligerēt dñm. z no
luerūt audire voces p̄pha
rum. z iō multi eoz mala
morte perierunt. vt h̄z. ij.
Paral. xv. Et iō ne perea
mus p pctm dñs nos vo
cat p p̄dicatōem exteriorē
¶ Tercio p̄ncipalit dñi.
q̄ deus vocat nos ad ipm
diligendū p bñficioz lar
gitionem. Tria em̄ dona
hoīb libet̄ p̄fert de⁹. scz
bona fortune. bona natu
re. et bona gr̄e. vt p hec al
liciant ad diuinū amorē.

De quo loq̄tur dñs p pro
phetā Isaie ultimo dicens.
Vocaui. id ē multiplica
ui euz in bonis t̄galibus.
Sed vocatōi huius multi
p̄tradicūt q̄ bonis tēpora
libus male vtunt̄ et male
ea expendūt. nec volūt de
illis paup̄ibus subuenire
Dicit Chrys. omelia sc̄da
sup illo euangelio (Hō q̄
dam erat diues) q̄ diues
ille nō resp̄ndit qz abstu
lit aliena. sed qz noluit da
re bona p̄pria. Hinc vero
aduertendū est qua pena
punit̄ q̄ rapit aliena: euz
infernī damnatōe pcutit
qui p̄pria non largit̄. Nec
querit̄. q̄re nomē diuitis
nō ponit̄ in euāgelio sicut
nomē pauperis. Rñdet̄
qz pauperis facta dñs ap
probauit z nō diuitis Itē
querit̄. q̄re petijt guttam
aque ad refrigerandū lin
guā suā z nō lagenā. Rñ
det Gregori⁹. qz minimā
rem videlicet micā panis
negauit paup̄i. et ideo iu
stū fuit iudiciū vt mini

Quintus

ma res sibi negaretur ut gutta aque. Tercio querit. quare cruciat⁹ fuit in lingua poti⁹ q̄ in alio mēbro corporis. Respōdet multiplicius cum lingua peccauit. videlicet in loq̄, citate et in gustu. id est gustando delectabiles et lautos cibos. Et iō consulit psalmista dicens. Diuitie si affluant nolite cor apponere. Sup̄ qua lra dicit Augustinus. Nō dicit: nolite habere diuitias. sed dicit nolite cor apponere: Non dānat diuitias. sed eum q̄ eas idēbite custodit et nō expēdit eas ad honorē dei. Et ideo diuitie nō sūt simpliciter p̄ternēde. sed virtuosē expēdēde ne sint impedimēta virtutū. Tena citas em̄ diuitū bñ reprehendit p̄ dictum Sachel Luce. xix. Ecce dimidiū bonorū meorū dñe do paup̄ibus. et si quē aliqd defraudauit reddo q̄dru / plū Ubi nota q̄ nō dicit dabo et reddam in futuro

sicut diuites huius mundi dicūt. sed in p̄senti: do et reddo. Quā ergo domi n⁹ vocat nos ad suū amorē p̄ bona fortune q̄ debemus expēdere prudenter ad dei honores. ideo eius vocatōez audire debem⁹. Hinc scribitur Job. xiiij. Vocabis me et ego rīdebo tibi Et sequit. Operi manū tuarum porriges dexterā. scz. p̄speritatis et diuitiaz. ¶ Secūdo vocat nos p̄ bona nature Uñ Bernard⁹ O hō cōsidera quō creauit te de⁹ sine cōmodo suo nihil em̄ p̄meruisti qz nihil añ fuit isti Cogita quō fecit te fm̄ corpus egregiaz creaturā et fm̄ aīam ad dei simili tudinē rōnis participem et beatitudinis eterne coheredem. Itē cogita quomodo fecit te dominum omnīū creaturarū. Et si ista bene consideras vocē domini vocantis exaudies Et ideo dicit Math. xxv. Vocauit seruos suos

Sermo

os et tradidit illis dona
sua. scz bona nature. z bo
na fortune. z bona grē. vt
oparent cū illis opa salu
tis et virtutū. qz qui opan
tur mala opa sunt ociosi.
et nō opant ad salutē aīe.
Et ideo qū veniet dñs ad
iudiciū vnūquēqz remu
nerabit sū op⁹ suū. Hoc
ostenditur Matth. xx. cū
dixit chris⁹ qz paterfamī
lias fecit puentiōem cum
operarijs ex denario diur
no z misit eos in vineā su
am. Spūaliter per istā vi
neā intelligo aīam quam
dñs tradidit ad excolen
dā eam tāqz vineā vt por
tet fruct⁹ virtutū. sed post
hanc vitā qlibet de merce
de recipiet sū laborē suū
Et ideo dicit chris. Vo
ca oparios et redde illis
mercedē suā. Qui ei sunt
bñ opantes sunt de ouili
chri. z hmōi vocat ad glo
riā. Vnde Joh. x. pprias
oues vocat noīatum et se
quunt⁹ eū z vadit aī eas
ad vitā eternā possidēdā

Ex qbus ptz tertiū pñci
pale **R** Quarto pñci
paliter dixi. qz chris vocat
nos ad gaudiū celeste per
angustiā et tribulatiōem
Vñ Breg⁹. xx. moralium
Aurez cordis tribulatio
aperit quā sepe pspēritas
claudit. Vñ Lincomēsis
in sermone de aqz In in
dia est lacus qz ter in āno
ē dulcis z ter amar⁹ Do
do pñci est de tribulatio
ne: que ex eius triplici effe
ctu est dulcis. Primo qz
tribulatio purgat aīam a
pctis pteritis. sicut fecit
Dauid qui grauiter pec
cauit ptra dñm. Secūdo
tribulatio pseruat a mal.
sicut stimul⁹ carnis z rēp
tatio pseruant Paulū a
malis futuris Tercio tri
bulatio exercitatio est ad
coronā. sicut fuit in Job.
qz fuit pmpetus in tribula
tōibus. z qz patiēter susti
nuit habuit coronā glie.
Et sic ptz quō tribulatio
et angustia est dulcis pa
tientibz. z amara murmur

Quintus.

rantibz. **U**n Gregori⁹ in
p^{mo} li^o. moralium qrit. cur
Job tot tribulatioes susti
nuit q^{uod} rātas p^{er}ites habu
it. Et rñder: norū bñ fuit
dñō q^{uod} Job inter p^{er}sperita
tes nouerat deo seruire. z
iō dignū fuit vt distribu
tio diuine iusticie inq^{ue}rerz
vtrū paties inter flagella
p^{er}maneret. Et iō d^{icitur} 21. Pe
tri. ij. Est em^{enim} grā ap^{ud} deū
vt paciēter sustineatis tri
bulatioes z angustias. In
hoc em^{enim} vocati estis: quia
x^ps passus ē p^{ro} nobis vob
relinquēs exemplū vt seq^{uatur}
mini vestigia eius. vt scz
mala oīa sustineatis paci
enter sicut z ipse fecit. q^{uia}
vt d^{icitur} Grego. Mala q^{ue} hic
nos premūt ire ad deum
nos p^{er}pellūt. Exēplū de fi
lio. p^{ro}digo qui deuastauit
bona p^{ro}is sui in luxuria z
alijs miserijs. quez famis
iedia quā sustinuit ad pa
trē suū renouauit. Vodo
p^{ro}sili p^{ro}ctōres q^{uod} deū patrē
relinquūt: p^{er} tribulatioes
et angustias ire ad deū cō

pellunt. **S**ed timē
dū est q^{uod} mlti dei vocatio
nē p^{er} tribulatioes z āgusti
as nō audiūt. vt tales qui
sūt in p^{er}speritatibz eleuari
Exēplū habet. ij. Re. xij.
d^{icitur} Jeroboā. q^{uod} qñ fuit pau
p^{er} z iuuenis fuit bonus. s^{ed}
postq^{uam} eleuat^{us} fuit regimi
ne q^{uod} habuit sup^{er} decē tri
bus israel. et cū fuit ibi in
maxima p^{er}speritate fuit ma
lus z reliq^{uit} deū suū. Itē
habet. ij. Re. x. de Salo
mone q^{uod} habuit rātas p^{er}spe
ritatē in diebz suis q^{uod} aux
et argentū nō fuit alicui⁹
p^{ro}ci. S^{ed} ista p^{er}speritas fu
it causa p^{ro}ditōis sue. quia
isto tēpore nō audiuit vo
cē dñi. s^{ed} reliq^{uit} deū facto
rē suū z adorauit deos ali
enos Itē habet. ij. Paral.
xvi. q^{uod} Ozias duz fuit in
p^{er}speritate noluit adorare
deū suū. sed cū fuit angu
stiat^{us} cū bell^o z tribula
tōibz tūc incepit adorare
deū suū. **E**x q^{uod}bus seq^{uitur}
manifeste q^{uod} q^{uod}diu hoīes
hūt p^{er}speritatē nō orāt ad

Sermo

dñm p adiutorio. Et ideo
de ps. Inuoca me in die
tribulatiōis z eruiam te z
honorificabis me. **D**e
hac q̄druplici vocati
one loq̄tur sapiens in p̄lo
na xpi Proverb. i. Voca
ui scz vos p̄ p̄dicatōes p/
phetaz z ap̄loz ac aliorū
electoz. z rēnuistis. qz citi
us aperuistis aures v̄as
ad fabulas audiēdas. de
quibus scribit apls. ij. ad
Thimo. iij. A veritate q̄
dem auditū auertēt. ad fa
bulas autē p̄uertent. **E**xte
di manū meā p̄ b̄nficioz
largitiōē. et non fuit qui
aspiceret. qz dū stz in p̄spe
ritate ceci et surdi stz nec
dñm agnoscūt. Desperi/
stis oē p̄siliū meū. s. inter
nam aspiratōem q̄ moue
ri debuistis pctā desereze
et p̄nam agere. z increpa
tōes meas neglexistis. id
est flagella in q̄bus incre/
pauī vos Sicut fecit pha
rao rex egypti z multi ali
et maxime his diebus exi
stentes Et seq̄tur. Ego q̄

qz in interitū vestro ride/
bo quādo venerit sup̄ vos
repetina calamitas. tunc
inuocabitis z nō exaudia
vos. De illa insupervoca
tōe q̄tra habet p̄imi Re
gū. ij. qz dñs tribz vicibus
vocaui Samuelem q̄n doz
miuit in tēplo et cucurrit
ad Hely sacerdotē dicēs
vocaſti me. z dixit. nō vo/
caui te reuereze z dormi
Secdo vocaui. z cucurrit
ad hely. Cui dixit. nō vo
caui te: reuereze z dormi
Tertio vocaui dñs Sa
muelem. z cucurrit tertio
ad hely. z respōdit ei sicut
p̄us: addēs. Si deinceps
vocauerit te dñs dices. lo
quere dñe qz audit seruus
tuus. **M**oraliter p̄ istum
hely sacerdotē intelligo
fortitudinē corp̄is atqz sa
nitatē. Hely em̄ interp̄ta
tur fortis siue ascendens
Per Samuelem intelligo
peccatorem quem dñs p̄/
mo per inspiratōem inter
nā spūs sancti vocat a doz
mitione peccati mortalīs

Sextus.

Secundo per beneficioꝝ largi
tionē. Tercio per predica
tionē ecclesiasticorū. Sed
semp̄ in oībus istis voca
tionibus currit peccator ad
hēly. id est cogitat q̄ ē for
tis et diu uiuet. et q̄ satis
habz de tpe adhuc ad agē
dum penitentiā. ⁊ ideo di
cit sibi p̄p̄i Glade ⁊ dormi
in pctō ⁊ nō timeas. qz sa
tis iuuenis ⁊ fortis es. Sz
quando senescit ⁊ fortitu
do carnalis deficit: deus
vocat eū quarto immittē
do īfirmītaes siue tribu
latōes. ⁊ sic cogitur respō
dere Loquere domine qz
audir seruus tuus scz vo
cem tuam. et tunc incipit
cōuerti ad dominū Ideo
triplicem vocatōem istaz
audite ⁊ ad dominum de
um vestrum conuertimini.
⁊ tūc illius benedictio
nem habebitis: quia dici
tur p̄. Petri tertio Glaca
ti estis vt bñdictiōem be
reditate possideatis. quā
vobis cōcedat qui sine fi
ne uiuit et regnat zc.

Sermo sextus.

Eruiere.

O charissimi pre
dicatoꝝ uerbi dei seruo p̄
cōparari ppter diuersas
rōes. Una est ista. seruus
qui habet seruire dño suo
nō mīstrat sibi de bonis
p̄p̄is. sed de bonis domi
ni sui. qz q̄cqd habet: hz a
dño suo. A Modo cō
sili p̄dicatoꝝ q̄ hz mīstra
re p̄lo uerbuz dei (q̄d est
cibus aīe) nō hz illud a se
ip̄so. sed a dño deo. Eccl̄i.
p̄o. Om̄is sapiētia a dño
deo est. ⁊ iō ad euz p̄tinet
ministrare audietibz uer
bū dei. Sz oportz q̄ p̄di
catoꝝ habeat duas alias
p̄ditōes sibi p̄tinetes rōe
seruitutis. Primo q̄ fide
lis sit in p̄dicando. ita q̄
non dicat falsa seu adula
toria. sz planā ueritatem
Et tūc dicere potest cum
apostolo. Si hoībus pla
cerē seruus dei nō essem.
Secūdo predicator debz

Sermo

esse prudēs seruus Unde
nō est prudētia seruire re-
gi z gartioni de filiis
cibis Predicator ergo de-
bet mīstrare p̄lo fm eoz
status z p̄ditiōes. Qua-
p̄pter vt possim istas p̄le-
tates h̄re z cōditiōes p̄pli
cognoscere est orandum.
B Pro p̄cessu istī ser-
monis est notandū q̄ de-
bemus seruire deo tripl̄r
p̄pter tres causas. videlicet
fideliter. q̄ nos redemit.
p̄ma ad Chozint. vi. Em-
pti estis p̄cio magno. por-
tate et glōificate deū in
corpe v̄ro zc. Sc̄do hone-
ste. q̄ nos condidit Isaie
xliv. Formās me ex vtero
seruū sibi. Et tertio dili-
gēter. q̄ nos p̄duxit Ma-
thei. xx. Ite in vineā et q̄
iustuz fuerit dabo vobis.
Primo et p̄ncipalr ergo
dico. q̄ debemus seruire
deo fideliter. q̄a nos rede-
mit a fuitute diaboli. Et
ideo inqt̄ apls Nūc vero
liberati a pctō serui autē
facti deo. ad Romanos.

vi. Hoc fuit signatus Jo-
sue vltimo. p̄ hoc q̄ deus
liberauit filios isrl̄ de ser-
uitute pharaonis z de ter-
ra egypti z de domo ser-
uitutis. Seruiam⁹ ergo
dñio: q̄ deus noster chare
nos redemit et seipm fe-
cit seruū p̄ nobis. ad Phi-
lipenses sc̄do. Humilia-
uit semetipm formā serui
accipiēs. Et fideliter est
ei seruendū cū oībus sen-
sibus z viribz n̄ris. dicēte
ap̄lo ad Rhoman. vi. Si-
cut exhibuistis mēbra v̄ra
seruire iniquitati z pctō. ita
nunc exhibete mēbra v̄ra
seruire xp̄o Exemplū de
Maria magdalena de q̄
dicit Grego. in quadam
omelia. Quot in se habu-
it oblectamētavicioz tor-
inuenit in se holocausta p̄-
tutū. Tales eligit dñs in
seruitiū. Dicit Aresto. in
libro Politicoy. q̄ pater
familias duo ḡna seruoꝝ
sibi ordinabit Unū cura-
torē q̄ habeat curā supra
domū suā. Aliū opatorē

Sextus.

qui debz laborare in agri
cultura z alijs laboribus

Et dicit Aresto.
q̄ necesse est dñm cogno
scere seruū curatorē q̄ ha
bet alios seruos regulare
q̄ sit fidelis. prudēs. et sa
gax in regimine dom⁹ sue
et alioꝝ seruoꝝ suoꝝ. hec
Arestoteles **N**ō sili est
de deo q̄ nō eligit sibi ser
uos ad habendū curā ani
marū nisi tales q̄s nouit
sibi esse fideles. Talis fu
it bñs Paul⁹ quē elegit
deus ad p̄dicandū pplō z
ad ministrādū sibi. Et iō
inqt p̄ma ad Thimo. p̄.
Brās ago deo meo q̄ me
existimauit seruū fidelez
ponens in ministerio suo
Un paul⁹ tanq̄ seruus
fidelis eligebat alios ser
uos fideles ad p̄dicandū
verbū dei. ad Colossens.
iiij. Oīa nota faciet vob
Tichicus charissim⁹ me
us frater fidelis seruus in
xpo iesu. Nō sic faciūt p̄n
cipes z dñi in istis tēpori
bus. sed magis diligunt

seruos infideles q̄ spoliāt
et opprimūt pplm. z s̄z so
cij furū peioresq̄ latroni
bus ac serui diaboli. Se
cūdo fidelitas seruoꝝum
ostēdit in bonoꝝ p̄missio
rū dispensatōe. hoc est au
tē qñ seruus distribuit si
deliter bona dñi fm volū
tatē z p̄ceptū dñi nihil si
bi reseruās nisi qd̄ p̄tinet
ad strictū z honestū victū
et vestitū. Istud est cōtra
auaros q̄bus date s̄z di
uitie ad distribuēdū pau
perib⁹ q̄ illas diuitias in
archa recōdunt z paupes
p̄re inopia mori p̄mittūt.
Itē infideles serui sunt q̄
habēt scīaz a deo datam
sibi gratis. z illā nō p̄mu
nicāt cū alijs indoctis et
insipiētib⁹. Isti abscondūt
thesauros dñi sui in dam
natōem ppriā z damnū p
ximī sui. Et iō qrit apls
p̄ma ad Eborin. iiij. Ne
iā querit̄ inter dispēsato
res vt fidelis q̄s inuenia
tur. Reuera q̄s pauci cre
do **L**ui concordat xps in

Sermo

euāgelio Mathei. xxiij.
Quisputas est fidelis ser-
uus et prudēs quē constituit
dñs sup familiā suam ut
det illis in tpe tritici men-
suram. **D** Spūaliter
p tritici mensuram intelli-
go largitionem omnīū vi-
ctualīū tam spūalium q̄
corporaliū. Et ideo illi q̄
diuitias seu sciētias a dō
receperūt et nō fideliter ex-
pendunt ad dei honorem
et cōmodū proximi distri-
cte examinabunt a pegre
proficiēte. q̄ vocauit ser-
uos suos et tradidit illis
bona sua. **M**ozat p istuz
hoīem intelligo xpm qui
peregre pfectus est quan-
do cū nostra humanitate
venit in hunc mundū qui
seruis suis tradidit bona
sua. videlicet q̄nq; talēta.
id est quinq; sensus. Alij
duo talēta. videlicet intel-
lectū scripturarū. et opera-
tīōem virtutū. Qui vero
ista bona p̄municāt cum
primis suis ad dei hono-
rē et p̄modū p̄ximī habe-

būt mercedē suā. et vnicui
q̄ eorū ch̄s dicet. Serue
bone et fidelis itra in gau-
diū dñi tui Qui vero ista
male expēdit p̄niet pena
infernali. et dicet ei ch̄s.
Serue piger et ifidelis q̄
re abscondisti pecuniā dñi
tui. et tūc mittet eum vbi
erit fletus et stridor dētū
Cum ergo iste dñs ita dī-
stricte quēlibet nostz exa-
minabit de bñficijs nob̄
collatis: necesse habem⁹
sibi fideliter seruire et de-
uore. **U**n q̄ dñō deo sunt
fideles serui: hoībus erūt
serui fideles. **E** **U**n
legit in hystoria eccliaſti-
ca li. p̄mo. ca. vij. q̄ **C**ōstā-
tinus impator cū esset alī
quādo infidelis p̄uersus
fuit et baptisat⁹. vñ semel
cupiēs probare seruos su-
os q̄ essent fideles. et q̄ nō
Cōuocauit vna diez oēs
simul corā eo in suo pala-
cio. q̄b̄ dixit ille. Scitis
fui mei dilectissimi q̄ alī
qñ fui gētilis: et mō suz ad
fidē xpi p̄uersus. sed peni

Sextus.

tet me de xpianitate mea
et intēdo redire ad ritum
gētiliū. z iō q̄cunq; ex vo
bis voluerit deserere fidē
et seruitiū xpī z trāsire
mecū ad ritū gentiliū illū
dīcabo z honorificabo. et
q̄ noluerint illos incarce
rabo z seruitijs suis priua
bo. His auditis exceptis
paucis de seruis suis oēs
dixerūt q̄ vellent fidē xpī
et seruitiū relinq̄re. Qui
bus auditis dixit impera
tor. Vos q̄ stabiles estis
mecū in dei seruitio z fide
mecū pmanebitis tāq̄ fi
deles. Vos aut̄ q̄ instabi
les estis nūq̄ seruiet̄ mi
hi. Et adiecit notabile p
bum. Nunq̄ hōi erit fide
lis amicus q̄ deo suo ē fal
sus z fictus seruus. Et iō
q̄ sunt serui fideles dō: s̄z
fideles hōi terreno. **S**
Sed charissimī timendū
est q̄ iā sunt pauci fideles
serui deo aut homī. Naz
multi cū in seruitijs dño /
rū st̄ eleuati ad altos gra
dus z honores: statim in

surgūt p̄tra dños suos p̄
sumptuose z illos vilipē
dūt. Cōtra q̄s loq̄t apl's
p̄. Petri. ij. Serui subdi
ti estote in omī timore do
minis. nō tm̄ bonis z mo
destis. s̄z etiā discolis. Et
iō valde timendū ē ne do
mini tpales nimis exal
tēt suos ignobiles z pau
pes ad altas dignitates.
q̄ hoc est destructio mari
ma bonoz p̄tuosoz. Vñ
habet in hystoria triptita
q̄ Dyoclesianus impator
fuit p̄genitus de paupibz
et fuit p̄ditōis seruus. Et
iō qñ fuit sublimat⁹ ad i
periū sup̄bissimus z pessī
mus fuit. Et etiāz scribit
Aresto. ad Alexādz mag
nū qñ erat pugnatur⁹ con
tra p̄sas. q̄ si haberet victo
riā nullo mō exaltaret ser
uos suos z maxie ignobi
les p̄sonas ad altas digni
tates. q̄ fuoz p̄motio est
cōitatz destructio. vñ poe
ta sic inq̄t Elperi⁹ nihil ē
hūili cū surgit i altū. Cū
ta ferit cū cūcta tenet dese

Sermo

uit in oēs. Et hoc est qđ
dicit Aresto. pmo Ethic/
coꝝ qđ oportet diuites ser
uos puocare ad frutes p
punitōem maloz z p mīa
tōem bonoz. **O** r his cō/
cludit qđ cōitas regni siue
ciuitatis destruit qñ ser/
ui exaltant: z liberi z ge/
nerosi oppmunt. **U**ñ bea
t⁹ Anselm⁹ dī li. de silitu
dīnib⁹. qđ serui trib⁹ d caui
sia ministrāt dñis suis si
delit. Aliqñ ex timore pe
ne. Aliqñ ppter modum
Aliqñ ppter honore. **M**ō
psillī aliq seruiūt deo p ti
more ignis infernalis. et
iste seruitus nondū placz
deo. qđ dī Ambrosi⁹. Co
acta seruitia dō nō placēt
Alij seruiūt deo ppter cō
modū qđ sperāt hīe in fu
turū. Et ista seruit⁹ aliq
liter placz deo. Alij ppter
amozē cōsiderādo quō fu
it seru⁹ p nobis. z ista ser
uitus maxime placet deo
O r qbus seqtur manife
ste pncipale positū siue p
mū pncipale. **S**ecdo pñ

cipaliter dixi. qđ deo debe
m⁹ seruire honeste in san
ctitate mentis. qz nos de
nihilō creauit. **I**n cui⁹ si
gnū dicit dñs Isaie. xlii.
Seru⁹ me⁹ es tu isrl. ego
te formaui ne obliuiscar
me qñ seruias mihi hone
ste. **Q**uia ad honesta serui
tia reqrunt vasa honesta
et munda. qz dñs terzeno
nō placz nisi ei seruiať in
vasis honestis z mundis
Mō psillī cū dñs nř iesus
xps sit summe mūdus et
honestus nō placent sibi
seruitia nisi fuerint mun/
do corde exhibita sibi. **E**t
ideo de xpo dicit apls ad
Hebreos. ix. Semetipm
obtulit immaculatū deo
vīuētī. **V**idemus charis
simi qđ dñt piales dāt ser
uis suis nouas robas. vt
p sectā robari cognoscā/
tur cuius dñi serui sunt.
Modo psillī dñs nř iesus
xps dat cuilibz seruo suo
bonā robā duplicē in ba
ptismo. videlicet mūdiciā
interiorē z exteriorē. **S**z

Sextus.

quilla mundicia multoti
ens corrupit p pectm mor
tale. ideo renouat singulis
annis p sacramentū pme
Uñ narat in vitaspatriū
ppaulus simplex discipu
lus sancti Anthonij vidit
in spū hominē exntem in
pectō mortali: quem trahē
bāt demones extra eccle
siam: z angelū suū bonū
sequēte valde tristē. Pau
lus aut multum pdoluit
orans deū p isto hoīe vt
ipm puerteret ad pnam.
z statim vidit istū hoīem
clarū z splendidū angelo
suo pcedere hilari vultu z
cum gaudio magno. z de
monibz a lōge sequentibz
Paul⁹ pō rogauit vix vt
diceret toti pplo qre tā ci
to mūdatus fuit. Ille co
rā oībz pfessus fuit se pec
catorē pessimū fuisse z for
nicariū. et cū legeret in ec
clesia illud Isaie p. Laua
mini z mūdi estote: reco
gitauit de pētis meis et p
posui in corde meo specia
liter deferere pectm meū z

dño in mētis mūdicia ser
uire. Ecce q̄ cito p pīaz
tunica sua interior muta
ta fuit a nigredine pēti in
albedinez mūdicie. Et iō
de qlibet tali penitēte dē
iesus illud ps. Ambulās
in via imaculata h mibi
ministrabit. Or qbus pz
q deo est seruicdū mūde
et honeste. Uñ Rychar.
de scō victore in li. de exce
ptionibz. Quisq̄s deo nō
seruit in mūdicia mētis
est van⁹ z ociosus z p nī
hilo reputat vira ei⁹. Qz
si q̄s poterit in hac vita p
senti hīe fortitudinē sam
sonis. pulcritudinē abso
lonis. sapiam salomonis
probitatē alexādrī. diuiti
as z ptatem octauiani: nī
hil sibi pdescent nisi deo ī
mūdicia seruiret. Hec il
le. Sed charissimi timen
dū est sicut dicit Bern. q
aliq̄ seruiūt carnī p luxu
riā z immūdiciā. aliq̄ pō
mūdo p cupiditatē z au
ariciā. aliq̄ vero diabolo p
supbiā z vanā glīaz. z ali

Sermo

qui deo p honestatē z mū
diciā. **H** Oaro dat
seruis suis voluptatē nō
pmanentē. Būdus vero
dat honorē deficientē Et
diabolus dat penā indefi
nentē. Sz deus dat glīaz
indeficientē. **P**rīmo dī
co q qdaz seruūt carnī p
luxuriā. Figura habetur
Gen. xix. quō Jacob tan
tū dilexit Rachel filiam
Laban. q seruīuit sibi sep
tē annīs p illa habēda in
vrozē suā. Spūaliter per
Jacob (q interpretat lucta
tor vel supplātor z dece
ptor) intelligo carnē q ml
tos tā diuites q paupes
suis blādicijs z volupta
tīb decipit z cōfundit et
ad finē malū pducit. qz fa
cit hoīem seruīre septē an
nis. id est pcludit eum in
pctis mortalib. **U**n ha
bet. iij. Reg. xi. quō Salo
mon q fuit seru⁹ luxurie:
derelict deū suū z seruīuit
dijs falsis z ydolis vanis
et mutis. Et iō dz. ij. Es
dr. iij. Multi dementes

facti sunt ppter mulieres
et serui facti sūt ppter illas
Et iō p̄sultit apls ad Ro.
vi. Sicut exhibuistis mē
bra v̄ra seruīre imundicie
et iniquitatī. ita nūc exhi
bete mēbra v̄ra seruīre iu
sticie i sanctificatōez Istō
modo fecit scā Anna mu
lier. q nō discedebat de tē
plo. sed ieiunijs et orōibz
seruiens deo die ac nocte
Luce. ij. **N**ō p̄sili debe
mus nos facere si volueri
mus carnē z voluptatem
eius supare oportz agere
opa penitētie z ieiunijs z
orōibus vacare. **I**ō scribī
tur Luce. i. Seruiamus
illī scz dño in scitate z iu
sticia. **I** Scdo dīco
q multi seruūt mūdo p
cupiditatē. **U**n peccatus
auaricie est seruitus ydo
loz. ppter qdvenit ira dei
in filios dissidētie. i. infide
litatis. ad Eph. v. Vere
serui mūdi sunt infideles
et increduli. qz nō habent
p̄sidentia in deo Hinc dz
Luce. xvi. Nemo p̄t serui

Sextus.

re deo z mānone **D**am
mona sunt diuitie. Et mū
dus incurialit z male re/
munerat seruos suos. qā
in fine spoliat eos de omī
bus diuitijs p qbus has
fidue laborauerūt. Et iō
dicit Job. xxiij. Diues cum
dormierit nihil secū affe/
ret. z iō fatuū est mūdo et
eius cupiditatibz seruire.
Tertio dico q mlti ser
uiūt diabolo p supbiam.
et certe seruītus vilissima
est derelinquere deū z ser
uire diabolo summo eius
inimico. Et nō mirū. quia
deus tales psequitur z con
fundit. **U**n hī Josue. xxiij
quō dixit Josue filijs isrl
Si dimiseritis deū et ser
uieritis dñs alienis: con
uertet se a vob et affliget
vos. atqz subuertet omīa
bona v̄ra. **U**n qui serui
unt diabolo: sunt in mag
nis vexatōibus z anxietā
tibz positi. vt patz de aua
ris z luxuriosis. qui nūqz
hnt requiē. sed sp cogitat
et imaginant quō possent

peccata sua implere z oc
culca custodire. **U**n dicit
Hieremie. xvi. Seruiet
dñs alienis q nō dabunt
vobis requiem. Et iō fatuū
est diabolo seruire. qz nul
lo seruītio p̄t eius crudeli
tas mitigari. **R** Istud
bñ fuit figuratuz. **J**udith
ij. de Holoferne qui fuit
dux belli regis Nabucho
donozor. **I**ste venit cū ex
ercitu magno in terrā fili
oz isrl. z exterminauit vi
neas z fruges terre illius.
Populus hō vidēs eius
ferocitatē venerūt cū cho
ris z tympanis z cythar
pmitentes illi q sibi vel
lēt obedire z seruire si vel
let parcere eis z vltcrius
eos nō vexare. sed ille ma
gis ac magis in illos de
seuit z bona illoz destru
it. **C**ōformiter est de dia
bolo q qnto magis ac ma
gis illi seruim⁹ z obediē
tiā facim⁹: tāto magis in
nos deseuit z ad diuersa
pctā nitit trahere z finalit
ad penā eternā deducere.

Sermo

Un legir in vitaspatrum
 q abbas Zacharius se
 mel iuit ad desertu ad me
 ditandu: vbi iuenit caput
 hois mortui pagani. tunc
 qsiuit qlem pena haberet
 in inferno Et rñdit q eēt
 in maiori igne q eēt totū
 spaciū int celū z terrā Et
 dixit Zachario q mali
 xpiani haberēt maiore pe
 nā q pagani. Cui concoz
 dat scriptura dicēs. Ser
 uus q scit volūtatem dñi
 sui z non facit: vapulabit
 plagis multē. **¶** Et
 iō qrit Aug⁹. de verb dñi
 fmōe. xij. Quare mūdus
 nunc magis flagellat tri/
 bulatiōibz z angustijs q
 als flagellabat. Et rñdet
 q qlibet q scit voluntatē
 dei sui z nō facit: multē fla
 gellat. Forte dñz hic q fal
 sa adulatio ecclīasticorū q
 dicere deberēt veritatem
 dñis suis est cā multorū
 malorū Certe vez est. Et
 de hoc narrat in hystoria
 Alexandri magni. q miles
 qdā seruauit sibi p mltos

annos et nūq increpauit
 euz de aliq defectu. sed sp
 adulabatur: cū tñ vidit euz
 multa mala pmississe Ale
 xāder pō vt prudēs impe
 rator vocauit ad se istum
 milite z dixit ei. Non cu
 pio vlteri⁹ seruitiū tuum
 Cui miles. qre dñe: cū tñ
 nūq displicui tibi. Cui i
 pator. scio q hō pctōz suz
 et multa mala cōmisi dū
 fuisti in seruitio meo. et si
 peccare me vidisti et non
 corripuisti proditor mihi
 falsus fuisti. z si ita fatu⁹
 fuisti q nō ppendisti stul
 tus reputari potes. z ido
 mihi vltra nō fuies. Vti
 nā oēs vellēt isto mō a se
 expellere oēs seruos sibi
 adulātes. Ergo charissi
 mi relinqmūs fuitia isto
 rū triū dñorū z seruam⁹
 deo integralit. qz dñz Iste
 lū. Ecce intelligit seruus
 meus z exaltabit. scz vita
 grē. z eleuabit in sublimi
 scz glie eternal. Ex qbus
 ptyz luculētissime scdm pn
 cipale. **¶** Tercio pncipali

Sextus.

ter dixi q̄ debem⁹ seruire
deo diligenter et assidue.
Exemplū de Martha so
rore lazari. q̄ assidue et bi
larit ministrabat p̄paran
do dño prandīū. et cōque
sta fuit de sorore sua Ma
ria q̄ eam non adiuuaret
Luc. x. Cōformiter debe
mus nos assiduez cū ma
gna diligētia deo seruire
et nō negligēter. Un̄ dicit
Aresto. p̄mo politicoz q̄
yconom⁹ q̄ est dñs dom⁹
d̄z diligenter p̄siderare q̄
serui sui nō sint p̄gri nec
negligētes in seruitijs su
is. qz ex modica negligen
tia p̄ graue damnū eueni
re. Cōformiter oēs p̄lati
debēt diligēter p̄siderare
q̄ oēs ecclīastici seruiant
deo cū oī diligētia. q̄a ad
hoc sūt specialr deputati
seu instituti z ordinati
¶ Un̄ ecclīasticis lo
q̄tur xps ibidē. ij. Paral.
xix. Filij mei nolite negli
gere seruitium dñi. qz vos
elegit dñs vt ministretis
sibi. Un̄ soli deo est serui

endum. p̄pter diuersas cau
sas Primo qz nō indiget
seruitio nro. sz nos indi
gemus seruitio ei⁹. Eco
tra est de alijs dñis terre
nis q̄ magis indigēt ser
uitio seruoꝝ suoꝝ q̄ serui
indigēt illorum dominio
Secdo qz nullus dñs ter
ren⁹ p̄t facere seruū libez
tā mūdo q̄ pctō. Jo. viij.
Qui facit pctm seru⁹ est
peccati. Sz null⁹ est dñs
qn peccat. ergo oīs tal⁹ est
seruus Un̄ dicit Seneca
epla. lxxix. loquēs cuilibz
terreno dño. Seruus es.
tñ q̄s nō est seru⁹. ali⁹ ser
uit libidini. ali⁹ auaricie.
ali⁹ seruit liuori. Et q̄ er
go qlibet dñs terren⁹ ser
uus est nō p̄t aliq̄s illorū
alios liberos facere a pec
cato saltē. Tertio qz nul
lus dñs terren⁹ p̄t p̄pelle
re seruos ad sibi seruiēdū
nisi voluerint. Deus autē
cū sit oīpotēs nullus sibi
resistere p̄t. z iō scribit p̄
Regū. vij. Preparate corda
vra dño z seruite illi soli

Sermo

Quarto: q̄z seruos suos facit heredes regni celest̄ et magnis honoribz remunerat. qz dicit Gregorius Seruire deo est regnare. Sibi igit̄ seruire deus cōcedat omnipotens.

Sermo septimus.

Tare.

Ocharissimi. dicit Gregori⁹ sup̄ Ezech. omelia. ij. q̄ est de p̄dicatione uerbi dei sicut de illo q̄ deputat̄ ad villaz custodiendā. **A** Si em̄ uideret hostes ueniētes ad destruendā villā et nō steterit ad resistendū eis. sed dormit et p̄mittit hostes intrare dignus est morte. Et iō narrat Juli⁹ q̄ritus q̄ semel inueniēs pugilez dormiētem occidit eū: eo q̄ inuenit eū negligētem in custodia ciuitatis. Sic (inqt̄ Gregori⁹) est de p̄dicatozibz q̄ sunt deputati ad stādus in tēplo dei: ibi debēt p̄munire pplm

de hostibz q̄ n̄tunt illos destruere et ad eternā dānatōem ducere. q̄ si fuerit negligētes et nō annūciāt pplō ueracit̄ p̄ctā eozū: dīgni sunt puniri. Et iō p̄sūlit nob̄ scriptura Actū. v. Ite et stātes loq̄mini in tēplo plebi om̄ia uerba uite huius nullū formidātes. In cuius signū xp̄s ēst dīscipulis suis p̄dicatur⁹ illud Marci. xij. Dū steteritis añ reges et p̄sides zc. Igit̄ ut possim vobis loq̄ p̄ba salutis: in p̄ncipio huius sermonis orandū est. Pro p̄cessu sermonis est aduertendū. q̄ tripl̄r i trībus stare debem⁹ et cōtra trīa. Primo fortiter in fide et ueritate cōtra diabolum. Scdō p̄fecte in iusticia et charitate p̄tra mundū. Et tertio prudēter in orōne et honeste p̄tra carnem. **B** Primo p̄ncipalit̄ dixi q̄ debem⁹ stare p̄tra diabolum q̄ est aduersarius noster et nitit̄ nos ad eternā dānatōez ducere. Hinc

Septimus

consulit apłs pma Pe. v.
Fratres vigilate quia ad
uersarius vř diabolus tã
q̃ leo rugiens circuit que
rens quẽ deuoret. cui resi
stite fortes i fide. qz fides
nřa armatura ẽ cõtra om
nes tẽptatões diaboli. Vi
cit em̃ Bartholome⁹. liº
xviij. de proprietatib⁹ rez. qz
aquila quãdo pugnat cõ
tra caprã siluestrez conat̃
caprã excecace. Capra ta
men cũ sit fortior aq̃la vi
det eam volantẽ. et defen
dens se cũ cornib⁹ sibi re
sistit. Sed si capra sit de
bilis ita qz excecatur p aq̃u
lã. tũc nõ p̃t ei resistere nec
se defendere quĩs modo.
Nõ cõsili spũaliter aq̃la
est diabolus q̃ nřis pug
nare ptra hominẽ. qũ hõ
stat fortiter in fide et vin
cit tẽptatiões suas. iõ dia
bolus nřis p̃mo hoĩem
excecace auferẽdo lumen
fidei. z sic hõ fit debilis z
nõ p̃t tẽptatiõibus resiste
re. Ideo consulit apłs ad
Eph. vi. In oĩbus sumẽ

tes scutũ fidei in quo pos
sitis om̃ia tela inimici ne
quissimi ignea extinguere
Dicit Chrys. sup Barth.
opere imperfecto. omelia p
ma. Arma militũ xpĩ nõ
fiũt ex ferro z corio. sed ex
fide virtute z iusticia. p q̃
arma patres antiq̃ z san
cti oĩa delectabilia ptem
pserũt. oĩa terribilia susti
nuerũt. z oĩa celestia desit̃
derauerũt. Et ideo d̃r ad
Hebreos. xi. Sancti per
fidem vicerũt regna. opa
ti sunt iusticiaz. adepti sũt
repromissiones. Et Sa
piẽtie q̃nto. Stabũt iusti
in magna p̃stãtia zc. Sz
hec arma enũerata a chry
sostomo inter christianos
his diebus sunt deposita
qz veritas suffocat p falsi
tatẽ. iusticia dissimulatur
p cupiditatẽ. z fides euer
titur p carnalitatẽ. z iõ
diabolus habz tantam vi
ctoriam sup totũ mundũ
qui totaliter positi⁹ est in
maligno. z nõ immerito.
quia fides q̃ est radix om̃

Sermo

nū virtutū destruit. Un
apls ad Hebreos. xi. Si
ne fide impossibile est place
re deo. Istud pbat p exē /
pluz in natura. Dicit em
Chrys. sup Batheū ope
impfecto. omel. xxi. Luz
videris inqt arborē pallē
trib soljs marcidā intelli
gas: z q̄ habuit aliquē de
fectū circa radicē. vñ ptus
germinis pcedit a radice
Ergo si radix arboris fu
erit humida: viuax: z fir /
ma germinabit fructus z
stabit inter pcellas vëtoz
Mō cōsili radix virtutuz
ē fides nostra z fundamē
tū christianitatis. cui⁹ fru
ctus sunt opa p̄tuosa q̄ p
cedūt ex fide. teste brō Au
gustino sup Iohem. Ole
luti in arborē qcqd ē pul
chritudinis z decoris pce
dit ex radice. sic ex funda
mēto fidei qcqd meriti z
virtutis est pcedit. Unō
Grego. ij. moꝝ. c. xxiij. Si
fides in corde non gignit
virtutē diabolo resistēdi
nō hz. Figura hui⁹ habet

p̄mi Reg. xvij. q̄ qñ ppl̄s
dñm trāsisset ad bellandū
p̄tra philisteos: saul cū ex
ercitu suo stetit ex vna pre
et philistei ex altera. z val
lis erat inter eos. in quaz
accessit vn⁹ noie Goliath
qui petijt a rege saul certā
men singulare. et nullus
audebat de filijs isrl̄ pug
nare cōtra eū. Tandē da
uid puer puul⁹ petijt bel
lū a rege. cui cū p̄stātia cō
cessum fuit. Bello p̄o in
to dauid occidit gygantē
cū tribz lapidibz in frōte.
q̄ piecto in terram dauid
stetit sup illū vno pede. z
euaginato gladio āputa
uit caput eius. Mōrāl̄ p
istū gygantē intelligo dia
bolū q̄ hz pugnā q̄ridia /
naz cōtra filios dei. mō p
cogitationes luxuriosas.
mō p cupiditatē. mō p in
uidiā z homicidiūz. Un
illo p̄tō sepi⁹ cētat hōies
ad qd videt eū magis di
spositū et inclinātū. Per
dauid q̄ interpretat manu
fortis itelligo quemlibet

Septimus

virtuosum q̄ habz pugna
re cōtra diabolū z in bel
lo spūaliter deuincere ei⁹
tēptatiōes. Deinde vero
in pposito bono firmiter
stare. z sic diabolū oppri
mere cū tribz lapidibz. fi
de. spe. z charitate Et sic
cōsultat scriptura. ij. Paral.
ix. Cōfident state z cū Un
dē mīgī sniaz z alij docto
res. q̄ si hō fuerit tētatus
a diabolo ī aliq̄ vicio. pu
ta ī luxuria aut alio vicio
si p̄tose resistat z firmi⁹
ster p̄tra illud: eūdem ho
minē ille idē diabolus d̄
illo eodez pctō de cetero
nūq̄ tēptabit. **C** Et
iō apparet q̄ si hoīes resi
sterēt tēptatiōibz diaboli
ptās eius esset multū di
minuta Et iō in exercitiū
hoīs vt d̄ Origenes: cui
libet homini assistūt duo
angeli. videlicet vnus eq̄
tatis: z alij iniquitatis Un
si bene cogitas. vtputa de
iusticia. p̄emplatōe. ac ca
stitate: nō est dubiū quin
bonus angelus tibi loqui

tur. Si vero cogitatiōes
male occurrāt angel⁹ ma
lus tibi loq̄tur. z tunc bo
nus angelus quātū est in
se stat p̄tra malū angeluz
et resistit ei Et ideo dicit
Uincētius in speculo na
turali. Placuit diuine mī
sericordie homini a facie
eius expulso in hūc mun
dū labilē p̄tra tres hostes
eiusdē nature ordinare ad
iutores. Cōtra diabolū
ordinauit angelū bonum
Cōtra carnē passiōē xpī
Cōtra mūdū exēpla san
ctoꝝ. q̄ scz mūdū et eius
honores z diuitias p̄pter
deū p̄tulerūt. et p̄ bonis
p̄tinue orant. **D** Et
dicit Uincētius q̄ q̄ttuor
conueniūt archāgelo mī
chaeli. Prīmū q̄ pugnat
cū dracone. i. cū diabolo
vt vincat eū. Scdm̄ est q̄
venit in adiutorium p̄plo
dei. Tertiū est q̄ deferat
aīas morientū in grā in
paradisū. Et quartū est
q̄ est p̄positus paradysi.
id est ecclēie militāris. qui

Sermo

ante aduentuz ecclie erat
pnceps synagoge iudeoz
vt habet in Daniele Un
a tpe passionis dñi reliqt
iudeos ⁊ fact⁹ est pnceps
sancte ecclie. Et qbus pz
q homo habz bonos ad/
iutores ad standum ptra
diabolū et ei⁹ tēptatiōes
Dicit em Ambrosius in
suo hexamerō libro sexto.
q si lupus videat homi/
nem anteqs homo videat
ipm statim fatigat ⁊ stat
et non pōt se mouere. Sz
si homo pus videat lupū
statim deponit ferocita/
tem suā nec potest illi no/
cere. sed stat ⁊ figit pedes
suū. nec pōt hominī vlra
nocere. Morat⁹ per lupū
intelligo diabolū. q si ho/
minē peccato mortali in/
ficiat nō pōt tūc a diabolo
fugere nec eius tēptatiōi
bus resistere. nisi ex dei g
tia fuerit spūaliter illumi/
natus. Sed si homo pus
videat diaboli tēptatiōez
et fortiter ac virtuose resi/
stat: statim diabolus stat

nec hominē attingere au/
det sed fugit. Iuxta illud
metricum pus dictū a fa/
moso poeta Tēptans nō
ledit nisi cū tēptatus obe/
dit Si videat cedit. si nō
quasi musca recedit. Et
Et ideo stemus sil in bo/
navita fortiter ad resistē/
dū diabolo habendo bo/
nā fidem ⁊ p̄sidentiam in/
deo. qz vera fides est qua
si p̄fusio demonū. Mar/
ci vltio Signa autē eos q
crediderint hec sequētur:
in noīe meo demonia eij/
ciēt. i. peccatis mortalib⁹
resistent. linguis loquent⁹
nouis. id est si añ loqban/
tur falsitates: mō loquen/
tur veritatē. serpētes tol/
lent. id est cogitatiōes ve/
nenatas abijciēt. ⁊ si mor/
tiferū quid biberint non
eis nocebit. id ē si aliquē
occasiones occurrāt non
delectabunt in illis. et sic
nō nocebunt. Ista sūt sig/
na eoꝝ qui stat fortiter in
fide Un dicit qdam expo/
sitor sup Boetii de disci

Septimus

plina scholarium. q̄ qdam
scholaris Socratis accu
savit socratem ex hoc q̄ li
brū fecerat de vero deo. z
in noīe veri dei multa fe
cit z nō in noīe falsoz de
oz: quos tūc adorabāt gē
tiles Unde p̄pulsus erat
haurire herbā venenatam
in noīe vnus dei si eēt po
tētor dīs gentiliū. qua ex
hausta nō sensit dolorem
nec lesionē. z hoc p̄pter fi
dē quam habuit in deo ve
ro. z compulsus tandē bi
bere vinū in noīe falsoz
deoz statim moriebat. in
signū q̄ dū gentiū nō erāt
potētes ad saluādum eū.
Et iō dicit Seneca eplā
septima. Calix venenat⁹
socratē trāstulit a carcere
in celū. Ex q̄bus p̄z q̄ve
nenosum nō nocet illis q̄
firmīter in fide stant et re
sistūt tēptatōibus diabo
li. Habet em̄ in hystoria
de vita z ortu Alexandri
q̄ cū semel trāssisset p̄ quā
dam ciuitatē rogauerunt
eū ciues vt videret eoz lu

dū et luctamina. q̄bus cō
cessit. Venit vnus fortis
Thebanus noīez luctan
do habuit victoriam. z sic
cū palma coronabāt. Et
tūc dixit imperator q̄ nō
haberet victoriā nisi vin
ceret euz in tribz generibz
certamis. videlicē in cer
tamine luctātis. in pugna
cū baculo. z in pugna euz
pugillis. Iste theban⁹ sig
nificat quēlibet xpianū q̄
h̄z vincere in istis tribz pu
gnis. videlz in carne. mū
do. z diabolo. Ad quā q̄
dem triplicē victoriā ha
bēdam oportet p̄mo con
tra carnē fortiter stare et
manu ad manū fortit⁹ re
sistere sibi eā castigādo. z
eius voluptates penitētia
refrenādo. Secūdo p̄tra
mundū debemus luctarē
id est bonis temporalibz
quantū ad volūtatem ha
bendi renunciare. ac illa
pauperibz dare seu ero
gare. Tercio debem⁹ con
tra diabolū cum baculis
pugnare vt possim⁹ eius

Sermo

vincula dirumpere. q̄ vincu-
la sunt consensus. delecta-
tio. z actus petōz. q̄b̄ nī-
tūtur nos maculare et ad
infernū nos deducere Et
iō nobis p̄sulit apl̄us ad
Gal. v. dicēs. State z no-
lite iterū iugo seruitutis
p̄tineri. Ex q̄bus p̄t̄z q̄uo
resistēdum est diabolo in
fide z cōstantia. ¶ Sc̄do
p̄ncipalr̄ dixi. q̄ debemus
p̄fecte stare in charitate z
iusticia ad mundū deuin-
cendū Dicit em̄ p̄hs sc̄do
de celo z mūdo q̄ q̄dlibz
corpus in tali loco q̄escit
et stat ad quē naturaliter
mouet̄. sicut patet de gra-
ui q̄ mouet̄ deorsum. et
de leui q̄ mouet̄ sursum

¶ Sp̄ualiter loq̄ndo
cor humanū est q̄ddā mo-
bile. z si fuerit infectū pec-
cato mortali assimilā ḡ-
ui q̄ mouet̄ deorsum. et
sic cor humanū descendit
ad vana desideria. z cum
ad delectatōem puenierit
ibi stat z q̄escit. Et de ista
statōe loq̄tur p̄pha Hie /

re. li. Qui fugistis gladiū
sc̄z delectatiōis venite no-
lite stare. Et si cor huma-
nū fuerit extra p̄ctm̄ mor-
tale z in charitate assimi-
lat̄ leui q̄ appetit ascēde-
re sursum. z cū ibi fuerit
stat z q̄escit. Ita cor hūa-
nū si adhereat deo p̄ cha-
ritatē tūc ibi stat z q̄escit
in dño Et iō p̄sulit nobis
apl̄s dicens. Sic state in
dño. s. p̄ charitatē z iustī-
ciā. Dicit em̄ Aug⁹. iij. de
ci. dei. ca. xij. q̄ magna mi-
seria est hōi esse sine chari-
tate q̄ nō p̄t stare sol⁹ Nā
hō sine charitate non stat
cū dño. nec cū xp̄o. nec cū
diabolo. sed stat sub p̄tā-
te diaboli q̄ nīcīf charita-
tē destruere z ad discordi-
as z ad bella hoies indu-
cere. q̄ discordia est cā de-
structōis regnoz z ciuita-
tum z cuiuscūq̄ cōitatis.
Et iō dicit xp̄s Matth.
xij. Q̄is ciuitas vel dom⁹
p̄tra se diuisa nō stabit. et
si sathanas sathanā eijcit
quō stabit regnū eius. q̄si

Septimus

diceret oportet q̄ destruat
Exemplum ad hoc habemus
Iudiciū. ix. vbi habetur
quō dissensio et discor-
dia fuit causa q̄re Abime-
lech occidit septuaginta
fratres suos. q̄ voluit ha-
bere regnū. postmodū ille
p̄ussit ciuitates: villas et
castella q̄ fuerunt in terra
sychem. et occidit tam vi-
ros q̄ mulieres q̄ steterūt
et pugnaverūt cōtra eum
Tandē vna mulier stans
in excelso pugnaculo tur-
ris ad quā Abimelech fe-
cit insultū. et percussit eū in
capite cū magno lapide.
et sic interfectus fuit. Itē
narrat Orosius de orbe
ista mūdi libro q̄rto. ca. v.
q̄ āno sexto ab edificatio-
ne Rhome orta fuit mag-
na discordia inter rhoma-
nos. q̄ p̄mo habuerūt bel-
la intestina inter p̄prios ci-
ues in ciuitate. Sc̄do ha-
buerūt bella seruilia. q̄ ser-
ui p̄ libertate habēda in-
surrexerunt p̄tra dños su-
os. Et tertio habuerunt

bella socialia. q̄ ciuitates
adiacētes insurrexerūt cō-
tra romā: et maximā par-
tem ciuitatis destruxerūt
Et cā fuit. q̄a romani nō
steterūt in charitate et in
obseruantia legis diuine
s̄ mala fecerūt et dederūt
se supbie et auaricie et ali-
is pctis que fuerūt cōtra
iusticiā et charitatē. Et idē
d̄r Deut. xi. Si custodie-
ritis mādara mea nō sta-
bo p̄travos. q̄ q̄n nos nō
stamus in p̄fecta charita-
te deus stat contra nos.

B Et hoc multipl̄r.
et tñ misericorditer. Pri-
mo arguit nos de pecca-
tis n̄ris et impedit nos ne
cadam⁹ in pctm. Hoc fu-
it figuratū. Nūeri. xxi. vbi
habet q̄ cū Balaā p̄geret
ad maledicēdū pplm dei:
vidit angelū dei stantem
aduersus eū gladio euangi-
nato. Qui dixit angelus.
Ego veni stare p̄tra te q̄
p̄uersa est via tua. Et p̄se-
stim asina stetit et vltra p̄-
gredi nō potuit nec voluit

Sermo

it. et tunc verberavit asinas
 suas. Dicunt tamen alii quod prius
 verberavit asinam quod vidit
 angelum stantem coram illo.
 Modo consimili peccato non
 videt dominum ipsum corripien-
 tem et flagellantem pro pecca-
 to suo. Et ideo consulit tri-
 bi sapientes Ecclesiasticus. Fili ac-
 cedens ad servitutem dei sta-
 in iusticia et in timore dei.
 et ne retrocedas in peccatum.
 Secundo deus stat contra
 peccatores quando proponit
 exire de peccato ipsum ad pe-
 nitentiam expectando. Et ideo
 dicit christus Apocalypsis. Ecce
 sto ad ostium sed patienter ex-
 pectando: et pulso interius
 inspirando vel exterius pro-
 dicando. si quis mihi ape-
 ruerit ianuam. id est cor suum se-
 pueritendo sed et petendo ve-
 niam. intrabo ad illum sed gra-
 tiam meam infundendo. Ter-
 tio deus stat cum peccatori-
 bus ipsos adiuvando. quia
 christus pugnat contra dia-
 bolum pro peccatoribus et iustis.
 Figura huius habet Exo-
 di. xvij. ubi dixit Moyses

ad Josue. Egressus pug-
 na contra Amelech. et ego
 stabo in vertice collis ha-
 bens virgam dei in manu
 mea. sed paratus ad iuvandum
 deum et pugnandum. Spiritualiter
 per Josue intelligo quem li-
 bet iustus. pro amelech dicitur
 bolus. Unde quilibet homo habet
 pugnare cum diabolo. quem
 deus in pugnando adiuvat
 et confortat. Secure igitur
 poterit quilibet iustus pugna-
 re et non timere. quod dicit propheta
 Isaia capitulo. Iuxta est qui
 iustificat me: quis contradicet
 mihi. Item filius. Quar-
 to stabit christus in futuro con-
 tra peccatores ad iudican-
 dum. In signum huius dixit
 beatus Stephanus Actuum
 vij. Ecce video celos ap-
 ertos et iesum stantem a dex-
 tris sedentis dei. Stetit ve-
 ro tunc quasi paratus ad de-
 struendum iudeos qui lapida-
 verunt beatum Stephanum.
 et ideo ipse genuflexus ora-
 vit dominum pro inimicis suis
 dicens. Domine ne statuas illi
 hoc peccatum quia nesciunt quod

Septimius

faciunt. Dicit enim qd beatus
Stephanus qm orauit p
inimicis suis genuflexit.
quando pro amicis stetit
Et ideo cum dñs venerit
ad iudicandū stabit. Iste.
ij. Stabit ad iudicandū
dñs: in signū qd ē paratus
ad dandū misericordiam peni
tentibz: et iusticiam malis
Et hinc dicitur qd maria
magdalena quādo venit
ad iesum p misericordia habē
da stetit retro sec⁹ pedes
dñi Luce. vij. Moraliter
pedes dñi sunt iusticia et
misericordia. iuxta quos pctōz
stat. quia xps iustus est in
puniēdo. et misericors in
pdonādo Igit̃ charissimi
iuxta p̃siliū apli ad Ga
lathas. v. et Eph. vi. Ste
tis pfecti in omni iusticia et
veritate Et sic patz scdm
pncipale **T**ertio
principaliter dixi. qd debe
mus stare prudēter in orō
ne et mūdicia cōtra carnē
Figura huius habet Be
nes. xviij. quō Abrahā ste
tit et orauit pro saluatiōe

quinqz ciuitatum dicens
Si inuēti fuerint decem
p̃uosi dimittes. Qui rñ
sum est qd sic. sed quia nō
fuerūt finalr decem inuē
ti: deleuit eos ppter luxu
riam. ocū. et gulam: qd reg
nauerūt in p̃pō ciuitatū
illarū. Et ideo habet Ju
dith. xij. qd Judith stans
corā dño cum lachrymis
orauit qm fuit in cubiculo
cū Holoferne qd fuit vīno
inebriatus: qd posset eū de
struere et saluare populū
dei a malicia eius. Et fa
cta oratione stetit coram
lecio ei⁹. et euaginato gla
dio caput ipsius holofer
nis amputauit. et defere
bat populo dei qui p eius
orationem saluus factus
est. Unde narrat Euse
bius de gestis rhomano
rum libro decimoq̃rto. qd
qdam rex veniens versus
rhomani omnia in via sua
deuastabat. et Rhomani
destruere proposuit. Quo
audito Leo papa orauit
ad dominum vt eius fe /

Sermo

rocitatem mēte garet. Et tandē papa sibi obuians rogauit eum vt a malicia sua desisteret. Quē cū rex vidisset ita perritus fuit q̄ vix sibi loq̄ potuit. Tādem sui milites q̄sierunt ab eo q̄re ita territus esset de illo sacerdote. Quibz rēdit. nō solū fui perrit⁹ de illo: sed d̄ vno sene qui stetit cū illo q̄ habuit gladiū euaginatū paratū ad amputandū caput meuz. et iō pcessi sibi q̄cqd a me petijt. Ex q̄bus patz q̄ cōtra oēs inimicos tam corporeales q̄ spūales stādū est in orōe z mūdicia mētalī. z tūc deus cōfringet inimicos n̄ros. Iuxta illud ps̄. Cōfringam illos nec poterunt stare. ¶ Et q̄ debem⁹ stare i mūdicia mētalī habemus figurā Daniel p̄mo. q̄ Nabuchodonozor rex pcepit famulis suis vt introducerēt in palaciū suū pueros sine macula z decoros forma ad standū in cōspe

ctu regis vt sibi ministrarent. z introduxerūt danielem z socios eius. Nō cōsili et multo potior illi q̄ deputant diuino ministerio debēt esse mūdi z ī maculati. qz de⁹ nō diligit ministeriū immundoz et maculatoz. Et iō p̄sult nobis apls ad Ephes. vi. State succincti lumbos vrōs in veritate. Lūbos em̄ p̄cingimus in q̄t Brezgori⁹ in omelia: cū carnis luxuriā p cōtinentiā coartam⁹. Iō si voluerimus stare in p̄spectu dei opoztet tēptatiōes et voluptates carnales refrenare p opa p̄ne p que possumus ad celuz ascēdere. Habet em̄ Genes. xxiij. q̄ Jacob vidit scalā stātē cui⁹ summitas tāgebat celos. Moraliter p istā scalā intelligo p̄maz p quā caro mortificat. Et hz tres grad⁹. videlicet p̄ritōem, p̄fessionē. z satisfactōez. Prim⁹ ḡdus p̄mēdatur in Baria magdalena que stetit

Octauus

iuxta pedes dñi ⁊ lachry-
mis cepit pedes dñi riga-
re ⁊ capillis capiti sui ter-
gebat. Lu. vii. Scds gra-
dus fuit in filiis isrl. vt ha-
bet Nüeri. xv. ca°. Ter-
tius gñus fuit in Sathao
q̄ stetit corā dño et dixit.
Ecce dimidiū bonorum
meorum ⁊c. Lu. xix. Per
istos tres gradus puenit
ad regnū. **R.** Sz cha-
rissimi timēdū est q̄ mul-
ti timēt stare super istos
tres gradus. s. q̄ timēt ni-
mis infirmitatē corpalez
si agerēt pñiam. et nimis
amant seipos. Et hoc bñ
figuratū fuit in solio Sa-
lomonis. ad cui⁹ ascēsum
fueſt sex gñus. ⁊ in q̄libet
gradu facti fueſt duo leo-
nes impediētes eos q̄ vo-
luerūt ascēdere in solium
Spūalit⁹ p̄ istos duos le-
ones itelligo inordinatū
amorē. ⁊ iordinatū timo-
rem: q̄ stant ⁊ impediunt
pctōres ne agāt pñiam vt
aliqd op⁹ virtuosum q̄ p-
cederet ad celū Et iō plu-

lit nobis apłs ad Coloss.
iii. Stetis pfecti ⁊ pleni
in oī voluntate dei. q̄ q̄ti
die patimur rebellionē in
carne cōtra spiritū. Et iō
dr apłs ad Gal. v. Caro
ꝑcupiscit aduersus spūm
et spūs aduersus carnem
Hec em̄ sibijnuicē aduer-
sant. ⁊ ideo nos p̄munit
apłs. i. ad Cor. x. Qui se
existimat stare videat ne
cadat. Ille em̄ stat cui⁹ cō-
scia testat q̄ sit in vitā gñe
q̄ dr ad Roma. v. Acces-
sum habemus ad dñm p
grām in q̄ stamus Et iō
cauendū ē diligēter ne ḡ-
tiā pdamus. ⁊ p fragilita-
tem cadamus. Igñt cha-
rissimi tribus mōis debe-
mus stare ꝑtra mūdū. car-
nē. ⁊ diabolū. vt tandē p
labore nro vitā possideā-
mus eternam. Amen.

¶ Sermo octauus.

Ori.

Charissimi: di-
cit Aug⁹. in li.
f. 5

Sermo

de libero ar. c. x. q. maus
miraculū est hoīem susci
tare a spūali morte ad vi
tam grē: q̄ resuscitare ho
mīne a morte corporali

A Et rō sua est vera.
q̄ qñ corpus morit̄ corpo
rali morte in hoc non pec
cat. q̄ est sibi debitū. et iō
si de⁹ resuscitet eū a mor
te corporali ad vitā: nō facit
p̄tra iusticiā. q̄ de necessi
tate corpus morit̄. aīa ve
ro spūaliter nō morit̄ nisi
spōre. ideo abicit ā se qd̄
sp̄ deberet seruare ex debi
to. et ideo est p̄tra iusticiā
Cū ergo nullus potest re
suscitare corpus a morte
carnali nisi de⁹. ergo nec
animā a morte spūali. Et
ideo in p̄ncipio huius ser
monis recurrendū est ad
deū p̄ grā nobis ministrā
da: dicēdo Pater noster et
Aue maria Pro p̄cessu
huius sermonis aduertē
dum est. q̄ beūs Aug⁹. in
libro suo ad Prosium po
nit triplicē mortē. videli
cet mortē regalem: que est

separatio anime a corpo
re. mortē culpē: que est se
paratio anime a deo per
peccatū mortale. et mortē
gehēne: que est separatio ho
minis a deo p̄ penaz eter
ne miserie. **B** Pri
mo et p̄ncipaliter dixi q̄ ē
corporalis mors. et illa ē ne
cessaria. Cū hec mors in
cipit qñ aīa p̄mo coniūgi
tur corpi. et durat vsq̄ ad
separatōem aīe a corpe. Et
iō dicit scriptura. ij. Reg.
xiiij. Om̄s morimur et qñ
aqua dilabimur in terrā.
Ubi nota q̄ nō dicit mo
riemur sed morimur in p̄
senti. ita q̄ quādo incipi
mus viuere tūc incipim⁹
mori. Ad illud valet expe
riētia que videt̄ in oībus
creaturis taz superiorib⁹
q̄ inferiorib⁹ que crescūt
et decrescūt. et tandem ad
finem pueniūt. Vodo cō
sili hō quando nascit̄ inci
pit crescere in quantitate
et fortitudine quousq̄ p̄
uenerit ad statū p̄fectum
et tandē ad mortē prop̄

Octavius

ter debilitatem compleri
onis tendit. Et ideo inquit
sapiens Ecclesiastici. xiiij.
Vemor esto quoniam mors
non tardat In cuius signum
pmentator sup libz Lice
ronis de senectute: depin
git imaginem mortis ha
bentem gladium in vna ma
nu. et sagittam in alia ma
nu. et habet similitudinem et
faciem tyranni. Primo ima
go mortis habet gladium:
in signum quod omnes tam pre
teriti quam presentes et futuri
ictu gladii mortis interie
runt. In cuius signum dicit
Aug⁹. in li. de visitatione in
firmorum. Audacter inquit
pronuncio quod principium hu
ius vite est initium doloris
Fuerunt ut dicunt quidam pro
phete et sapientes ista non
ignorantes qui in ortu fili
orum lugebant. et in morte
gaudebant: significando
quod homo quando nascitur ad
mortem disponitur: quare nul
lus potest euadere. Sed si mo
riatur in gratia tendit ad vi
tam. et ideo in morte puero

rum gaudebat Hinc Ec
clesiastes. iij. dicitur Unus est
interitus hominum et iumen
torum et equa vtriusque condi
tio. quia omnes in terram re
uertentur et morientur. Se
cundo illa imago habuit
sagittam in manu sua: in
signum quod sagittarius aliqui
percutit ultra metam. aliqua
do citra metam. Sic sagit
tarius ipsius mortis aliqui
percutit hominem in iuuentute.
et aliqui in senectute. aliqui
in optimo statu. Et ideo
dicit sapiens Ecclesiastici. i.
Nescit homo finem suum. scilicet
sicut pisces capiuntur ha
mo et aves laqueo apprehen
duntur: sic capiuntur homi
nes in tempore malo Un dicit
Aug⁹. in li. de ciuitate dei. quod
mors dicitur mala dupliciter Pri
mo ex causa precedere quod est ma
la vita. Un dicit idem Aug⁹.
Non est putanda mala mors
quam precesserit bona vita
Et ideo dicit Quis potest male
mori qui bene vixit. For
te dicitur quod multi iusti et
martyres quamplurimi horri

Sermo

bili morte moriebant. alij
gladijs interēpti. alij a la-
tronibz occisi. alij a tyran-
nis iugulati. et alij aquis
submersi. Certe mors il-
loz q̄ in gratia morieban-
tur nō p̄t dici mors mala
vel horrēda vel subitanea
sed mors bona. q̄vt dicit
ps̄. Preciosa in cōspectu
dñi mors scōz eius Sed
mors illoz d̄r mala q̄ mo-
riuntur in pctō mortali. et
male diu vixerūt. Et ideo
d̄r br̄s Grego. Nō p̄t be-
ne mori q̄ male viuit et se
nō vult emendare. Scd̄a
causa q̄re mors d̄r mala ē
p̄pter penā sequentē. sc̄eter-
nalem si discedat sine gr̄a
Tertio h̄mago mortis
h̄z faciē tyrannicā et terri-
bilē: in signū q̄ mors ē vl-
timū terribiliū. iij. Ethic̄.
et vnūquodq̄ resoluit in
id de q̄ fiebat Cū igit̄ cor-
pus humanū fiebat d̄r ter-
ra: in illā resoluit p̄ mortē
et hoc fit q̄n aīa sepat̄ur a
corpe. q̄ sepat̄io vt d̄r Au-
gustin⁹. xij. de ciui. dei: est

tā amara q̄ nulla rōe exē-
plificari p̄t. Tanta em̄ est
amaritudo q̄ aīa eā susti-
nere nō p̄t. et ideo fugit ad-
ueniēte morte Hec mors
est amara malis et diuiti-
bus h̄ntibus. p̄speritates
et honores: qui nūq̄ cupi-
unt h̄re aliā vitā q̄ h̄nt in
p̄nti **E**t ideo d̄r Ec-
clesiastici. xli. Mors q̄
amara est mēoria tua ho-
mini iniusto habēti p̄ce-
in diuitijs. Sed hoi vir/
tuoso vel bonis et virtuo-
sis est dulcis et delectabil̄
In cuius signū d̄r apl̄s
Paulus ad Phyl. i. Cu-
pio dissolui et esse cū chr̄o.
Hinc d̄r Ecclesiast. xli. Mors
q̄ bonū iudiciū tu-
uz hoi iusto. Et Ar̄. in p̄-
mo d̄r pomo facit rōes su-
is discipul̄ querētibz quō
non deberēt timere mori
oñdens q̄nō deberēt mor-
tē timere. et p̄mo sic Loc⁹
naturalis aīe nō est hic in
terris. s̄z sup̄ius in celo. s̄z
ad hūc locū nō pōt venire
dūmodo mole corp̄is de

Octauus.

primū. z iō vt aia habeat
suū desiderū oportet vt
separet a corpe. z tūc ascē
det ad locū suū naturalē.
scz ad celū. Et idō si fueri
tis iusti z virtuosī magis
debetis optare mortē q̄
vitā. Scda rō p̄hi est ista
Viri virtuosī expectant re
muneratōem p̄ meritis su
is. sz hoc nō dat in hac vi
ta. igit dabit in alia vita
post hanc mortē. Iusti er
go magis desiderāt mortē
q̄ vitā vt possint recipe
re sui laboris mercedem.
Hec Aresto. Et ideo dī
Hierosī. Facile premnit
oīa q̄ sp̄ cogitat se mortu
rū. vñ hec mors debet fre
quēter p̄meditari Refert
Iohānes elemosynarius
q̄ in vita sua fuit qdā im
perator: q̄ post coronatio
nē suā ordinauit q̄ artifi
ces sepulchri sui portarēt
corā illo lapides marmo
reos diuersi coloris et di
cerēt sibi. O impator eli
ge de q̄ genere lapidis vis
hie sepulchz tuū. Et hoc

factū fuit hac de cā vt ha
beret in sui memoria diē
mortis sue z vt humiliter
gubernarz pplm regni sut
Et ideo inquit poeta.

Non poterit aliter me
lius caro viua domari

Fortuna qualis erit q̄
semper p̄meditari.

Et hinc est q̄ dī Seneca
epla. vii. Quid ē quod fa
cit pigros ad moriēdum.

Et respondet q̄ nemo no
strū cogitat q̄ de hoc do
micilio sit migrādū. Vñ

de hac morte loq̄tur Au
gustin⁹. xiiij. de ci. del. Con
stat inquit inter xp̄ianos

christianā fidē tenētes ip
sam corpis mortē nō lege

nature sed merito inflictā
esse p̄ pctō p̄mī parentis:

q̄n deus vindicādo pecca
tū primoz parentū dixit

Terra es z in terrā reuer
teris. q̄propter nō imme
rito vita hūana flori siue

herbe p̄paratur qui p̄mo
crescit de terra. postea flo
ret. z tandē flos decidit z

in terrā vertit Et iō dicit

Sermo

Ps. Mane sicut herba
 tñseat. mane flo. zc. **D**
 In quo versu vt dicit glo
 sa: diuidit ps. vitam hu/
 manā in tria. scz in pueri/
 ciā. adolescentiā. z sene/
 ctutē. Tēpore puericie cō/
 parat homo herbe. qā si/
 cut herba primo de terra
 producitur. sic hō de ma/
 tre sua nascit. Et ideo di/
 cit psalmista de puero p/
 grediete pmo in mundū.
 Mane sicut herba trāse/
 at versus mortem. Sz tē/
 pore adolescētie quo pspe/
 ratur in honoribus et di/
 uitijs tunc flozet decorus
 et fortis. qā cōmuniter di/
 cit q est homo in suis flo/
 ribus. Sed z tūc cōtinue
 transit versus mortem. si/
 cut in mari nauis aduer/
 sus portuz. z sicut ille qui
 iacet in nauī putat se non
 moueri. z tamē continue
 transit ad motum nauis
 Sic adolescentes z iuue/
 nes cōtinue transeunt ad
 mortem. Et dicit psalmi/
 sta. Mane flozeat z trāse

at. Nā adhuc est mane qā
 iuuenis est. sed tempore se/
 neccutis decidit in infirm/
 tates diuersas. qz dorsum
 suum declinabitur z tunc
 efficietur cecus z claudus
 et omnibus onerosus: in/
 tantū q eius filij z cognati
 z vxor ppra eius mortē
 desiderabunt. Et ideo di/
 cit ps. vespere decidat. in/
 duret et arescat. Decidit
 nāqz infirmādo. indurat
 moriendo. sed arescit in se/
 pulchro putrescēdo: cum
 ossa arescēt z eius caro in/
 puluerē pueret. Et tunc
 bene potest dicere qā mū/
 dus transit z concupiscen/
 tia eius. p. Iohis. ij. Quā
 autoritatē exponēs beūs
 Augustin⁹ dicit. Utrum
 vis amare tpalia z transi/
 re cū mūdo. aut diligere
 dominū z in eternū viue/
 re z nō mori. z ideo si dilē/
 gitis vitā istā miserā in q
 sunt tot miserie z āgustie
 quanto magis debetis di/
 ligere illaz vitā vbi nulla
 angustia nec miseria inue

Octavius.

nitur. Hec ille. Attēde inquit idē Augustinus quō moriē modo vn⁹ rex. mo do ali⁹. mō vn⁹ dux mo do ali⁹ dux. vn⁹ comes. vnus baro. vnus pauper. vn⁹ diues. nulli parcit. qz equa lege om̃ia ferit. Iu / rta qd metricē scribitur

Est p̃mune mori mors
nulli parcit honori

Debilis ⁊ fortis veni / ent ad limina mortis
Istud bene considerauit
Hugo de sancto victore.
q sine licētia regis patris
sui factus fuit religiosus
Quo compto rex pater il
lius misit ad abbatē mo
nasterij dicēs qz pbureret
monasteriū nisi vellet di
mittere filiū suū Statim
abbas misit p puero ⁊ di
xit illi. Oportet te transi
re ad patrē tuū: quia ali⁹
vult destruere nos. Cui
respōdit hugo. Rogo vt
possim rīdere patri meo
in hac materia. Quo con
cesso accessit rex ad mona
steriū petēs filiū suū.

Statim puer accedēs co
ram patre suo: et isto mo
do eū allocut⁹ est. Pater
est lex in regno tuo. ⁊ si po
tueris destruere illaz legē
exibo religionē ⁊ tecū ibo
ad mundū. Cui pater rī
dit. Que est illa lex. Re
spōdit filius ⁊ dixit. qz taz
cito moriē iuuenis sicut
senex. Cui pater. hāc legē
destruere non possum: cū
solū sit in potestate diui
na. Tūc dixit filius patrē
Cū ergo moriar ⁊ nescio
quādo nec vbi nec q mor
te: ppabo me ad illā mor
tē nūc suscipiendaz. Quo
audito rex recessit et filiū
suū in religiōe manere p
misit. **E** Quia igit
nullus scit qn moriet⁹ nec
quō. nec vbi. sed certus est
qlibet q moriet⁹. cum inqt
Bernar. Nihil ē certius
morte. nec aliqd incert⁹
hora mortis Bonū ē igit
nos pparare ad mortem.
Et hinc dī brūs Grego.
Propterea voluit domi
nus nos latere finē nostr

Sermo

ut dum incerti sumus quā
 moriemur semper parati
 ad mortē inueniri debea-
 mus. Et ideo dicit Job. xiiij
 Constituiſti terminos ei⁹
 qui p̄teriri nō poterūt vl-
 tra diuinā ordinatōem. p
 ut exponit Grego. xij. mo-
 raliū. Nō em̄ est in prāte
 hoīs phibere sp̄m suū ne
 exeat de corpe. ut dicit Ec-
 clesiastes. 8. Narrat Gre-
 gorius sup̄ euāgelii. omel.
 xij. de quodā nobili q̄ vo-
 cabat Celsarius q̄ fuit ple-
 nus vicijs. ad extremū au-
 tem mortis veniens ap̄tis
 oculis nigerrimos spūs
 coram se assistere vidit ut
 animā eius ad infernū ra-
 perēt. Qui cepit tremere
 pallescere: et sudare. et ma-
 gnīs vocib⁹ inducias mor-
 tis petere. in quibus vocib⁹
 moriebat. Et iō dicit Greg.
 Nō p̄pter se ista vidit. sed
 p̄ nobis ut ei⁹ visio nobis
 pficeret: q̄s ad misericordiam
 diuinā lōganimitas expe-
 ctat. ¶ Et iō multū
 est timēda nob̄ hora mor-
 tis ubi maligni spūs nos
 infestāt et nituntur inducere
 in desperatiōem. Un̄ ha-
 bet in vita beati Bern. q̄
 cuz infirmaretur vsq̄ ad
 mortē affuit diabolus ip-
 sum accusans dicēs eū nō
 hēre titulū ad vendicandū
 celū. Et brūs Bernard⁹
 p̄ parte sua nihil p̄terit⁹
 rēdit. Fateor inq̄t q̄ non
 sum dignus ad habendū
 celū: nec p̄p̄is meritis ip-
 sum obrinere possum. sed
 Iesus xp̄s duplici iure ce-
 lū possidet. Habet ei⁹ ius
 hereditatis: q̄ filius p̄ris
 celestis est. et habz ius em-
 p̄tiōis rōne sue passionis
 Primū ius sibi ip̄i retinet
 et scdm ius generi hūano
 credenti in ip̄m donauit.
 ex cuius dono illud vēdi-
 co. et in hoc p̄bo diabol⁹
 recessit. Et iō in hora mor-
 tis sperandū ē valde in di-
 uina misericordia. q̄ maligni
 spūs tūc maxime occupāt
 nos. **B** Forte queri-
 tur. nunquid p̄ciosa se-
 pulchra vel pompe exequa-

*Septima In die Quinquagesime
de Sepulchro*
Octauus.

rum iunāt aīas in purga
torio ad allenandū earū
penas Ad quā questionē
respōdet Aug⁹. li. pmo de
cīnī. dei. ca. xij. Pompa in
q̄t funeris. agmina exēda
rum. sumptuosa diligētia
sepulture: viuoꝝ sunt so
lacia nō adiutoria mortu
oꝝ Et si p̄ciosa sepultura
p̄sit impio: vilis vel nulla
noceret iusto. qđ falsus est
Et recitat hystoriā Aug⁹
de Dyogene q̄ sepulturā
penitus p̄temp̄sit. Quā
recitat Tullī⁹ in de tuscū
lanis questionib; iussit se
p̄ici in sterquiliniū. Cui
amici eius dixerūt q̄ a fe
ris dilaniaret. Quib; di
xit. ponite iuxta me bacu
lum q̄ feras abigam Cui
amici eius dixerūt q̄ non
sentiret baculū Quid igit
tur inq̄t oberit mibi tunc
si fere corpus meū come
dant cū illud nō sentiam
Itē narrat Gregorius q̄r
to dyalogoz de q̄daz mu
liere sepulta in ecclīa: q̄ fu
it in vita sua mala in lin

gua. z tamē in ope bona.
Nocte quadā visum fuit
custodib; ecclīe q̄ corpus
suū secabat aī altare cui
quadā ferra. z vna ps lin
gue cōburebat. alia vero
remansit illesa. cui⁹ cōbu
stionis signū apparuit in
crastino in marmoreo la
pide. Ex qua hystoria p̄
ut d̄t Grego. q̄ p̄ciosa se
pultura in ecclesijs nō pro
dest animab; in purgato
rio. nisi h̄mōi sepulci fue
rint boni. Sed forte d̄r
hic. quō p̄nt anime existē
tes in purgatorio citius a
pena liberari vel releuari
I Dicendū est q̄ tri
pl̄r. videlicet per elemosy
nas. z orōnes. z p̄ sacrifici
cū altaris. Primo p̄ ele
mosynas z oratiōes. hoc
ostendit. ij. Mach. xij. vbi
habet quō Judas macha
beus misit. xij. milia drag
mas argēti hierosolimaz
offerri ea ibi. p̄ p̄ctis mor
tuozū iuste et religiose de
resurrectōe cogitans. nisi
em̄ eos q̄ ceciderant resur

Sermo

recturos speraret: supflu-
um videret et vanū orare
p mortuis. Sācta ergo et
salubris ē cogitatio p de-
functis exorare vt a pecca-
tis saluant. De his tribus
S^ct Aug⁹ in Eucheridion
Orationibus ecclie sancte
et sacrificio altaris: et ele-
mosynis q p mortuis of-
ferunt nō ē dubiū eos ad
iuuari. Et iō narrat Be-
da de gestis angloz li. iij.
de qdā milite capto q ha-
bebat quēdam germanū
abbatez q p eo celebrauit
estimās ipm fore mortuū
qui q̄tidie hora tertia diei
ab oībus cathenis qbus
erat ligat⁹ erat liberatus
et cathene rupte Cūq; cu-
stodes carceris huius rei
cām quererēt: respōdit q
tūc celebrauit p eo germa-
nus suus. q postea rediēs
in anglīā narrauit oīa ger-
mano suo q sibi acciderāt
Si ergo sacrificiū corpis
christi habuit tantā effica-
ciā in hoīe quo ad vincu-
la corporalia: quanto ma-

gis credendū est q soluat
vincula penarū in purga-
torio. Consimile narrat
Gregorius in libro dyalo-
gorū de sacerdote q se et
more balneauit in fonte q
dā. q quotidie inuenit ibi
vnū iuuenē sibi ministrā-
tē. cui sacerdos p suo ser-
uitio portabat panē. Cui
respōdit iuuenis ille. Nō
possum comedere panem.
ego em̄ sum spūs illius q
aliquū fuit dñs istius do-
mus: et ppter mea peccata
punitor: et si hūc panē volu-
eris deo offerre et sacrifici-
care pro me reuera libera-
bor. Cui sacerdos. quō sci-
am q sis liberat⁹. Rēdit
iuuenis. quocūq; die huc
veneris ad balneandū te
et me nō inueneris: scito
firmīter q liberat⁹ fuero
Facto igit⁹ sacrificio p il-
lo a sacerdote illis diebus
ille spūs vltra nō apparui-
t. Et qbus seqtur q anī
me defunctorū releuant a
purgatorio vt a pena pur-
gatorij p orōnes sanctorū

Octavius.

Que pena fm Augustinū
excedit oēm penā sensibi
lē huius vite. et aīe ibidē
existētes in tāta indigētia
pstituantur q nō pnt seip
sos adiuuare: cū sint extra
statū merēdi vī demeren
di. **S**ed charissimi
timēdū est q mortui pnt
cōqueri de tribz generibz
hoīm. videlicet maloz ec
clesiasticoz. falsoz execu
toz. z iniquozū seu ingra
toz filioz. Primo pnt cō
queri de malis ecclesiasti
cis q bona mortuozū ma
le psumunt in luxurijs et
alijs peccatis q reddūt se
īpsos indignos vt exaudi
ant a dño. Secundo pnt
conqueri de falsis execu
tozibz q bona mortuozū
diuidūt inter se. z aliquā
do legata diminuūt: dan
do vix decē denarios vbi
obligant dare decem solī
dos. imo totaliter aliquā
do legata auferūt. z nūq
aliquid dant pro anima
bus defunctorum. Et ta
les sunt proditores defun

ctorum z a deo z hoībus
excōmunicati sunt. Unde
habet in gest. Karoli ma
gni regis francie. q fuit q
dam miles q moriebatur
in bello. z habuit vnū bo
nū equū quē tradidit vni
sibi familiari amico ad ef
fectū hūc q vēderet illū z
daret p̄cium pro aīa sua.
Quo mortuo custodiuit
equū penes se z nihil fecit
p aīa militis. Tandē em
qdam nocte miles sibi ap
paruit ipm redarguendo
p sua ifidelitate dicens sic
q nō fecisti p aīa mea si
cut p̄cepi tibi: iō cras subi
tanea morte peribis. qd z
factūz fuit. qz die crastina
fregit collū suū sup eun
dē equū. Et iō dicit scrip
tura Ecclī. vij. Mortuo
ne phibeas gratiā. **R**
Sed forte querit hic. qui
bus mortuis pficiunt suf
fragia eccle. Dicendū q
tria sunt genera mortuo
rū. quozū aliqui vitā eter
nam lucrabūtur. Aliqui
qui eadē vitā puant eter

Sermo

na. Et aliq̄ sub spe vitam
eternā prestolant̄. Primi
sunt illi q̄ ab om̄i peccato
sunt immunes z ad nullā
penā sunt obligati. De q̄
bus d̄r Eccl̄i p̄mo. Time
ti deū bñ erit in extremis
id ē in morte. z die defun
ctōis sue bñdicetur Illi q̄
puant̄ vita eterna sunt il
li q̄ in mortalib⁹ peccatis
moriunt̄. de q̄bus d̄r Pro
uerbio. xi. Mortuo hoīe
ip̄io nulla erit vltra spes.
Tertij sunt q̄ decedunt si
ne peccato in grā. attamē
q̄ hic nō impleuerūt peni
tentia ad locū purgatorij
mittunt̄. z illis solummō
pficiunt suffragia eccl̄ie.
Ex q̄bus p̄tz q̄ mors cor
poralis z naturalis quaz
nemo p̄t effugere d̄z s̄p p̄
meditari. ¶ Secūdo
p̄ncipalit̄ dixi q̄ est mors
culpe que est fugienda. Vi
cit em̄ br̄us Aug⁹. li. ij. cō
tra Maximianum q̄ aīa
hūana licet in natura sua
sit immortalis. tamē habet
modū suū moriendi. q̄ si

iuste viuat. z postmodum
in peccata cadat: tūc mori
tur morte culpe. z si fuerit
peccatrix z postea penite
at tūc morit̄ peccato. Ex
q̄bus p̄tz q̄ in aīa huma
na est duplex mors. vna ē
viciosa qñ morit̄ p̄ pecca
tū. et alia gloriōsa qñ mo
ritur p̄ctō z deficit p̄ctm̄.
Uñ prima mors non est
multū periculosa cum nō
est vere mors. q̄a s̄m bea
tū Gregoriū q̄rto morali
um. ca. xij. Mors carnis
respectu mortis aīe est ni
si ymbra. Et p̄bat illud p̄
dictū p̄s. q̄ dixit in p̄sona
martyr p̄ xp̄o morientū
morte corporali. Humilia
sti nos in loco afflictōis
et cooperuit nos ymbra
mortis. Et bene d̄r mors
corporalis ymbra. Dicūt
em̄ astrologi. q̄ hō existēs
directe sub sole ex nulla p̄
te facit ymbra. sed itās cō
tra solem statim facit ym
brā. Moralr̄ primus pa
rens quando fuit in statu
innocētie obseruādo diuī

Octauus

nū preceptū: stetit directe
sub sole iusticie. id est deo
et nō habuit vmbra mor-
tis. qz dicit Aug⁹. p^{ri}mus hō
si nūc p^{ri}us peccassz deus ab
initio nūc p^{ri}us mortem exe-
gisset. Sed qn stetit p^{ri}tra
solē. i. qn stetit p^{ri}tra p^{ri}cep-
tū dñi statim p^{ri}culdubio
fuit cooptus vmbra mor-
tis. z hoc fuit sibi p^{ri}ceptū
a deo Ben. ij. In quacūqz
die comederitis de ligno
vite morte mortemini qn
tū ad aīaz. qz tunc nō mo-
riebantur fm corpus. sed
vixerūt postea p^{ri} multos
annos. sed tunc p^{ri}mo ince-
perūt mori morte corpali
et omnes ex his p^{ri}cedentes
tūc p^{ri}mo inceperūt eē mor-
tales. ¶ Sed hic q^{ri}ritur q^{ri}
re dñs p^{ri}seruauit Enoch
et Helyā a morte corpali
vsqz ad finē mūdi. Ibi re-
sponder Aug⁹. in libro de
mirabilibz sacre scriptu-
re q^{ri} hoc fecit ad ostēden-
dū hōi q^{ri} si nō peccassz vi-
ta sine morte in eternū vi-
uisset. dato tñ q^{ri} isti longo

tpe viuant. debitū tamen
mortis p^{ri}soluent añ iudi-
ciū. Hāc mortē tēporalē
describit Joānes Apoc.
vi. dicēs. q^{ri} cū agnus ape-
ruisset sigillum quartū vi-
dit equū pallidū. z qui se-
debat sup equū illum no-
men illi mors. z infernus
sequebat eū. Spūaliter p^{ri}
istū equū intelligo pecca-
torē q^{ri} est pallid⁹ p^{ri}pter de-
fectū gratie Et q^{ri} sedebat
sup eū diabolus est q^{ri} du-
cit peccatorē de pctō i pec-
catū. Nomē illi mors. q^{ri}
vt dicit Grego. tertio mo-
raliū: diabolus mortē in-
tulit. z ideo mors vocat⁹.
Infernus sequebat eū. in
signū q^{ri} illis q^{ri} seipsos oc-
cidūt morte spūali infer-
nus est paratus ad deuo-
rādū eos. qz dicit psalmē
ista Mors peccatorū pessī-
ma. Ecce ergo cum mors
ista est ita periculosa illā
fugiam⁹ z moriamur pec-
cato q^{ri} est mors gratiosa.
Abstineat ergo vnusqzsqz
de cetero a peccatis z tūc

Sermo

denobis dici p̄t illud ad Coloss. iij. Dormi estis et vita vestra abscondita est cū xp̄o in deo. **S**ed charissimi si voluerimus mori peccato oportet q̄ carnē nostrā p̄ penitentiā mortificemus et ipsius p̄cupiscētiās refrenemus. qz d̄t ap̄ls ad Romanos. vii. Video alias legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee: et captiuantē me in lege peccati. Et oportet carnē acriter punire et eius desideria destruere. Et sic cōsulit ap̄ls ad Colossē. iij. Mortificate membra vestra que sunt super terrā. Dicit em̄ Bartholomeus de proprietatibus rerū libro xviij. q̄ radix hedere q̄uis in se sit mollis. tñ ferrū et alia metalla penetrat que sunt dura. Nōdo p̄simi li caro nostra q̄uis in se sit debilis et misera. eius tñ p̄cupiscētie et delectationes aīas sanctorum et p̄fectōrū penetrāt et inducūt

ad mortem spūalem. Ut p̄t de Dauid: q̄ visa muliere in suo solario cōmiserat adulteriū. v̄t p̄t. ij. Regū. xi. Et. iij. Regū. xi. de Salomone q̄ infatuatus est per mulieres et alijs q̄ plurimis. Et nisi carnī resistamus et eius p̄cupiscētiās mortificemus p̄ opera penitētie moriemur morte peccati. Teste ap̄lo ad Romanos. viij. Si fm carnē vixeritis moriemini: si autē spū facta carnis mortificaueritis: viuetis. **A** Unde peccatū mortale p̄t dici mors diuersa ratione. Prima est. quia si cut mortuus p̄mo infirmatur. sc̄do moritur. et tertio iduratur seu sepelitur. Sic anima humana primo p̄ peccatū infirmatur in delectatione peccati. Unde dicit p̄s q̄rto Ethicorū q̄ delectatio declarat q̄lis est hō in p̄ditionibus. Si sit virtuosus delectatur in p̄uosis. sit viciōsus delectatur in vicijs. Sc̄do aīa

Octauus

morit̃ p̃ p̃sensum. Jacobi
p̃. Peccatū cū cōsumma-
tū fuerit. s. p̃ p̃sensuz gene-
rat mortē. Tercio aīa in
petō indurat̃ p̃ p̃suetudi-
nē. qz dicit Anselm⁹ in li-
bro de similitudinibz q̃ idu-
rati in petris p̃parant cere-
que nō pōt recipere formaz
qn̄ est dura. sic sili boies
indurati nō recipiūt ima-
ginē virtutis z gratie. z sic
sepeliunt̃ taliter in pecca-
to Et ideo hanc mortem
fugiamus. qz est damna-
bilis z periculosa. ¶ Ter-
tio p̃ncipaliter dixi. q̃ est
mors eterna. videlicet pe-
na infernalis. z hec est tri-
menda. Dicit phs. ij. phx
sicoz. q̃ qlibet qui opera-
tur debz videre finē. quia
finis licz sit vltimū in exe-
cutōe. tamē debet esse pri-
mum in intentiōe. q̃a si fi-
nis sit bonus: ip̃m totuz
bonum. z si finis sit mal⁹
ip̃m totū malū. Finis vir-
tutis est premiū eternum
finis peccati mors est eter-
na. Et hec mors ē pasqua

petōz in inferno Quia ve-
dicūt doctores: dānati de-
siderabūt mortē et fugiet
mors ab eis Et q̃nto ma-
ior est nūerus dānatoruz
tāto maior est pena et pa-
sua illorum. qz vt d̃t ps.
Sicut oues in inferno po-
siti sūt mors depascet eos
Et bñ dicit sicut oues. vñ
sicut oues in pascuis cor-
rodūt summitates herba-
rū z nō radices. et iō post
modū herbe iterū crescūt
Sic est de penis dānato-
rum. q̃nto diuersioribz pe-
nis aīe q̃tiunt̃ in inferno:
tāto maiores pene crescūt
p̃tinue z nūq̃z deficiūt. qz
mō sunt in flāmis igniū.
mō in maximis frigoribz
niuiū. mō a demonibz ba-
culant̃. mō audiūt strido-
res dētiū. mō voces vlulā-
tiū. z iō ibi ē p̃tinua mors
et pena damnatorū. Vñ
apls ad Rhoma. vi. Stri-
pēdiū peti mors est. vide-
lz mors scda z etna O
Habet in vita bti Hiero-
ny. q̃ Eusebi⁹ eps scripsit

Sermo

beato Augustino Iponē
si epō in quadā eplā. q̄ il
la heresis fuit introducta
iter grecos q̄ aīe damna
toꝝ nō essent cruciāde pe
nis infernalibꝫ vsqꝫ ad di
em iudicij. Et rō illoꝝ fu
it illa. qz sicut aīa peccauit
in corpe sic z puniet cū eo
Sed bea⁹ Eusebius (q̄
fuit discipulus beati Hie
ronymi) multū cōdoluī
d̄ illa pestifera heresi. z iō
rogauit dñm vt dignaret
istā heresim īfra breue de
struere. Cui apparuit bea
tus Hieronym⁹ dicēs Ne
timeas qz istā heresim in
fra breue destrua⁹ Cōtigit
aut illo tpe q̄ tria mortu
oꝝ cadauera iacebant in
humata in ciuitate in qua
brūs Hieronym⁹ sepelie
bat. que brūs Eusebius
posuit iuxta sepulchrū be
ati Hieronymi ad p̄cep
tū eius. et accepit saccū q̄
brūs hieronym⁹ vtebat⁹ z
posuit sup cadauera. z sta
tīm coram toto pp̄lo ciui
tatis surrexerūt. Et brūs

Eusebius q̄siuit ab vno
illoꝝ d̄ penis inferni Cui
dixit. Oēs pene z oīa toꝝ
mēta que in hac vīta pati
unt solacia sunt respectu
illoꝝ. Vallet em̄ quisqꝫ
si illas penas nosceret vs
qz ad finez mūdi cruciari
et oēs penas sustinere q̄s
oēs hoīes ab Adam vsqꝫ
ad finē mundi ptulerunt
q̄ vna die esse in inferno.
Et sic p̄ dicta illoꝝ triūz
resuscitatoꝝ cessauit here
sis illa Igitur ista mors
multū timenda est qz eter
na. Vñ Grego. xix. mora
lū p̄tractans illud. Vbi
nullus ordo sed sempiter
nus horroz inhabitās: in
quit sic. Vbi cruciatus si
ne termino: qz nō habet fi
nē. sed sp̄ incipit z desice
re nescit. ibi mors sp̄ perī
mit z nō extinguit dolorē
dolor cruciat z pauorem
nō fugat. flāma comburit
sed tenebras nō dissoluit
Et hīc est q̄ dicit bea⁹
Aug⁹. in li. viij. p̄fess. Pul
la maior est tribulatio q̄s

Octauus.

cōscientia peccatorū in in-
ferno. vbi horribilis visio
demonū. ignis inextingui-
bilis et intolerabilis. Et
iō de inuidis et execratis
et incredul. ydolatris. mē-
dacib. et generalr oibus
peccātib mortalē loquit
scriptura. Apoc. xxi. Pars
illoz erit in stagno arden-
ti igne et sulphure. O qn-
tus est dolor dānatorum
qui sp sine fine erūt in lu-
ctu et gemitu. qz sicut dī-
cūt Bern: in suis medita-
tiōib: tūc sepabūtur iusti
a pfortio iniustoz. et mali
erūt prāti demonū depu-
tati ad cōburendū in igne
eterno. Igit illa mors est
timenda. et penitētia ante
mortē est agenda: vt vitā
habeamus eternā. Quā
nobis concedat. rē.

Orat̃ xp̃s

¶ Pro pcessu sermonis
est breuiter notandum. q
mors christi habuit tres
pditiones siue circūstātē

as. Fuit em̃ iniuriōsa. qā
fuit morti adiudicatus ex
inuidia. Dolorosa: qz fu-
it plena amaritudine et pe-
na Et p̃ciosā. qā fuit ple-
na humilitate et beniuolē-
tia P Primo dico q
mors christi fuit iniuriōsa
et hoc ex pueritate iudi-
cij. Vñ xp̃s fuit iudicat⁹
p̃mo corā duob p̃latīs. s. f.
Anna et Caypha. Sc̃do
corā duob p̃ncipib. s. he-
rode et pylato. Tā duc⁹
fuit ad Annā qui interro-
gauit eū de discipulis su-
is et de doctrina eius. et qz
iformabat pplm: quesituit
ergo vtz predicauit p̃ra
legē iudeoz an nō Cui re-
spōdit xp̃s. Ego palā lo-
cutus sum mūdo: et in oc-
culto locutus sum nihil.
sed in synagoga et in tēplo
in quo oēs iudei pueniūt
quid me interrogas. inter-
roga eos q me audierunt
Hoc cum dixisset vn⁹ mī
nistrozū assistens pontifi-
ci dedit ei alāpam dicēs.
Sic respondes pontifici

B s

Sermo

quasi diceret. cū supbia ⁊
sine reuerētia respondes.
Ecce quō inuidiose ⁊ ma
liciose ac puerse acceperūt
iudei xpī rñsionem. Ipse
em̃ humiliter rñdebat no
lens seipm̃ omēdare. ⁊ ip
si in supbiam puerterunt
¶ Scđo iudicat⁹ fuit in
iuriose corā caypha q̃ fu
it blasphemus. qz dicebat
se filiū dei esse Et ch̃s in
terrogatus a caypha ut
esset filiū dei: dixit ch̃s
Tu dixisti qz ego sum. scz
filiū dei. Et p̃ hac veri
tate adiudicatus est mor
ti. ⁊ hoc iniuriose. Uñ di
xerūt iudei illud Joh. xix.
Nos legē habemus ⁊ fm̃
legē debet mori: qz filiū
dei se fecit. Et scribit Lu
ce. xxij. Viri q̃ tenebāt ie
sum illudebāt ei cedētes;
et velauerunt eū ⁊ pcutie
bant faciē eius. ⁊ interro
gauerūt eū dicentes Pro
phetisa q̃s est q̃ te pcutit
Et Darbei. xxvij. habet
Et expuētes in eū accepe
rūt arūdinē ⁊ pcutiebant

caput eius Uñ hic est no
tandū. q̃ duplici de causa
velauerūt faciē eius Una
causa fuit vt illuderent ei
Scđa cā fuit vt libere si
ne pietate pcuterent eum
Uñ dicit q̃dam postilla
tor. q̃ tante benignitatis
erat facies sua vt vidētes
illā vix possent sibi male
velle. ⁊ ideo velauerūt fa
ciē eius. Et hinc d̃r Johā
nis. xviij. q̃ nocte ⁊ in ob
scuris cū laternis ⁊ fusti
bus et armis venerūt ad
cōprehendendū eū Et cā
fuit. qz si venissent p̃ diem
et clare vidissent eius faci
em aut terrore eius fugis
sent. aut decore vult⁹ eius
allexisset ad amorē eius.
Tertio fuit iniuriose iu
dicatus corā Herode q̃st
esset fatuus. vñ missus fu
it a pylato ad herodez cu
pientē ab eo aliq̃d signū
videre. ⁊ qñ venerat corā
illo nihil rñdit. et iō tāq̃
fatuus reputabāt. In cu
ius signū d̃r in euangelio
Spreuit euz herodes cū

Octauus.

exercitu suo. et remisit illū ad pylatū indutū veste alba. **¶** Quarto fuit ī iurioso iudicatus sub pylato. q̄ quadruplex habuit testimoniū q̄ fuit iust⁹. Prīmū habuit de iuda p̄ditore dicēte Peccaui tradēdo sanguinē iustū. Secūdum testimoniū habuit ab vxore pylatū: q̄ misit pylato litterā hec p̄tinentem Nihil tibi et iusto illi. Multa em̄ passa sum hodie p̄ visus p̄pter illū. Tertium testimoniū habuit ab ip̄o pylato dicēte. Nullā cām mortis inuenio in illo. Luce. xxiij. Et non obstante q̄ sciuit illū iustum tū iniuste cōdemnauit eū morti. **¶** Si forte dicas. que fuit causa illius dāna tiōis. Rūdetur q̄ p̄ seriē euāgelij quattuor causas obijciebant p̄tra eū. Prīma causa fuit. qz ille subuertebat legē eoz. Scda fuit. q̄a phibebat tributa dare cesari. Tertia fuit. qz vocauit seip̄m filiū dei

Et quarta fuit. qz dicebat seip̄m regē. Un̄ quo ad p̄mam causam iniuste accusauerūt eum. qz erat doctor veritatis. et dicebat Math. v. Nō veni solvere legē sed adimplere. Quo ad scdā causam false accusauerūt eū. qz vt dicitur Math. xxiij. Iudei querebāt ab eo: an licet dare cēsum cesari an nō. Qui dixit eis finaliter rūdendo. Reddite q̄ sunt cesaris cesari: et q̄ sūt dei deo. Quo ad tertiā causā p̄tensam false accusauerūt eū et iniuste. quia vt dicit Augustinus. Pylatus vidit in facie eius: et inueniebat in eius corde q̄ esset fili⁹ dei et ideo timuit eum interficere et voluit eum liberasse. Sed cum dixerunt ei iudei. Si hunc dimittis nō es amicus cesaris. Tunc pylatus ne priuaretur honore et officio suoz ne accusaret apud imp̄atorem tradidit eum mortē. Quo ad quartā cau

Sermo

sam q̄ dicebant eū esse re
gē multū curauit pylatus
q̄ phibitum fuit iudeis a
rhomanis (q̄ tūc ipsis do
minabant) q̄ nullus dice
ret seipm esse regē nisi eēt
institutus ab ipsis rhoma
nis. z ppter hanc causaz q̄
fuit ab eo si rex esset. Et
respōdit xps. Regnū me
um nō est de hoc mundo
et sic asserens se eē regem
non dixit aliqd p̄tra legē
eoz. Ex q̄bus sequitur q̄
mors xpi fuit iniuriosa qz
ex inuidia z sine causa ad
iudicauerūt eum mortū. q̄
ppter xps dicere potuit il
lud Daniel. xiiij. Ecce mo
rior cū nihil hōz fecerim.
¶ Scdo p̄ncipaliter dixi
q̄ mors xpi fuit dolorosa
qz fuit plena acerbitate z
pena. Dicit em̄ Bonauē
tura sup̄ tertiū sententiā
q̄ tria fecerūt xpi passiōē
dolorosaz Prima fuit cā
passiōis. vñ nullā mortis
causam inuenerunt in eo
iudei. z ideo nō p̄ sua cul
pa. sed p̄ pctō generis hu

mani mortē sustinuit Iſa
ie. liij. Vere lāguozes no
stros ipse tulit. et dolores
nrōs ipse portauit. R
Scdo mors xpi fuit do
lorosa. qz in oī pte fuit pu
nitus. Hā in eius corpe fu
it pedū z manū p̄fossio
cū clauis acutissimis. lat⁹
suū fuit lācea aptum z di
laceratū. corpus xpo eius
pus flagellatus extensum
erat stricte sup̄ crucē intrā
tū q̄ oīa ossa eius possent
dinūerari. z sic vt d̄r Iſa.
pphera. A plāta pedis vs/
qz ad verticē capitis non
fuit in eo sanitas. *¶* *Latus*
7 p̄ r̄itur. quare latus xpi fuit
apertū post mortem z nō
ante: q̄s sensit dolorē ipsi
us vulneris. nō christ⁹ pē
dens ibi: q̄a aīa recessit a
corpore. nec diuinitas. nec
angeli qz ipassibiles erāt.
nec discipuli. qz omnes in
fide tpe passiōis xpi du
bitabant. z iō minus dīli
gebāt. z ex p̄sequēti min⁹
sentiebant. nec iudei qz ip
sum mortū tradendo gau

Octauus

debant. nec diabolus: qd
ad ipm occidendum iude/
os instigabat. Quis ergo
sensit. Dico q beata ygo
maria sensit dolorē ipsius
vulneris: cuius aīam gla
dius perāsiuit. Iuxta illd
Luce. ij. Et tuā ipius ani
mā perāsiuit gladius. Et
ideo qn querit. qre xpi la
tus fuit aprum post mor
tem et nō an: dico q in la
tere xpi crucifixi omīa sa
cramēta ecclīe sumpserūt
efficaciā. et iō hoc factū fu
it ppter figurā. qz sicut eua
facta fuit d latere ade dor
miētis. sic de latere xristi
dormiētis in cruce forma
ta fuit mater ecclīayr pro
phetia impleret q dicit. Uī
debūt in quē trāssixerunt
Unde fm scōs doctores
xps in eternuz reseruabit
cicatrices vulnez vt iusti
videant quāta charitate
sunt redempti. et iniusti vi
deāt in die iudiciij quāta
crudelitātē exercebant in
filiū dei. **S** Deinde
querit. quare prius exiuit

sanguis et postea aq. Rñ/
des p phm. q in corde hu
mano sūt tres camere vel
receptacula. Una est exte
rius in q est aer. Alia ē in
terior in qua est sanguis.
et iō qz cor erat diuisum p
medium exiuit pmo san
guis et postea aqua. Et q
bus ptez q mors xristi fu
it plena acerbitate et pena.
Et hinc inquit xps illud
Threnozū p. **O** vos oēs
q trāsitis p viā attendite
et videte si est dolor simil
sicut dolor me. Dicit em
brūs Bernardus in suis
meditatiōibus. q qn xps
fuit adiudicatus morti p
mo flagellauerūt eū quo
usq sanguis ex oī pte cor
pis efflueret. et tūc indue
runt eū clamide coccinea
qua fuit indutus quando
pylatus iudicauit eū: quo
tēpore vestis illa cōglut
nata fuit carni. et sanguis
eius fuit ifrigidatus. quē
post sententiā mortis da
tā exueūt eū illa clamide:
eū qua traxerūt totū cor/

Sermo

pus. et induerunt vestimen-
tis suis. et duxerunt eum per ci-
uitatem et crucifigere ad
locum caluarie: qui erat locus
deputatus per malefactori-
bus legis. ¶ Sed hic queri-
tur. quare induerunt eum vesti-
mentis suis quibus spoliave-
runt eum prius. Respondetur
quod hoc fecerunt ut ductus per
ciuitatem ad mortem magis
cognoscere in veste propria
quam aliena. ut dicit doctor de
lyra. **T**unc queritur. quare
christus cum fuit omnipotens non
potuit crucem suam portare.
sed cecidit sub cruce. et tunc
(ut dicitur in euangelio) angari-
auerunt Symonem. id est com-
pellebant crucem suam porta-
re. Respondetur quod christus
fuit ita fatigatus ex labo-
ribus et vigiliis. et tantum
effuderat de sanguine in co-
ronatione et flagellatione
quod fuit totaliter tabefactus
et exinanitus: tantum quod de-
fecit in portando tantum pos-
sus. Alia causa fuit. ut habe-
tur in euangelio nazareno
tunc. quod quando christus fuit du-

ctus per ciuitatem tantus fu-
it concursus populorum sequen-
tium eum ad spectaculum. quod
mater eius non potuit ad eum
perungere nec eum aspicere.
sed criminibus totaliter resoluta
clamando et fleendo aliam viam
arripuit. et subito in angu-
lo cuiusdam platee ei obuia-
bat. et virgo videns filium su-
um nudum cruentatum et cru-
cem magne et mire magni-
tudinis baiulantem per terro-
re prosternata in terram corru-
it. Filius autem videns benedi-
ctam matrem suam corruentem
sentiens magnitudinem do-
loris illius ulterius non ha-
buit vires. sed corruit de
virtute et fortitudine corpora-
li. ¶ Sed forte hic queritur
quare christus voluit mori ma-
gis morte crucis quam alio ge-
nere mortis. Dicendum quod
peccatum hominis mortem intro-
duxit in mundum et necessi-
tatem moriendi corporaliter.
mors autem crucis fuit pesti-
ma mors corporalis. eo quod
secundum legem maledictus fuit
omnis qui penderet in cruce

Octauus

te. et ut christus faceret illud instrumentum vite quod fuit pessimum instrumentum mortis. id est mortuus est morte crucis quod fuit vilissimum et pessimum mors in genere mortis. Unde factum est quod illud quod fuit aliquando vindicta peccatorum. modo illius mortis pretium est instrumentum vite et virtutis. In cuius signum doctor quidam super euangelia dicit quod tempore quo christus fuit in cruce seu crucifixus prope locum inueniebatur quidam serpens quod tyrius vocabatur: ex quo modo fit tyriaca. Ille serpens in despectum christi fuit piectus super crucem et tectus erat corpus christi. Ex quo tactu datum est serpenti et toti generi neri suo. quod ex eius corpore esset remedium contra omne venenum. Sic autem postquam christus mortuus est in cruce datum est tale privilegium cruci et passioni christi ut esset remedium omnium viciorum. Ex quibus sequitur quod christus sustinuit turpissimam mortem. Et ideo dixerunt iudei. morte turpissi-

ma condemnemus eum. Et sic sequitur quod mors christi fuit plena acerbitate et pena. et persequens fuit valde dolorosa. Et sic per secundum principalem. **T**ertio principaliter dixi. quod mors christi fuit preciosa siue fructuosa quia plena fuit charitate siue obedientia. In cuius signum dicit apostolus ad Phylippenses. ii. Humiliauit semetipsum factus obediens usque ad mortem: mortem autem crucis. **C**harissimi amor aliquando diuersimode ostenditur. videlicet verbo bene loquendo de alijs. sic christus ostendit charitatem iudeis quando dixit Pater dimitte eis. quia nesciunt quid faciunt. Aliquando ostenditur amor per malorum persequendum. et hoc est maximum signum amoris. Istomodo dilexit nos christus sustinendo mortem pro nobis. Unde christus in euangelio Johannis decimo quinto. Maiorem hac dilectionem nemo habet quam

Sermo

ut aiam suā ponat q̄s pro
amicis suis. Sed in ch̄o
fuerūt duo amores. Un⁹
quo ad seipm naturaliter
Alius q̄ ad genus huma
nū. qz ipm redimere volu
it. Inter istos duos amo
res fuit magna decertatio
in morte xpi. Amor natu
ralis quo dilexit seipsum
subire mortē noluit: asse
rēs q̄ eius p̄ces ad patrē
sufficiāt. p redēptiōe gene
ris hūani. S3 amor quo
dilexit genus humanū p
ualuit z dixit Nō mea vo
lūtas: sed tua fiat. Sc̄do
amor naturalis fecit hāc
rōnem q̄ nō deberet mo
ri. Mors est gravior pe
na in iuvene q̄ in sene. et
est odiosa res hūane na
ture. z iō differas mortez
vsqz ad senectutē qm natu
ra est debilior z mors pro
pinqior. Respōdit amor q̄
dilexit hoīem. Absit inq̄t
q̄ totū genus humanum
foret tā diu in penis. quia
tūc forte desperaret de ad
uētū meo. z iō ppter aias

redimēdas que sunt in in
ferno volo mori. Sed ad
huc amor naturalis obie
cit dicēs. Dat tua est te
nere pplexionis z sup oia
te diligit: vñ si te mortuū
viderit pre dolore peribit
noli ergo mori. Quo au
dito fuit fere deuictus in
tantū q̄ petijt z dixit Pa
ter si possibile est trāseat
a me calix iste. Et nō ob
stāte q̄ mater sua pateret
maximū dolorē p morte
sua adhuc potius voluit
mori. p amore generis hu
mani q̄ saluare matrē su
a z a morte corpali. vt p su
am mortē z passiōē per
duceret genus humanuz
ad regnū celeste gl̄ie eter
nalis. Quod nobis con
cedat qui sine fine viuit z
regnat. Amen.

¶ Sermo Bonus

o **Iligere**

Ocharissimi in /
telligere debetis q̄ nullū
verbū prolātū ab ore p̄di

Nonus

eratoris sine charitate pōt
placere deo. **A** **U**n
p̄dicator p̄nunciās verbū
dei sine charitate p̄parat
sono cuiuslibet tinnictis
qđ seipm̄ p̄sumit z cōfun
dit: nec sibi p̄ficir. **U**nde
d̄t ap̄ls p̄. ad Corinth. xij
Si linguis hoīm loquar
et angeloz: charitatē aut
nō habēā: factus sum ve /
lut es sonās aut cīmbalū
tinnies. ergo in sermonis
exordio orandū est p̄ cha /
ritate. **P**ro processu est
breuiter aduertendum. q
duo spūaliter debem⁹ dī
ligere: deū videlicet super
oīa. z primū sicut nosmet
īpos. **O**ixi p̄mo p̄ncipali
ter q̄ deus est diligēdus
sup oīa. **E**t hoc tripl̄r xp̄o
dicente **M**atth. xxij. **D**ili
ges dñm deū tuū ex toto
corde tuo z ex tota anima
tua et ex tota mente tua.
hoc est maximū z p̄mum
mandatū **S**cđm aut̄ sile
est huic: diliges proximū
tuū sicut teipsum. **I**n his
duob⁹ mandatis tota lex

pēdet z p̄phete. **S**up qua
lra d̄t **C**hrys. **Q**uare ma
gis diliges q̄ timebis. qz
quī timet deū amplius q̄
diligat p̄fectā charitatem
nō habet **U**n p̄. **I**oh. iij.
scribit **P**erfecta charitas
foras mittit timores. **I**tē
q̄rit **C**hrys. **Q**uare nō co
gnosces dñm deū tuū sed
diligēs. qz cognoscere de /
um est vnū p̄rium huma
ne nature. sed diligere de
um est opus boni et recti
cordis. z iō magis d̄t dili
ges q̄ p̄gnosces **T**ertio
q̄rit **C**hrys. **Q**uid est dili
gere deū ex toto corde. et
hīnc est qđ dicit **A**ug⁹. sū
p̄ p̄ma canonica **I**oh. v.
Talis q̄ppe es q̄lis est dī
lectio tua. si diligas deum
deus es. p̄pheta inquit
Ego dixi dī estis p̄ chari
tatē: z filij excelsi oēs. z si
terram diligas terra es.
Querit insup **A**ug⁹. qđ
sit diligere deū ex tota aīa
tua **E**t rñdet q̄ si habeas
aīm certissimū in verita /
te z firmissimū in fide ca

Sermo

tholica tunc diliges domi
nū ex tota aīa. Sed si aīa
tua fuerit occupata circa
errores et hereses q̄ sūt cō
tra fidē. tūc nō diligis de
um ex tota aīa tua. vt dī
Aug⁹. in lī. de vera inno
cētia. q̄ tenere errores si
ue hereses nō faciūt here
ticū. s; erroris tuitio. **B**
Et iō dī Aug⁹. in libro
de utilitate credēdi. He
resis est puer sum dogma
fidei catholice p̄trarium:
p̄tinaciter defensatū max
ime causa lucri vel cā gra
tie tp̄alis. Vñ heresis gre
ce electio dicit̄ latine. eo q̄
vnusq̄sq; nouā sibi eligat
viā vel doctrinā quaz pu
tat esse meliorē et p̄tinaci
ter sustinet ip̄am esse verā
q̄uis sit falsa et fidei ca
tholice p̄traria. Et iō dīa
bolo resistēdū est q̄ in no
bis sp̄ nitit̄ destruere fidē
et amorē. Per verā igit̄ si
dē pueniemus ad verā dī
lectōez qua deū diligam⁹
ex tota aīa nostra. Hinc
dicit̄ ap̄ls ad Galath. v.

Fides p̄ dilectōem opera
ratur. Sup̄ qua l̄ra dicit̄
glosa. Opus fidei est ip̄a
dilectio. et sine dilectione
inanis est fides. fides cuꝝ
dilectōe christiani est. sine
dilectōe demonis ē. Vñ
demonēs credūt et cōtre
miscūt. vera em̄ fides ope
ratur p̄ virtutē. et p̄ opera
tionez viuificat̄: apostolo
testante Jaco. ij. Fides si
ne opib; mortua est. Et
hinc dicit̄ ap̄ls p̄. ad Co
rinth. xij. Si habuero om
nem fidē et p̄phetiaz: et no
uero mysteria oīa veteris
et noui testamētī: et omnē
sciām de futuris: charita
tē aut̄ non habuero nihil
mibi p̄dest. Attēde quan
ta sit charitas sine q̄ fru
stra habent̄ oīa si ante ha
beant̄ oīa. Ulterius q̄rit̄
Chrys. qd sit diligere de
um ex tota mente tua. Et
respōdet q̄quādo oēs sen
sus tui vacāt deo. et intel
lectus cogitatio et memo
ria ponunt̄ in amore diuī
no: tūc diligis deū ex tota

Monus

mēte tua. Si sint occupa
ti circa voluptates ⁊ diui
tias ac delicias: tūc nō di
ligis ex tota mēte. Unde
Aug⁹. exponit istā autori
tatē sic. Diliges dñm de
um tuū ex toto corde tuo
id est ex toto intellectu si
ne errore. ex tota aīa. id ē
ex tota volūtate sine ptra
dictiōe. ex tota mēte. id ē
memoria sine obliuione.
Sed mgi sentētiā. li. iij.
dist. xxxvij. sic dicit. Ex to
to corde. id est sapiēter cō
tra suggestiōes diaboli.
ex tota aīa. id est dulciter
ptra delectatōem carnis.
ex tota mente. id est fortit
ptra pressuras mūdi. Di
liges igit dñm deū tuum
sapiēter. qā nihil homini
ppinqui⁹ corde suo. nihil
liberius volūtate. ⁊ iō ex
cusatōez nō habemus qñ
deuz diligere debeamus
Uñ Aug⁹. in qdam ome
lia. Potest aliqs mihi di
cere. nō possum ieiunare.
nō possum oēs res meas
pauperibus dare ⁊ in mo

nasterio deo seruire. Si
dixeris: nō possum a vino
et a carnibz abstinere. cre
dimus tibi. Si autē dixe
ris: nō possum diligere de
um: modo nō credim⁹. qz
nulla remanet nobis ex
cusatio: dū nō de cellario
sed de corde istā elemosy
nā implere debemus vt p
illā pueniamus ad vitam
eternā. Hec Augustinus
In hoc apparet diuina bo
nitas. q nō petit ab hoīe
nisi qd sine labore cōferre
p̄t. Et ideo dicit Deutro. x.
Nūc israel audi qd dñs
deus tu⁹ petit a te nisi vt
timeas dñm deum tuum
et ambules in vijs eius. ⁊
diligas euz in toto corde
tuo. Exemplū de hoc ha
bet Actū. xij. in glosa de
beato paulo q̄ intantū di
lexit dñm q̄ quingētis vi
cibus istud nomen iesus
nominat in suis epistolis
et pro diuino amore mul
tas tribulatōes sustinuit
Et iō de illo p̄test dici
illud Eccli. xlvj. De om

Sermo

ni corde suo laudauit do /
minū z dilexit deū q̄ fecit
illū. **S**ed timendū
est q̄ aliq̄ sint qui magis di
ligūt dolos z detractōes
q̄ deū. Talis fuit ille Al
chimus q̄ summus sacer /
dos existēs in lege iudeo /
ruz detraxit Machabeo
ad regē Demetriū dicens.
q̄ nūq̄ foret pax in regno
suo dū Judas machabeus
uīueret. et sic p̄ mala s̄ba
et detractiōes excitauit
magṇā guerrā int̄ regem
Demetriū z Judā macha
beū. vt habet. ij. Macha
beoz. xiiij. Quilibz detra
ctori tali p̄t dici illud p̄s
Dilexisti oīa s̄ba p̄cipita
tiōis lingua dolosa. i. lin
gna detractōis Itē aliqui
magis diligūt auariciam
q̄ deū. Talis fuit Achor
q̄ furatus fuit de anathe
mate in Jericho: inter spo
lia palliū coccineū valde
bonū. z. cc. siclos argenti
regulāq̄ aureā. p̄ q̄ facto
interfectus fuit ille et alij
multi de filiis isrl̄. vt ha /

bet Josue. viij. Isti eī aua
ri magis volūt vigilare z
multa alia opa grādia fa
cere p̄ nūmo q̄ p̄ deo. sed
p̄ dei amore nihil. Et iō
bz. Isate p̄mo. Omnes di
ligūt munera z sequūtur
retributōes. Itē aliq̄ ma
gis diligūt ebrietatē z gi
lā q̄ deū. Talis fuit ille
de q̄ narrat Trogus pō /
peius: q̄ fuit q̄dam tyran
nus q̄ intantū dilexit ebrī
etatē q̄ visum oculorum
amisit. Un̄ dicit Salienus
q̄ optima medicina p̄ vi
su oculoz ac etiā p̄ stoma
cho ē vti moderate cibis
et potibz. voracitatē seccā
res vitā p̄p̄iam abbreviāt
et seipsos manibus p̄p̄ijs
occidūt. z bona sua inor
dinate cōsumunt. Un̄ bz
Prouer. xxi. Qui diligit
epulas in egestate erit.
Secūdo debemus de
ligere deū ex tota aīa dul
citer p̄ra delectatōes car
nis. Un̄ dicit Beda in
omelia quadā sup verbo
illo. Si diligitis me mā /

Nonus

data mea seruare. Vere i
quit diligere est nō ipam
dilectiōem labijs loq. sed
mādata dei que p doctri
naz christi habemus ope
seruare. Eū brūs Iohes
dicit. Filioli mei non dili
gamus lingua z sbo. sed
ope z veritate. hoc est qd
dicit brūs Grego. in qua
dā omelia. Probatio di
lectōis est exhibitio opis:
Et hinc est q Joānes in
eplā ait. Qui dicit diligo
deū z mādata eius nō cu
stodit mēdax est Vere in
qt Gregorius deū diligi
mus si mādata eius custo
dimus z a nris voluptati
bus nos coartamus. Sz
tūmendū est q amor car
nalis voluptatis amorem
dei extinguit z multa in
ducit. Exemplū hui⁹ ha
bemus Gen. xlix. quō Ru
ben habuit maledictiōem
patris sui. vñ dixit ei. Nō
crescas in bonis sez tpali
bus. qz violasti stratū pa
tris tui. z hoc fecit qñ con
cubuit cū Bala q fuit cō

cubina patris sui Jacob
Item habet. iij. Regū. xi.
quō Salomon q fuit rex
sapientissimus: qā adama
uit mulieres alienigenas
reliqt diuinū amorē z ad
orauit deos falsos: statim
destruct⁹ fuit. Itē habet
Judic. xvi. quō Samson
(q mille viros cū mandi
bula asini occidit) ppter
amorē inordinatū mulie
ris fuit exoculatus. et tan
dē interfectus Et iō dicit
Ptholome⁹ in suo alma
gesto. q qñ accidit in iū
ctiōe planetarū planetam
maluolū hñe dominium
tūc accidit pestilentia fa
mes z bellū aut aliqd ali
ud ifortunū Mō pñli ex
iūctiōe adulterorū q vo
luptatib⁹ carnis se balne
ant: tūc accidunt mltā ma
la. vt homicidiū. furtū. et
hmōi. Exempluz ad hoc
habet. ij. Regū. xi. de Da
uid. q qñ cecidit in adul
teriū occidit fecit optimū
milite suū Uriā. et sic vt
cōiter dicit adulteri z for

Sermo

nicatores efficiuntur latrones et fures. Un̄ Joānis iij. habetur. Dilexerūt homines magis tenebras q̄ lucē. Un̄ luxuria bene p̄t assimilari tenebris. q̄a sp̄ diligit tenebras. Hūc carnalē amorem (qui diuidit ab amore dei et fugit a luce. id est a sole iusticie) vidit sc̄us Joseph. Habetur em̄ Gen. xxxix. q̄ vxor Putiphar vidēs Joseph pulcrū elegātem et formosum concupiuīt eū amore inordinato. qui renuens talē amorē noluit suis blandis sermonibz acquiescere. Una tñ dieruz dū Joseph intrauit camerā sol⁹ eadē mulier instigauit eū ad luxuriā et palliuz eius tenuit. q̄ relicto fugit. qui postmodū fuit false accusatus et incarceratus. Iste enim Joseph fuit diuino amore inflāmat⁹. et idō amorē carnalē voluptatis fugit. Un̄ Aug⁹. Inter omnia certamina christiana certiora sunt certa

mina castitatis. q̄a ibi est quotidiana pugna sed rara victoria. Necesse est ergo cuilibet dñm benedīligenti oēs voluptatis occasiōes fugere si velit palam castitatem habere. **E** habet in hystorijs Romanorū. q̄ fuit q̄dam imperator q̄ odiuit societatem mulierū. attamē sibi p̄sultum fuit q̄ p̄municaret cū illis p̄ mediatrices diaboli. Eadē tamē req̄situs q̄re noluit amare mulieres. Rēdit q̄ p̄pter tres causas. Prima erat. quia noluit piurus fieri. Iurauit em̄ q̄ nūq̄ mulierem tāgeret. Secda causa fuit q̄ noluit seipm diffamare. Nā pctm̄ carnis q̄uis sit minoris culpe. ē tamē maioris infamie fm Gregoriū. Tertia cā fuit. quia noluit seipsum maculare Luxuria em̄ inq̄nat tam aīam q̄ corpus. De hac feditate loq̄tur Valerius li. iij. Quid inq̄t luxuria fedius vel damnosius. q̄

Monus

virtutes destruant. gloria
in infamia puerit. vires
corpi impugnant. et ois
fortuna bonorum et diuitia
rum tollitur. Hec ille. Igitur
amore carnale fugiamus
et dominum tota mente et anima
diligamus. Unde dicit psalmista
Qui diligitis dominum odite
malum Unde tria deberet
nos mouere ad dominum dili-
gendum. videlicet beneficium
creatoris. beneficium guber-
nationis. et beneficium guber-
nationis. De primo lo-
quitur Bernardus. in quodam ser-
mone sic dicens. Cogita
quale te fecit secundum corpus
egregiam creaturam. corpus
habentem rectum: in signum
quod spiritus tua dilectio ad dominum
debet esse intera. Quantum
ad animam secundum imaginem
dei creatam. Et ideo dicit Hu-
go de arca Noe: loquens
ad seipsum. Nagno debi-
to es obligatus: et multa
a deo accepisti et nihil de
teipso. et per oibus istis non
habes quod tribuas nisi tantum
ut diligas dominum. Nam quod per

dilectionem datum est: non potest
melius rependi quam per dile-
ctionem. Secundum est beneficium
redemptionis. Unde dicit Ber-
nardus. super Laticam. O bone
iesu oia te probant amabi-
le mihi. sed mors quam su-
stinuisti hec omnino amorem
meum vendicat sibi totum
hec enim est que meam dile-
ctionem blande allicit et iu-
ste exigit. Tertium beneficium
gubernationis nos mone-
re debet ad dei dilectionem
Hanc gubernationem exprimit
Augustinus de spiritu et
anima sic dicens. Gratia dei et
misericordia semper preue-
niebat me. de multis peri-
culis liberauit me. quando
errabam reduxit me. quan-
do ignorabam docuit me
quando tristabar conso-
lata est me. quando despe-
rabam consolata est me.
quando cecidi erexit me.
et per oibus his nihil habeo
rependere nisi tantum eum de-
ligere. Hec Augustinus.

Sed charissimi ti-
mendum est quod multi sunt

Sermo

Deo ingrati. qui post bñfi-
cia a dō recepta ab ipō re-
cedūt. De q̄b loq̄tur scri-
ptura Deut. xxxij. Incras-
satus est dilect⁹ ⁊ recalci-
trauit. incrassat⁹. ip̄ingua-
tus. dilatatus: dereliquit
deū factore suū ⁊c. Cuius
ingrātudo rephendit p
gratitudinē bestie irrōna-
lis. De qua loquit⁹ men-
tator sup libros de aīali-
bus dicens. q̄ fuit q̄daz no-
bilis q̄ domesticauit ser-
pentē quendā noīe aspīs.
q̄ q̄tidie ueniebat ad men-
sam dñi sui nihil mali fa-
ciendo. Iste aspīs p. pcel-
sum tpīs habuit duos ca-
tulos q̄s duxit secū cōiter
ad mēsam dñi. Accidit ta-
mē q̄ vn⁹ de catulis aspi-
dis interfecit filiū dñi sui
quē maxime dilexit. Qd̄
factū uidens mīr aspidis
corā oībus q̄ erāt in aula
pprios catulos interfecit.
Ecce quāta gratitudo et
dilectio fuit in bestia irrō-
nali. Ideo a multo fortio-
ri debemus nos. oūdere

dilectōez ⁊ gratitudinem
deo nostro qui tot ⁊ tāta
bñficia nobis p̄tulit. ⁊ pri-
or nos dilexit. ut habet p.
Iobis. iij. vbi sic inq̄r In
hoc est charitas: nō quasi
nos dilexerimus deū. sed
qm̄ ip̄e p̄or dilexit nos. et
misiit filiū suū p̄piciatōem
p̄ p̄ctis nostris. tñ nihil pe-
tit a nobis nisi amorē cor-
dis nr̄i. Ostēdit nobis in
sup amorē in hoc q̄ dele-
uit p̄ctā nostra. q̄a p̄ bap-
tismū (q̄ cepit efficaciaz a
ch̄ri plenitudine) deleuit
p̄ctm originale. ⁊ p̄ penitē-
tiam p̄ctm actuale. **I**
Ideo d̄r Apo. i. Dilexit
nos ⁊ lauit nos a peccat⁹
nr̄is in sanguine suo. Ter-
tio dixi q̄ debem⁹ dilige-
re deū tota mente fortiter
⁊ tra mūdi cupiditatem.
Dicat Eccl̄. xxvij. Qui
querit locupletari auertit
oculū. s. cordis a deo. Nā
q̄s q̄cunq̄ voluerit. i. appe-
tit amicus fieri hui⁹ mū-
di vel seculi: inimicus dei
p̄stituit. Iaco. iij. Nihil

Nonus.

est facilius q̄ deū dilige/
re fortiter. q̄a verus amor
dei nec aduersitate dei ci/
tur: nec p̄speritate subiici/
tur. nec timet fluctus mū/
danarū sollicitudinū. nec
formidat tētatīōes demo/
nū. Et iō b̄r in Canticles.
Fortis ē vr mors dilectio
sez dei. Dilectio vera dei
fortior ē ip̄a morte. qz nec
morti nec vite p̄cit. vr pa/
tuit aliqñ in sanctis marty/
ribz Et iō dicit ap̄ls ad
Roma. viij. caplo. Quis
nos separabit a charitate
xp̄i. an tribulatio. id ē cor/
poris afflictio. an āgustia
sez mētis anxietas. an p̄se/
cutio: q̄est de loco ad lo/
cum fugatio. An fames. i.
carentia victus. An nudi/
tas. id est carētia vestium
An periculū. id est asperi/
tas mortis. An gladi⁹. id
est mors Certus sum em̄
in q̄t qz neqz mors neqz vi/
ta. neqz fortitudo. neqz p̄/
fundū. neqz creatura aliq̄
separabit nos a charitate
dei q̄est in ch̄o iesu. Exē

plū hui⁹ habet in arte tin/
cture. si pannus fuerit in/
tinct⁹ colore coccineo: nō
pōt illo colore spoliari q̄
uis lauet: q̄uis verberet.
qz citius p̄anum corūpe/
res q̄ susceptum auferas
colore. Vñ consiliū est de
charitate dei. Si em̄ aīa
hūana fuerit intincta di/
uino amorē: citius morere/
tur q̄ illū amorē dimitte/
ret. Istō mō fuerūt multi
martyres intincti. vr Lau/
renti⁹ Bartholomeus ⁊
ceteri q̄ pro xp̄i noīe mor/
tē sustinuerūt. Vñ experi/
entia docet qz cera liq̄fac/
ta si imp̄mat sigillū: figu/
ra sigilli remanet in cera.
et si fuerit frigida ⁊ dura
nō recipit imp̄ssionē sigil/
li Vñodo p̄sili cor quod ē
calefactū igne diuini amo/
ris: si fuerit applicatū xp̄o
p̄ memoriaz passiōis eius
statim remanet impressio
vulnerū xp̄i in corde eius
I Sed si cor fuerit in/
duratuz p̄ pctm̄ mortale
sigilluz diuini amoris in

Sermo

tali corde impij non potest.
 Quod multi sunt tales qui
 habent corda indurata. et
 ideo dilectio domini non potest impij
 in cordibus ipsorum. Tales
 sunt amatores mundi qui
 nunquam de deo cogitant nec
 de celestibus. sed spiritus de ter-
 renis ac si non esset spes fu-
 ture glorie. Talis fuit ille Ca-
 lippus qui fuit maior sarrace-
 norum. de quo narrat Bar-
 cus paulus de gestis In-
 dorum. cuius civitatem obsedit
 rex Tartarorum. et tamen intra
 civitatem erant quinquaginta milia
 equitum Calippus predictus
 habuit unam turrim plenam
 auro. et aliam plenam argenteo
 et lapidibus preciosis. Intan-
 tum namque dilexit thesaurum
 suum quod noluit aliquid de eo
 expendere circa armatos
 ad defendendum se et suam
 civitatem Et ideo rex tartaro-
 rum cepit illum et omnia bona
 sua. et clausit illum et om-
 nia bona sua in una turri
 sine cibo et potu. et ait illi
 Si hunc thesaurum non ta-
 mende reservasses te ipsum

et civitatem defendisses.
 nunc adiuvet te thesaurus
 tuus quem tantum dilexisti.
 Sic ergo quarta die fa-
 me perijt. et miserabiliter
 mortuus est. Talis fuit il-
 le Abal qui tantum dile-
 xit divitias suas. quod david
 in magna necessitate exi-
 gendi noluit de bonis suis
 communicare. et ideo nimio ti-
 more duricia cordis sub-
 ito moriebat. ut habet per
 Regum. xxv. Igitur istam duri-
 ciam et tenacitatem cordis re-
 linquite et amorem dei in
 cordibus vestris impmitte.
 quia dicit Deuteronomi. xi. quod dominus
 dixit filiis israel. Si dile-
 xeritis dominum deum vestrum
 et servieritis ei in toto cor-
 de vestro dabo vobis plu-
 vias temporibus vestris. ar-
 bores vestre replebuntur
 fructibus. dormietisque et non
 erit qui vos exterreat. Istis
 igitur tribus modis deum dili-
 gatis ut vitam eternam possi-
 deatis. ¶ Secundo principali-
 ter dixi. quod primus est di-
 ligendus triplex. videlicet

Monus.

veraciter sine simulatiōe. sapiēter sine peccati nutri
tiōe. ⁊ pseuerāter sine ces
satiōe. **K** Quidā dī
co. q. debemus diligere p
ximū veraciter sine sinu
latōe. vt ait apls ad Rho
manos. xij. Dilectio sine
simulatiōe hec sit in vobis
Simulatio est qñ qñ ore
ostēdit amicitia: ⁊ in cor
de machinat dolum sine
fraudē. Et iō dicit sapiēs
Proverbior. xi. Simula
tor ore decipit amicū suū
Figura hui⁹ habet. ij. Re
gū. xx. de Joab q fuit mi
les nobilis cū Dauid: ve
nit quondā ad militē quē
dā noīe Amasa: ostēdens
ei amicitia dicens. Salue
mi frater. ⁊ tenuit manu
dextra mentū amase qua
si osculans eum. ⁊ percussit
eum in inguine: ⁊ mortu⁹
est. Talē fictā amicitiam
offudit Judas pditor oscu
lū dans xpo in signū dile
ctiōis ⁊ amicitie. ⁊ tamen
in corde odiuit eū ⁊ occul
te pdebat eum iudeis. vt

habet Luce. xxij. Et ideo
xps volens trahere eū ad
verā amicitiam dixit sibi
Amice ad qd venisti. Ta
lis fuit dilectio Amōn q
dilexit sororē suā Thā
mar. q ostēdit sibi blāda
verba dilectiōis donec cō
pleret voluptatē suā cū il
la. s. completa voluptate
sua odiuit eaz plus q an
dilexit. vt habet. ij. Regū
xij. Itē habet quō Saul
ostēdit multa signa dile
ctiōis Dauid. ⁊ dedit illi
Nychol filiā suā in vxorē
in signū dilectiōis ⁊ amicit
cie. ⁊ tamen occulte odes
rat illū ⁊ voluit eum occi
disse. vt prp. p. Regū. xvij.
et. xix. Et. ij. Reg. xij. quō
Absolon ostēdit amicitia
am fratri suo Amōn vo
cando ipm ad cōuiuium
et dūmodo fuit in conui
uio occidit eum fraudulē
ter. **L** Et ideo beatus
Augustin⁹ dicit q melior
est inimicus publicus q
fictus amicus. qz de publi
co inimico pōt homo pra

*De fide
Amicitia
Exemplum*

*Aug
Melior est
inimicus
publicus quam
fictus amicus*

Sermo

cauere et eius maliciā fu-
gere, sed amicum fictum nō
pōt cognoscere. Et ideo ta-
les ficti et falsi amici ma-
xime sūt timendi: et eorū di-
lectio p̄tensa maxime fu-
giēda est, eo q̄ est simula-
ta. Ecōtra vero ex vera di-
lectōe multa bona pueni-
unt, vt refert Tullius de
vera amicitia q̄ olim erāt
duo amici fideles q̄ se mu-
tuo veraciter dilexerūt q̄
rū vnus vocabat Damon
et alter Pytheas. Cōtigit
aut̄ q̄ Dyonisi⁹ tyrānus
pytheā p̄secutus fuit vsq̄
ad mortē: intantum q̄ in
carceratus fuit. Tū alter
amicus damon vidēs suū
amicū ita iniuriōse incar-
ceratū adiuit Dyonisi⁹
tyrannū rogās q̄tinus di-
gnaret̄ recipe ip̄m in car-
cerē loco amici sui q̄usq̄
trāsiret ad vxorem suam
et dīponeret p̄ bonis su-
is. Dyonisi⁹ p̄sensit sub
tali p̄ditione: q̄ si nō redi-
ret mortem p̄ illo subiret.
Quo pacto rediit pythe-

as die statuto ad carcerē
p̄ liberatōe amici sui. Tū
Dyonisi⁹ p̄siderās fide-
lem aīm et verā amicitia
inter illos oēm maliciā
suā amisiit: rogās illos re-
cipere illū in tertiū gradū
amicicie sue. Et iō d̄r Ec-
clesiast⁹, sexto. Amico fi-
deli nulla est cōparatio, et
nō ē digna pōderatio au-
ri et argēti cōtra bonitatē
fidei illius. Hinc est q̄ d̄r
Quintilian⁹ li. ij. ca. viij.
Quid est humano generi
facilius q̄ si omēs hoīes
essent amici, quia tunc nō
eēnt latrocīnia nec bella,
nec contētiōes. Hec ami-
cicia est volūtatum p̄mu-
nitiō et facultatū ac tristicie
solaciū, hec ille. Tū Ar⁹,
p̄bat. viij. Ethic⁹, q̄ amici-
cia est taz necāria cuiuslibet
p̄munitati et p̄sone q̄ nul-
l⁹ eligeret viuere sine ami-
cicia. Et iō amicitia est ne-
cessaria diuitib⁹, pauperi-
bus, iuuenib⁹, et senib⁹.
Primo diuitib⁹, q̄ diui-
tes si careāt amicitia siue

De Vera
Amicitia

Damon
et Pytheas
Vox Amici

Monus.

dilectōe amicōꝝ breuiter
possunt spoliari et p diuī
tijs suis interfici. vñ raro
inter diuites inueniūt cha
ritas Figura huius habe
tur Genes. xiiij. de Loth et
Abrahā q habuerūt mul
ta pecora. et ideo orta fuit
magna discordia inter pa
stores eorū Inter diuitibus
multi insidiant practican
do et imaginādo qualiter
pnt diuitie illoꝝ auferri.
Et iō psulit illis xps Lu.
xvi. Facite vobis amicos
et. Secūdo dilectio est ne
cessaria paupibus. qz pau
peri est singulare solaciū
habere amicū qvult et po
test illū in penuria sua re
leuare. Tertio dilectio ē
necāria senibz cum sint de
biles et impotētes ad seip
sos iuuādos. Et ideo dicit
Aresto. in sua rhetorica q
senes sunt miseratini et ci
to remittunt culpas iuue
nū. qm sciunt se indigere
eorū amicitia. Quarto di
lectio est necāria iuuenibz
qz vt dicit Aresto. ij. rhero

rice. ca. xxvij. narrādo p dē
tiones iuuenū. q iuuenes
inclinātur ad voluptates
amāt honores. et iō vt cō
muniter st. presumptuosī
sunt amatores risus et lu
doꝝ: et ideo indigent amī
cis q ab istis iniquitatibus
illos cohibeāt et castigent
alioqn nūq̄ fierēt pꝛuo
si. Itē cuilibet ciuitati ne
cessaria est amicitia intā
tum q dicit Aresto. q̄rto
Ethicoꝝ. q multi legispe
riti in correctōibz suis fa
ciendis dimittūt iusticiā
legis vt cōseruēt dilectio
nē et amorem: ne lites et di
scordie oriant inter ciues
qz vbi est discordia ibi est
destructio. Et ideo dicit
Aresto. q amicitia est ma
gis necessaria inter ciues
et cōmunitates qz iusticia
Vñ Aug^o. li^o. xix. de ciuit
tate dei dicit q non est ppls
siue cōitas nisi sit int eos
charitas et dilectio. qz po
pulus ē multitudo hoīm
in amica cōitate associata
Hec ille. Item Aug^o. sup

Sermo

Job. omelia. lxx. Christ⁹
dilectōem primū p̄memo
rat dicens. Mandatū nō
unū do vobis vt diliga
tis inuicē sicut dilexi vos
Vbi (vt dicit Aug⁹.) nō fa
cit mētionem de dilectiōe
dei. sed bñ intelligētibus
vtrūq; mādātū innuitur
in sentētis. qz q̄ diligit de
um nō p̄t ipm cōtemnere
quem de⁹ diligi precipit.
et qui diligit primū quid
in eo diligit nisi deū. Hec
Aug⁹. Et ideo pōt bñ in
telligi q̄ nullus pōt meri
torie diligere deū odicēdo
primū Et hoc videt dice
re aplūs ad Rho. xiiij. vbi
dicit q̄ oē mandatū legis
implet in hoc verbo. Di
liges primū tuū sicut te
ipm. id est eo ordine quo
teipm. hoc est infra deū et
sup oīa bona temporalia.
qd est p̄ra illos qui plus
diligunt canes vel aīalia
bruta q̄. primū. Vel sic
diz exponi: vt ad id ad qd
teipm diligis. scz ad vitā
gratie ⁊ glie. ⁊ sic qui dili

git dñm est verus obser
uator legis diuine Vnde
dicit apl⁹ ad Rho. xiiij. Qui
diligit primū lege im
pleuit V Secundo
dixi. q̄ debemus diligere
primū sine peccati nu
tritione sapiēter. Vñ Au
gustin⁹ Sic diligēdi sunt
hoīes vt nō diligant eoz
errores. Vñ amatores vi
ciōrū in suis amicitijs si
miles sunt demonibz: qui
in hoc tm cōueniūt vt ho
mines fallant siue subuer
tāt: sicut maligni amicos
suos vt iuuēt ipsos ad eū
dum in infernum. qz quic
qd fecerint p̄ amore inoz
dinato sic excecantur q̄ re
putant bñficiū. Figurā
huius dilectiōis insipien
tis habet in euāgelio Lu
ce. xxiij. de Herode ⁊ Py
lato. Cōtra istū amorem
loquit aplūs p̄. Corinth.
xiiij. Charitas non agit p̄
perā. id est puerse. non est
ambitiosa. id est non vult
alijs p̄poni. nō cogitat ma
lū. id ē nō vult nocere ali

Monus.

eius. nō gaudet sup iniqua/
te. id est dolet videns ali/
quē irruere in iniquitatez
p̄gaudet autē veritati. id ē
operibz iusticie ⁊ veritatē
Isto igit mō diligendus
est proximus: vt sp̄ diliga
mus eius aīam ⁊ nō eius
vicia. Hinc dicit apls ad
Romanos. xij. Dilectio
primi malū nō operatur
Glos. Qui diligit hoīes
qz iusti sunt aut iusti fiāt
sapiēter diligit. Quilibet
em̄ debet diligere seipm
qz iustus est: vel qz iustus
fiat Qui em̄ aliter diligit
se iniuste diligit se. qui at
diligere se nescit: nec pri/
mū scit diligere sicut seip
sum. Un̄ Aug⁹. sicut pri
us. Si noueris diligere
teipm p̄mitto tibi. primū
vt eū diligas tanq̄ teipm
Si autē nō scis diligere te
ipm timeo ne decipias p
rimū sicut decipis teipm
Hec ille. In bono ergo p
rimus est diligēdus ⁊ nō
in malo. Un̄ Aristoteles
in o. Ethicorū soluit tres

q̄stiones notabiles. **P**
rima est. ponat q̄ ali/
quis p̄iungat euz vno bo
no in amicitia ⁊ postea p
uertat ⁊ fiat malus: vtrū
societas eius sit relinque
da an non. Scda est ista.
an statim debet quis eius
amiciciā relinquere: an ex
pectare eius p̄uersionem
ad virtutes. Tertia que
stio est. vtrū post dissolu
tōem amicitie debz hō se
habere magis extranee ei
q̄ si nūq̄ fuisset eius ami
cus. Ad p̄mā questionē
respōdet dicēs p̄mo q̄ nō
est possibile q̄ ille diligat
a p̄uoso cuius malicia ē
virtuoso manifesta. qz so
lū bonū honestū diligitur
a virtuoso. Scdo dicit q̄
nō dz vir honestus talē v
ciosum diligere. sed oīno
dissoluere eius amicitia.
Et rō est. qz nō est possib
le vt vera amicitia p̄serue
tur in malo qn̄ in amante
generet aliq̄ similitudo ma
licie ⁊ p̄cti. Ad scdam q̄
stionem responder distin

Sermo

guendo vtruz talis pecca
tor petit reduci ad p̄titez
vel nō. Si sic nō debz hō
statim abijcere amicū suū
sed adiuvare vt reducat
ad bonū. Si vero nō pe
tit reduci sicut sunt illi q̄
sunt indurati z inueterati
dierū maloz statim debz
eius societate relinquere.
et hō nō est incōueniens. q̄a
tūc non fuit amicus huic
vicioso sed virtuoso. iō dī
cit Aresto. Qui simulant
se p̄tiosos esse vt habeāt
amiciciā cū bonis z p̄tuo
sis z latēter sūt mali: sunt
q̄si p̄ditores z falsi amici
Ad terciā questionem re
spōdet q̄ dissolutio ami
cicie fiat p̄pter abūdantiā
peccati vel malicie: hō de
bet se magis reddere extra
neū sibi q̄ aliq̄ quē nuncq̄
cognouit p̄ tanto q̄ eū de
cepit z sibi verecundiā fe
cit. Ex q̄bus p̄tz manife
ste q̄ amicicia malozū est
fugiēda z relinq̄nda. z dī
lectio p̄tiosozū est ample
ctenda. ¶ Dicit em

Tullius in libro de ami
cicia. q̄ vera amicicia non
p̄t esse nisi inter bonos et
virtuosos. Un̄ narrat q̄
q̄daz nobilis habuit tres
amicos q̄s semel iuitauit
ad prandiū. z in fine pran
diū posuit añ eos tria po
ma quozū q̄dlibet erat ex
vna pte corruptū. Prim⁹
amicus noluit aliq̄d illo
rū tangere. z iō fuit repu
tatus incurial. Secundus
amicus gustauit vnuz po
mū totaliter nō dīmitten
do ptem corruptā plusq̄
p̄te integrā. z iō fatius dī
cebat. Sed tercius gusta
uit vnuz pomū. sed tm̄ co
medit p̄te sanā: corruptā
relinquēdo. et iō curialis
sapiens z doctus dicebat
Moraliter per istos tres
amicos intelligo tria ge
nera hoīm. Un̄ q̄dam sūt
in tāta malicia obdurati
q̄ q̄q̄ hō fuerit p̄tiosus
nuncq̄ eū diligerēt. imo si
quid boni fecerit sp̄ eis dī
spliceret z nuncq̄ placeret
Talis fuit ille Saul qui

Nonus

post victoriam David de
Golya habitā (q̄a mulie
res ciuitatis magis dauid
commendabāt q̄ ipm saul)
nunq̄ rectis oculis inspi
ciebat eū. vt habet p. Re
gū. xviij. Scdo aliq̄ st̄ ita
infatuati p amorē inordi
natus. q̄ qcquid hoies fe
cerint siue bonū siue ma
lū semp reputāt bñ factū
et ita fatue diligunt q̄ ne
sciunt diuidere corruptū
ab incorrupto Tercio st̄
aliqui q̄ sapiēter et discre
te diligūt in primo virtu
tem z odiūt maliciā et vi
cia in eodē. Discrete igit̄
et sapiēter primus est di
ligendus. ¶ Tercio p̄nci
paliter dixi. q̄ debem⁹ di
ligere primū fortiter z cō
stanter sine cessatiōe Un̄
Salomon Proverb. xviij
Om̄i tpe diligit q̄ amic⁹
est. Talis fuit dilectio in
ter Jonathā et Dauid.
Jonathas em̄ in om̄i ad
uersitate z psecutiōe da
uid fuit sp̄ ei fidelis ami
cus z p̄monuit eū de ma

licia patris sui Saul. vt
habet p. Regū. xix. Item
habetur Exodi. xxxij. quō
Moyses intantū dilexit
pplm isrl̄ q̄ dixit dño. Di
mitte eis hāc noxam: aut
si non facis dele me de li
bro quē scripsisti. id est de
libro vite. Itē habet Lu
ce. x. quō samaritanus cō
mendat de charitate z cō
passione quaz habuit sap
primū suū alligando vul
nera eius et ducēdo in sta
bulū. Hinc inq̄t Joānes
in epla p. Johānis. iij. Si
q̄s habuerit substāciā hu
ius mūdi z viderit fratrem
suum necessitatē habere et
clauserit viscera sua ab il
lo: quō charitas dei ma
net cū illo. q̄si diceret nul
lo mō p Sed timen
dum est q̄ multi diligant
primū inconstanter. sicut
hī qui diligunt ppter vtili
tatem tm̄. Cōtra q̄s loq̄
tur Seneca ī quadā epla
sic dicēs Illa est falsa amē
cicia que cōmodū intēdit
et nō amorē Et ideo inq̄t

3 i

LIBRARIUS
SERVATIUM
SABONINSE

Segun liguen in uniuersal

libro de moribus

chris. l. 2. c. 1. 1. 1.

in uniuersal

Sermo

Aresto. viij. Ethicorū Di
ligētes ppter vtilitatē sunt
amici nūmī. Et hoc plan
git Quidius libro secun
do de ponto dices.

Turpe quidem dictu
erem mō vera fatemur

Vulgus amicitias vti
litate probat.

Cessante ergo vtilitate z
psperitate cessat talis di
lectio z amicitia: poeta sic
inquiēte.

Exemplo didici qvri
litis amici

Res amplectuntur: nō
nos sed nostra sequūtur

Nō sunt psonę: sed pro
speritatis amici.

Et ideo dicit Grego. in
moralibz. Cum qs sit po
situs in pspitate z diligit
incertum est an psperitas
an psona diligat. q in ad
uersitate primum deserit
apre monstrat q hūc in p
speritate nō amauit. Ta
les diligunt pimos sicut
canis diligit os. q diligit
illud q diu pōt ex illo ali
quid carnis accipe vel lu

crari. deficiēte vero carne
os deserit et relinqt. Sic
faciūt amici tales ficti. de
qbus dicit Ecclesiast. vi. Est
amicus sm tēpus suum z
nō pmanebit in die tribu
latōis. Talis nō fuit Abi
athar: q diligebat Dauid
nō tm tpe psperitatis. sed
etiam aduersitatis. nūcia
uit em dauid maliciam sa
ul regis qūo occidit sacer
dotes dñi et destruxit eo
rū ciuitatem. eo q recepe
runt dauid hospitio vna
nocte. vt habet p. Re. xxiij
Item pstanter diligebat
armiger saulis dñm suuz
saul. q videns eum interfe
ctū z mortuum noluit vl
terius viuere. sed seipsum
gladio interfecit. vt habe
tur p. Reguz. xxxi. Unde
apls ad Rho. xiiij. Nemi
ni quisqz debeat nisi vt
inuiće diligatis. pstanter
sez z fideliter. Narrat em
Aug. libro qnto de ciui
tate dei: de quodā ciue ro
mano Fabricius nomine
quem rhomani miserunt

Nonus

ad regē Epirotarū p cap
tiuis rhomanorū redime
dis: quos habuit p̄dictus
rex Epirotaz in carceribz
diuersis Audiēs autē rex
epirotaz q ip̄e fabrizius
erat paup z indigēs mul
to auro z pecunia obtulit
ei quartā partē regni sui
eo pacto q ciues suos ro
manos relinqret z sibi ad
hereret z ip̄m sup oīa dili
geret. Sed iste fabrizius
noluit sibi p̄sentire. sz oīa
sibi p̄missa cōtēpsit. Qd
rex valde admirabat z ip
sum cōstantem amīcū z fi
delē amatorem p̄siderās
oēs captiuos rhomanorū
tribuit sibi. ac pacē z dile
ctionē cū rhomanis de ce
tero petijt. quā p ip̄m ob
tinuit Ex q̄ hystoria habe
tur q̄nta bona pueniūt ex
fidelī amore ¶ Sed
timendū est qdub genera
hoīm impediūt verā dile
ctionē. videlicet iracūdi z
inuidi. Dicit em̄ Aresto.
quarto Ethicorūz q tria
sunt genera iracundorum

Quidam sunt acuti. z ta
les sunt illi qui leuiter ira
scunt z cito quiescūt. z il
lud est bonū z optimū
qd̄ habēt. q nō retinēt irā
in corde celando maliciā
vsqz ad tempus vindicte.
Secundo quidaz sunt a
mari qui in ira sua diu p
seuerant. sed occultant et
nō ostendunt exterius do
nec poterunt vindicare. z
isti indigēt multo tempo
re vt deleant melancoliā
suā Tertiū sunt difficīles
qui nūqz cessant ab ira cō
cepta donec vindicent. et
isti sunt pessimi z vindica
riū et destructores chari
tatis. Unde refert Sene
ca in libro suo de ira: de q̄
dā iudice furore et ira suc
cēso q̄ condemnauit tres
milites inocētes isto mo
do. Unū iussit occidi q̄a
venit ad illum sine com
militone: imponens ei fal
se q̄ sociū suū interfecit
Euz ergo alius miles ex
p̄cepto iudicis duceret ip
sum ad mortem obuiāuit

De
ira
Trophici
Acutei

Amara

difficilis

Seneca
refert
de iudi
ce iudi
candi
p̄fatu
scitu
dogm

Sermo

*De
effluem
Eym
San
duis in
Caudj*

socio militis sano et inco-
lumi. qui rediens ad iudicē
p̄sentauit sibi militē dam-
natū et sociū cōmilitonē.
Quō videns tyrānus oēs
tres occidi iussit. Primū
quod dānatus fuit. secundū
quod causa damnatiōis fuit
et tertium quia iudicio non
obediuit. Et ideo subdit
Seneca. Quod p̄na est ira
cūdiā ad fingēdū causas
vindictē. Habet ergo ira
cūdiā hoc malū quod nō vult
regi veritate nec iusticiā.
nec rōne. sed si aliqd sit cō-
tra eius voluntatē statim
nititur se vindicare Et iō
p̄sult nobis Iacob ap̄ls
Iacobi p̄. Sit oīs homo
tardus ad irā. Ira em̄ vī-
ri iusticiā dei nō opatur.
Ira em̄ in puniēdo nescit
modū. et ideo iudices et p̄-
lati nō debēt se vindicare
stante motu iracūdiē sue.
Hīnc narrat Valerius li.
iij. de quodā p̄ho sapiēte
qui iratus seruo suo dixit ei
De te sumerē vindictā si
iratus nō eēm. et sic distu-

lit iusticiā correctōis do-
nec habuit patientiā. Quā
dicit Aresto. li. de aīalibz
quod ap̄is postq̄ pdidit acu-
leū suū cito morit̄. Quō
do p̄simili est de hoīe ira
cūdo qui exercendo malici-
am cōtra primū suū p̄bo
vel opere ledēdo eū in bo-
nis t̄palibus. in fama aut
p̄sona: ipse spūaliter inter-
fecit seipm. Et ideo dicit
Job. v. Quirū stultū iter-
fecit iracūdiā et puulū oc-
cidit inuidiā. Quā habet
Apōc. vi. quod Iohānes vidit
equū rufum et qui sedebat
sup eum: data fuit ei pote-
stas sumere pacē de terra
Moraliter p̄ istū equum
intelligo iracundū super
quē diabolus h̄z potesta-
tē adducēdi de peccato in
peccatū. quod tanta est malī-
cia in cordibz hoīm quod dia-
bolus habet potestatē su-
scitandi bella et dissensio-
nes q̄si in toto orbe Et iō
p̄clusit sapiens Proverb.
xxij. Noli esse amicus hoī
iracūdo Inuidi etiā vt dī

*Ex
p̄m
ap̄s*

*Alig
sua
De ira
p̄loso*

Decimus.

*De
m. 1.
S. 1.
fratrum*
*Ex
plan*
xi impediūt verā dilectio
nem. Un̄ dicit Petr⁹ ra
uennēsis. omel. iij. q. inui
dia fecit q. tota latitudo
terre duob⁹ fratrib⁹ erat
angustata. ipaꝝ suluīt ger
manū occidere. Et subdit
Oib⁹ malis peior est in
uidia. Hec Petrus. Un̄
h. ij. Zachab. xiiij. q. Ri
chanoꝝ dux exercit⁹ regis
Demetrii vidēs animi au
daciaꝝ Jude Zachabeī
petiuit ab eo amicitiam.
et pēusserūt fedus. qd per
pēdēs Alchim⁹ q. fuit
summ⁹ sacerdos in iudea
narrauīt regi demetrio q.
Richanoꝝ assentiret alie
nis regib⁹ q. insidiatoꝝ re
gni faceret suū successorē.
Qd audiēs rex Demetri
us iussit Richanoꝝ sub
pena sui capitis q. caperet
iudā z vinctum pduceret
ad eū. Quib⁹ auditis fu
git Judas. z postea apu
tauit caput Richanoꝝ.
Ex qua hystoria ptz. q. ex
inuidia multa mala oriū
tur. z iō ipsam fugiēdo ve

ram dilectōem capiamus
vt vitā possideamus eter
nā. Quā nobis pcedat q.
sine fine viuit z regit. Amē

¶ Sermo Decimus.

Enire.

v Ocharissimū di
cit br̄s Aug⁹. q. tria ge
nera hoīm veniunt ad ser
monē. A Aliq. em̄ ve
niūt q. nō delectant̄ audi
re verbum dei. imo vix tē
mēt penas eternas. cuius
modi sunt indurati in pec
catis. z isti nō referūt fru
ctū sermonū. qz nō habēt
humorē gratie. Scdo ali
qui veniūt z delectantur
audire verbū dei. timētqz
penas. sz nō pctā deserūt.
qz suffocant diuitijs hui⁹
mūdi z voluptatib⁹. et iō
nō referūt fructū. vt dicit
Luce. viij. Tercio veniūt
aliq. cū bono pposito rece
dēdi a peccatis z pſeuerā
di in virtutib⁹. De qbz dz
in euāgēlio Luce. vi. Cle
nerāt vt audirēt eū z sana

Sermo

rent a langstioribz suis Et
isto modo oēs boni z vir
tuosi veniūt Ut ergo pos
simus istā pditionē habe
re oremus. Pro pcessu
huius sermonis est breui
ter aduertēdū fm Bern.
smone. iij. de aduētū. q tri
plex est aduētus chri fm
trīa tpa. Christus em ve
nit ad hoies in preterito
humanā naturā assumen
do humiliter. Venit ad
hoies in p̄senti: grātā su
am nobis copiose infun
dendo. Et veniet contra
hoies in futuro: p̄ctā in iu
dicio potent p̄niēdo In
p̄mo aduētū venit ḡnālī /
ter ppter hoies tā bonos
q̄ malos In sc̄do aduētū
venit tm̄modo in bonos
Et in tertio aduētū veni
et cōtra malos. In p̄mo
aduētū filius dei p suā in
carnatōem filius hois ef
ficat. In sc̄do aduētū fili
hois filius dei p grātiā
dei efficitur siue constitui
tur. Et in tertio aduentu
ille qui inuētus fuerit fili

us diaboli penis eternis
deputabitur. ¶ **P**rimo z
p̄ncipaliter dixi q xps ve
nit ad hoies. humanā na
turā humiliter assumēdo
Un̄ circa aduētū christi
tres possunt q̄ri questio
nes. **P**rima q̄s est et qua
lis fuit qui nostram natu
ram assumpsit. **S**ecunda
questio est. q̄uo naturam
humanā assumpsit. **T**er
tia est. qua de causa ve
nit in hunc mundū vt fie
ret hō mortalis. **A**d pri
mā questionē respōdetur
q̄ erat filius dei z nō āge
lus nec aliq̄s ali⁹ sanctus
existēs in hoc mundo Et
causam ponit b̄tus Ansel
mus li. ij. Cur de⁹ homo
Nā angelus non potuit.
quā ex seip̄o insufficiens
fuit satisfacere p peccato
propo. Nec purus homo
eadē ratione. Ideo venit
christus deus hō factus.
quā sicut fuit verus deus
eternaliter: ita temporal
ter factus fuit verus hō
mo. Inquantū erat deus

Decimus.

potuit satisfaccere p pecca
to humano. Conueniens
em erat vt hō p hoīe satis
faceret. sed qz null⁹ homo
purus hoc potuit: pueniē
tissimum erat vt deus hō
hoc faceret. **B** Sed
hic queritur f'aliter. qua
liter vna p'sona diuina po
tuit incarnari nō incarna
ta alia. cuz opa trinitatis
ad extra sunt indiuisa Et
tūc si sic. quare magis fili
us fuit incarnatus q̄ pater
vel spūs sanctus. **E**xempl⁹
quantū ad p'mum habet
in experiētia de tribus pu
ellis induentibus vnam
illarum: quaz quelibz ad
illā inductionē fecit idem
quod altera. et tamē sola
vna illarū induit. Eodez
modo est de xpī incarna
tione: quam qlibet trium
p'sonarū operabat in alia
Vñ quandoqz ipsa incar
natio attribuit p'ri. vt p'z
p illud apli ad Galathas
quarto. Visit deus fili
um suū natuz ex muliere.
Et aliquādo attribuitur

spiritui sancto. vt habetur
Luc. p'mo. Spūs sanctus
supueniet in te. Et aliquā
attribuit ipi filio. Iobis
xvi. Exiui a patre z veni
in mundū. Et tñ solus fi
lius fuit incarnatus. Et
hoc ppter varias rōnes.
Prima rō. qz fm qz dicūt
doctores fili⁹ dei est ima
go patris z similitudo. z hō
qñ peccauit desiderauit si
militudinē dei. z diabol⁹
qñ tentauit hoīem inimi
sit sibi qz fieret similis dō. vt
p'z Gen. iij. Ira qz diabo
lus in tētando z hō in de
siderando specialius delē
quit p'tra filiū: qui est simi
tudo patris q̄ contra pa
trē vel spiritū sanctū. z iō
filio dei magis pueniebat
venire q̄ spūs sancto. Se
cūda rō est. quia in trans
gressione parentis p'mi in
iuria facta cōcernebat fili
um specialr. qz erat cōtra
sapientiā appropriatam fi
lio. Vñ dixit diabolus
Eritis sicut dñi scīētes bo
nūz malum. Nō dixit po

Sermo

tentes vel clementes. et ideo
conuenienter filius potius
quam pater vel spiritus sanctus fu-
it incarnatus ut miserere-
tur homini. et vindicaret de
diabolo. Tertia ratio fuit.
ut ille qui fuit filius dei in
diuinitate: esset filius hominis
in humanitate. Quia ergo
queritur primo et principaliter
Qualis fuit qui fuit incar-
natus. Dico sicut prius. quod
verus filius dei in propria per-
sona. non angelus nec ho-
mo tantum. sed verus filius dei
Ad hoc admonet ratio spe-
cialis. et est hec. Nam homo
quando fuit factus primo: fuit
creatus ad libertatem et di-
gnitatem quod nulli fuisset sub-
iectus nisi soli deo. sed omnia
alia deberent sibi subiacere.
Iuxta illud per prophetam. Omnia sub-
iecisti sub pedibus eius: oues
et boues etc. Et cum fuit ut
ipse diligeret deum super omnia.
Sed postquam cecidit ab il-
la dignitate: si homo vel age-
lus redimeret: oporteret
hominem eum diligere super me
et sic tunc non fuisset restitu-

tus ad tantam libertatem ad
quantam creatus fuit. et ideo
deus venit per illo in carne
ut totum amorem humanum
vendicaret sibi. ut homo nul-
lum preter deum summe dili-
geret. Istud testatur euange-
lista dicens. In propria venit
Et sequitur quod dolendum
est. Et fuit enim non receperit.
id est illi qui per suam creatio-
nem et redemptionem sunt sui
ipsum non receperunt per bonam
vitam. sed vilipenderunt
per superbiam. inuidiam. acidi-
am etc. Nec habuit in memo-
ria fidem sue incarnationis
quo humiliavit seipsum pro
generis humani salute: ad
sustinendum tot iniurias et
miserias. famem. sitim. et
opprobria. detractoes. infir-
mitates. et penas. et tandem
mortem durissimam Et ideo
de talibus ingratis peccatori-
bus conqueritur dominus Iohannis
v. dicens Ego veni in nomine
patris mei et non accepistis
me. si alius venerit in no-
mine suo illum accipietis.
quasi diceret. Filij regum et

Decimus

diſtorum mortaliū. ⁊ ſerui
entes illoꝝ cū honore re/
cipiēſ a vobis. ſed me (q̄
ſum dei filius regis eter/
ni) nō vultis recipere. **E**
Sed hic q̄ritur. q̄re filius
dei p̄ tantū t̄p̄s diſtulit ſu
am incarnatiōem. **O**iciſ
ſm ſc̄m Thomā de veri/
tatibꝫ theologie. q̄ preter
cauſas in ſmone de filia/
tōe assignatas: hec eſt p̄ci
pua: videlicet vt manife/
ſtaret diuinā iuſticiā Per
hoc eīſ q̄ p̄ tantū t̄p̄s ſuā
incarnatiōem diſtulit: in p̄
mos parētes exulantes a
paradiſo ſuam iuſticiā in
puniēdo oſtēdit. ſed q̄ il/
los tādem p̄ ſuam paſſio
nē redemit ſuam gratiā ⁊
miſericordiā demōſtra
uit. **E**t iō apl̄s p̄. ad Thi
motheū p̄. Jeſus xp̄s ve/
nit in hunc mundū pecca
tores ſaluos facere. **A**d
ſc̄dam queſtiōnē reſpōde
tur q̄ q̄ttuor modis hō p̄
ducit in hūc mundū. Pri
mus modus eſt ſine viro
et femina. **E**t iſto modo

fuit Adam creatus a deo
Sc̄dō modus eſt de viro
ſine femina. ⁊ ſic **E**ua fuit
facta de coſta Ade. vt ha
bet **Ge**n. ij. **T**ertius mo
dus eſt de viro et femina.
et iſto modo gen⁹ huma
nū p̄ducitur totuꝫ. ſed cū
p̄ctō originali. **Q**uartus
modus eſt de femina ſine
viro. ⁊ iſto mō fuit produ
ctus filius dei p̄ operatio
nē ſp̄ū ſancti. ⁊ iſte mod⁹
incarnatiōis fuit mirabili
ter p̄figuratus in antiqua
lege **P**rimo p̄ virgā aarō
de q̄ d̄r **N**umeri. xvij. q̄ ſi
ne arte et ſtudio alicuius
floruit ⁊ p̄dixit amigda
la. **S**ecundo p̄ ſimili mariz
que p̄ virgā aaron deſig
natur floruit p̄ virginita
tem ⁊ ſanctitatē. ⁊ p̄tulit
filiū ſine p̄iunctiōe virilis
cōſortij. **S**c̄dō fuit p̄figu
rata p̄ rubū **M**oyſi. de q̄
habet **E**xodi. iij. **L**um ve
nit moyſes ad montē dñi
et apparuit ei dñs in flam
ma ignis in medio rubi.
et videbat q̄ rubus arde

Sermo

bat et non comburebatur. **Do**
do simili Maria virgo
ardebat inter igne spiritus
sancti quando concipiebat in se
ipsa vix deum et hominem sine
combustione et corruptione
carnalis voluptatis. Item
iste aduentus fuit propheti-
cus per Isaiam. vii. dicentem
Ecce ego concipiet et pari-
et filium. Item fuit propheti-
cus per Jacob dicentem. Be-
nef. xlix. Non auferet scep-
trum de iuda. id est de illa tri-
bu: nec dux de femore eius
donec veniat qui mittendus
est. Unum christus incarnatus fu-
it in tempore Herodis alieni-
gene qui fuit de natione
ydumeorum. quia post christi na-
tuitatem nullus regnavit
super iudeam qui fuit de tri-
bu illa. Item iste aduen-
tus fuit mirabiliter osten-
sus per euidentiam multorum
miraculorum. Dicit ei O-
sius de ormenta mundi. et
etiam Bethodius. et magister
in cronicis suis. quod in ad-
uentu domini tanta pace uni-
uersalis orbis gaudebat

quod totum mundo unus imperator
romanorum pacifice do-
minabatur: ita quod aduentus
eius pacificus pacem omni-
bus demonstraret. Et ideo
dicit apostolus ad Eph. ii. Ve-
niens euangelizauit pacem
his qui longe et his qui pro-
pe. In cuius signum angelus
in suo aduentu clamauit
pacem dicentes. Gloria in excel-
sis deo. Luce. ii. Et ideo
romani templum pacis
construxerunt pulcherrimum
in quo statuam posuerunt
Romuli. qui consulentes
apollinem (quem per deo co-
lebant) quod diu staret illud
templum. et responsum fuit quod du-
raret quousque virgo pareret
filium. Et tunc scripserunt in
foribus templi litteris aureis.
Templum pacis eternum.
Quod templum eadem no-
cte et hora qua christus nasce-
batur corruit. in signum quod
virgo peperit. Item habet
in historia scholastica. quod
anno aduentum domini tres
soles apparuerunt in oriente
qui paulatim in unum coe-

Decimus

pus solare redacti sūt. Et hoc fuit factū ad designā dum q̄ christus fuit nat⁹ in quo fuerunt tres natu re: que in vnā personā cō uenerūt. uidelicet caro. di uinitas. z anima. Itē iste aduētus fuit denūciatus pastoribus uigilantibus su per gregē suū. sicut bis in anno p̄sueuerūt. uidelicet in utroq; solsticio. primo estiuāli circa festū sancti Joānis baptiste. z secun do hiemali circa festū na tivitatis christi. Quia so lē gentiles tanq̄ deū cole bāt. Apparuit eis angel⁹ dñi z christū natū de p̄gi ne nūciāuit. et quō eū cog noscerēt dedit eis signūz dicēs Itē in bethleē z iue nientis infantē pānis inuo lutū z positū in p̄sepīo in ter bouē scz z asinū Lu. ij. Ex q̄b; seq̄tur manifeste q̄ modus sue incarnatōis fuit mirabilr p̄figuratus et multiplr p̄phetatus nec nō per miracula z euiden tias mirabiles demōstra

tus. Tercio p̄ncipaliter q̄rebat de causa. q̄re venit in mūdū hūc ut fieret hō mortalis **D** Rūdet q̄ ppter diuersas causas. Prima fuit q̄ natura di uina non potuit sustinere opprobria z penas: cuz sit immortalis z sp̄ pmanēs. z iō oportuit illam induere aliā naturā in quā posset sustinere. z gen⁹ humanū redimere Secda cā fuit ut tāta foret hūilitas in xpō q̄ redemit gen⁹ humanūz q̄nta fuit supbia in adā. q̄ scz infecit gen⁹ hūanūz. z qz tāta supbia fuit in eo q̄ voluit eq̄parari ipi dō in scia. Ecōtra tāta fuit hūi litas i xpō q̄ voluit eē hō mortal Tercia cā fuit ad redimendū gen⁹ humanū a p̄tate diaboli in q̄ erat li gatū a tpe q̄ peccauit adā vsq; ad aduentūz dñi. Et tria erant vincula q̄b; hō erat ligat⁹. vīculū. s. pcti originalis. vīculū pene i fernal. z vīculūz miserie corpalis Ista tria vīcula

Sermo

christus post suū aduētū
in passione dissoluit ⁊ iā /
nuaz celi aperuit q̄ omibz
erat clausa. et illi q̄ fuerūt
detenti sub his vinculis
multū desiderabāt aduē
tū dñi. Un̄ dicit ppheta
Aggeus ca. ij. Veniet de
sideratus cūctis gētibus.
Un̄ ante aduentū xpī to
tū gen⁹ humanū errabat
a via que ducebat ad celū
Figura hui⁹ habet Exo
di. xvi. quō fili⁹ isrl erraue
rūt in solitudine q̄dragin
ta annis nec potuerūt in /
trare terrā pmissiōis quo
usqz Josue fili⁹ Nun suc
cessor Moysi eos ītro du
xit Un̄ ⁊ genus humanū
in errore permāsīt donec
Iesus fili⁹ dei venit ⁊ na
turā nostrā assumpsīt in
q̄ mortē sustinuit: p̄ quaz
nos in celū introduxit Et
ideo bz Luce. xix. Venit
filius hoīs querere ⁊ sal
uū facere qd̄ perierat. Vi
cūt doctores p̄aīe sancto
rū sine pctō morientū de
scenderūt ad lybūm pa

trū ante christi aduētū
vbi nullā sentiebāt penaz
corpalem ardoris vel fri /
goris. sz tm̄ fuerūt in vno
loco obscurissimo caren
tes visione beatifica dei.
quā maxime desiderabāt
et expectabant. cuius qdē
visionis carētia fuit illis
maxima Nā fm̄ sanctum
Augustinū: maximū gau
diū sanctis in celo erit vi
sio dei beatifica. Et ideo
clamat ecclia in p̄sona eo
rū qui erant in lybō ro
gans patrē celestē mitte
re filiū suū ad redimēdū
genus humanū ab illa ser
uitute dicēs. Excita dñe
potentiā tuā ⁊ veni vt sal
uos facias nos. Cui con
cordat ātriphona. O ado
nay ⁊ dux domus isrl ⁊c.
veni ad redimēdū nos in
brachio extēto ⁊c. Habet
em̄ in hystorijs rhomano
rū qd̄dam impator habe
bat filiā quā tenerrime
diligebat. q̄ dolo ⁊ falla
cia cuiusdā militis rapta
et violata: itādem p̄ bonū

Decimus

virū z valentē reducta fu
it ad impatorē. q̄ eam cu
iudā nobilissimi regis fi
lio desposauit In nuptijs
aut dedit impator filie
sue tunicā purpureā: in cu
ius extremitate erat scri
ptū Omnia dimisi tibi ne
adheras. Secdo dedit sibi
annulū aureū in cuius cir
cuito erat scriptuz. Quid
feci tibi z quare attēdas.
Morale p impatorē istū
intelligo xpm dei filiū. et
p filiā aiām q̄ fuit rapta a
diabolo p peccm. tādē p
xpi incarnatōem z passio
nē reconciliata fuit z deo
iuncta. Per tunicā intel
ligo xpi corpus rubricatū
in passione In hac tunica
erat scriptū. oīa dimissi ti
bi qz te redemi. z ideo ne
adheras. In cuius figura
scribit Joh. viij. q postq̄
digito scripsit in terrā di
xit mulieri i adulterio de
phense. Glade z iā ampli
us noli peccare. Per annu
lū aureū intelligo vulnus
xpi laterale in q̄ erat scri

ptū. quid feci tibi mement
to qz meipm exinanivi for
mā serui accipies. Sed q̄
re. vt a potestate diaboli
te liberarē z ad regnū per
ditū introducerē. Sz qd
feci. nunqd me humiliavi
hoiēm vt hoiēm pdictū
redimerem. z iō dixit xps
in euangelio Mathei. xx.
Non veni ministrari sed
ministrare z dare animā
meā in redemptiōem pro
multis. E In isto nā
qz aduētū xps ostēdit mi
rabile humilitatē. mirabi
lem paupertatē. z mirabile
penalitatez cōtra tria pec
cata. scz supbiā. auariciā
et luxuriā. qz dicit pma Joā
nis. ij. Omne qd est in mū
do: aut est cupiscētia car
nis. aut cōcupiscētia ocu
lorū. aut supbia vite. Ad
destruendū vero supbiā
vite ostendit mirabile hu
militatē. Dicit em Ptho
lomeus in suo almagesto
qz sol est cēties sexagesies
maior q̄ tota terra. z ta
men apparet in conspectu

Sermo

nostro vir bicubice quāti
tatis. **N**ō cōsili christus
est maior oī creatura non
tū centies zc. sed infiniti
es excedit omnē creaturā
in potētia z virtute. z hec
fuit mirabilis humilitas
q̄ ille q̄ sua diuinitate re/
plet totū mundū in taz p
uo corpe voluit concludi
Nam dicunt doctores q̄
xp̄s fuit minimus hō q̄ fuit
vnq̄ vel erit. qz in p̄mo in
stātī quo p̄ceptus fuit de
virgine fuit p̄fectus hō si
cut p̄fectus deus Inquan
tum fuit hō humiliavit se
et fecit se inferiorē patri ce
lesti. ip̄somet dicente in p
sona hoīs. Pater maior
me est. sed fuit ei equal in
diuinitate. Secūdo fecit
se inferiorē angelo inquā
tum fuit hō mortalis: z an
gelus est immortalis. Ter
tio fecit se inferiorē hoīe.
qz vt d̄r Luce. ij. Subdi
tus erat illis. s. Ioseph et
marie. Ex quibus patz q̄
xp̄s in suo aduentu sum
mā et mirabilē humilita
tem ostēdit Et ideo dicit
Joh. vi. Descēdi de celo
nō vt faciā voluntatē me
am. sed volūtatem eius q̄
misi me Scdo ostendit
in eius aduentu mirabilē
paup̄ratē. **U**n Chrȳ. su
p̄ **S**atheū ope imp̄fecto
omel. ij. Nunqd̄ inq̄t vi/
derūt magi venientes ad
xp̄m palaciū auro splēdi
dū. nunqd̄ viderūt matrē
diademate coronatā aut
in lecto aureo recubentē.
nunqd̄ viderūt puerū au
ro et purpura indutū. q̄si
diceret: nō. sed viderūt di
uersorū tenebrosū et sor
didū: magis aialibus ap
tū q̄ hoīb. in quo nemo
erat cōrētus iacere nisi co
actus Et ideo d̄r Luce. ij.
Pater ei⁹ reclinauit euz
in p̄sep̄io. qz nō erat ei lo
cus in diuersorio. Diuer
sorū vt d̄r magister hysto
riarū erat diuisum in di
as p̄tes: operimentū hīs
sub quo ciues ad colloqn
dum p̄ aeris inreperie di
uertebāt Vel fm quosdā

Decimus

habet q rustici z simpli / ces patrie q veniebāt ad / forū animalia ibi ligabāt / et ibi erat p̄sepe p̄structū

Sed qrit doctor de / ra. quare xps voluit na / tici in tanta paup̄tate. Et / respondet p̄pter duas cau / sas. Prima est q xps ve / nit ad p̄dicandū veritatē / p̄p̄o ipso dīcēte Joh. xviij / Ego ad hoc natus sum z / ad hoc veni in mundū vt / testimoniū phibeā verita / tē. Cū ergo p̄dicatio veri / tatis multū impedit per / sollicitudinē tpaliū. ideo / elegit paup̄tatem vt libe / rius vacaret p̄dicatōi Se / cūda causa fuit. vt pecca / tores p̄uerteret ad p̄niam / Cū ip̄emer dicit Mat̄h. ix. / Nō veni vocare iustos. s̄z / peccatores ad p̄niam. Et / ideo ne iudei suspicarent / q p̄pter diuitias tpaliū / p̄ctōres p̄uerteret potius / elegit paup̄tatem q̄ diui / tias temporales. Tercio / xps ostēdit in suo aduētu / maximā penalitātē cōtra

carnis lasciuā. Nū̄ erpe / riētia docet q quanto ali / cuius caro sit tenerior tā / to pena acerbior. Sed ca / ro ch̄i fuit tenerrima. q̄a / suscepit carnem de purissi / mis guttis sanguinis vir / ginis gloriose. vt dicit Au / gustin⁹ sup̄ psalmū In te / dñe speraui zc. Venit ce / lestis medicus ad terram / suscipe prumelias z dare / honores. haurire dolores / et prestare salutem. subire / mortē z dar vitā. vt vitā / habeāt z abundanti⁹ ha / beant S Scōdo p̄nci / paliter dixi q xps p̄ tēpo / re venit in hoīes mentem / humanā copiose sua gra / tia illustrādo. Circa istū / aduētū est aduertēdum / q xps venit in mentē hu / manā triplici de causa. vt / videlicet ad informādum / qd faciendū z quid fugiē / dum sit. Et hec est prudē / tia q̄ est virtus cardinalis / fugere videlicet et cauere / malum z viciosum. z imi / tari bonum et virtuosum.

Sermo

Istā lectionē summe desi-
derabāt boni et p̄tiosi. et
iđo eccl̄ia isto tpe clamat
in antiphona. O sapiētia
que ex ore altissimi p̄disti
zē. veni ad docendū nos
viā prudentie Et quare q̄
ro viam prudentie. q̄ pru-
dentia sp̄ualis est regimē
vite p̄tiose. eo q̄ docet ho-
minē qđ est malū. qđ pla-
cet deo. et qđ displicet dō
Et q̄bus seq̄tur q̄ est ne-
cessaria ad salutē. Et iđo
dicit sapiens Prouerb. ij.
Prudentia sc̄z sp̄ualis ser-
uabit te vt eruaris a viā
mala et ducet te i vias bo-
nas docēdo te fugere pec-
cata. et facere ea q̄ sunt ne-
cessaria ad salutē anime.
Istā prudentiā xp̄s docu-
it Joh. iij. Scio q̄ messy-
as venit. s. p̄ carnis assum-
ptionē. et cū venerit p̄ sa-
lutis informatiōem: annū-
ciabit nobis oīa celestia
ad appetendum. sed terre-
stria ad relinquendū. et iū-
diciū vltimum ad metue-
dū. Vñ Seneca in libro

de copia verbor. Si inq̄t
prudēs esse cupis p̄sentia
ordina. p̄terita recordare
et futura p̄uide. Vñ q̄ ni-
hil p̄meditat̄ oīa mala
incaute incurrit. Hec ille
Vñ hant prudentiam do-
cuit āgelus dñi Danielē.
vt habet Daniel. iij. vbi
sic inq̄t. Ego veni vt indi-
carē tibi et docerēz te qm̄
vir desiderioꝝ es. i. vir de-
siderās doctrinā. Unde
dicit Aresto. in Ethicis.
q̄ sicut ad sanatōem et me-
dicinas req̄runt virtutes
vt prudentia. iusticia. et hu-
militas: sic ista doctrina
xp̄i nō p̄t habitare nisi in
mentibz puris et sanctis q̄
mādata dei custodiūt: di-
cēte Chrys. Ioānis. xiiij.
Si q̄s diligit me sermo-
nē meū seruabit et pater
meus diliget eū. et ad eum
veniemus et mansionem
apud eū faciemus H
Sed timēdū est q̄ multi
istis diebz maḡ addiscūt
doctrinā et prudentiā mū-
dialem q̄ sp̄ialem prudē

Decimus

tiā. qā iam nullus repu-
tat prudēs nisi sciat mul-
tas diuitias p suas caute-
las falsas acq̄rere z proxi-
mū defraudare z destrue-
re. magis vero addiscunt
hoīes ad bancū regis pla-
citare q̄ ad ecclīaz dei cō-
uenire seu ibi orare. imo
q̄ sic faciunt reputant stul-
ti siue fatui. Et ideo dicit
Iobis. iij. Qui male agit
odit lucē z nō venit ad lu-
cē vt nō arguant opa eius
Fures em̄ z latrones ma-
gis diligūt tenebras z no-
cēt q̄ dīer lumē. Sic ma-
li nūq̄ vellēt audire enor-
mitatē peccatorū suorum.
De talibz pqueritur xp̄s
Iohānis. iij. Lux venit in
hunc mundū et dilexerūt
hoīes magis tenebras q̄
lucē. z iō venit christus in
mentē humanā ad letifi-
candū z pfortandū. sicut
habet in scriptura. q̄ mul-
te tribulatōes z angustie
freq̄nter accidūt propter
peccata hoīm. et ne pecca-
tores in tpe tribulatiōis

inciderēt in desperatiōem
et desolatiōem ch̄s venit
p suaz grām interius nos
p paciētiā p̄solādo. Vt
cit em̄ Boetius de p̄sola-
tiōe philosophie. p̄sa septi-
ma. q̄ apud iustū z sapien-
tem nulla fortuna est ma-
la. qz qlibet p̄t si voluerit
trahere fortunā suā ad bo-
nū. qz si sit aspera z plena
angustiis: tunc p̄t trahere
ad bonū patiēdo z susti-
nēdo. z tūc est sibi meritū
Si sit leta z bñplacita dī-
scat illa bñ vti z in deo re-
gulari. Et ideo dicit Bo-
etius. Vīs fortuna aspa-
aut exercet perfectos: aut
corrūpit imperfectos siue
punit iniustos. z iō nō cō-
tribulant quicqd tribula-
tiōis eis acciderit. si sine
pctōres freq̄nter tristant
et tūc nisi p̄solentur p dī-
uinā aspiratiōem caderēt
in desperatiōem. Hinc dī-
p̄s. Vetez mons syon z ex-
ultēt filie iude p̄pter iudi-
cia tua dñe. Moralr syon
significat animā iusti que

Sermo

alte situat in contemplatōe
et despectu terrenorū. et iō
habet magnā materiā le
tandī. et iō dī. Letabit iu
stus in dño. Filie iude vo
cant penitētes et cōfessi. qz
iuda cōfessio interpretatur.
Peccatores q hñt cōfessio
nē et lachrymas pro pctis
et veraz cōfessionē bñ pñt
letari et dicere cū ps. Se
cundum multitudinē do
lorū meorū in corde meo
cōsolatōes tue letificauerūt
aīam meā Figura huius
habet. iij. Regū. xix. quō
serui regis Ezechie q pec
cauerūt ptra deū venerūt
ad pphetā Isaiā dicentes
q rex assyriorū venisset cū
magno exercitu ad destru
endū regē Ezechia. et sta
tim ne caderet in despera
tione pfortauit regē ppha
dicēs Glade et dic ezechie
q ego faciā eos pueri ad
terrā suā et deiciā eos gla
dio. Quo audito rex ē cō
fortatus et cepit orare Frē
habet in scriptura q filij
israel ppter sua demerita

fuerūt capti et ducti in ba
bylonē Et ne caderent in
desperationem dñs misit
ad eos Hieremiam Ba
ruch et Ezechielē et alios
prophetas ad pfortandū
eos et cōsulendū vt peterēt
veniā et misericordiam a
deo: statimqz ppuēti cor
de fleuerūt: et dñs libera
uit eos de angustijs suis.
Et iō loq̃tur Isaias cuius
bet aīe peccāti. Surge il
luminare hierlm Per hie
rusalē figurat aīa hūana.
que debz surgere a pctō et
recipere lumē grē et spūa
lis cōsolatiōis. que cōsistit
in cōtritione et effusiōe la
chrymarū quā christus ve
nit ad dandū vere penitē
tibi de suis peccatis. et iō
nullus debet diffidere de
eius misericōdia. vt dicit Am
brosi⁹. Nemo psci⁹ pec
catorū veterū diffidat: de
us nouit mutare sententā
am si tuvis emēdare vitā
Hec ille. Et ideo christū
veniētem ad animam no
stram firmiter custodiam

Decimus

mus et non permittamus eum
a nobis recedere. **U**n de
citur in euangelio Job. iij.
Spiritus ubi vult spirat
et vocem eius audis: sed ne
scis unde veniat aut quid va
dat. Nescis inquit unde ve
nit. quia forte spiritus venit in
aniam tuam non ratione pro
pria meriti. sed ratione meri
ti alterius boni et virtuosius
qui orat pro te. Et quando
recedit nescis quo vadit.
nec quando eum recipies. et ideo
bonum spiritum tenere vo
bis est. Unde dicit Joannis
xiiij. quod quando christus re
cessurus erat a suis disci
pulis corporaliter mortem
pro nobis patiendo et ascen
dendo ad celum: sui apostoli
tristabantur de sui recessu
one. et ideo ad eorum consolati
onem dixit. Non vos relin
quam orphanos. vado et ve
nio ad vos. Et sequitur in
xvi. capitulo. Item autem vide
bo vos. scilicet post resurre
ctionem. et gaudebit cor ve
strum. quod fuit impletum
quando misit eis spiritum

sanctum: qui in omni tribu
latione consolabatur eos
Tertio venit christus
in mentem humanam
ad suggerendum et defen
dendum. Qualiter enim
posset anima humana su
stinere tot insultus demo
num nisi haberet deum pro
tectorem suum. Et ideo di
citur Isaie. xl. Ecce domi
nus deus in fortitudine ve
niet. et brachium eius do
minabitur. scilicet super omnem
potestatem demonum. **U**n
dicit Vincetius in specu
lo naturali. libro. iij. ca.
xvij. quod filius dei qui est sum
me misericors homini pro
pter peccatum a facie eius
expulso in hoc exilium la
chrymarum contra eius
tres hostes: tres ordina
vit defensores. Contra ma
lum angelum ordinavit bo
num angelum ad suam cu
stodiam et defensionem.
Contra carnem ordina
vit suam mortem. Et con
tra mundum ordinavit ex
emplum sanctorum qui mundum

Sermo

et eius diuitias cōtempse
rūt. z sic xps venit vt ordi
naret nob defensores con
tra inimicos nrōs. **Uñ** dicit
Danielis. x. q Michael
archāgelus venit vt adiu
uaret p se z ministros su/
os ad defendendū hoies
stra insult⁹ demonū. **Cū**
ergo grāter ex sua infi
nita bōitate venit ad nos
spūaliter. videlicet ad do
cendū. pfortandū. z defen
dendū nos: debemus gra
tanter venire ad eū tripl^r
videlicet p cordis p^ritio
nē. oris p^ressionem. z ope
ris satisfactiōnē. **Primo**
inquā p cordis p^ritidē
que sū doctores ē dolor
volūtariē acceptus euz. p
posito firmo nō recidiuā
di z cōfitendū. quē dolorē
oportet p^rctōrem habere ī
casu quo vult veniā pec
catoz obtinere. **Exemplū**
hui⁹ posuit Holkoth sup
pmū Sapiētie dicens. q
naturales dicūt q ē auis
quedā hñs faciem huma
nā. sed est auis nimis cru

delis z ferox. intantū q in
terdum pre famis inedia
hoiem inuadit et occidit.
et postq siciēs ad aquā va
dit z potū sumit vbi faci
em suā p^riam intuetur in
aqua: videt similitudinē fa
ciem hois. z memor sibi si
milē occidisse tantū dolo
rem in corde patit q vltra
cibū nō sumit. sed morit.
Spūaliter hoc qdem fa
ciēt peccatoz qñ videt fili
um dei p se incarnatum z
passum: ad cuius hūmagi
nē p^rditus fuit. z p sui pec
cati maliciā (quātū in ip
so est) occidisse. qd intīme
cogitās deberet plāgere z
dolere. **R** Sicut con
sultat ppheta dicens. **Veni**
te ploremus corā dño qui
fecit. p nostra scz ingrati
tudine debem⁹ venire ad
xpm p oris p^ressionē. **Uñ**
Parisienſis in libro de sa
cramētis facit talē rōem.
ad pbandū q p^rctōz pecca
ta sua tenet hominī p^rite
ri dicens. q impossibile est
aliquē iudicare in cā quā

Decimus.

ignorat. Cū ergo cōfessor tuus sedet inter te et deus ergo ille nō p̄t bñ iudicare in causa rāgēte tuū peccatū nisi sciat qd fecisti. sz nō pōt scire nisi dicas verbo. signo. vel aliq̄ alio mō qz pctā tua inter te et deū cognoscunt. ergo oportet vt tu p̄fitearis pctā tua. et postea iudicare habz et penitentia salutare impone re. Un̄ sic consultit xps in euāgelio Math. xi. Veni te ad me oēs q̄ laboratis et onerati estis onere peccatorū et ego reficiam vos videlicet mundando salubriter. et pctā misericorditer cōdonādo Tercio debemus venire ad ch̄m p̄ op̄is satisfactōem. Dicit em̄ Aug⁹ li. de ecclesiasticis dogmatibz. qz satisfactio est causas peccatorū excludere. et eoz suggestiōibz viā precludere Un̄ licet cōtritiō satisfaciāt et p̄fessio quo ad deletiōem culpe. et hō p̄ peccatū me fuit penā eternā. sed vīrtu

te cōfessionis et p̄tritionis cōmutat illa pena eterna in penā tpealem: a qua tū pena tpeali liberat p̄ ope ra satisfactōis: que sunt ie iuniū. pegrinatio. elemo / syna. et cetera h̄mōi Hinc p̄sulit ppheta dicens. Venite filij audite me: timorem dñi docebo vos. qz q̄ timet dñm faciet bona satisfactoria p̄ peccatis rē. Istis tribz modis dz hō / mo venire ad deū et cū eo gaudere in eternū ¶ Tercio p̄ncipaliter dixi qz xps veniet in tpe futuro ad iudiciū ad iudicandum: bonos a malis iustissime separando. Dicūt astrologi qz in firmamento st̄t diuersa signa in q̄bus sol facit circulū suū de vno ad aliud. sed inter illa tria signa. s. leonis. p̄ginis. et li / bresol currit successive.

¶ Spūaliter p̄ solem intelligo ch̄m dei filiū. q̄ ante q̄ fuit incarnat⁹ fuit in signo leonis. qz in anti qua lege fuit sicut leo cru

Sermo

delis super peccatores. qz statim vindicauit. vt patz in septura de zodomitis et multis alijs. Sz postea trāsiuit in signū virgīnis quando naturā humanā assumpsit de virgīne tunc fuit humilis z misericors cū peccatoribz. vt patz de muliere q̄ fuit apprehensa in adulterio. Joh. viij. et de multis alijs. Sed trā sibi in signū libze quādo veniet ad iudiciū ponderans opa bonoz z maloz. z diuidēdo oues ab he dīs. Dicit ei Albumazar in suo introductorio q̄ in signo libze ascēdit vir iracundus in sinistra manu hīs libzā. z in dextra pondera. Spūaliter p̄ illud signū intelligo aduētum xpī ad iudiciū. in quo ponderabit omīa pctā viuoz et mortuoz. tūc apparebit peccatoribz terribilis. et māsuetus electis. et nulli parceret. qz nō flectet timore: cum sit potētissimus. nec cecabitur muneribus

quia est sapiētissimus. nec placabitur p̄cibus quia ē iustissimus Ideo dicit *Malachie. iij.* Ecce veniet dominus exercituum z quis stabit ad vidēdum eū z c. Unde dicit *Chrysostomus. super Matheum.* Filij pro parentibz nō intercedēt. nec angeli pro hoibus. qz natura iudicij preces nō recipit. eo q̄ ibi erit iusticia summa Nā sicut gladius absconditur in vagina sic iusticia dñi absconditur in vagina misericordie. z iō amota misericordia apparebit iusticia. quia omēs sancti z omēs angeli venient cū eo ad iudiciū cōtra peccatores. z iō null⁹ potest ei resistere. Un⁹ b̄z *Sapientie. xij.* Quis stabit cōtra iudiciū tuū. quia si diceret nullus. Et hoc est quod dicit sanct⁹ Augustin⁹ in epistola sua ad Volusianū comitem p̄monēdo ipm de equitate iudicij dicens. Cum veniet ille iustus iudex q̄ nul

Decimus.

lius psonam accipit. quia
nec imperator. nec rex. nec
episcopus ipm auro cor-
rumpere potest Tunc sta-
bunt omnes anime vt rese-
rant quid fecerunt in cor-
pore suo siue bonum siue
malum. Ibi stabit diabo-
lus recitans verba pfessi-
onis quam fecisti in bap-
tismo. Et si vitā finiuisti
in peccato mortali: dicet
diabolus. **O** iuste iudex
iudica istū esse meum ob-
culpam quā fecit. quia no-
luit esse tuus per gratiam
Ibi nullus effugiet quin
reddat rationem de opi-
bus suis. Et ideo dicit **Ma-**
thēi. xxv. Veniet domin⁹
et ponet rationē cum ser-
uis suis. quia de omī ver-
bo ocioso reddet quis ra-
tionē in die iudicij. Hinc
dicit Anselm⁹ in suis me-
ditatiōibus. **O** angustie
exerunt vndiq; qz ibi erūt
peccata accusantia int⁹ in
consciētia. desuper iudex
iratus. foris totus mun-
dus viens. infra infernus

horridū chaos. Peccator
istis circūvolutus quo vt
quō fugiet. qsi diceret nul-
lo modo Ibi nullus pote-
rit excusari. qz ibi erit de-
nudatio omniū peccato-
rū. z libri erūt aperti in q-
bus qlibet leget ppria pec-
cata. Unde apostolus p-
ma ad **Thoz. iij.** Veniet
dñs z illuminabit absco-
dita tenebrarū. et manife-
stabit cōsilia cordiuz. De
isto aduētu ad iudiciū
loq̃tur beāt⁹ Hieronym⁹
Sive comedo siue bibo
siue aliquid aliū facio sp-
videtur sonare in aurib⁹
meis illa vox terribil⁹. sur-
gite mortui venite ad iu-
diciū. Istud iudiciū est
merito precauendū. quia
veniet subito cum nō spe-
ratur. **Mathe. xxiij.** Si-
cut fuit in dieb⁹ Noe: erāt
homines edētes et bibe-
tes et nupti⁹ tradentes z
non cognouerunt donec
diluuiz subito veniebat
Ita erit aduentus filij ho-
minis. Hinc consilium no-

Sermo

bis xps dicens Estote pa-
rati: qz qua hora nō puta-
tis filius hoīs veniet Nā
neqz angeli neqz sancti in
celo scient aduentum dñi
ad iudiciū. Unde xps in
euāgelio dicit de die illa
et hora nemo scit. Et cau-
saz reddit Aug⁹. vij. li. de
ciui. dei dicens. Sicut pn-
cipiū mūdi fuit a solo dō
cognitū. ita z finis a solo
deo est cognitus vt hoīes
sp̄ vigilent in observatiōe
mādatoꝝ dei: z sint para-
ti ad iudiciū. qā si scirent
tūc deputarent partē vite
sue ad bene viuedum. z p-
tem ad male viuedū Et
ideo voluit a sensu huma-
no occultare diē aduentus
sui vt sp̄ essent parati. qz si
sciret paterfamilias q̄ ho-
ra fur vēturus esset vigila-
ret vtiqz z nō sineret pfo-
di domū suā Math. xiiij.

Nā discipuli xpi
q̄sierūt a christo sedere in
mōte oliueti. Dic nobis
qñ hec erūt: z qd signū ad-
uentus tui et 2summatōis

seculi Quibus xps rñdit
Surget gens 2tra gentē
et seducent multos dicen-
tes. ego sum xps. z cuz vi-
deritis hoc fieri scitote qz
ppe est regnum dei. Dicit
Hieron. q̄ añ destructio
nē hierl'm multi surrexe-
rūt q̄ dicebāt se esse chm
Uñ añ aduentum xpi ad
iudiciūz veniet anti xps q̄
multos seducet. Et vt dē
sanctus Thomas de ve-
ritatibus theologie. li. vij.
ca. viij. q̄tuor mōis arma-
bit antichrist⁹ Primo cal-
lida psuasiōe z miraculo-
rū opatōe. Scōo donoꝝ
largitōe. Tercio tormēto-
rū exhibitōe. Quarto fi-
cta adulatōe. Per primā
sez callidā psuasiōe p̄di-
cabit nouā legē esse pecca-
tū z falsiter esse reptam. z
sic legē xpi fm suum posse
destruer z cassabit. Secū-
dus modus pueredī po-
pulū erit p falsa miracula
qz p artem magicā faciet
multa miracula. Tercio
decipiet p multa munera

Decimus

Ipse enim intueniet thesau-
ros absconditos. et sic dita-
bit multos qui propter avari-
ciam ad ipsum conuertentur.
Quarto compellet populum per
minas quas aliter conuere-
re non poterit. Tanta enim erit tri-
bulatio anni aduentum christi
ad iudicium qui in errore con-
uertentur seu inducentur si fie-
ri poterit etiam electi. Et ideo
aduentus eius est timendus
quia dicitur in canonica Jude
Ecce veniet dominus in sanctis
milibus suis facere iudicium
contra omnes et arguere omnes
impios de omnibus operibus
impietatis eorum. **A** **S**z
timendum est quod multi istum
aduentum non timeant nec per-
vident: qui sibi tempus huius vi-
te processum a deo agendi pe-
nitentiam inaniter et inutili-
ter presumunt dando se ocio-
sitati et acidie. que est causa lu-
xurie et multorum malorum ut
dicit scriptura. ij. Reg. xi.
quo David cum se ocio de-
derat permisit adulterium et
homicidium. **I**te Aug⁹. li.
ij. de ciuitate dei dicitur. qui ciui-

tas Romana quando fuit de-
dita ocio et acidie: populus ci-
uitatis factus fuit libidi-
nosus et viciosus. **U**n de
qui acidia est tedium boni spi-
ritualis. ex quo sequitur quod nec
in deo nec in diuinis lau-
dibus homo delectatur. **Q**uoniam
enim quis respuit bonum spiritum
legetur carnalem appetit
tunc sine deuotione orat et le-
git. nec curat qualitercumque
dies transcat. Cauendum igitur
est contra acidie. et prout
ose operandum est propter
mercedem promissam operanti-
bus et laborantibus in vi-
ta domini. Quia ut dicit christus
Apo. xxij. Ecce venio ci-
to et merces mea mecum est
reddere unicuique secundum opera
sua. **Q**uid est contra illos qui
retinent mercedem laboran-
tium et non solvunt. quod quidem
periculum clamat vindictam a
deo. Christus enim non reci-
nebit mercedem malorum
nec bonorum. quia malis et oci-
osis dabit penam eternam
pro mercede. bonis vero et
virtuosis vitam eternam. cum

R s

Sermo

malis dicet. Ite maledi /
cti in ignē eternū. Istud ē
p̄bū terribile. q̄ tria ma /
li patient. Primo p̄uabū
tur p̄sortio dei. iō dr. Ite
Sc̄do habebunt maledi
ctiōnē dei. iō dr. maledi
cti. Tercio habebūt penā
sensus infinitā. z iō dr. in
ignē eternū. Bonis p̄o z
p̄tuosis dicet. Venite bñ
dicti patr̄ mei p̄cipite re
gnū patris mei qđ vobis
paratū est ab origine mū
di. Math. xxv. Isti ḡ ha
bebūt tria cōmoda. Nam
p̄mo habebūt diuinā pre
sentia. qđ notat cū dr. ve
nite. Sc̄do habebūt dei
bñdictiōem: qđ notat cū
dr. bñdicti. Et tertio ha
bebūt vitā eternā siue in
terminabilē. et hoc notat
cū dr. p̄cipite regnum. Ad
qđ nos p̄ducatur zc̄.

¶ Sermo vndecim⁹.

Ambulare
a
Ocharissimi: doctores di
cūt q̄ via p̄ncipalis p̄ quā

ambulandū ē versus cellū
ē via icreata q̄ est de⁹. Un
dr. Ego sum via veritas z
vita. Joh. xiiij. Ip̄e est via
sine errore. p̄itas sine falsi
tate. vita sine morte. Per
hanc viā. s. p̄ xpm̄ dei filiū
z p̄ fidē z iusticiā debem⁹
ābulare. Hāc viā deside
rās scire. p̄pha dicit. Morā
fac mihi viā in q̄ ambulē
S̄z hanc viā nō possum⁹
cognoscere sine ḡra sp̄ali
iō orandū est. **A** Pro
p̄cessu ē breuiter aduertē
duz q̄ ambulare debem⁹
triplr. Primo caute q̄ ad
nosmetip̄os. Sc̄do hone
ste q̄ ad p̄ximū. Tercio de
gne q̄ ad deū. Primo z
p̄ncipaliter dico q̄ debe
mus caute ābulare q̄ ad
nosmetip̄os. Circa quod
tria s̄z notāda. Primo q̄
viator cautus caueat ma
lorū cōsortiū. Sc̄do q̄ re
spiciat ad pedes qñ trāsīt
in via stricta. Et tertio q̄
p̄uideat d̄ cibarijs z vesti
mētis q̄ sunt sibi neccāria
Primo dixi q̄ viator trā

Vndecimus

fiens in via versus celū ca
uere oza p̄sortio malozū
qui nitunt ip̄m frequēter a
bono p̄posito p̄ p̄ba mala
et opa impedire. Dicūt na
turales q̄ serpēs vtiſt iſta
prudētia q̄n audit vocē in
cantatoz volētū ip̄m ca
pere p̄pter venenū habē
dū ad faciēdū r̄p̄iacā: ser
pēs industria naturali h̄
p̄cognoscēs caput suū int̄
spinas sui corp̄is abscon
dit: vñā aurē apponit ter
re. z aliāz cauda sua obtu
rat. Moralr p̄ istos incan
tatores intelligo pctōres
et viciosos allicientes ali
os p̄ p̄ba luxuriosa z aliā
opa mala z exēpla ad di
uersa pctā. ad luxuriā. ho
micidiū. z cupiditatē. Cō
tra tales debem⁹ h̄c pru
dētiā serpētis. s. obturare
aures rōnales. vñā aures
obturare debem⁹ cū mēo
ria mortis n̄re: ne p̄sentia
mus eoz falsis blādicijs
et aliā aurē obturare de
bem⁹ mēoria passiōis xp̄i
et eoz blādicias debem⁹

caute p̄cauere. vt p̄sult fa
piēs Proverb. i. Fili mi si
te lactauerit pctōres ne ac
q̄scas eis Figura ad hoc
h̄ Benef. xxiiij. q̄n Jacob
noluit ābulare cū fr̄e suo
q̄ sciuit ip̄m esse maluz z
iratu p̄ se. z iō prudēt de
clinauit societātē e⁹ dicēs
Hosti dñe mi q̄ puulos
habēā teneros et si vltra
facere eos ābulare morerē
tur in via. In cui⁹ signuz
dñs nō apparuit abraē q̄
diu habitauit cū mal. z iō
fugit d̄ chaldeā. q̄ hoies
fr̄e illi⁹ erāt ydolatre. vt
h̄ Ben. xiiij. Fr̄e h̄ Nūeri
xvi. q̄ dñs p̄cepit filijs isrl̄
q̄ recederēt a cōsortio ma
loz. s. Dathā z Abyrō dē
cēs. Recedite a tabnacul⁹
ip̄ioz z nolite tāgere ea q̄
ad eos p̄tinēt ne moriamī
i pctis eoz. Istō mō fecit
Thob. q̄n hoies fr̄e illi⁹
ibāt vt adorārēt vitulos
aureos q̄s fecit Hierobo
am. hic sol⁹ fugebat p̄sor
tia illoz. Thob. p̄. Sic sa
ra vxor Thobie filia ra

Sermo

guelis fecit. q̄ vt h̄i Tho-
bie. iij. dixit sic Nūq̄ cum
ludentibz miscui me neq̄
cū h̄is q̄ in leuitate ambu-
lāt p̄cipē me p̄bui. Con-
formiter q̄ cupiunt ambu-
lare viā rectā versu celū
et nō volētes in illa retar-
dari: oportet q̄ caute et pru-
denter ambulēt fugiēdo
p̄sortia maloꝝ adulatorū
B Unde adulatio fit
tribz modis. Primo mō
qñ aliquis laudat aliū de
virtute quā nō habet Se-
cūdo mō qñ aliq̄s nimis
cōmendat illud qd̄ habet
Tertio mō qñ q̄s appro-
bat malū qd̄ habet. et hoc
est pctm̄ mortale. De talī
bus ad p̄positū loq̄tur
Isa. ca. v. dicens. Ele q̄ di-
citis malū bonū et bonū
malum. Adulatores di-
cūt q̄ supbia est honestas
luxuria est naturalis. gu-
la et ebrietas est bona soci-
etas. De istis loq̄tur Jo-
hānes in polieraticon di-
cēs. q̄ isti adulatores qui
p̄ncipes et dños suos i va-

nitatibz cōmendāt: faciūt
eos q̄ nō p̄gnosunt scip-
sos nec p̄prios defectus. et
ideo imitātur ferocitatē
bestialēz iā sunt crudelio-
res bestijs. et ideo periculo-
sum est habere tales adu-
latores in aliq̄ societate.
Et cōformiter in luxurio-
sis et latronibz q̄ frequēter
ducunt socios suos ad su-
spendiū et p̄fusionē. Ideo
dicit sapiēs Proverb. iij.
Ne delecteris in semitis
ip̄ioꝝ: nec tibi placeat ma-
loꝝ via. Un̄ ex mala soci-
etate accidunt multa ma-
la. q̄a d̄r Judicū. ij. q̄ filij
israel q̄ ambulauerūt cū
amorreis et Jebuseis ad
bellū q̄ fuerūt mali et ydo-
latre. ideo dñs p̄cepit eis
vt destruerēt eos et nullo
modo habitaret cum eis
ne inciderēt in pctm̄ ydo-
latrie. et q̄a ambulauerūt
cū illis iō destructi fuerūt
et mala morte perierunt.
Itē habet p̄. Machab. ix.
q̄ Judas machabey am-
bulauit cū rhomanis qui

Vndecimus

fuerunt mali ad bellū. et qz
Iudas cū eis habuit soci
etatē. iō in bello capt⁹ fu
it et cecidit ppter pctā rho
manorū qui fuerunt ydola
tre. Ex qbus seqtur q so
cietas malorum nocet bo
nis. et iō merito fugienda
est. Et sic nō est periculo
suz ābulare cū bonis. san
ctis. et iustis. vt hē Math.
xxvi. q q̄s diu Petrus erat
cū socijs. id est aplis: fuit
satis firmus in fide. sed se
paratus ab eis negauit chri
stū. Itē habet Act. xxvij.
q oēs q̄erāt cū brō Pau
lo adueniente tempestate
erāt saluari ppter eius so
cietatē. Ex qbus patet q
q̄ ambulāt cū bonis et vir
tutosis nō peribūt. Vñ in
ps. Cū scō sanct⁹ eris zc.
Secundo dico. q si caute
et prudēter volumus am
bulare oz respicere ad pe
des nrōs: et maxie cuz am
bulemus p vias lubricas
et tenebrosas. Vñ dicit Au
gustin⁹ li.º. sermonū pte p
ma sermone. ij. q ambu

latio aīe est recta delecta
tio: q p carnalia ambulat
sm carnē ambulat. Qui
ergo voluerit ambulare
prudēter oportet respicere
ad suos pedes. i. affectōes
aīe. qz si aīa magis afficiā
tur et delectat in diuitijs
et voluptatibz q̄ in dñor
ābulat in vijs tortuosis et
lubricis. et tunc leuiter ca
dit in penā eternā. Hinc
psulit apls ad Eph. v. di
cens. Videte et p̄siderate
quō caute ambuletis non
quasi insipientes. sed vt sa
piētes. C Vñ ille sa
piēter ambulat q nō relin
quit viā et figit pedes su
os. i. affectōes in solida
terra. q̄ est amor dei et pri
mi. Et iō cōsulit apls ad
Eph. v. Ambulate in di
lectiōe sicut et xps dilexit
nos. Vñ tres sunt vie q̄
abducūt a tramite verita
tis. videlicet via cupidita
tis et auaricie. via iniquita
tis et immūdicie. et via gu
lositatis et acidie. Primo
dico q via cupiditatis et

Sermo

auaricie abducit a trami
te veritatis. Glosa sup il
lud Luce. viij. Aliud ceci
dit inter spinas etc. dicit q
diuitie dicunt spine. quia
pungunt mentē z faciunt
in acquirēdo laborē. in cu
stodiēdo timorē. in amit
tendo dolorē. Ideo dicit
Proverb. xv. Iter pigro
rū qñ sepes spinaz. Quā
tum fugiēduz ē a spina cu
piditatis z diuitiarū que
ita fallaces sunt q mētis
inopiā non repellunt. nec
in maxima necessitate: pu
ta in morte inuāt quouis
modo. Et ideo fatuū est
ambulare p hanc viā que
ducit ad mortē: qualis est
viā auaricie que dicit spi
nosa. Unde spina auari
cie tripliciter pūgit. z tria
mortifera vulnera infert.
Primo pūgit vsqz ad os
dī. qz multoties sunt ossa
satis fessa ambulādo z eq
tando p temporalibz. qā
multis periculis se expo
nūt. periculis latronū. pe
riculū in mari. multotiens
etiā p̄imos decipiunt. et
ideo dicere p̄nt illud Sa
pientie. v. Lassati sum⁹ in
viā iniquitatis z p̄ditōis
et ambulauim⁹ vias diffi
ciles. Refert Isidorus li
bro. viij. etymologiarū
q antiq mercuriū vnum
planetaz depingebāt ad
similitudinē mercatoris ha
bētis in ore linguā serpen
tinā. indutqz pētis vsqz
ad talos. z sup caput eius
ponebat gallus. Mercu
rius d̄r quasi medius au
reus. z talis p̄t esse homo
cupidus q ad p̄gregandū
diuitias currit d̄ foro ad
forū. Per linguā serpenti
nā intelligunt verba dece
ptionis et falsa iuramēta
et mendacia qbus cupidī
mercatores vtūtur p̄pter
lucrū. Per pennas qbus
induitur designatur q vo
lat de patriā in patriā: de
regno ad regnū ad decipi
endū populū. Per gallū
designat q volans de pa
tria auar⁹ seruat oēs vigi

Vndecimus

lias sicut gall⁹. ⁊ intantū sollicitus est q̄ vix dormi re p̄t. sed in galli cātū se p̄cutit ⁊ refurgit De q̄bus d̄r Job. vi. Inuolute sunt semite gressuū eoz ambu labūt in vacuū ⁊ peribūt. Un̄ cupidi talpe p̄pant. Talpa em̄ q̄ diu morat̄ in terra sp̄ fodit et diuer / fos tramites siue vias fa cit ex omī pre sui. et tñ nō satis capit d̄ terra p̄ cibo suo. Nō p̄sili est de istis cupidis. qui q̄uis habue runt sufficient de pecunijs et possessionib⁹ adhuc ne sciūt p̄tentari. q̄ tunc illi s̄t magis solliciti. ⁊ tūc di uitias magis appetunt q̄ p̄us ⁊ magis indigētes se ostēdunt q̄ paupes q̄ ni / hil habent. Isti nō ambu lāt sapiēter. q̄ nō incedūt directe sed p̄ circuitū Nā toto tpe vite sue circueūt circa t̄palia. ⁊ maxime in senectute. Tunc em̄ cupi / ditas inualescit quādo ce tera p̄cta deficiūt De qui bus loq̄tur p̄s dices. In

circuitu imp̄i ambulāt ⁊ nō p̄ viam rectaz. Multū nunq̄ sciūt dicere sufficit nec inuenire finē. Isti autē ambulāt sicut ambulauit sathan q̄ dixit Job p̄. Cir cuiui terrā pambulant̄ eā. **E** Secundo via q̄ ab ducit a via veritatis quā debet hō prudēs precauere: est via inuidie ⁊ iniqui tatis q̄ est tenebrosa Un̄ in uidi sunt intantū excecā / ti cū malicia ⁊ vindicta q̄ nesciūt ābulare in via re / cta veritatis Un̄ p̄. Job. ij. Qui odit fratrē suū in tenebris est et in tenebris ābulat et nescit q̄ eat. Et p̄. Job. iij. Dis q̄ odit fra trē suū homicida est Isti inuidiā habuerūt Phylē stei erga Samsonē q̄ inui debāt ei. ⁊ p̄ eozū maliciā ⁊ inuidiā mulieris exocu latus fuit. vt h̄r Judi. xvi. Frē babylonij inuidebāt danieli q̄ sp̄m̄ p̄phetie ha buit ⁊ ei mortē p̄minabāt et i lacū leonū missus ē. ⁊ ordinatiōe dei saluat⁹. v̄.

Sermo

habet Daniel. xiiij. Jte p
illaz via ambulabat frēs
Joseph. eo q pl⁹ eis a pa
tre amaret. z cogitauerūt
euz occidere. Gen. xxxvij.
Sup quo textu dicit do /
ctor d lyra. q ioseph accu
sant fratres suos d crimi
ne pessimo. et crimen hoc
(vt dr doctor de lyra) fuit
inuidia supne gracie. Et
dicit Aug⁹. q inuidia est
detestatio aliene felicitas /
tis: z exultatio alteri⁹ rui
ne aduersitat. Et iō inui
dus cuidā monti pparat
qui dr ethna. de q dicit au
tor de naturis rez. q sem
p ardet z nulli nocet nisi
sibi ipsi Unde poeta sic in
quit merice.

Nil aliud nisi se valet
ardens ethna cremare

Sic se non alios inui /
dus igne cremat.

Quia sp igne malicie in /
uidus seipm cremat cū vi
derit. primos suos ditari
siue ad honores eleuari q
usq se poterit vindicare:
vel p diffamatiōem: vel p

falsam suggestionē proxi
mū destruere. Un sapien
tie. ij. scribit. Inuidia dia
boli mors intrauit in or /
bē terrarū. Et Grego. in
quit in moralibz. Lū inui
di augmēta audierint ali
ene pspicitatis: incipiunt
apud seipos anxie afflicti
cordis sui peste mori Hec
ille. Et tamē qd mirū est
quicqd p inuidiam ad de
structionem pximi faciunt
dicūt q est ppter bonū cō
mune euenturū. Talis fu
it ille Dionysij⁹ tyrānus:
de q narrat Valerius li.
pmo. ca. iij. q ipe intrauit
templū ydolorū vidēs ibi
iouē pallio indutū aureo
abstulit illud z induit eū
pallio laneo. Scdo vidit
esculapiū habentē barbā
aureā. z illā abstulit Ter
tio vidit ibi vnā himagi
nē corzonā aureaz inter su
as manus ptenfam tenē
tem. z illam sibi spoliavit
Lungs de hoc scelere a sa
cerdote tēpli argueretur
rūdit q palliū iouis fuit

Vndecimus

nimis pōderosum p esta
te: z nimis frigidū p hie /
me. Scdo excusauit se de
ablatiōe barbe auree ab
esculapio filio apollinis.
dicēs q indecēs erat q es
set barbar⁹ dūmodo pat
eius nunq̄ habuit barbā
Tertio excusauit se de ab
latiōe corone auree: dicēs
q gratāter z libere illa hi
mago sibi obtulit illā co
ronā aureā et porrexit. iō
potuit illā iuste accipere.
Qd p̄sili est de istis inui
dis q domos religiosorū
spoliāt. z hnt occasiōes z
cautelās excusantes se et
dicētes q possessionati ni
mis habēt in possessiōib⁹
et iō charitatiuū est illoz
bona auferre. Si sint reli
giosi medicātes dicunt q
pctm̄ ē illis subuenire: cū
sint optimi edificatores
pulcray domoz. Si sit iu
uenis mercator in ciuita /
te vel villa puidus z sapi
ens z incepit diuitijs abū
dare: dicūt inuidiosi quō
in tā breui tpe diues effi /

ci possit nisi esset latro vel
fur. z statim machinātur
ad eius p̄fusiōē dicētes.
Nos p̄gnoscm⁹ eius pa
rētes q fuerunt simplices
et paupes. iste tñ abūdat
diuitijs Itē si fuerit mag
nus cū rege vel cū epō: in
uidi dicēt q sit p̄ditor vlt
raptor pauperū. tunc eijci
ent euz ab officio suo nisi
dederit qcquid habuerit
tūc dicēt q libere hoc eis
obtulit qd nō est verum.
Vnde de istis inuidis di
cit Sapiens Prouerb. ij.
Relinquūt iter rectum z
ambulāt p vias tenebro /
sas. ¶ Tertia via q
etiā ducit a recta via ver
sus celū est via acidiez gu
lositatis. ad quaz oportet
prudēter inspicere Nam q
ambulant in hac via cito
fatigant. q̄a oīa q fuerint
ad diuinā laudē et salutē
aiarūz nimis rediōsa eis
vident. Tales diligūt lō /
ga somnia. exultatiōes plī
ras. venatiōes z ludos. spe
ctacula z vanitates. z bre

Sermo

ties missas. et p̄dicatiōes
detestant̄. Quibz loq̄tur
Salomō Proverb. ix. Re
linq̄re infantiam. i. opa in
fantiū z venite z ambula
te p̄ vias prudentie. Que
rit Aresto. in pbleumati
bus: pbleumate. v. vtruz
hō magis laborat trāseū
do p̄tinue viā planam: q̄
q̄n trāsit planā q̄nq̄ z q̄n
q̄ montosam. Rūdet. il
le q̄ trāsit continue viā re
ctā et planā citius fatiga
tur. s̄z ambulās mō viām
montosam: mō viā vallo
saz aliq̄n ascēdit: aliq̄n de
scēdit z mutat motū in ti
bijs z genibz. z ita nō tam
cito fatigat̄. Et cām red
dit q̄re ambulans viā re
ctam citius fatigat̄ dicēs
q̄ ambulās viā planā sp̄
habet eundē motū in cru
ribz z in tibijs. sed ambu
lās mōtosam viāz mutat
motū. z iō mēbra p̄pter di
uersitatē motuū nō tantū
fatigant̄ sicut q̄ h̄nt motū
vniformē. Sic est in spūa
li ambulatorē huius vite.

vt si hō p̄tinue vacaret vt
gilijs z orōibus z ieiunijs
aliq̄n esset tediosum. Et
dē modo si p̄tinue labora
ret circa tp̄alia z nūq̄ q̄
seeret rederet hoīem vite
sue. Et iō ne in vita n̄ra
fatigaremur bonū est q̄
aliq̄n daremus nos deuo
tioni z orōni z ceteris acti
bus spūalibus. aliq̄n vero
circa tp̄alia occuparemur
Und scribit Haymo de
scō Paulo ap̄lo. q̄ vnā p̄
tem tp̄is diei expendebat
in orōe. z aliā in p̄dicatōe
et tertiā in labore manuū
Et iō q̄ fragilitas huma
na magis acidiat̄ circa sp̄i
ritualia q̄ circa tp̄alia. iō
debemus necessario ora
re cū psalmista. Uias tu
as domie demonstrā m̄hi
Vultuz em̄ p̄fortat̄ ābu
lātem cognoscere viām p̄
quā ambulare debet. Et
iō querit Aresto. in pbleu
matibz. pte. v. pbleumate
xxv. q̄re ambulātes viām
quā ignorāt iudicāt et pu
tant ip̄am esse longiorem

Vndecimus

q̄ est Et respōdet dicens
q̄ est ppter inexp̄ientiam.
Nam hō vīā quā ignorat
sq̄ estimat longiorē q̄ est.
qz mensurā vie nō est exp̄-
tus. et sic fallit in iudicio
et estimatiōe. z citius fati-
gat. Sili modo acidiosi
et viciosi iudicant z esti-
māt q̄ null⁹ p̄t in vita ista
virtuose viuere z cū deuo-
tōe deo ministrare. Vñd
gulosus mirat̄ quō aliq̄s
p̄t viuere cum abstinentia.
Lupidus mirat̄ quō q̄s
p̄t p̄temnere diuitias. z q̄
libz viciosus estimat quē
libet esse talē q̄lis ipse est
Vñ Chrys. sup Barth.
ope imp̄fecto. omel. xxxiij
Ecce fornicator estimat
nemine esse castū. z sic de
alijs. Causa q̄re vīa repu-
tat̄ difficilis et laboriosa
est. qz pauci sciūt eā vīam
et iō inerp̄ti. sed si cogno-
scerēt q̄ leuis vīa peniten-
tie est z q̄ meritoria: non
dubiū qn multi ambula-
rent p̄eam Vnde dicitur
Hieremie. vi. State sup

vias z videte z interroga-
te de semitis antiqs que
sit vīa bona et ābulate in
ea. z inuenietis refrigeriū
aīabus vestris. ¶ Tercio
dixi q̄ si voluerimus cau-
te ābulare oportet p̄uide-
re d̄ indumētis z cibarijs
q̄ sunt nobis necāria Pru-
dens nanqz viator longā
vīam trāsiens p̄videt sibi
indumēta p̄tra pluuias z
tēpestates ne forte pereat
in vīa Vñdodo p̄sili q̄libet
iturus vīā rectā versū ce-
lū oportet p̄videre sibi in-
dumētavirtutū quibz aīa
tegat̄ p̄tra tēpestates dia-
boli ne cadat in peccatus
Nā si q̄s irret ad nūdinas
et videret multa venalia
p̄ficua z necāria. z p̄uide-
ret sibi de illis q̄ nō vale-
rent: fatuus reputaretur.
Vñdodo p̄sili dū sumus ī
hac vita possumus emere
regnū celeste (q̄d in eternū
durabit) p̄ opa charitatis
S̄ illi q̄ in hac vita p̄ui-
dēt sibi res tpales. hōres
q̄z et diuitias q̄bz spoliari

Sermo

tur in morte: fatui st. Et ideo q̄ vult prudēter ābulare oportet q̄ faciat pui-
dentiā p̄ aīa sua vt ip̄a in
duat virtutibz. **U**ñ cōsu-
lit apl̄s ad Rho. xij. Noli
te esse prudētes apud vos
metīpsos. nulli malum. p̄
malo reddētes. puidētes
bona nō tm̄ corā deo. sed
etīā corā oībus hoībus.
Scdo p̄ncipaliter dixi
q̄ debem⁹ honeste ābula-
re q̄ ad. primū **B** Qir
ca qd̄ notandū est q̄ ābu-
landū est honeste triplici-
ter. s. in via charitatis. in
via eq̄tatis. et in via casti-
tatis. **P**rimo dico q̄ de-
bem⁹ honeste ābulare in
via charitatis. Dicit em̄
doctor de lyra sup̄ epl̄am
Pauli ad Heb. xij. q̄ via
charitatis ad. primū cōsi-
stit in tribz. s. in largiendo
in p̄sulendo. et in docēdo.
Pro primo q̄ vult ābula-
re honeste illū oportz. p̄i-
mis indigentibz subueni-
re. Exemplū ad hoc habe-
tur **A**bob. i. quō fratribz

captiuis qui erāt ex gene-
re suo oīa que h̄c potuit
distribuit. hoīes interfec-
tos in via sepeliuit de no-
cte. nudos vestiuit. et plu-
ra alia opa charitatis fa-
ciebat cōtinue que in isto
versu p̄tinentur. **V**isitō.
poto. cibo. redimo. tego.
colligo. cōdo. In hac via
ābulauit **A**brahā q̄ pau-
peres et pegrinos i domū
suā itro duxit: et eis hospī-
tiū ministravit. et iō meru-
it hospitari angelos dei.
vt d̄r **Gen.** xviij. **C**onsile
fecit **Loth.** q̄ fuit cognat⁹
abrahę et i domo sua a iu-
uētute sua nutritus. vt h̄r
Gen. xix. **I**tē h̄r q̄ **Raab**
meretrix in scriptura mul-
tū p̄mendat. eo q̄ recepit
hospites exploratores fi-
lioz isrl̄. q̄ aliter interfecti
fuissent ab habitatoribus
terre illius. vt habet **Jo-**
sue. ij. ca. **I**tē habet q̄ **Sy-**
mon coriari⁹ recepit **Pe-**
truz et ceteros apl̄os ch̄ri-
sti. **Actuū.** x. **N**ō p̄simili
nos debemus exēplo illo

Vndecimus

rū qñi recte ābulauerunt
versus celuz implere opa
miscēdie. qā dicit apl's ad
Rho. xiiij. Si ppter cibū
tuū frater tuus tristatur
iā nō sū charitatē ambu
las. **H** Sed tūmendū
q mlti magis ambulāt p
viā crudelitatis q̄ pietatē
tis. cuiusmodi sūt oppressio
res pauperū. pupilloz. et
viduarū. Un̄ apparet mī
hi q̄ q̄rtuor generibus ho
minū maxime esset parcē
dū sū dīctamē rōnis z cō
passiōis naturalis. s. pau
peribz ppter inopiā z impo
tentiā. z senibz ppter reue
rentiā. iustis ppter innocē
tiam. z viduis ppter insuf
ficiētiā. Sed istī rapto
res pessimi maxie ptra ta
les aspirāt vt illos oppri
māt: dicētes illud scēpture
Sapiētie. ij. Venite opp
mam⁹ pauperē: q̄ntuz ad
p̄mum. z iustū q̄ntū ad se
cundū. z nō parcamus vi
due q̄ntū ad terciū. nec re
uereamur canos multī tē
poris q̄ntū ad q̄rtū. De q̄

bus etiā dī Job. xliij.
Subuerterēt pauperū viā
et opprēsserūt pariter mā
sueros terre. Figura hui⁹
habet Exodi p. qūo egyp
tij opprēsserunt filios isrl
et intātū illos p diuersos
labores affixerūt q̄ viraz
suā amarissime duxerunt
Un̄ de talibz oppressoribz
loq̄tur Ambro. in p. li. de
officijs in p̄sona xpi. Diui
uitē te feci qua de cā alie
na poti⁹ q̄ tua rapis. ege
stas em̄ nō te p̄pellit. idō
em̄ te diuitem feci vt excu
satōem nō haberes Non
te feci potentē vt opprime
res paupes. sed vt eos de
fenderes. Isti nō cogitāt
q̄ dicet eis iudiciū durissī
mū. qz ptra eos clamabūt
multi. Quot em̄ bona in
iuste abstulerūt tot cōtra
illos clamabunt. quot la
chryme. q̄t suspiria pupil
loz. quasi tot accusabunt
accusatores. Et idō dī Ec
clesi. xxv. Nonne lachry
me vidue ad maxillā de
scendūt z exclamatio earz

*opp/sonbz
pauperū*

Sermo

sup deducētes eas. Ama
pilla em̄ ascendūt vsq; ad
celū. z dñs exauditor non
delectabit̄ in illis. s. oppres
sorib;. Isti nō ambulāvi
am rectāversus celū. q; fa
ciūt opa tenebrarū. Hinc
psulit nobis apls ad Ro
ma. xij. Abijciamus opa
tenebrarū z induamur ar
ma lucis: sic vt in die ho
nestē ābulē. ¶ Se
cūdo q̄ vult honeste ābu
lare in via charitat; opor
tet psolari desolatos. Exē
plum h̄i Judith. xij. q̄ cū
amputauit caput holofer
nis trāsīuit ad filios isrl̄
q̄ erāt ī magna desolatōe
et confortauit eos dicens
Laudate dñm deū nostrū
q̄ nō deseruit sperātes in
se zc. Itē habet Exo. xiiij
quō Moyse cōsolabat
pplm isrl̄ dicens. Nolite ti
mere: state z videte mag
nalia dñi que facturū est
hodie. dñs pugnabit pro
vobis z vos tacebit. Itē
habet Gen. xiiij. q̄ cū A
brahā audisset q̄ captus

fuit Loth cū tota substā
tia sua: statim psolar⁹ est
eū et psecutus ē inimicos
eius. ipm; reduxit z om
nē substantiā eius Itē ha
bet Iudicū. viij. q̄ cū Be
deon psecutus fuisset pñ /
cipē Hadian; viri sui pre
lasiitudine nō poterāt vl
terius ābulare: statim Be
deon habuit ppassionem
de illis. z petijt panē pro
ill̄ licet nō obtinuit. Nō
psimili debem⁹ nos pri
mis nr̄is existentib; in tri
bulatōib; z angustijs sub
uenire z illos pfortare. et
illud est opus miscēie spī
ritualis. Cū poeta sic in
q̄t pnumerādo septē opa
miscēie spūalis. Cōsule.
castiga. solare. remitte. fer
ora. Et iō psulit Sapiēs
Eccl̄. vij. Nō desis plorā
tib; in cōsolatōe: z cū lu
gentib; ambula. ¶ Tercio
q̄ vult ābulare in via cha
ritatis: illū oportet docere
ignorātes. Exēplum hui⁹
habet. ij. Paralip̄. xvij. de
Josaphat rege q̄ ambula

Vndecimus

uit in via charitatis quā
do ordinavit sacerdotes
et sapiētes ad docendū fi
lios isrl' pcepta z ceremo
nias. Itē p. Zach. ij. ha
bet q. Darathias consu
luit filiis suis vt starent z
pugnarent vsq; ad mortē
p lege dei sui dicēs. Con
fortamini z virilit' agite.
qz cū feceritis ista q̄ preci
pio vob' gl'iosi eritis in cō
spectu totius ppli. Hō cō
siliū debem' cōsolari z do
cere pplm p viā charitatē
ad bñ z virtuose viuendū
Iuxta p̄siliū sapiēt' Pro
uerbioz. iij. Glā sapiētie
mōstrabo tibi z ducāz te
p semitas eq̄tatis. R
Sed timendū est q' mul
ti nolūt tñsire p viā rectā
cōsiliū boni. q̄lis fuit Aza
hel. cui p̄sultū fuit ab Ab
ner ne p̄sequeretur eū dicēs
Recede et noli me seq' ne
forte cōpellar cōfodere te
in terrā. qui audire cōtēp
sit. z iō gladio suo trāsso
dit ipm. vt hz. ij. Regū. ij.
Itē habet. ij. Reg. xij. de

Roboā q' noluit acq̄sces
re p̄silio senioz. sed adhe
sit p̄silio iuuenū. z iō dpo
situs fuit a regno suo. Ta
les sūt multi q' nolūt regu
lari p̄silio sapientū. z iō in
diuersa vicia plabūt. De
quib' p̄t dici illd' Baruch
ij. Glā sapiētie nec sciēnt
neq; p̄memorari sūt semī
tas eius. sed ābulauerūt
post pctā suā. Ex q̄bus p̄z
q' ambulās p viā charita
tis debet docere ignoran
tes. z sp̄cialiter opa miseri
cordie docebūt q̄ in proxi
mos suos exerceri debēt.
q̄ opa docent p legē natu
re. put declarat Bonauē
tura sup q̄rtū sniaz sic di
cēs. Hō est aīal rōnale et
mortale. z inq̄ntū est aīal
indiget cibo. potu. hospī
tīo z indumēto. inq̄ntum
est rōnale nollēt p̄stringi
in carcere nec infirmitate
et idiget visitatōe z p̄sola
tōe. inq̄ntū ē mortale indi
get sepultura. et iō oīa ista
dz q̄s exhibere p̄mo suo
et tūc ābulat in viā recta

Sermo

charitatis. **I**n Scdo dico q̄ debem⁹ ambula-
re honeste in via iusticie ⁊
eq̄tatis In hac via ābula-
uit Dauid. vt h̄. i. Regū
xxx. q̄ in diuisiōe spoliōrū
tantū dedit ⁊ eq̄liter diui-
sit illis q̄ pugnauerūt in
bello et illis q̄ remanserūt
ad sarcinas. Sarcina vo-
cant victualia q̄ ordinant
p̄ bellatorib⁹ Et factū est
hoc ex die illa ⁊ deinceps
p̄stitutū ⁊ p̄finitū ⁊ quasi
lex in isrl. Item in hac via
ābulauit Thobias. vt h̄.
Thob. ij. In cui⁹ signū il-
li⁹ vxor semel induxit vnā
ouem cui⁹ vocē balantis
thobias audiuit q̄ erat ce-
cus. ⁊ dixit vxori sue. U-
de ne furtiua sit. s̄z eq̄ red-
de dño suo. q̄a nō licet co-
medere aliqd furti. ⁊ idō
de eo p̄t dici illud p̄s. lxxx
iiij. Iusticia añ euz ambu-
labit ⁊ ponet in via gres-
sus suos. In hac via ābu-
lauit qdā rex noīe Pauli-
nus. de q̄ narrat Marc⁹
paulus in libro suo d̄ mo-

rib⁹ oriētalium. ca. ij. Iste
rex fuit potētissim⁹ inter
oēs reges orientales: ⁊ iu-
sticiā diligebat Un̄ in to-
to regno suo tanta fuit iu-
sticia q̄ null⁹ aliū offende-
ret. sepe statioēs artificū
fuerūt dimisse aperte. nec
erat q̄ p̄sumebat illis dā-
nuz inferre. Mercatores
etiā die ac nocte p̄ totum
regnū secure ābulauerūt.
h̄ fuit q̄a iusticiāz rigoris
⁊ iuris seruabat sine fauo-
re. S̄z timēdū est q̄ mul-
ti ab hac via deviāt. cuius
modi s̄t latrones et falsi
iudices. Un̄ narrat Heli-
nādus libro p̄. ca. v. ⁊ Gla-
lerius li. vi. quō qdā im-
perator noīe Cābises or-
dinauit q̄ sedes iudicia/
ria eēt coop̄ta pelle patr⁹
sedētis ad iudicandū po-
pulū. vt videndo pellē pa-
ternā cogitaret de eq̄tate
iudicij. ⁊ sc̄psit hos p̄sus.

Sede sedēs ista iudex
inflexibilis sta.

A manib⁹ munit⁹ reij/
ce: ab aure preces.

Vndecimus

Sit tibi lucerna lux. lex
pellisq; paterna

Qua residet natus pro
patre iure datus.

Un oēs illi falsi iudices
pnt dicere illud Sapien
tie. v. Errauim⁹ a via ve
ritatis ⁊ lumē iusticie nō
luxit nobis. **D**ier
tio debem⁹ ambulare ho
nesse in via mūdicie ⁊ ca/
stitatis In hac at via am
bulauit nobilis vidua Ju
dith. q post virū suū alte
rū nō accepit. ⁊ ideo bñdi
cta fuit a dño. eo q casti/
tate adamauit Judith. xv
In hac via ābulare debēt
oēs ministri ecclie. In cu
ius signuz Dauid pcepit
leuitis ⁊ sacerdotib; atq;
Sadoch ⁊ Abiathar qui
portarēt archā dñi q san
ctificarent ⁊ mūdarent a
peccatis suis. vt habet p.
Paral. xv. Et ideo dñ in
ps. Ambulās in via ima
culata hic mihi ministra
bit. Istud fuit bñ figura/
tū Thob. v. p angelū quē
vidit Thobias quasi iu/
uenē candidū stantē ⁊ pre
cinctū ⁊ paratū ad ābulā
dū. Per istū iuuenē intel
ligo ministrū altaris q de
bet eē splēdidus honesta
te. p̄cinct⁹ charitate. ⁊ pa/
ratus volūtate ad implē/
dū legē diuinā Et iō dicit
ps. Beati immaculati in
via q ambulāt in lege do
mini ⁊c. Sed timēdum ē
q multi deuīāt a via casti
tatis. hi scz q recipiunt in
aīa immūdas cogitatōes
et luxuriosas Dicit autoz
qdam de pprietatib; rerū
q si carbonē nō oīno mor
tificatū cādele extincte p
hicias in sulphure statim
candela reaccendet. **Q**uo
do p̄sili est de fomite fa/
cto in carne q non p̄t mor
tificari in hac vita. cui si
p̄piciant cogitatōes imū
de in corde statim reaccē/
dit caro ad luxuriā. For
te dñ q null⁹ p̄t vitare qn
habeat cogitatōes imū
das. Respondet Gregori
us ca. xx. moralīū dicens.
q non culpā homo q; ve

Sermo

niunt cogitationes immun-
de in corde. sed qz morant
Exemplū. si habeas arbo-
rē in horto tuo nō potes
vitare qn aliqn coruus se-
deat sup illā. sz si voluerz
poteris phibere ne ibi ni-
dificet Et ideo dicit ppheta
Isaias ca. ly. Derelinqit
impius viā suā z vir int/
quus cogitationes suas.

Tertio pncipalr dixi q
debem⁹ ambulare digne
q ad deū. z hoc p triplicē
viā **P**rimo p viā
doloris z pccōis. Debz
em hō de pccō cōfiteri. qā
filij isrl nō potuerūt intra-
re terrā pmissionis nisi p
us ambularēt p mare ru-
beū. vt habet Exodi. xiiij.
Spūaliter p mare qd oīa
corpa mortuoz pūcit a se
intelligo pccōem q pū-
cit oēs sordes pccōz z ni-
hil amarū retinet in se. est
pura. qz nihil tpale sapit.
Per hanc pccōem opor-
tet penitentē ābulare. Et
tūc pōt dicere illud Ecclī.
xxij. In fluctibz maris am-

bulauī. z in oīi terra ste-
ti. hoc est oēs circūstācias
pccōrum collegi in memo-
ria p ill' fleui z dolui. Si-
cut fecit Achab. vt hz. iij.
Regum. xxi. qz em defrau-
dauit Naboth de vinea
sua z occidit eū. Iō ppheta
Helyas nunciauit sibi
q in eodē cāpo in q canes
comederūt carnes naboth
in eodē loco comederent
carnes suas Quo audito
achab pccit⁹ erat z fleuit
et veniaz meruit. In hac
viā ābulauit Manasses.
q effudit sanguinē ppheta-
rū in ciuitate hierlm. quē
deus tradidit in man⁹ inē-
micoz suoz. z restitutus
erat ad regnū. vt habet. ij.
Paral. xxvij. Dicit auroz
de naturis rerū q est qdā
auis q vocat auis parady-
si. que sic vocat ppter pul-
chritudinē pennaz. cuius
qdem vox est tā dulcis q
excitat hoīez ad deuotio-
nē. que si laqueo capra fu-
erit irremediabilr plāgit
nec vnqz desinit donec re-

Vndecimus

stituta fuerit libertati sue
Moralr p auē hanc intel
ligit aīa hūana. q̄ si laq̄o
diaboli capta fuerit quid
est tūc faciendū. reuera nī
hīl aliud nisi plāgere z fle
re sua pctā: donec restitu
ta fuerit ad gratiaz. Sic
plangit latro in cruce dī
cens Vemento mei dñe
cū veneris in regnū tuum
Cui xps respōdit Hodie
mecū eris ī paradiso. Lu
ce. xiiij. Isto modo plāxit
Ezechias qñ dictū fuit il
li. Dispone domui tue z cē
Isaie. xxxviij. Nō habuit
heredē tūc fleuit nō timo
re mortis. sed ppter defe
ctū prolis. timēs q̄ ppter
peccatū suū xps de semīe
eius nō descēderet. z ideo
īpo orante additi sunt vi
te sue aīi q̄ndecim. et tūc
genuit Vanassen. z sic p
p̄ritōem cordis quando
dixit. Vemento dñe quō
ambulauerim corā te. ha
buit nedū prolē: verū etiā
remissionē oīm pctōrum
Et dī Baruch. iij. Am /

bula p viā scz cōtritiōis
ad splendore grē z finalis
glie. **Q** Scdo debe
mus ābulare p viā pudō
ris z p̄fessionis. Dicit em̄
Auicēna libro .iiij. ca. xvi
q̄ post morsum venenata
rū bestiarūz phibet sana
tio vulneris qusqz venenū
extrahat p medicinas at
tractiuas. qz maius perī
culū est claudere vulnus
cū veneno intus. quā tūc
sanguis intravulnus cō
gregatus in sanīe p̄uertit
et fit magis periculosum
Unō sepe vulnera clausa
cū magna pena aperiūtur
Moralr peccās mortāl
est spūaliter vulnerat⁹ vs
qz ad mortē. z nisi illō ve
nenū peccati p p̄ritōem
extrahat corrūpetur inte
rius z sanīe aliorum ma
lorū ad se trahet. dicente
Gregorio. Pctm qd p cō
fessionē nō delet mor suo
pōdere aliud ad se trahit
Et iō p̄fitenda sūt pecca
ta ne in iudicio cū maiori
verecundia demonstrent

Sermo

Dicit em̄ Augustin⁹ in li
bro sc̄do de visitatōe infir
moz. Sūt em̄ q̄dam qui
ad salutē sufficere putant
si soli deo p̄fiter̄ cui nihil
est occultū. s; erubescūt si
ue idignant̄ oñdere pctā
sua sacerdoti. quem tñ cō
stituit discernere inter pec
catū et pctm̄. S; nolo d̄r
Aug⁹. vbi sup̄ vt huic ad
hereas op̄inioni. sed q; cō
fitearis pctā tua coram sa
cerdote ⁊ recipias eius iu
dictuz quē dñs ordinauit
eius vicariū. Et iō p̄sulit
scriptura. Cōfitemini al
terut; pctā vestra et reue
la eis vias tuas ⁊ recōcili
abit te. Hec Augustinus

P Unde duo sunt q̄
impediūt p̄fessionē ⁊ volē
tes p̄fiteri. Primo pudor
reuelandī. Sc̄do delecta
tio peccandī. Primo pu
dor reuelandī. Habet em̄
in vitā patrū. q; qdā sc̄us
vidit sel̄ diabolu ambulā
tem inter penitētes ⁊ infe
rentē pudorē de peccatis
dū se disponerēt ad p̄fessi

onē. quē sanctus adiura
uit in noīe crucifixi vt dī
ceret ei qd faceret int̄ eos
Cui respondit diabolus
Iā reddo illis qd abstuli
ab illis qñ peccauerūt. et
iā restituo vt p̄fusi vereci
dia nō cōfiteant̄ pctā sua
Sed attēde qd d̄r Aug⁹.
sup̄ p̄s. O hō quid times
p̄fiteri cuz illud qd scio p̄
p̄fessionē minus scio q̄ il
lud qd nescio. Cur erube
scis p̄fiteri mihi pctā tua
cū ego pctō; sum sicut tu.
Elige qd vis: aut oportet
te hic p̄fiteri vni soli ⁊ sal
uari. aut in die iudicij p̄fi
teri corā toto mūdo ⁊ dā
nari. Sc̄dm qd impedit
p̄fessionē ē delectatio pec
candi. Unde pctō; qñ re
colit delectatōem adhibi
tā in peccato. ⁊ videt sibi
placere in mēte talis dele
ctatio carnalis: impossibi
le est hoīem veraciter cō
fiteri. Et ideo d̄r Chrys⁹.
in libro de p̄punctiōe cor
dis. Quā impossibile est
vt ignis inflammet aqua

Duodecimus

tam impossibile est habere confessionē verā oris in delicijs carnalibz. Hec ille. Hec igit duo impedimēta relinquitē. et in viā vere p̄fessionis ābulate. **Q**uarto debemus digne ābulare in viā laboris et satisfactōis. **U**bi dicitur. **Thy**chee. vi. Indicabo tibi o hō qd sit bonū et qd dñs requirat a te. **U**tiqz facere iudiciū et diligere miser/cordiā et sollicitū ambulare corā deo. **Q**uod si volueris facere eris de familia dñi. Requirit etiā a te iusticiā. s. satisfactōis in tribz. qz cōtra tria deliquisti. **P**rimo p̄tra deū. scdo contra proximū. et tertio p̄tra teipsum. Satisfacere ergo debes p̄ honores deo. eo qz sibi honore debitiū abstulisti et dedisti creaturis. Satisfacere debetis p̄rimo p̄ elemosynā. qz de bonis suis ipm defraudasti. Et satisfacere debes tibiip̄si. p̄ carnis maceratōem. nā sicut laborasti i culpa ita

laborare debes in penitētia. et sic deo placeb. **H**inc p̄sultit ap̄ls ad Coloss. p̄. Ambuletis digne deo p̄ oīa placētes. Et sic in hac vita dū tps habem⁹ laboramus in opibz penitentialibz vt detem et redem habeam⁹ eternā. qā vt dicit **I**sidor⁹ in quadā eplā. Nullus labor durus. nullū tps vite nre dicitur longum quo gl̄ia celestis acq̄ritur. Ad quam nos pducatur iesus christus benedict⁹ in secula Amen.

Sermo duodecim⁹.

Urgere

Dicit magister de p̄phetatibus rez. qz elephas nō habz tibias siue iūcturas. et iō nō p̄t bñ flecti. vñ qñ vult q̄lescere ap̄podiat se forti arbori. et veniūt tūc venatores et p̄scindunt arborē. et sic cadit in terrā. et sic capit. qz nō potest surgere. **M**oraliter p̄ istū elephantem intelligo

Sermio

peccatorē: q̄ de se nō p̄t fle
cti ad frutes. sed multoti
ens labit in pctm̄. a q̄m
Augustinū nō p̄t surgere
p̄ seipm̄: nisi gr̄a dei adiu
tus. z iō orandū est **A**
Pro p̄cessu hui⁹ sermōis
est aduertēdū q̄ peccator
surgere debz a pctō tripli
citer. scz. velocit̄. veraciter
et p̄stanter. **P**rimo z p̄n
cipalr̄ dixi q̄ pctōz debet
surgere a pctō velociter z
nō. p̄crastinare d̄ die in di
em. qz dū iacet in peccato
mortali stelle z om̄ia ista
inferiora q̄ fuerūt ordina
ta ad seruitium hoīs ipso
peccāte oēs creature fiunt
sibi publici hostes. **H**inc
d̄t **O**rigenes super **I**osue
omel. iij. pctōn̄ oīs terra
et oīa sup̄celestia sunt ho
stes. Sic̄ de egyptiis scri
ptū est. terra istos impugna
bat. mare istos impugna
bat. **I**ustis p̄o loca inac
cessibilia plana efficiūtur
rubz mare tanq̄ p̄ aridā
terrā iustus p̄t̄siuit **E**gy
ptius. i. pctōz voluit trāsi

re z submersus ē. **S**i iu
stus heremū ingreditur
horribilē z vastā cibis ei
ministrabit d̄ celo. **N**ihil
em̄ est qd̄ metuat ius
tū. **U**n̄ p̄phetam **I**sai. a.
xliij. p̄misit dñs iust. dī /
cēs **L**ū trāsieris p̄ aquas
tecū ero z flum̄ia nō ope
riēt te. **L**uz ambulaueris
in igne nō p̄bureris et flā
ma nō ardebit in te. quia
ego dñs deus tuus scūs
isrl̄ saluator tuus. **P**ctōz
aūt oīa timeat. qz d̄t scrip
tura **S**apiētie. v. **A**rma
bit creatura ad vltionem
inimicōz **U**n̄ narat **B**re
gon⁹. iij. dialogoꝝ de q̄ /
dam q̄ peccauit pctō luxu
rie i seā eccia q̄ noluit sur
gere d̄ pctō. sed sp̄ sub spe
venie p̄maz. p̄crastinabat
sed morte subitanea p̄uen
tus fuit. quo sepulto tot⁹
p̄pls vidit suū tumulū ar
dentē ac mirabilēz fetorē
ex eo. p̄gredientē nec pote
rāt sustinere. q̄ in re dicit
Breg⁹. pensandū est q̄nta
pena aīa pctōis puniat.

Duo decimus

cū corp⁹ mortuū igne cor
porali cremabatur. z iō velo
citer surgendū est a pctō.
Figura hui⁹ h^z Actū. xij
de b^{ro} Petro ap^{lo} iacēte
in carcere inter duos mili
tes vincto cathenis dua /
b^z. z duo custodes custo /
diebāt ostiū carceris. z ec
ce angel⁹ dñi astitit. p^{cu}s
sog⁹ latere petri excitauit
eū dicēs Surge velociter
et ceciderūt cathene dⁱ ma
nib⁹ eius. Per petrū doz /
mientē in carcere morāl^r
intelligo pctōrem dⁱormiē
tem in pctō siue in carcere
pcti. Nā sicut dormiens
dⁱ semimortuus z semiu
uus. sic pctōr est mortuus
spūal^r. licz viuat t^{pa}l^{iter}
Et iste pctōr dormit iter
duos milites. videlz mor
tē z diabolu. qz sic⁹ mors
insidiat^r corpⁱ: sic diabol⁹
insidiat^r aīe ad occidendū
eā. iuxta illud p^{ma} Petri
v. Aduersari⁹ v^r diabol⁹
tanq⁹ leo rugiēs circuit q⁹
rēs quē deuoret. Pctōr li /
gat^r dua b^z cathenis P^{ria}

est p^{su}etudo pcti **B**
Dicit Aresto. iij. Eth. q.
hō assuetus pueris mori
byolēter in illis detinet^r
Nā illud qd fuit aliqñ vo
lūtariū fit inuolūtariū p
p^{su}etudine. Et ponit exē
plū Nā q⁹ pūcit lapidē nō
h^z in p^{ta}te iaz p^{ie}ctū resis
tere. z tñ p^{ie}ctio fuit vo
luntaria. qz in ipō fuit li
bertas pūcere lapidē z nō
pūcere Figura hui⁹ h^z de
Sāsone Judicū. xvi. q⁹ fa
tue se copulauit mulieri.
et ideo phylisteri ceperunt
eū. z vinctū cathenis i car
cere posuerūt. Morāl^r p
hāc femina intelligo volū
tatē carnis cui hō volūta
rie et libere se tradit esti
mās q⁹ aliq⁹ t^{pe} p^{re} libere
desistere qñ vult. sed certe
qñ grā p^uatur z cathenis
diaboli illa q⁹atur. q⁹ est in
clinatio ad illecebras. tūc
fuit cogit^r diabolo puer
se p^{su}etudinis vinculo al
ligatus. Et iō nō sine ma
xima difficultate z grā po
test resistere z a pctō surge

Sermo

re. Et ideo dicit Isidorus in libro soliloquiorum. Prauius usus viri aboletur, assidua consuetudo ad vicia in naturam pervertitur. Animus in sceleribus constitutus viri euelli potest ab eis. Et ideo dicit Augustinus in suo encheridion. capitulo lxxxiij. Propter quod sunt magna cum in consuetudinem venerint prava aut nulla creduntur. et ideo dirumpendo istam catenam surgendum est velociter. Secunda catena est pudor siue verecundia perficiendi. Dicit Aristoteles. Ethicorum. quod verecundia est timor perpendendi honoris siue famam. quod quidem verecundia in iuvene est commendabilis. nam decet ipsum verecundum esse. et in senibus est vituperabilis. quia senex non debet aliquid committere propter quod debet verecundari. Unde est signum obstinacie non verecundari de turpibus. cuiusmodi est peccatum. que verecundia in confessione ubi homo reuelat peccata sua est maxima pars penitentie Unde in confessione penitentes non debent timere confessionem et verecundiam. sed modicum sustinere ad habendum eternam velationem. ut habetur in canone de penitentia dist. iij. quod confessores prohibetur sub pena graui reuelare confessiones Et ideo hec est secunda catena que detinet peccatorem in peccato. scilicet verecundia perficiendi. propter quos loquitur presbiter. Surgite postquam sedueritis quod manducatis panem doloris. **L** Duo sunt custodes carceris illius. scilicet presumptio venie. et dicitur nitas lege vite Istam spem habuit Amon. ut habetur iij. Reg. xxi. qui malum coram domino operatus est ob spem vite plene. sed preuentus fuit morte subitanea quia occisus fuit in domo sua a propriis seruis. Secundus custos est presumptio venie Dicit Albertus in libro de proprietatibus rerum. quod coruus nix infestare aquilam. sed aquila ut avis generosa dissimulat percutere coruum. unde

Duodecimus

coruus efficitur nimis p /
sumptuosus intātū q aq
lam nō cessat infestare. tā
dem aq̄la ira mota coruū
inuadit ⁊ interficit. **Do**
raliter p istū coruū intelli
go peccatorē qui cōtinue
offendit deuz. sed deus q̄
est misericors ad modū
aql̄e dissimulat ⁊ non sta
tīm vindicat se sup pctōrē
sed expectat eū si voluerit
surgere. Peccator aut vi
dens dei patientiā. ⁊ ex h̄
p̄sumptuosus addit pec
catū super pctm̄. tandē de
us vidēs p̄sumptōem pec
catoris irruit in eū ⁊ occi
dit. ⁊ sic isti duo custodes
scz p̄sumptio venie. et diu
turnitas vite custodiunt
peccatorē in carcere pecca
ti vt neq̄at surgere. **Chri**
stus igit̄ alloquēs animā
humanā d̄t illud **Cāti. ij.**
Surge ppera amica mea
et veni in foraminibus pe
tre. Foramina petre sunt
vulnera xp̄i q̄ est petra su
p quam fundata est eccl̄ia
sancta catholica. **Cogita**

de vulneribz xp̄i cōtra p̄e
sumptionē ⁊ desperatōez
Surgendū est igit̄ veloci
ter Nam aliter diabolus
vult facere hoīem saltare
de peccato in peccatū. vi
delicet a cogitatōe in dele
ctatōem. a delectatiōe ad
consensum. a consensu ad
actum siue operatōem. ab
operatiōe ad p̄suetudinē.
a p̄suetudine ad despera
tōem. iuxta illud metricū

Principijs obsta: sero
medicina paratur

Cum mala per lōgas
conualuere moras.

Dicit Bresto. in libro. ij.
politicorū. q̄ surgere tēpe
stine de mane est cā sani
tatis corporalis. ⁊ facit ho
minē habere ingeniū acu
tū ⁊ bonū. ⁊ ille q̄ dormit
diu in lecto suo post natu
ralē digestiōē patit̄ dolo
rem capitis **Modo** p̄sili
q̄ iacet diu in pctis icidit
in multas īfirmitates sp̄i
rituales. sed q̄ cito ⁊ velo
citer surgit in p̄ncipio qm̄
pctm̄ inualeat lenit̄ reci

Sermo

p̄t sanitatē spūalem Exē
plū ad hoc habetur Jone
iij. vbi habet q̄ rex Ninī
ue postq̄ offendit deū au
dita voce pphete iminan
tis. Adhuc quadraginta
dies sunt ⁊ ninīue subuer
tet̄. Cito surrexit de solio
suo ⁊ abiecit vestimēta re
galia et induebat̄ sacco ⁊
cinere petēs a deo veniaz
quā obtinuit ob ei⁹ velo
cem p̄uersionē. Dō cōsi
mili q̄libet peccator post
q̄ p̄gnouerit p̄ dictamen
p̄scientie sue q̄ deū suum
offenderit cito debet sur
gere a peccato et abijcere
a se indumēta peccatorū p̄
fletū ⁊ cordis p̄ritōem. ⁊
induere vestimēta doloro
se penitētie. ⁊ sic lumē re
cipiet de cetero vitā di pec
cata Hinc p̄sulit apls ad
Eph. v. Surge q̄ dormis
p̄ cordis p̄ritōem. ⁊ exur
ge a mortuis. i. ab operi
bus que aīam mortificāt
et illuminabit te ch̄s per
suā grām ⁊ misericōdiam Ex
emplū habet de tribus mor

tuis resuscitatis p̄ ch̄stū
De p̄mo hī Zach. ix. de
filia archisynagogi: quaz
resuscitauit ī camera p̄ua
te app̄hendēs manū eius
q̄ statim surrexit p̄us mor
tua. D Spūaliter p̄
istā puellā ī camera resu
scitatā intelligo p̄ctōrem
occulte peccantē. quē x̄ps
statim resuscitat p̄ cordis
p̄ritionē et facilliter ei dī
mittit. Scdo x̄ps resusci
tauit filiū vidue ī porta
ciuitat̄ patēt̄. vñ portā
tes feretrum iussit stare. ⁊
aliq̄liter tardādo x̄ps dī
xit. Adolescens tibi dico
surge. statim surrexit puer
sanus. vt hī Lu. viij. Dō
ralit̄ p̄ istū puerū intelligo
p̄ctōrem publice peccantē
vt fornicatorē vel p̄similē
quem x̄ps resuscitat p̄ cor
dis p̄ritōem. s̄ tñ cū aliq̄
li difficultate. Et cā est vt
īpe frequētius petat veniā
et nō leuīs recidiuet ī cō
silia. Tercio x̄ps resusci
tauit Lazarū q̄ triduanū
sed cū fremitū ⁊ fonte la

Duodecimus

chrymaz. et ad preces continuas Marie et Marthe Cui xps dixit. Lazare veni foras Et surrexit de monumento ligatis manibus et pedibus. quem tradidit discipulis suis ad soluendum. Moraliter pistum lazaru inrelligo peccatorem consuetudinaliter peccantem: qui raro aut nunquam dimittit peccata. quare christus ex sua gratia et misericordia specialiter ad preces sanctorum resuscitatus a peccato. sed hoc facit cum difficultate: ad osidendum gravitatem peccati quam trahit ad consuetudinem peccati. quare in qualibet recidivatione peccati aggravatur et magis habilitatur peccator ad peccandum. Sed quare christus tradidit ligatum discipulis ad soluendum: fuit ad designandum quod quicunque homo peccatoris contritionem dimittat culpam. tamen manet ligatus ad penam debitam. quam penam commissa peccata beatus Petrus et eius successoribus absolvit et remittit in debita oris confessionis operis satisfactione. Unde dicit Augustinus super psalmum. Qua

propter periculosum est diu iacere in peccato. quia prout non vigilat christus in anima humana per gratiam: nec respicit ad facta nostra. Et ideo clamat psalmus. Exurge quare obdormis domine et ne repellas in finem. quare si christus dormierit in nobis tunc sumus quasi piculantes. Et Unde habet Bartholomaeus. quod modica dormitio christi in nave cum discipulis: ferre omnes piculabantur. et ideo beatus Petrus compulsus fuit ad excitandum eum dicens Domine salva nos: perimus. Tunc surgens christus imperavit vento et mari. et statim cessavit tempestas. Cui concordat hystoria de iona qui dormivit in nave. et statim magna tempestas surrexit: ita quod navis fuit ita propinqua piculationi quod gubernator navis excitavit ionam dicens Surge invooca deum tuum si forte recogitet deus de nobis. Iohannes. Moraliter si navis anime nostre sit in piculatione ex periculis demonum: melius remedium non potest haberi quam per

Sermo

cordis cōtritiōē et deuotā oratiōem auxiliū dei inuocare. et sic surgere a peccato. Surgēdū est igitur velociter. **S**cdo pncipaliter dixi q̄ debemus surgere a pctō veraciter et nō fallaciter q̄ntū ad apparentiā mundanā. vt sim⁹ interiorius malī et exterior⁹ boni. Nā fice resurgere ē falsa hypocrisis et defraudatio ppli et damnatio nobis ipsis. Istō mō surgūt qui fice in ecclia tpe qdragesimali pfitetur et non reuelant integraliter peccata sua sacerdoti. sed de minimis pfitentur dimittēdo grauia. Tales bñ pnt assimilari fatuo. q̄ multipl̄ vulneratus ostēdit vnum vulnus medico et oīa alia abscondit. **N**ō p̄fili ē de ficta p̄fessione. q̄ aliq̄ peccata reuelat et aliq̄ abscondit. **H**inc scribit metricē

Larga dei pietas veniam non dimidiabit.

Aut nihil aut totum. p̄picando dabit

Tales cōfiterentes sunt similes parietib⁹ dealbatis. **U**nde ch̄s **M**atth. xxiij. assimilat hypocritas se / pulchris mortuorū dealbatis. interiorius turpib⁹. exteriorius vero hūmaginibus depictis et ornatis. **N**ō do consiliū est d̄ falsis christianis q̄ in vita corū ostēdūt sanctitatem. sed in victu et gestu et apparatu. et sunt quasi dealbati. et interiorius sunt fetidi p luxuriā. puer si p inuidiā. **D**e q̄bus verificat illud **M**atth. xxiij. Multi pseudo prophete surgēt et seducēt multos simulata sanctitate. **U**ndē timendū est q̄ talib⁹ eueniet sicut p̄ungebat **A**nnie et vxori sue. q̄ vēdebāt agrū suū et oīa bona sua. et simulabāt se precii ponere ante pedes ap̄lorum et sic nō fecerunt. nā maiorē prem̄ p̄ciū sibi ipsis reseruabāt. vt habet **A**ctū v. **T**alis fuit ille **S**ymon magus q̄ suis magicis artib⁹ erat seducēs gentem

Duodecimus

samarie: dicens se esse ma-
gnū cū deo. ⁊ ppl's terre il-
lius auscultabat illum. et
multi in eū crediderunt.
Iste symon audiēs Phy-
lippū deū predicantē et re-
gnū dei. ⁊ videns multos
pueros p ipm: simulabat
seipm phylippo credere. ⁊
fictē recepit baptismū cū
alijs ad fidē cōuersis. Et
pmisit pecuniā dare apo-
stolis si ipm docerēt quō
darent spiritum sanctū vt
imponeret man⁹ sicut Pe-
trus ⁊ ceteri apli. Cui pe-
trus dixit Pecuniā tuā te
cū sit in pditionē Et post
modū ppter simulatā san-
ctitatē suā mala morte in-
terijt. vt habet Actū. viij.
Timendū est igit de tali
bus q̄ exteri⁹ apparēt san-
cti ⁊ interius mali Unde
hanc sanctitatē simulataz
phibet xps in multis loc⁹
scripturē. ⁊ p̄cipue Matb.
sexto dicēs Cum facis ele-
mosynam: nesciat sinistra
quid faciat dextra. Et in
fra ibidē subiūgitur. No

lite fieri sic? hypocrite trā-
stes. extermināt em facies
suas vt appareāt hoīb⁹
ieiunātes Et psequēter de
oīb⁹ opib⁹ iusticie pro-
hibet xps ne fiant simula-
torie aut fictē Mathei. v.
Nisi abūdauerit iusticia
vra plus q̄ scribarū ⁊ pha-
riseorū nō intrabitis in re-
gnū celozū. Vñ pharisei
oīa opa sua fecerūt ppter
honorē mūdānū. ⁊ nō pp-
ter deū. iō mercedē suāz p-
diderūt De talib⁹ loq̄tur
apls. ij. ad Thimo. iij. In-
surgēt hoīes seipos amā-
tes. supbi. cupidi. auari. p-
terui: hñtes speciē. i. siliti-
dinē pietatis. virtutē autē
eius abnegātes. hos deuī
ta. qz in fine decipient te ⁊
in errorem deducunt. Et
ideo isti hypocrite nō sur-
gūt a peccatis veraciter. s. z
simulatorie. Figura hui⁹
habet. p. Regū. xxvij. vbi
habet q̄ mortuo Samue-
le quē rex Saul multum
dilexit: cōrigit semel tran-
sire ad bellū: q̄ cōsultuit cū

Sermo

quadā phytōnistā. et ipsa
 suscitauit vnū senē simile
 Samueli. quē rex credēs
 esse verū samuelem: ado-
 rauit ⁊ decept⁹ fuit. **H**o
 do p̄simili timendū est q̄
 multi surrexerūt nō vera-
 cit̄ s̄z simulatorie. ⁊ tales
 seip̄os ⁊ alios decipiunt.
 Ideo nō illo mō surgat̄.
 sed veraciter. ⁊ sic veniam
 pctōz recipietis. ¶ **T**er-
 tio p̄ncipalit̄ dixi q̄ debe-
 mus surgere a pctis p̄stā-
 ter. ita q̄ in pctā preterita
 nō recidiuem⁹. **E**t
 ad sic surgendū p̄sulit no-
 bis xp̄s Joh. v. in figura
 qua dixit cuidā languido
 iacenti in sua infirmitate
 Surge tolle grabatū tuū
 ⁊ ambula. q̄ surrexit san⁹
 Postea inuenit euz iesus
 in tēplo: ⁊ dixit illi. Ecce
 san⁹ factus es iā noli pec-
 care ne deteri⁹ tibi aliqd
 p̄tingat. Et hinc est q̄ an-
 geli missi ad zodomam ⁊
 gomorrā phibuerūt Lorth
 dicētes. Surge tolle vro-
 rem tuaz ⁊ noli respicere

retro. Quoz p̄ceptū vro-
 Lorth nō seruauit. ⁊ versa
 fuit in statuā salis. vt ha-
 bet Gen. xix. **M**odo p̄sili
 q̄dam surgūt a peccatis.
 sed redeūt sicut canes ad
 vomitū et serpēs ad vene-
 nū postq̄ generauit cū lā-
 preda: ⁊ peiores sūt q̄ p̄-
 us fuerūt et in obstinatio-
 nē cōuertunt: ita q̄ citius
 vnus hō eradicaret vnaz
 arborē magnā de terra vlt̄
 molliret dura saxa q̄ ta-
 les p̄uerteret ad p̄tritiōem
 q̄ post indurationem cor-
 dis nō curāt qd malī fece-
 rint. Et ideo cōsulit ch̄s
 Mathei. xxvi. Vigilate
 et orate vt non ineretis in
 tētationē. Querit doctor
 de lyra sup. xxi. ca. Joh. q̄
 re Petrus postq̄ vocatus
 fuit ad apostolatū rediit
 ad piscandū. ⁊ Matheus
 nō rediit ad artē thelonēi
 q̄ ars illa vix aut nūq̄ vlt̄
 raro exercet sine culpa ad
 iūcta. ⁊ ideo Mathe⁹ nū-
 q̄ post vocationem dei re-
 diit ad artes thelonēi. sed

Duodecimus

totaliter reliq̃t. In signū
q̃ postq̃ hō semel reliq̃t
pccm nō d̃z postea redire
ad idē. **H** Sed cōtin
gīt q̃ multi surgunt a pec
catis et ea relinquūt sicut
puer ludīt cuz aue. Dicit
em̃ Anselmus in li. de fili
tudinibz ca. v. q̃ semel dū
trāsiret p viam vidit pue
rum ludentem cū aue ha
bentem filum circūligatū
pedi auicule. z cū sibi pla
cuit dīmīsit ambulare. et
qñ voluit cū filo retraxīt.
Cui p̃p̃atēs Ansel. fregit
filū z auis auolauit. **D**o
rati p̃ aue intelligo pccm
qđ delectabile est. s̃z p̃ tpe
qđragesimali vel tpe infir
mitatē seu aduersitatis dī
mīttūt auolare et tūc con
uertunt. sed qđ dolendū
est trāseūte infirmitate re
trahūt ad se diuersa pccā
p̃ filū p̃suetudinīs z puer
se volūtatis. Et ideo si ve
līmus cōstāter surgere: oꝝ
filum puerse p̃suetudinīs
abscindere z nō ad pccā re
dire. q̃ d̃t Aug⁹. in li. soli

loquorū. vultus iteratū
et freq̃nter lesū tardius
sanat et cū maxima pena
Sic freq̃nter peccās z ite
rū lugens z reiterās pccm
vix veniā videt obtinere.
Nā nō valet veniā posce
re z mala sp̃ renouare. et
iō standū est fortiter invir
tute. **Uñ** dicitur Isaiē. liij.
Cōsurge cōsurge induere
fortitudie tua. **I** **Uñ**
sicut corpus induit vesti
bz cōtra tēpestates. sic aīa
indui d̃z p̃tute fortitudis
spūalis ad dīmīcandū cō
tra diaboli. Sed ad obti
nendū istā fortitudinē oꝝ
tria habere. videlz memo
riā dñice passiōis. proprie
mortis. z extremi exami
nis. Et iō p̃sulit p̃pha Isa.
ca. xxi. dīcēs Surgite z ar
ripite clypeū triangulare
videlicet triplicē memoriā
p̃fatā z pugnate fortiter
d̃ diaboli z inimicos spūa
les et nolite eis dare locū
ne ducāt in mortē spūalē
Uñ d̃t Hu. d̃ scō vic. li. ex
ceptionū. q̃ valerian⁹ ip̃a

Sermo

toꝝ sanctos dei intantūve
nerabat q̄ eius dom⁹ ec/
clesia dei vocabatur. post
modū puerſus erat p̄ quē
dem iudeū ad relinquen/
dū fidem catholicā z per
manere in infidelitate sua
Valerian⁹ aut iudeo cō
ſentiēs intantū scōs dei p̄
ſequēbat q̄ illos cōpelle/
bat adorare deos falſos.
Et iſta vindicta ſup eum
cecidit. q̄ quādo rex pſaz
equū ſuū aſcēdebat pone
ret pedē ſuū ſup dorſum
Valeriani. iō iuſte miſe/
ram vitā ſuſtinuit q̄ in in
fidelitate recidit. Un
dicit brūs Bern. in qdam
epla ad quēdā abbatē ſic
dicēs Si de bonis ad me
liorē vitā pſurgerē vel de
malis ad virtutē aſcēdere
et poſtea p̄ puerſam volū
tatem meā ad illa mala q̄
deſerui redirē cruciari p̄ti
meſcerem Hec ille. Qua
p̄pter ſapiēs conſulit filio
ſuo Eccli. xxi. dicēs ſic Fi
li peccaſti nō adijctas ite/
rū. Ex q̄bus p̄z quō q̄libz

penitens debet tripl'r ſur/
gere. z ſic ad vitā introire
Quā nobis p̄cedat zc.

Sermo tredecimus.

Exurge

re. Un chritus
tripl'r reſurrexit Primo a
morte corpali veraciter. ſe
cūdo velociter. z tertio cō
ſtāter. Primo dixi q̄ xps
reſurrexit veraciter cū eo/
dē corpe in q̄ mortē ſuſti/
nuit. z hoc oſtēdit ſuis di
ſcipulis de ſua reſurrectōe
dubitātibz p̄ multas eni/
dētias vt dicit doctor de ly/
ra ſup actus aploꝝ A
Primo oſtēdit eis q̄ nō
habuit corp⁹ fantaſticū p̄
aliquā artē magicā p̄poſi
tū. ſed verū corp⁹ tāgibile
licz impaſſibile. z iō p̄buit
eis ad palpādū dicēs Lu.
vi. Palpate et videre qm̄
ſpūs carnē z oſſa nō hz ſi
cut me videtꝝ habere Se
cūdo oſtēdit eis cicatri/
ces vulnerum ſuoz. vt ha
bet Luce vltimo Videte

Tredecimus

inquit manus meas et pedes
meos quia ego ipse sum. Tercio
ostendit se eis per esum.
quia manducauit post resur-
rectionem suam cum discipulis
suis. ut habetur Luc. vii. Christus
dixit illis. habetis aliquid
ad manducandum. at illi ob-
tulerunt ei partem piscis assi
et fauiz mellis. Quarto
ostendit se eis per loquelam
ut patet Luc. vii. quia dissiere-
bat cum illis de regno dei.
In signum omnium dicitur Actuum
primi. Prebuit seipsum viuum
in multis argumentis per quod
draginta dies apparuit eis
et loquens eis de regno dei.
Et ideo Christus surrexit veraci-
ter. Quapropter dicitur
Luc. xxiij. Surrexit dominus
vere et apparuit symoni.

B Ista esse vera et non
simulata resurrectionis ostē-
debant corpora supercelestia et
terrestria. quia in eius resur-
rectione factus est terremoto
tutus magnus. et fulgur de-
scendebat de celo intantum
quod milites qui custodiebant
sepulchrum facti sunt ve-

lut mortui. et merito eo quod
de malicia iudeorum fuerunt
deputati ad custodiendum
corpus iesu. ut habetur Ma-
thei. xxvij. ubi habetur quod phari-
zei dixerunt pilato. Recor-
dari sumus quod seductor il-
le dixit adhuc viuens. post
tres dies resurgam. iube ergo
custodiri sepulchrum: ne
forte discipuli eius furen-
tur corpus eius et dicant ple-
bi quod surrexit a mortuis.
Et hoc ostendit angelus mu-
lieribus Christum tanquam mortuum
querentibus dicens illud Luc.
xxij. Quae queritis viuente
cum mortuis. non est hic. sed
surrexit. Et Math. vlti.
Venite et videte locum ubi
positus erat dominus Ecce quomodo
angelus vocauit Christum dominum
post resurrectionem. Hoc
fuit in signum quod habuit do-
minum super vitam et mortem.
Et cito post iterum ait discipulis eius et petro
quia praecedet vos in galileam
ibi eum videbitis etc. **Q**ui
petrum nominauit et nullum
aliu fuit ad confortandum eum

Sermo

qz nō audebat velocit̃ pre
cōfusione venire ad disci /
pulos. ¶ Secūdo dixi q
christ⁹ surrexit velociter a
mortuis ad vitā. qz nō ia
cuit in sepulchro p vnum
annū aut p dimidiū anni
sed solūmō p tridui. Et
iō dicit scūs Thomas q
stione. liij. Ita diu fuit xps
in inferno q̃ diu corp⁹ ia
cuit in sepulchro. z de hac
dormitōe mortis surrexit
Et ideo d̃z Marci vltio
Surgēs iesus mane p̃ma
sabbati apparuit p̃mo ma
rie magdalene orto iā so
le. Dicit scūs Thomas d̃
xpo. q. xliij. q xps qñ surze
xit: sol icepit aerē illustra
re. tñ sol nō apparuit sup
terrā. sz erat in p̃mo ori
turus. Et iō p̃t dici illud
Iudiciū. xix. Mane facto
surrexit hō. Sed hic q̃rit̃
q̃re ch̃s surrexit ita cito.
Dñm est duplici de cau
sa Una est vt daret exem
plū surgēdi a petis. qz ma
gna verecūdia est vt dñs
surgat mane z seruus dor

miat in lecto. Et licz xps
inter oēs patres antiq̃le /
gis tardius dormiuit. tñ
p̃mus oīm surrexit vt ali
os a somno excitaret. Et
inde d̃r apls. p̃. ad Ltho. z.
xv. q xps surrexit a mor
tuis p̃mitie dormientiū. z
sicut in adā oēs moriūtur
ita z in xpo oēs viuifica
bunt. Scda causa fuit vt
aperiret nobis ianuā reg
ni celestis: quā nullus po
terat ap̃ire ante illū Et iō
d̃z Lantiē. v. Surrexi vt
aperirē dilecto meo. i. ho
mini quē dilexi z redemi.
Sed timēdum est q mul
ti habēt tā magnū pōdus
pecti ex vna pte. z tā modē
cā vitā z virtutē ex altera
pte q ostiū celi intrare nō
pnt. Exemplū de oue que
h̃z mediā ptem consumit z
aliā partē cuz vellere. q̃ si
debeat tñsire p pontē strē
ctū z in via lutosa leuiter
caderet in foueā: de q̃ sur
gere nō posset. z ideo mer
geret. Modo p̃sili est de
ablata penitētia z virtute

Tredecimus

ab aīa. quia sic pōdus peccati intantū deprimit peccatorē versus infernūz q̄ surgere nō valet. Et ideo dicit Isaiē. xliiij. Grauiabit eū iniquitas sua z nō adijci et vltra vt resurgat. qz ppter illō xps surrexit vt pōdus peccati destrueret et ianuā celi nobis apīret. z h̄ cito z velocit. qz nō tarda uit. Quōd p̄sili debz p̄ctōr surgere a peccatō cito et non tardare. q̄a vulgariter dicit q̄ mora trahit periculum. ¶ Tercio dixi q̄ xps surrexit a mortuis p̄stanter. ita vt nūq̄ de cetero erit moriturus. Et iō dicit apls ad Roma. vi. Vbi resurgēs ex mortuis: iā nō moris: mors illi vltra nō dominabit. Vñ in resurrectione sua bñdicta cōmuta uit mortē eternam in mortē tēpalem quā meruimus ex peccatō p̄morum parentū sed in die iudicij oēs resurgemus corpalem mortem totalit̄ relaxātes. z implebit̄ de nobis illud apli p̄:

ad Thimōt. ii. Omēs q̄ de resurgem⁹ in ictu oculi et mortale hoc induet in mortalitatē. Per hoc insinuat apls q̄ post generalē resurrectionē q̄ erit in die iudicij nūq̄ de cetero moriemur. Quōd cōsiliū debet p̄ctōr spūaliter surgere a peccatō z nō vltra recēdiuare in mortē spūalem. Et ideo consiliū apls ad Rhoman. vi. dicens quōd xps surrexit a mortuis p̄ gloriā patris. ita z nos in nouitate vite ambulemus. z si sic fecerimus ad gloriā pueniemus. Quā nobis cōcedat q̄ sine fine viuūt z regnat Amen.

¶ Expliciunt tredecim materiarum Sermones multum notabiles.

Sequētes sermones p̄ alios sūt adiecti q̄a etiāz materias gñales ch̄icolis sciēdas z p̄dicādas in se cōplectuntur

Sermo

Sermo deuo-
t? de passiōe dñi
nrī Iesu christi.

De utili

q
tas in sanguine
meo. ps. Reuerendissimi
sicut nouerūt scholares q
fuerūt Oxoni vel Cāta-
brigie qñ mgr in theolo-
gia dz incipe ponit primo
in cathedra. z tunc ponit
pileum sup caput ei⁹. deñ
legit vnā lectōez. z post le-
ctionē lectā disputat vnā
questionez. Spūaliter lo-
quēdo chris dei filius isto
tpe loq̄batur discipul⁹ su-
is dicēs. Vos vocat⁹ me
magister z dñe z bñ dīci-
tis: sum etem Joh. xij Et
hodie vt mgr pmo est in-
gressus cathedrā crucis z
isto die in signū sue incep-
tōis fuit pileū asperaruz
spīnarū positū sup caput
eius. Lectio quā legebat
in ista cathedra fuerit sep-

tē verba q loquebat in cru-
ce pendens. q septē verba
sūt lectōes ptra septē vicia
Prīmū verbū inter cete-
ra pte nrī loq̄bat z bea-
to Joāni. z fuit istd. **Vu-**
liet ecce filius tuus: deno-
rans bñm Joānem. Deñ
ad ioannē dixit. **Ecce mī**
tua: demōstrans mariam
Et hoc verbū poterit esse
notabilis lectio cōtra sup-
bos q tantū reputāt de se
ip̄is q dedignant hīe pau-
peres de parētela sua. Nā
in hoc p̄bo xps (q fuit rex
regū z dñs dñantium de-
us z rex) nō obstāte q Jo-
annes nō fuit nisi paup in
hoc p̄bo nō solū p̄fitebat
ip̄m esse d parētela sua: s; **fratrē suū.** Aliud verbū
qd pendēs in cruce. i. in ca-
thedra loq̄bat fuit latro /
nī q pēdebat iuxta ip̄m. z
fuit hoc Amē dico tibi ho-
die mecum eris in parady-
so. Istud verbū fuit nota-
bilis lectio cōtra auaros
q vt cōiter nō largiunt bo-
na indigētibus sine magna

De passione xpi

instātia et sollicita inq̄sitio
ne. Latro nō loquebat̄ sibi
nisi vnū p̄būm dicens
Memēto mei dñe dū ve
neris in regnū tuū. et sta
tīm sine aliqua difficulta
te: nō obstāte q̄ fuit latro
in toto tpe vite sue p̄cessit
sibi celū. Sic et vos q̄cun
q̄ fuerit siue latro siue ho
micida si a vob̄ petat ele
mosynā deuote p̄pter deū
cū indigeat: cū bonavolū
tate et sine difficultate da
te ei elemosynā pro amore
ei⁹ q̄ hodie dedit semetip̄
suz ad mortē p̄ amore no
stro. Nō em̄ sp̄ habes cō
siderare p̄sonaz que petit.
sed indigentiā et p̄ cuius
amore petit. et p̄pter amo
rē ei⁹ nō p̄mittas eū trāsi
re vacuū. Ista est lectio oī
b̄ auarīs et durīs: quō da
būt suā elemosynā ex hoc
q̄ xps tā leuiter et sine dif
ficultate aliqua p̄cessit la
tronū gaudiū celī q̄d peti
uit. nō obstante q̄ fuit la
tro dicens. Amē dico tibi
hodie mecum eris in para

diso. Ultimū verbū q̄d
xps locutus est in cruce q̄
si finis lectionis sue in ca
thedra crucis isto die fuit
Cōsummatū est. Et hoc
verbū est uotabilis lectio
p̄tra acidiosos q̄ sepi⁹ ici
piūt opa penitētie et alia
bona opa. sed cessant diu
anteq̄ puenierint ad esse
ctū finis. Utinā tales co
gitaret̄ q̄ dolorosus q̄ pe
nosus q̄ verecūdus fuit
labor christi passionis. et
nō obstantib̄ oībus do
loribus et penis et verecū
dijs quos xps sustinuit tē
pore sue passiōis nō cessa
uit quousq̄ puenit ad p̄
fectum finē. et tunc dixit et
nō ante. Cōsummatū est
Sic et vos q̄ incipit̄ opus
bonū. s. penitētie p̄ nulla
verecūdia. nec p̄ aliq̄bus
malis verbis. nec p̄ pena
quaz sustinetis in medio
tpe si pena fuerit pueniēs
et tolerabilis nō faciatis
finē. et tūc poterit̄ dicere
cū xpo. Cōsummatū est.
Hec verba vt iā dixi sunt

Sermo

notabilia vera pcta mor/
talia. z fuerunt lectio qua
xps legit hodierno die in
cathedra crucis Sz qstio
disputada e hec. Que vti
litas in sanguine meo Et
poterut rones z euidentie
fieri p vtraqz pte Primo
q no est vtilitas in christi
sanguine pt fieri euidentia
talis. Na pmuniter res q
est mediocris pcy est mo
dice vtilitatis. sed xpi san
guis in dieb istis inf ma
iore ptem pli est modici
pcy. quare apparet q chri
sti sanguis est modice vti
litatis Et q sanguis chri
sti est mediocris pcy diebus
istis inter pctores apparet
Na veniat vnus in foruz
vel in tabernā vbi isti ca
nes infernales stz iurato
res z inueniet xpi sangui
ne inter eos in tā modico
pcio z reuerētia q vix trā
siet vnu verbū de ore siue
verū siue falsuz qn cū hoc
erit noiatus sanguis chri
p iuramentum. z sine du
bio hoc est in verecundia

et despectū sui sanguinis
et damnatōem illoz Qlx
em sciunt vendere vnum
obulum mercemonij nisi
etiam vendant cū eo chri
sti sanguinem. z nō solum
chri sanguinem: sed omia
mēbra christi. Luz igitur
christi sanguis sit in tam
modico pcio inter pecca
tores: apparet q nō est ni
si modice vtilitatis. Sed
iam ad aliā ptem questio
nis: q xpi sanguis sit ma
xime vtilitatis pbat. Il
lud cū quo totū genus hu
manū pditum fuit redēp
tum z saluatum: oportet
oīno q sit magne vtilita
tis. Sed p sanguinē chri
(vt testat apls. p. Petri p
mo) totū genus humanū
qd fuit pditum est salua
tum z redemptū. Igī q
uis isti infernales canes
scilz iuratores habuerint
christi sanguinē in tā mo
dico: nō est minoris vtili
tatis his qui fuerūt salua
ti. Hec est ergo qstio ho
die disputada. z hec sunt

De passione xpi

argumēta pro vtraq; pre
facta. Ad quā questionē
ego sum ordinatus q̄uis
indignus isto die respōde
re. sed scio meip̄m tam in
sipientem q̄ ex me nō sum
sufficiens: z iō rogo zc.

Que vtilitas in

sanguine meo **U**bi supra
Respōsio ad questionem
Confidens in gr̄a z boni
tate dei potius q̄ ingēnio
meo rūdeo: ponens tres
cōclusiones ad questionē
respōsiuas. **P**rima ē hec
sanguis xpi aīam a pecca
tis mortalibus custodit.
Secda. sanguis christi de
um z hominē qui erāt di
scordes vnīt. **T**ertia. san
guis xpi ad summū gau
diūz quod deus est ducit
Prima conclusio suppo
nit q̄ peccatū mortale de
turpet animā humanam
Et q̄ ita sit pbatur. nam
dicit Augustinus q̄ ange
lus et anima sunt natura
pares intantū q̄ si posses
animam beatam ab omī

peccato purgatam videre
cum angelo celi vix agno
sceres vnū ab alio. nec mi
ruz cū anima humana ad
hīmaginem z similitudi
nem dei sit creata sicut et
angelus **E**x quo igitur est
vt angelus p̄ vno solo pec
cato mortali. imo pro vna
sola cogitatōe viciosa tā
tum deturpatur: q̄ q̄uis
haberes audaciā oīm ho
minū et videres eū in tur
pi specie sua insanires. q̄
turpis igit credis est ani
ma tua que nō solum des
turpatur vno solo pecca
to mortali. sed forte mille
Apparet ergo ex q̄ demon
p̄ casu vnus peccati mor
talis tm̄ deturpāt. z ani
ma tua cecidit ī mille pec
cata mortalia: quare appa
ret q̄ anima tua sit mille
fies turpior in aspectu q̄
diabol⁹. **D**e hac turpitu
dine z mortali pctō hoīs
cadētis loq̄tur Ansel. di
cens. **S**i accēderet ignis
maxim⁹ ex vna pre. z vide
res aīam p̄p̄iā in alia pre

*Luciferus qui
peccato cecidit
deturpatur
videtur et
in specie sua
insaniret*

*Si anima
cēdit
mille peccata
mortalia
efficit
turpior
in aspectu
diabolus*

Sermo

peccato mortali macula /
tā tā turpis et terribilis ef /
ficeret tibi aīa tua q̄ fuge /
re in ignē potius eligeres /
teipm̄ pbustus in cine /
res q̄ ppriam aīam inspi /
ceres. Et iō in pctō mor /
tali exñtibz loq̄tur ps̄.
dicēs Corrupti sunt et ab /
hominabiles facti sunt in /
iniquitatibus suis. Exquo /
igitur pctm̄ mortale facit /
aīam ita terribilē et abho /
minabilē apparet mihi q̄ /
hoīes merito tīmerent ca /
dere in pctm̄ mortale sic /
tīmerent videre totū dīa /
boluz et plus. Tīmuit em̄ /
venerabilis Anselm⁹ ca /
dere in pctm̄ mortale qui /
dixit. Si hīc peccatū tur /
pitudinē et illīc cernerem /
infernī horrore. et necēario /
vni eoz oporteret me im /
mergi: p̄us me in infernū /
immergerē q̄ pctm̄ in me /
pmitterē Per hoc patz q̄ /
pctm̄ mortale horribiliter /
aīam maculat. Sz q̄ san /
guis xp̄i mundat aīam a /
pctō mortali pbatur per

exemplū. Legit̄ Leuitici /
xiiij. q̄ quādo aliq̄s hō in /
veteri lege icidisset in im /
mūdiā lepre isto modo /
mūdaret de sua lepra: sa /
cerdos leg⁹ acciperet du /
os passerēs quozū vnū in /
terficeret. et aliū illesum p /
mitteret volare. et tūc acci /
peret sanguinē interfecti /
passeris et cū eo aspergeret /
leprosum. et p̄tute illi⁹ mū /
daret de immūdiā sue /
lepre. Spūaliter totū ge /
nus humanū de luto ceci /
derat in immūdiā lepre /
peccati. et iō ad mūdandū /
genus humanū de ista le /
pra nobilis sacerdos xp̄s /
accepit duos passerēs. cor /
pus scz et aīam. de quibz /
duobz vnuz pmisit occidē /
in isto dīe. sc. corpus. et ali /
um pmisit illesum. sc. aīa /
mā. qz vt testat xp̄s. Ma /
thē. x. Niaz nullus p̄t oc /
cidere Et sic de p̄tute san /
guinis de hoc passere. scz /
xp̄i corp̄is egredientis to /
tū genus humanū qd̄ fuit /
abile ad mūdandū et vo /

De passione xpi

Init mūdari: fuit munda /
tum ab immūdicia lepre
peccati De ista mūdātōe
etiā habeo testimoniū de
Paulo in lege noua. et in
antiqua Nūeri. xix. qñ ali
qs de p̃lo tetigissz aliqd
mortuū cadauer fm legē
reputaret imūdus in cor
pre. ⁊ tūc venīz ad sacer
dotē offerēs ei thaurz vel
hyrcuz q occideret et illo
sanguine aspergeretur. ⁊ sic
mundaret ab immūdicia
corpis. Sup istā legē fun
dat br̃s Paul⁹ in nouo
testamēto argumētū. He
breoz. ix. Si em̃ inqt san
guis hircoz aut thauroz
aspersus inqñatos sancti
ficat ab imūdicia carnis
quāto magis sanguis xpi
emūdabit p̃sciētias ñras
ab opibus mortuis Istō
etiā pbat s̃l̃r p naturam
Nā vt p̃hi dicūt: sanguis
est amicus nature intrātū
q̃q̃uis hō fuerit valde in
firmus si habuerit intra
se sanguinē p aliquod tps
durās: tūc bon⁹ sanguis

finaliter expellet de corpe
infirmatē: vel p sudores
vel p aliū modū superius
vl̃ inferius Spūaliter lo
quendo vnus de maioribz
amicis quē habet natura
est sanguis ch̃zi. qz sangui
ne ch̃zi fuit aīa hūana re /
dēpta. Et iste sanguis fu
it optimus sanguis q vn
q̃ fuit in natura. Iste san
guis est sic viuificans ani
mā humanā. q̃ q̃uis aīa
fuerit valde infirma pctō
mortali si voluerit tenere
istū sanguinē p aliqd tps
durās intra memoriā iste
sanguis oēm infirmitatē
peccati expellet et aīa mū
dabit ab omī immūdicia
spūali. Istud idē probō p
artem Sic est in arte q si
sanguis ppter nimīā mo /
rā in vase vel pāno fuerit
desiccatus ⁊ indurāt⁹: ille
nō poterit leuiter mūda /
ri. Si aut̃ qs accepit recē
tem sanguinē ⁊ caliduz si
cut extuit de aīali ⁊ posue
rit super induratū sangui
nē in pāno vel vase: ille ca

Sermo

ludus et recens sanguis sic
resoluet sanguinem indura-
tum cum adiutorio modice
aque: vas siue panus mu-
dabit de illa macula ita
munde sicut vnq̃ fuit p̃ pri-
us. Sp̃ualiter loquendo
Dauid petiuit ista munda-
tionem in psalterio dicēs
Libera me de sanguinib;
deus deus salutis mee: et
exultabit lingua mea iusti-
ciam tuā. Si aut̃ ita eue-
nerit q̃ iste sanguis pecca-
ti mortalis p̃pter nimis
magnā consuetudinē et ni-
miā moram in peccato in-
duratus fuerit in anima.
quare aīa nō poterit leui-
ter mundari: capias tunc
istū xp̃i preciosum sangui-
nem. q̃ isto die calide et re-
center exiuit de corpore ch̃i
et per recentē memoriā
quā habebis de ch̃i passi-
one in corde aīa tua stru-
te illius sanguinis et ch̃i
passiois cū modico adiu-
torio aq̃ lachrymarū quā
pmittis cadere de oculis
tuis p̃ dolore quē habe

bis p̃ peccatis tuis aīa
tua mudabit ab omī sor-
de peccati. De q̃ testatur
b̃tus Petrus in canonica
sua p̃ma. ca. i. Sanguis in-
quit iesu ch̃i mudat nos
ab omī peccō. Sed hic at-
tendite sicut inuenit in le-
ge. q̃ quīs episcopus habe-
at s̃m legē p̃tatem sancti-
ficandi eccliam vel cemite-
riū: oportet agere q̃ excōi-
catū corpus exhumetur et
de luto sanctificando p̃ij-
ciat̃. S; quīs sepeliat si-
ue in ecclia siue in cemite-
rio ep̃o hoc ignorāte: ep̃s
habz p̃tatem sanctificandi
eccliam vel cimiterium. et
sanctificat̃. Nō ad p̃posi-
tū sicut iā p̃baui tibi: xp̃s
habet virtutem et p̃tatem
scificandi aīam humanā
de peccō mortali. Si igit̃
volueris in aīa tua sancti-
ficari vel p̃tute xp̃i passio-
nis emundari: ois oīno ex-
humari illd̃ corpus excōi-
catū. s. illud peccm mortale
quod forte lōgo tpe fuit se-
pultū sciēter in aīa tua. et

De passione xpi

pñcere illud de aia tua p
cōfessionē. z cū hoc fit tūc
h3 sanguis xpi pñtē z po
testatē mūdandi z scificā
di aiam tuā. Ex alia pre li
cet sepeliānt centum pctā
mortalia tua sic tñ qñ sit re
ignorāte: tūc xpi sanguis
est tātē virtutis et prātis
q pcedēte generali cōfessi
one z pñtitiōe quā hoīes
solent facere in die absol/
uunt virtute sanguis xpi.
nō obstantib⁹ oībus illis
pctis mortalib⁹ in aīab⁹
vris sepultis ignorāter. z
mūdant et sanctificantur
ab oī pctō mortali z veni
ali. Et sic verificat prima
cōclusio: q est hec. Christi
sanguis emūdat aiam ab
oī pctō mortali. z nō so
lū mūdāt: sed etiā mūda/
tam mūde custodit. Nar
rat q rex Alexāder habu
it dextrariū. cuius pñtito
erat ista q qñ fuit armat⁹
nullū voluit pmittere su
p eū equitare nisi soluz re
gem Alexādrū. sed qñ nō
fuit armat⁹ minimū gar

tionē curie regis pmittere/
bat sup eum equitare z du/
cere eum quocūq voluit.
Spūaliter loqñdo p istū
dextrariū aia humana
intelligit. quia aia huma
na est istius cōditionis q
qñdiu armatur xpi sangui
ne et passione nullū vult si
nere habere regimen siue
prātem sup eam nisi solū
regem celi. sed si nō arma
tur christi passiōe: nec ha
bet memoriā de christi
passione: tunc sinit mini
mū diabolu inferni habe
re magisteriū sup eā ducē
di eā in aliqō pctm mor/
tale. Et iō sitis sp armati
christi passione in aīabus
vris. z sic virtute sangui
nis christi z eius passiōis
sp custodietis aias vras
ab omni pctō mūdās. spe
cialiter ab oī sorde pcti
mortalis. Istud cōsiliū
dat nobis apls. i. Pe. iij.
Chō passo i carne z vos
eadē cogitatiōe armamī/
ni. Itē Paulus ad Eph.
vi. dicit. Induite vos ar

Sermo

27
maturā dei que est christi
passio. vt possit stare ad
uersus insidias diaboli.
Et sic pbatur vltima ps
cōclusionis pme. q̄ est ista
q̄ sanguis xpi nō solū mū
dat aīam humanā a for/
de peccati mortalis. sz eti
am mūde mundatā custo
dit. Scda conclusio dicit. q̄
xpi sanguis vnīt z concoz
dat deū z hoīem q̄ erāt di
scordes. Nihil em causat
discordiā int̄ deū z hoīes
nisi solum pctm mortale
Et iō ppheta loq̄ns pctō/
ribz Ysaie. lix. dīc. Iniqui
tes v̄re diuiserūt inter v̄os
et deū v̄rū. Nec mirū. nā
ex pte iuris h̄ ausus suz di
cere q̄ de⁹ tantū odit pec
catū mortale q̄ nō est ali/
q̄s amicus tā charus sibi
in celo nec in terra q̄n ip/
sum odiret z tanq̄ sui inī
micū expelleret de socie/
tate sua si sciret ipm eē in
mortali pctō. Vlt videre
illō manifeste oñsum. q̄s
vnq̄ fuit deo ita char⁹ si
cut Lucifer. Nullus sine

dubio. quia fuit nobilissi
ma z pulcerrima creatu/
ra quā vnq̄ deus fecerat.
et tamē nō obstāte q̄ fuit
deo ita char⁹. ita nobilis
tamē rōne peccati mortā/
in qd̄ ceciderat expulit eū
de celo et de sua societate
in penā inferni. Ex quo igi
tur rōne pcti mortalis de
us accepit tantā vindictā
de illo qui sibi fuerat ita
charus z q̄ fuit tā nobilis
creatura et tā pulcra. quā
vindictaz credēs accipies
de te q̄ factus es de turpi
nigro luto. Si aut finalr
cecidēris in pctō mortali
sine dubio nō euades sine
vindicta. Nā lex terre ē q̄
si q̄s sciēter recepit regis
pditozem z regis felonīā
rōne spūs receptiōis ille
idē efficit regis pditor et
felonia intantū q̄ si mini
ster regis possit eū capere
cū tali pditore: si l̄ irēt ad
carcerē z ad mortē. Spīrī
tualr loquēdo maximus
pditor z felonīa q̄ vnq̄ fu
it in tra regis celi: fuit pec

De passione christi

carū mortale Nam pecca-
tū spoliāuit celū de meli-
ori thesauro ⁊ de meliori
bus localib⁹ q̄ fuerūt in ce-
lo post deitātē. q̄ de pul-
cerrimis angelis celi. Ip-
sum etiā sc̄z pctm̄ mortu-
le fuit qd̄ tradidit xpm̄ ⁊
spoliāuit xpm̄ de vno dī /
scipuloꝝ suoꝝ. s. de Iuda
Etiā si maior gr̄a nō fuis-
set magne strictiōis spoli-
asset xpm̄ de p̄ncipe ecclie
scilz de scō Petro qm̄ fecit
ipm̄ denegare ch̄m trina
vice Et adhuc p̄tinue iste
latro. s. pctm̄ mortale spo-
liat ch̄m de aīabus xp̄ia-
nis quas idē ch̄s tā care-
mit hodie suo sanguīe p̄-
cioso. Et iō q̄cūqz fuerit
q̄ est intra dominia regis
celi ⁊ terre q̄ recipit istuz
feloniā siue istuz p̄ditore
regis celi ⁊ terre. sc̄z pctm̄
mortale in hospitium aīe
sue: rōne sue receptiōis ef-
ficat̄ dei feloniam ⁊ p̄ditore.
Intantū q̄ si poterūt inue-
niri sūl peccatū mortale ⁊
aīa. qm̄ mors (q̄ est dei ba-

liuus) venerit ad arestan-
duz eos: simul ducent̄ ad
carcerē inferni. simulqz po-
nent̄ ad mortē p̄petuam.
Et iō si aliq̄s vestrū rece-
perit aliqd̄ pctm̄ mortale
feloniā dei in hospitium
aīe sue aīqz mors xp̄i ba-
liuus venerit liberetis aīe
mas vestras de societate
sua p̄ oris p̄fessionē. spūs
p̄tritionē. ⁊ hoc festinatez
quia qua hora nō putatis
mors veniet. Statim ad-
ditur. si securi vultis esse
p̄teratis ipm̄ vt post eijci-
atur in loco d̄ quo dicam
vobis. sicut habet in anti-
qua lege Deus ordinavit
q̄nqz ciuitates q̄ vocaban-
tur ciuitates refugij. q̄ ci-
uitates fuerūt sic p̄uilegē-
ate q̄ certi malefactores
si possent h̄re grām fugiē-
di ad aliquā earū anteq̄
caperent̄ inuenirent refu-
giū securū et saluaretur a
morte q̄diu tenerent se in-
tra ciuitates Hodo ad p̄-
positū tales quinqz ciuita-
tes permisit xps̄ fieri illo

Sermo

die in suo proprio corpe. que sunt quinque vulnera christi. Iste enim quinque ciuitates. scilicet quinque vulnera christi sunt sic privilegiata a deo. quod quicumque contritus peccator existens in proposito confitendi peccata sua et ea dimittendi. et fuerit ad istas ciuitates per intimam memoriam passionis christi saluabitur. Ad istas igitur quinque ciuitates fuge o tu peccator. quis liberaueris animam tuam de peccatore et felone regis. scilicet peccato mortali per oris confessionem. quia propter latam et longam moram et hospitium eius tecum si capereris cum eo dignus esses quod posses suspēdi cum eo in inferno et poni cum eo ad mortem eternam. Cum igitur ciuitates vulnerum christi intraueris: ibi moram facito per intimam recordationem et durante quam habebis de pena quam christus sustinuit quando passus est hec vulnera in suo tenero corpore. per amorem tuo. et si exieris de istis ciuitatibus per oblivionem vulnerum christi nisi citius habueris gratiam ad eas reuertendi: poteris leuiter a dei balneo scilicet morte per tuam ingratitudinem qua obliuisceris totum beneficium tibi factum a deo poni ad mortem perpetuam. Et ideo si volueris esse securus de vita anime tue teneas te intra ciuitates predictas per durantes memoriam passionis christi. quia quod diu tenueris te intra ciuitates has eris securus vite anime tue. Et videas quod non abutaris privilegio christi sanguinis et passionis. quia ut habet in lege. Qui abutitur privilegio carebit privilegio. Hoc verum ostensum fuit Londonis. Fuit enim unus londonus qui cogitauit interficere hominem et ordinauit se tali loco interficere. et tamen prope locum privilegiatum statim quando interfecerat eum posset libere et sine impedimento ingredi locum privilegiatum. ubi semper privilegia loci saluaretur a

De passione christi

Morte. sicut cogitauit sic fecit. Venit postea iusticiarius dñi regis inquirēs diligēter quō hō interficerebat. et cū audissz qz homicida ille abusus esset pui legio loci in q̄ fuit. et in eo qz occidit hōiem ppter audaciā qz esset saluatus in loco pui legiato. cū ad eū fugissēt statim iusticiari⁹ precepit eū adduci ad se et sedēs p tribunali adiudicauit eū morti et dānatus est p homicidio. et p eo qz abusus est pui legio loci nō eo gaudebat. Ad ppositū nostrū spūaliter pui legiū quod pceditur chri sanguini et passioni ad saluandū homines ad eū fugiētes a morte eterna nō pceditur nisi his q̄ ex propria fragilitate cadunt in peccata. sed illi q̄ peccant in spe qz erūt saluati virtute passiōis christi et sanguinis. et ideo nō curāt in qd peccatū cadant nec qd diu in peccatis iaceant. cuius modi sunt qui dicūt. quicquid em̄ fecerimus deus q̄ nos redemit p̄cioso suo sanguine non vult sinere nos p̄di pro aliquo. Et p hac spe audaciores sūt ad diutius peccandū et ad diutius manendum in suis peccatis. Dico talibz breuiter qz non est aliquis talis qui saluabitur virtute vel pui legio christi sanguinis nisi habuerit gratiam maioris contritiōis. Quia sicut p̄dixi pui legiū concessum christi sanguini et passioni ad saluandas animas a morte eterna non est datum nisi probis qui ex fragilitate peccant. et postea contritiōnem habent et confitētur peccata sua. et deinde fugiunt ad has quinqz ciuitates. scilicet christi quinqz vulnera p memorias christi passionis Illi sunt qui q̄diu tenuerunt se intra istas ciuitates per cōtinuam memoriā christi passionis et quam habent de xpi passione saluabūtur.

Sermo

morte ppetua z nulli alij:
nisi habuerint grām ma/
ioris pccatiōis. Sed rede
undo magis ad ppositum
nrē pclusiōis. pbat q san
guis xpi vnit z concordat
deū z hoies q erāt discor
des. Hec est pmunis con
fuerudo dñorum. q quan
do duo dñi fuerint discor
des z debēt cōcordari ad
faciendū durantē cōcordi
am vtunt isto modo faciē
di. vadūt z alligant cōsan
guineos suos z cognatos
et cognatas p matrimoni
um simul. et si nō fiat di/
uortiū illud matrimoniū
est vinculu ppetue pacis
inter eos z causa. Si aut
fiat diuortiū inter eos si/
cut pōt ptingere tūc est cau
sa maioris discordie inter
eos q prius fuit. **M**odo
ad ppositū nostz inter de
um z peccatōrē rōne pec/
cati mortalis fuit lōga di
scordia. Et iō ad faciendū
durantē pccordiā inter de
um z hominē: bonū est fa
cere affinitatem inter de/
um z hoīem p matrimo
nium. Et hec erit illa affi
nitas: q memoria huma
na z chri sanguis despon
sant fil. z qdū illud ma
trimoniū nō fuerit diuor
tiatū durabit pax iter de
um et hoīem. Si aut fiat
diuortiū inter memoriā
hoīs z xpi sanguinē z pas
sionē: illud diuortiū erit
causa maioris discordie z
vindictē q vnq fuit pus
int deū z hoīem Et iō vt
possitis euadere vindictā
dei nūq pmittatis diuor
tiū fieri inter xpi passionē
et vestrā memoriā. Cum
hoc pccordat hystoria. Ex
odi. xij. vbi inuenio q qn/
daz fuit magna discordia
inter deū z hoies egyptē
ppter malā vitā suā: inter
quos manebāt filij israel
dei electi q renuerūt vitā
malā z modū viuēdi egy
ptiorū: z dederūt se bone
vite. z cogitans deus vin
dicare se de oīb egyptijs
p sua iniquitate z pdere fi
lios aut suis q manserunt

De passione xpi

inter eos pro sua bonita /
te dedit tale signū. pcepit
eis q acciperent agni san /
guinē quo vngerent supli /
minaria z alteruz postem
ostioz domoz in qbo ma /
nebant: et p illud signum
evaderēt vindictā filij isrl'
quā deus cogitauit egypt /
tjz inferre inter quos mā /
serūt. z sicut deus eis pce /
pit fecerūt. Cōtigit q de /
accepit magnā vindictaz
de egyptijs. sed vbiqz
deus vidit illud signū san /
guinis factū ibi parcebat
et non accepit vindictā. z
vbi nō vidit illud signum
sanguinis factū ibi acce /
pit vindictā. Nō ad ppo /
sitū p egyptum (quod in /
terpatur tenebra) intelli /
go mūdum istū plenuz te /
nebris victorū: in q simul
manēt boni hoīes z mali
De malis aut vult deus
vindicare p sua iniquita /
te. z pnt bñvocari egyptij
Boni vero bene vocatur
filij israel. his em vult bo /
nū facere p sua bonitate.

Ideo Eccli. xij. Sz q im /
pīs z peccatoribz reddet
deus vindictam: custodi /
ens bonos in die vindicte
Sed signū p quod custo /
dient boni a dei vindicta
est hoc q accipient sangui /
nē agni z ponēt sup supli /
minare z sup alterum po /
stem domoz suarū. quia
p hoc sciet vbi accipiet vi /
dictam z vbi nō. hoc ē di /
ctum: debetis itelligere p
ostiu ostium anime p qd
vicia z virtutes ingrediū /
tur z egrediuntur. Et fit
hoc ostiū ex tribus scz me /
morā. intelligentia. z vo /
lūrate. Memoria est qua
si liminare. intelligentia et
voluntas qsi duo postes
ostij. Sanguis agni cum
quo memoria z intellect⁹
debent vngi quasi duo po /
stes est christi sanguis im /
maculat⁹ effusus isto die
ad postes aīe tue vngēdū
et ad te redimēdū et mū /
dandū. Si igit vis vt de /
us parcat tibi quando ca /
piet vindictā de inimicis

Sermo

vngas memoriā et intelli
 gentiam tuā xpi sanguine
 p̄ intimā memoriā z p̄fe
 ctam intelligentiā christi
 sanguinis et passionis in
 aīa tua. quia ita secure si
 cut tu es hō in die iudicii
 qñ deus capiet vindictaz
 de pctōribus: vbicunq; il
 lud signū sanguinis factū
 in aīa humana fuerit ibi
 parceret nō capies vindictā
 Et vbi nō videbit illud si
 gnū sui sanguis factus in
 aīa humana ibi capiet vi
 dictaz. Et iō si aliq; vrm
 relinquat viciōsam vitaz
 suā. z p̄ bonaz vitā faciat
 seipm de filijs israel et in
 hoc signū: q̄ sicut vnus de
 filijs israel signet vitā suā
 p̄ memoriā z intelligēti
 am de xpi sanguine z pas
 siōe quā amodo habebit
 de ista passiōe. tūc iste eua
 det illā vindictā in die iu
 dicii. Et iō si aliq; vestru
 in viciōsa vita fuerat añ il
 la tpa sicut egyptij: cōsulo
 q̄ relinquat viciōsam vi
 tam suam efficiendo seip

sum de filijs israel Et tūc
 licet deus z ip̄e p̄pter ma
 lā vitā suā fuerunt discor
 des ante. mō tñ p̄pter ma
 trimoniū christi sanguis
 cū memoria sunt p̄cordes
 et vniti. Et ideo illis pec
 catorib; q̄ sic p̄cordantur
 p̄tute xpi sanguinis loquū
 tur apls ad Ephes. ij. dī
 cens Vos inq; qui aliqñ
 eratis lōge facti estis p̄pe
 in sanguine xpi. Et sic verū
 ficat scdā p̄clusio que fu
 it ista. Sanguis xpi deus
 et hominē qui erāt discor
 des vnit. Tertia conclu
 sio est ista. Sanguis ch̄i
 ad summū gaudiū (q̄d est
 deus) ducit. deberis intel
 ligere q̄ via ducēs hoīes
 ad celū est via penitētie. z
 ideo Joānes baptista do
 cuit viā versūs celū Ma
 thei. iij. dicens. Penitentiā
 agite appropinquabit em̄
 regnū celozū. Hec est illa
 via penitētie de qua loquū
 tur Isaias ca°. xxx. Hec ē
 illa via ambulate in ea. et
 nō declinetis neq; ad dex

De passione xpi

trā neq; ad sinistrā: nimis modicā faciendo penitentiam nec nimis magnam s; tenebitis vos in medio quia in medio cōsistit virtus fm phm scdo Ethicorū. Et attēdite q; sup hoc qd dicit (hec est via) debetis intelligere q; in iure civili differētia est int̄ hos tres terminos. iter. vicus actū et viam. Per iter nō possunt aliqui ire nisi peditādo fm iura. Per actum. i. vicum possunt hoīes trāfire fm iura tā equites q̄ pedites. sed bige non p̄t legitime ibi ire. Sed per viā possunt omnes homines ire tā eq̄tes q̄ domini cum suis currib; . Per istas tres vias vadunt diuersi hoīes ad celuz. Per strictū iter p̄ quod nemo potest ambulare nisi peditando ad celum est via q̄truoꝝ ordinū medicārium qui vadunt ad celum peditando. et hoc iter ducit homines citius ad celum Sed actus p̄ quem equi-

tantes possunt venire ad celū sunt religiōes possessionatoꝝ episcopozū: monachozū 2 canonicozū et ista est p̄p̄ndoz q̄ alia via penitētie cōmunis oībus que ducit ad celum. Via em̄ cōmunis penitētie recipit pauperes. peditantes. possessionatos. eq̄tes. 2 dños cum curribus suis. Et nō est homo alius cuius gradus q̄n si voluerit hanc viā tenere q̄n hec via pducet eum ad celum. Hodo attēde q; p̄pheta Isaias dicens vias versus celū noluit dicere: hoc est strictū iter ad celum ambulare in eo. ac si diceret. nullus potest venire ad celum nisi p̄ ingressum alius cuius quattuor religionū medicārium q̄ peditant. Nec voluit dicere: hic est actus. id est vicus ad celū: q; oportet vos facere si cut religiosi possessionati faciūt si intrare velitis celum. sed dixit Hec est via ābulare in ea. quasi dice,

Sermo

ret. pauperes peditando. possessionati equitādo. et dñi cum curribus et plaustris et omne genus hominum per viam penitentie intrare potest celū: ubi citius et securius itur quam in via communi: saltē teneatis hanc viam et hec producet vos ad celū. In hac via ambulastis per totam quadragesimam. et ut timeo multi vestruz ex debilitate laboris ex vna parte. et ex fragilitate carnis ex alia parte lassescunt in hac via. quare iam post pascha intendunt facere finem de hac via penitentie. ac per hoc intendunt facere finem de eundo versus celum. tales qui faciunt finem penitentie ante tempus trahuntur potius a celo quam ad celum. iuxta illud. In via dei non progredi est regredi. Et ideo videatis oīno ne excidatis a via penitentie Sed potestis mihi dicere. sic velles nos continue habere ieiunantes et penitētiās agentes sicut fecimus iam in qua

dragesima. Dico quod non. sed semper sitis sic facientes aliam quam penitentiā quod non incidatis in culpā. Nollem etiam penitentiā esse sequē magnam. nam qui vadunt rhomam aliquādo tardius. aliquādo velocius. non enim semper possunt currere. et tamē sicut bene scitis vltimate perueniunt ad terminū itineris. Sic dico in proposito in quadragesima et in aduentu ieiunatis et potestis sustinere et in alijs temporibus anni potestis quiescere a talibus magnis penitentijs. Semper tamē est bonū penitentiā facere quantumcumque per uiam continuādo viam versus celū. ne in non progrediendo viam dñi regrediatur Sed forte potestis dicere penitētiās in quadragesima fecimus quod sumus debiles et impotētes: incipemus iam esse fortes atque potētes Sic dico in proposito spiritualiter loquēdo: christus est caput nostrū. et oēs sancti

De passione xpi

martyres sunt mēbra chri
sti. sic q̄ christus ⁊ nos et
sci martyres sum⁹ vnum
corp⁹. Si ergo incipimus
debilitare ⁊ deficere ī hac
via penitētie: pmittamus
sanguinē chri (q̄ est caput
nostrum ⁊ sanctorū mar
tyrū) concurrere ad cor no
strum p̄ intīmā memoriā
quā habebimus d̄ christi
sanguine et sanctorū mar
tyrum et memoria christi
sanguinis sic confortabit
nos ⁊ refrigerabit q̄ nos
q̄ prius p̄ ambulationem
in via penitentie fuimus
debiles et impotētes inci
piem⁹ esse fortes atq; po
tētes. ⁊ sic continue debe
mus ambulare in via ver
sus celū. Adhuc alio mō
p̄bo cōclusionē. Ch̄s d̄r
in euāgelio. nō oīs q̄ dicūt
mibi dñe dom̄e intrabit
ī regnum celorū. sed qui
fecerūt volūtatem patris
mei q̄ est in celis. hoc tan
tū est dictū. Nō omnis q̄
dicūt corde ⁊ cogitat bene
facere: vel ore dñe: vel pro

mittit benefacere ītrabit
ī regnū celorū. sed qui fa
cit volūtatem patris mei
⁊ c. Ita q̄ q̄vult venire ad
celū nō oportet bene cogi
tare ⁊ bñ loqui. sed opor
tet q̄ bñ faciat. qđ bñ face
re est via versus celū. Do
do attēdite narrationem
in cronic⁹ q̄ est vna terra
in mūdo in qua nūq̄ plu
it. sed est fons in terra illa
et certis t̄pibus anni fluit
ita abūdant q̄ humectat
totā terrā circūquaq; ⁊ fa
cit herbas flores ⁊ fruct⁹
crescere. Aliquādo tñ cō
tingit q̄ fons iste retrahit
se scz aquā suam īfra ri
pā: quare terra illa est arī
da ⁊ nō pferens neq; her
bas neq; fructus neq; flo
res. Et tūc est illa fontis
p̄ditio q̄ si quis vadat et
induat se rubeis pānis et
stet iuxta fontē: rōne rube
orū pannorū quib; hō ille
induit aqua fontis sup̄
fluet eū ⁊ totā terram hu
mectabit circūquaq; vñ d̄
dabit fructus. Spūaliter

De passione xpi

terra illa est aīa hūana de
q̄ in p̄s. Anima mea sicut
terra sine aq̄ tibi. In me
dīo tñ istius terre ē fons
vnus. s. de⁹ ipse q̄ est fons
misericordie. et manet in
corde cuiuslibz boni xp̄ia
ni. Hic fons cert⁹ t̄pibz
sup̄effluit ⁊ humectat ter
rā aīe humane aqua deu
otiōis que germinat in ter
ra aīe hūane radices bo
naz ⁊ sanctarū cogitatio
nū. herbas bonoz operū
et verborz. Cōtingit tamē
aliquādo ppter aliqđ pec
catū ppetratū q̄ fons iste
retinet aquaz suam infra
ripam. q̄re nec radices bo
narū cogitationū nec her
bas bonoz verborz. nec
fructus bonoz operū cre
scūt de terra aīe hūane. et
tūc nihil aliud est facien
dū nisi q̄ hō iste induat se
pānis rubeis. Ille pānis
nihil aliud est nisi memo
ria passionis ch̄risti ⁊ san
guinis iesu xpi. p nob effu
si. et rōne istius indumēti
fons iste emanabit aquaz

deuotiōis in terrā anīme
tue circūquaqz. Un̄ terra
illa germiabit radices bo
naz cogitationū. herbas
sanctoꝝ verboꝝ. ⁊ fruct⁹
bonoz opeꝝ. ita vt p̄rute
xp̄i passionis ⁊ sanguinis
hō p̄tius mouebit ad be
ne opandum q̄re ducetur
ad viā rectā versus celoz.
Dicūt etiā isti venatores
q̄ p sanguinē possunt p̄ci/
pere qñ sunt p̄pe bestiaz ⁊
qñ longe. Bestia que isto
die verberabat ⁊ vulnera
bat a perfidis iudeis fuit
xp̄s dei filius. ⁊ ista bestia
postq̄ fuit vulnerata in
ascēsiōe ascēdit ī celi gau
diū. Si ergo volueris p/
uenire ad hanc bestia pue
nies ad eā p suū sanguinē
scies quoqz qñ es. p̄pe istā
bestia et qñ longe distas.
Nā quādo ita est q̄ inue
nis istū sanguinē frigidū
et durū in mente tua. hoc
est quādo nō habes ardē
tem amorē sed mollē cō/
passionē erga ch̄m qñ nō
recondaris de xp̄i passiōe.

De pfectione hominis

signū est q̄ multuz distas
a christo. Et ex alia parte
q̄n recordar̄ in aīa tua de
xp̄i passiōe z de h̄ habes
magnā ppassiōē q̄a parī
ebat̄ tātum p factis tuis
ppter hoc incipis esse no
uus hō p bonā vitā si ma
lus hō fuisti p prius. et in
istā bonā vitā fideliter p
seueras: tūc virtute istius
sanguinis venies ita ppe
istā bestīā christum. scz q̄
recte eris p̄sens cuz illo
in gloriā. Amen.

Sequitur sermo

de pfectōe hoīs in statu in
nocētie in quo creatus fu
it. z etiā de miserabili z la
mētabili eius casu ex p̄di
cto statu. z scio p q̄b hu
ius exilij incolae orare h̄nt

h Vgo de

vienna sup il
lo Gen. p. Faciam⁹ hoīez
zē. ait. Creator hoīs de⁹
in his v̄bis hominē trib⁹
honorauit dignitatib⁹, q̄

rū p̄ma est. q̄ hoīem fecit
cū deliberatiōe z nō sicut
alias creaturas. dixit z fa
cte sunt. Et notat cū dixit
sancta trinitas. Faciam⁹
hoīem. Scda est q̄ hoīez
creauit ad h̄maginē rotē
us sancte trinitatis. Un
Holcorth i lectura sua su
per libz Sapientie. lectio
ne. xxx. Lerere creature ab
hoīe vestigiū dei habēt. i.
quandā obscurā notifica
tiōē. Sz hō solus inf ce
teras creaturas imaginē
dei habet. que consistit in
memoria. intellectu. z vo
lūtate. Deozia corrunder
patri. intellectu filio. z vo
lūtate spūscō Hec Holc.
Hec dignitas est exp̄ssa p
v̄ba subiūcta Ad h̄magi
nē z similitudinē nr̄az Ter
tia dignitas ē. q̄ hoīem in
stituit dñm oīm creatura
rū in terra mobiliū. z hoc
innuit cū subdit. p̄fic pisci
bus maris. volatilib⁹ celē
bestijs terre om̄iq̄ reptilē
q̄d mouet̄ in terra. Et hoī
in plasmatiōe sua attri

De perfectione hominis

huit deus iusticiam originalem: que duos nobiles habuit effectus. quos recitat magister. ij. sniarum dist. xxix. sub his verbis. **P**rimus effectus iusticie originalis est facere perfectam tranquillitatem in anima quantum ad omnes potentias. ita quod nulla inferior inclinaretur contra iudicium superioris. aut si inclinaretur quantum erat ex se. posset tamen a superiori ordinari et regulari sine difficultate ex parte potentie superioris et sine tristitia inferioris. **A**lius fuit eius effectus videlicet immortalitas. et illa immortalitas non fuit impossibilitas moriendi. sed possibilitas non moriendi que possibilitas servata fuisset per esum ligni vite. per custodiam angelorum. per protectionem divinam et bonum regimen extrinsecum quasi diceret. **I**nsuper in hoc statu innocentie homo fuit donatus septem donis aeternis. de quibus Fulgentius

in suo numerario. ca. vij. **A**nima inquit in statu innocentie septem radijs univertis decorabatur. qui sunt humilitas. veritas. equitas. charitas. stabilis sanctitas. fructuosa societas. et pacis concordia. quibus coniuncte erant in homine septem dones corporis: que sunt recitate ab Isidoro de numero capitulo vij. **C**orpus inquit humana non ex sua prima conditione habuit fortitudinem. pulcritudinem. sanitatem. agilitatem. longevitatem. et libertatem. et cordis locunditatem. **B**eda in exhortationibus suis. ca. xviij. **N**ihil homini nocere potuisset nisi prius ipse sibi met nocuisset. transisset enim flumina sine navicula. vetis in mari impasset. bestiis tre astris et igni precepisset. fac hoc et fecissent. **S**i ei ab ordine innocentie homo non apostatasset et deum non irritasset nequaquam aliqui creatura corruptibilis neque celi eius luminaribus qui terre ministrant

In statu innocentie

obedire tardassent aut nocere potuissent. Hec ille. Uerueritiam hō creat⁹ in agro damasceno trāslat⁹ est in paradīsum voluptatis. Uñ Bern. sup Lātīca sermone. xxxv. Habibat hō in paradīso in loco voluptatis cōuersatio eius: nihil molestie: nihil indigētie sentiebat: odoriferis stipatus malis: fulcitus floribz. gloria ⁊ honore coronatus. ⁊ pstitutus sup opa manuuz plasma / toris: magis aut obiectū insigne diuine silitudinis precellebat ⁊ illi societas cū plebe angelorū cū omī militīa celestis exercitus. Iste hoīs status fundat⁹ erat sup dei dilectionem. Uñ Augustīn⁹ de archa Noe. Primi hoīs natura ita a deo ordinata ⁊ instituta erat vt aīa que corpi preerat intentōem ⁊ desiderīū intrus ad solū creatorē dirigeret. ⁊ nihil foris ageret qđ ex eius dilectione non pcederet ⁊ ad

ei⁹ dilectōem nō ptineret ita qđ oēm actum ei charitas imperaret. rō dispōneret. ⁊ sensus ipleret atqz pficeret. Sed prophēphas diabolus inuidens hoīs excellētie. ⁊ specialit⁹ qđ vidit qđ homo trāslatus fuisset in gloriā quam ipse pdidit p peccatū: hoīem tētauit. ac finaliter in ruīnā deduxit. Uñ Bern. de dispensat⁹. ⁊ pceptis Quid erant eloq̃a demonis cuz eua pma matre: nisi ignī / te scintille ardētis inuidie Uidit em qđ illā gloriā fuisset hō habiturus quā pdidit ille angelus lucis vidit ⁊ inuidit. Modus tētatōis atqz deceptōis colligit⁹ ex libro Genes ca. p̃lo. iij. ⁊ ex dict⁹ magistri B. sup eodē Dicit em sic Diabolus timēs se apprehēdi a viro: aggressus est mulierem p serpētem qui erat callidior cūctis aīantibus terre et naturaliter et incidētaliter. qđ plenus erat demone habēs virgī

Sermo de impfectione

neū vultū. Sequitur in tex
tu. At serpēs ad mulierē
Cur pcepit vobis de⁹ vt
nō comederetis ex oī lig/
no paradysi. Cui mulier
Re forte moriamur. Et
ait serpēs. Nequaquā mo/
riemini. sed cū comederi
tis de ligno hoc eritis sicut
dij sciētes bonū z malum
Ex q̄ occasiōe mulier ela/
ta z volēs deo assilari: ser
pētī p̄sensit. z tulit d̄ fruc
tu arboris. phibite z come
dit. deditq; viro suo q̄ co
medit. Sz oī potēs deus
iudex iust⁹ nullā trāsgres
sionē dimittēs impunitā
fm modū deceptiōis red
didit z penā Unde magi
ster Hugo sup illo. ait de
us ad serpētē zc. Serpēs
inuidit. mētītus est. z de
cepit His tribus reddite
st̄ tres maledictiōes. Qu
em inuidit hoīs excellētī
am: dictū est ei a dño Su
p pectus tuū ḡdieris. pri
us em erect⁹ erat sicut hō
Et qz mētītus est punit⁹
uit eū deus in ore q̄ mētī

tus est dicēs Terrā come
des oībus dieb⁹ vite tue.
imo abstulit ab eo voces.
vt dicit⁹. Et scdo quia
decepit p blandū vultum
dixit dñs Inimicitias pō
nā inter te z mulierē. inter
semē tuū z semen ipsius.
et ip̄a pteret caput tuum
Mulier in duobus pecca
uit. qz supbiuit et vetitum
fructū comedit. Quia su
pbiuit hūiliauit eam de⁹
dicēs Sub viri p̄tate eris
et ipse dñabit tui. Quia
fructū phibitūz comedit:
in fructu yteri sui punita
est cū dixit deus. In dolo
re paries. Adā vero q̄ in
vno solo peccauit: in labo
re querēdi eduliz suū pu
nit⁹ est cū ait deus. In su
dore vult⁹ tui vesceris pane
tuo. et subinfert dolorosa
exclusio. Emisit euz dñs
de paradyso voluptatē vt
operaret terrā de q̄ sum
ptus est. Hanc eiectiōem
p̄memorat Lathbury la
mētābilē sup illud Thre
nozū p. Digrāuit iudas

Hoīs post casum

propter afflictōem Sicut
tribus inq̃t iuda de mon
tanis iudee ⁊ hierlīm mī/
grauit captiua ad regionē
babylonis. pari modo ge
nus humanū multis mī/
serijs vinculatū migravit
de paradyso in mundū: q̃
si ad regnum cōfutionis.
Tot em̃ vinculis ⁊ cathe
nis gen⁹ humanuz strin
gitur: quot penīs ⁊ passio
nibz tā corpe q̃s aīa subij
cit. Quāobrem de homi
ne sic de paradyso eiecto
potest dici ⁊ literaliter ⁊
mystice quod scribitur I
saie primo A plāta pedis
vsq; ad verticem capitis
non est in eo sanītas. In
telligendo per plāram pe
dis appetituz sensitiuum.
et per verticem capitis su
premū ratiōis. Tanta em̃
est repugnātia atq; rebel
lio appetitus sensitiui ad
dictamen ratiōis q̃ apo
stolus dicebat ad Rho
manos septimo. Video
aliam legem in membris
meis repugnantē legi mē

tis mee ⁊ captiuitatem me
in lege peccati. Ecce dep
ditio p̃mi effectus iusticie
originalis. Similiter ho
mo pdidit secundum effe
ctum iusticie eiusdem. vi
delicet immortalitatem.
Vnde doctor de lyra sup
illd̃ psalmi. lxxviiij. Quis
est homo qui viuet ⁊ non
videbit mortem: ait Post
peccatum statutuz est ho
minibus semel mori. Lūe
consonat Petrus blesen
sis super illud Job vlti.
Mortuus est senex ⁊ ple
nus dierum: vbi ait Uni
uersas felicitates homi
num mors concludit. q̃a
cum predicaueris fidem
Abrae. pietatem Ioseph
charitatem Moyli. forti
tudinem Samsonis. vir
tutem Dauid. miracula
Helizei. prudentiam ⁊ di
uitias Salomonis. vna
est conclusio Et mortuus
est. Hec ille. Perdidit er
am hō dominium in ani
malibz. ⁊ hoc pr̃z in mari
mis vt in leonibz. ⁊ in mī

Sermo de impfectione

nimis vt in culicibz et pu-
licibus. ⁊ retinet domini-
um in mediocribz: ad ostē-
dendū q̄ habuit etiam in
alijs. hec magister Hugo
Corpis dores pdidit hō
p pcr̄m. De hac amissioe
dicit Anselm⁹ in li. de fili-
tudinibz. ca. l. Corpus hu-
manū post peccatū indu-
it deformitatem. debilita-
tem. infirmitatē. pondero-
sitatē. vite breuitatē. ser-
uitutē. ⁊ continuam cor-
dis anxietatē. Quas mi-
serias attendens sanctus
Job ait. Job. xiiij. Hō na-
tus ē. Sup. q̄to Grego.
xix. Pena hoīs breuiter ē
expressa. Sp̄s em̄ corruptio-
ni carnis ministrare necē-
saria miseria est. vt p̄ra fri-
gus vestimēta. p̄ra famē
alimēta. p̄ra estū frigida.
Magna etiā cautela cu-
stoditur salus corporis. ⁊
amissa cū graui labore re-
parat. tamen reparata sp̄s
ē in dubio. Quid hoc ali-
ud est q̄ mortalis vite mi-
seria. Hec Grego. Hunc

primi hoīs casum miserū
et miseras in quas ceci-
dit semp ante oculos mē-
tis voluamus vt ad cele-
stem paradysum puenire
possimus: ad quaz homo
fuisset finaliter trāslatus
si dei p̄ceptum non fuisset
trāsgressus. Un̄ Bern. in
speculo peccatoris. Insi-
piens est qui a paradysō
se expulsus: peregrinū se
esse nō cōsiderat: ⁊ q̄ se ex-
ulem in hoc seculo non at-
tendit. Huius peregrina-
tionis atqz exilij meminit
rex Dauid. p̄. Paral. xix
vbi ait. Peregrini sumus
corā te ⁊ aduene sicut om-
nes patres nostri. Huius
qz recordatio ad dei auxi-
lium implorandū nos ex-
citāt. Unde Linconiensis
sup illud psalmi sexti La-
borauī in gemitu meo ⁊ ē
Stimulus ad orandū vt
ab infirmitate liberemur
est eiusdē infirmitatē sen-
satio. Dico igit cum aphe-
ta ps. xciiij. Venite ado-
remus. Vbi doctor de ly

Hoīs post casum

ra Venite ad adoratiōem
latrīe ⁊ pcedamus humi
liter adorādo ⁊ ploremus
peccata nostra cōfiteudo.
an̄ deum q̄ fecit nos ad hī
maginē ⁊ similitudinē su
am. quia ip̄e est dñs deus
noster: dans se nobis p su
am bñdictam incarnatio
nem. Orate igitur p tribus
ecclesie statib⁹ p tres pso
nas in sacra scriptura de
signatis. Primo p statu
spūali p Samuelem desi
gnato. Samuel em̄ inter
ptatur noiatus a dño Lu
ius interpretatio ppetit xpi
p̄mo vicario Un̄ Joh. p.
Intuit⁹ in eū iesus dixit.
Tu es symon filius Joā
na. tu vocaberis cephas
qđ interpretatur petrus. id
est sup̄ petraz q̄ est xps fir
mus Sic esse debent om
nes vīri ecclesiastici radica
ti in fide et charitate ch̄i:
alios cōsolidātes p bona
exēpla Fuit ⁊ Samuel p
pheta p ethymologiā. id
est pcul fans Et sic vīri ec
clesiastici ⁊ maxime prela

ti ac pastores eēnt pphete
in p̄dicando p̄mīa virtu
tū et penas cōdignas pec
caminū. Secūdo orandū
est p statu rpalī p Dauid
regē pnotato. Dauid em̄
interpretatur manu fortis.
sic rex ⁊ sui milites iura
mēto astricti defenderent
manu valida iura ecclesiasti
ca: viduas ⁊ pupillos ab
iniurijs. Tercio oremus
pro aiabus ī pena purga
torij detētis p Salmana
zar insinuatīs. Salmana
zar em̄ interpretat⁹ sentiens
carcerē. De gūitate ignis
purgatorij dicit Aug⁹. de
vera ⁊ falsa p̄mīa. Purgā
dus est purgatiōis igne q̄
hic distulit tps p̄uersiōis
q̄ etsi etern⁹ nō est: in hac
vita nūq̄ in carcere tanta
inuēta est pena. licet mira
bilia passi sunt martyres
tormenta.

Sequitur sermo

qui est de Fide ⁊ dilectiōe
dei ac proximi.

Sermo de fide et dilectione

Ambula

te in dilectione:
ad Eph. v. et in pñtis do
minice epistolari officio.
Ad imitatioēz xpī nos in
uitat apls in eplā hodie
na dicēs. Estote imitato
res dei sicut filij charissi
mi. z ābulate in dilectioē
sicut z chrīst⁹ dilexit nos
Ambulāti seu peregrinā
ti lux est neccāria vt carpe
re possit viā mundā et di
rectā ad terminuz ad quē
ambulat. Vñ xp̄s Johis
xij. ca. Ambulate dū lucē
habetis. Illud ābulare ē
p fidem ad xp̄m accedere
Hāc fidē pmissimus in sa
crāmēto baptis̄matis per
quod lauari sum⁹ ab ori
ginali pctō Vñ ad Heb.
xi. Credere oportz accedē
tem ad deū qz est: z q inq
rentibz se remuneratoz sit
Reuera nostra fides ma
gne est auctoritat⁹. quia a
summo auctore iesu ch̄zo
deo et hoīe. teste aplo ad

Hebreos. xij. Per patien
tiā curramus ad ppositū
nobis certamen aspicien
tes in auctore fidei z sum
matorem iesum. Vbi do
ctor d lyza Iesus dz auctor
fidei inqñtū deus ipaz fi
dem infundēdo Dicit etī
am auctor fidei inqñtū hō
ipam fidē predicādo. dicit
tur summatōz ipius per
miracula pfirmādo et fi
dei pmiū reddēdo. Ad fī
dei auctoritatē valet qd dē
Aresto. in pñcipio scđi li
bri sue rhetorice. Tria in
q̄ reddūt dictuz alicuius
credibile quāqz nō demō
stratiue loquat. videlicet
prudētia. p̄tus. z beniuo
lētia loqñtis ad audietes
qz ppter oppositū hoz triū
discredam⁹ nō demōstra
tiue loqñti. Hec tria ve
rissime in xp̄o predicāte fī
dem nrām extiterūt. Pri
mo in eo vīguit sapientia
Vñ doctor de lyza sup il
lud Eccl̄i. p. Ois sapientia
a dño deo est: ait. Ois sa
piētia. i. filius. qz tenet suā

dei et proximi

Deminēter oēs modos sapientie create. Preualuit etiā in eo p̄tus. eo q̄ nemo p̄t opari p̄tuose nisi p̄p̄tutē. nā p̄tus definit. ij. Eth. Clir⁹ pficit hoīem et ei⁹ opus bonū reddit. Sed ch̄s oīa bñ fecit. Marci. vij. Et q̄bus subinfero q̄ x̄ps fuit p̄tuosus Fuit etiā nobis beniuol⁹ et maximus amic⁹. nā Joh. xv. dicit. Maiorē hac dilectionē nemo h̄z q̄ vt aīaz suam ponat q̄s p̄ amicis suis. Sed x̄ps dilexit nos et tradidit semetip̄m p̄ nob̄ ad Eph. v. q̄ fuit nob̄ beniuol⁹. q̄s ob res dicam⁹ cū p̄s. psalmo. xcij. Testimonia tua credibilia facta s̄t nimis. Amplius q̄t tuor nob̄ p̄fert vtilia Prius est. q̄ p̄curat p̄ccōrum remissionē. Luc. vij. dixit x̄ps ad Mariā magdale nā. Fides tua te saluā fecit. Et Marci. ij. Cūq̄ videret iesus fidē illoz dixit paralitico. dimitte tibi p̄ccā tua. Qui⁹ exēplū ha-

bet Ione. iij. Crediderūt viri niniuite dñō. et statim sequitur. Misertus est dñs sup̄ omnē maliciā quā locutus est facere eis et nō fecit. Scdm̄ est. q̄ opat de monū cōfusionē. Un̄ de vere credentibz dicit Marci ultio. Signa autē eos qui crediderint hec sequetur. in noīe meo demonia ei⁹ cident et c. Fides aliquā dicitur scutū spūale. ad Eph. vi. In oībus sumētes scutū fidei in quo possit omnia tela nequissimi ignea extingui. Ad cuius firmitatem refert Holcot⁹ lectione cētesimanonagesimanona. qd̄ habet in expositiōe sup̄ Iuvenalem. Numā pōpilio sacrificante cecidit scutū de celo: datūq̄ ē r̄sum q̄a illic foret romanū imperiū vbi illud scutū foret seruatiū. Rationalis dicit scutū de celo cecidit q̄n x̄ps de celo veniens fidē oībus p̄dicauit. et vbi cūq̄ fuerit scutū illud suatū demonis extirpat dñiū.

Sermo de fide et dilectione

et dei pſeuerat imperium
Tertiu quod pfert est le
gitime petitoru consecu
tio. Un Ceturtoni depre
cati pro salute serui dixit
xps Math. viij. Glade si
cut credidisti fiat tibi Eri
am Marci. xi. Quecuq;
orantes petitis credite q;
accipietis ⁊ veniet vobis
Un refert magister Hu
go sup libru Hester. q cu
Alexader magnus venis
set ad montes caspios mi
serut ad eum filij captiui
tatis decē tribuū egredie
di licentiam postulantes
Lūq; qſisset causam cap
tiuitatis. ⁊ audiuit eos in
fideles eē recedēdo a deo
israel: vitulis aureis imo
lando. Respōdit Alexan
der q artius eos include
ret. qui cū humanū labo
rem vidit nō posse suffice
re rogauit deū israel vt il
lud opus cōpleret. et diui
no nutu prerrupta monti
um ad seinuicē accesserūt
et factus est locus mirabi
lis. Quartū est dei bñdi

ctio. Un dicit ch̄s Joh.
xx. Beati q nō viderunt ⁊
crediderūt Ubi Augusti
nus sup Joh. omel. cētesī
ma vigesima pma. Priete
riti tps vsus est verbis tā
q ille qui qd erat futuruz
in sua nouerat predestina
tōe iam factū. Borra sup
illud Luce p. Beata que
credidisti ait. Sicut aper
ta dei visio est beatitudo
patrie. sic pfecta cognitio
est beatitudo vie. Sed di
cet mihi aliqs. Credo sin
glos articulos fidei. nūqd
igif habeo hec q̄ttuor vri
lia. Respōdet Augustin⁹
pma pre sermonū p̄m one
xxvij. Fides nostra appel
lata est a duob; scz q̄a fit
qd dī. vnde due syllabe so
nant cuz dī fides. pma est
effectio. scda ē dictio Fac
ergo qd dicis et fides est.
Tu dicis q diligis iustici
am et odis iniquitatē. fac
qd dicis ⁊ fides in te opa
tur. Cui sententie alludit
Chrys. sup Mathēu ope
impfecto. omel. luj. Fatui

Dei ac proximi

sunt omnes qui hoc soluz
estinant sufficere ad salu
tem q̄ credūt christum et
christiani dicuntur. nec fe
stinant semetip̄os bonis
opibus p̄mendare. nec au
diūt Jacobū dicentē. Fi
des sine opibus mortua ē
sicut corpus sine aīa mor
tuum est. Sed opus fidei
est ip̄amet dilectio. Und
p̄munis glosa super illud
ap̄li ad Galathas. v. In
christo iesu nec circūcisio
aliquid valz neqz p̄puti
um. sed fides que per dile
ctionē operatur. Opus fi
dei ip̄a dilectio est. sine di
lectiōe fides inanis est. fi
des cū dilectiōe christiani
est. Ideo dico cū ap̄lo ad
Ephesios q̄rto Obsecro
vos ego vincit̄s in domi
no vt digne ambuletis vo
catiōe qua vocati estis cū
om̄i humilitate et mansue
tudine. cum patientia sup
portantes inuicē in chari
tate. Et sic infero verba
themat. Ambulate in di
lectiōe. ¶ Pro p̄cessu hu

ius incultū sermonis du
plex est dilectio. videlicet
dei et p̄ximi Pro p̄ma scri
bit Deut. vi. Diliges do
minū deum tuum Pro se
cunda habet Eccl. xxv. Dilige primum et cōiūge
re fide cū illo. Primo di
xi q̄ deus est a nobis sum
me diligendus q̄ summe
bonus. et bonū qd̄ omnia
appetūt. p̄mo Eth. c. i. Di
ligamus ergo deū libera
liter. integraliter. et p̄petu
aliter. Liberaliter p̄pter
seip̄m et nō p̄pter nostrū vi
le. vnde p̄hs. viij. Eth. di
uidit amiciciā in amicici
am p̄pter vtile. p̄pter dele
ctabile. et p̄pter honestum
Et dicit q̄ amātes p̄pter
vtile sūt in inferiori gradu
dilectiōis. quia de re q̄ dili
gunt deū p̄pter vtile vel p̄
cise p̄ tēporali p̄speritate
q̄n̄ eis subtrahit murmu
rant cōtra deū: tales assi
milant̄ porcīs q̄ q̄diu ab
undant fursure et siliquis
nō murmurāt p̄tra suum
dñm. s̄z horū defectu mur

Sermo de fide et dilectione

murant. Contra tales dicit Sapiēs Proverb. xxiij. Prebe fili mi cor tuū mihi. Nō dicit accommodaui vende mihi cor tuū. sed pbe. Scōo debemus dare deo cor nostrū integralit̄ diligēdo. Un̄ Math. xxiij. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo Est ei christus velut hō zelotipus q̄ nō p̄mittit vxorem suā alios diligere. Exo di. xxxiij. dñs zelotes nomē ei⁹ Est em̄ xps sicut falco genero suo. q̄ cum diu volauerit et se fatigauerit p̄damq̄ ceperit cor sue p̄de p̄mercede requirit. Sic xps volauit p̄ nob̄ de celo in vte rū virginis. de vtero in patibulū. de patibulo ad infernū. de inferno ad mundū. de mundo in celū captiuā secū ducēs captiuitatem. Et ideo merito vēdicat sibi cor. et hoc integraliter. et sicut cor p̄de extra his. lauas. et niger sanguis exp̄mitur. et demū in pres̄ descendit Sic extraham⁹

cor nostrū p̄ peccatorū oecultoz recordatōem. dein de lauet p̄ lachrymaz sup̄ infusionē. et exp̄mat p̄ oris p̄fessionē. et deinde descendatur per penosam satisfactōem. Et sic dicere possumus cum ps̄. psalmo. l. Cor p̄ritū et humiliatū de⁹ nō despicias. Tercio diligamus deū p̄petualit̄ Solēt hoīes qui volūt p̄petualiter amico aliquid dare facere cartā scriptā et sigillatā. et tandem ponūt eaz in secura custodia. Hodo parī faciam⁹ deo cartā de corde nostro scribēdo in eo legem dei que p̄cinet decē mādata. Proverb. viij. Scribe illam scz legē in tabulis cordis tui. Dein sigillet passioe xp̄i: ipam p̄ deuotōem ad memoriam nostrā reuocando. Canticoz. viij. Pone me vt signaculū sup̄ cor tuū. Et demū ponamus eā in secura passione in bonoz operū p̄seuerantia. qz q̄ p̄seuerauerit vsq̄ in fines hic

Dei ac proximi.

saluus erit. Mathei. x. et
xxiij. Et sic diligam⁹ de/
um ex toto corde. Aug⁹. i
libro dⁱ spū z aīa nō valēs
expmēre qntū deū dilige/
ret ait. Miser ego quātū
debeo diligere deuz meū
qui me fecit cū non erā. re/
demt cū perierā. vocauit
me noīe suo vt a xpo dice/
rer xpianus. Quas igitur
cerui pprietates habeam⁹
q̄s ponit Bartholome⁹
de pprietatib⁹ rerū. li. xviij.
ca. xxviij. Vna est q̄ cū cer/
ui flumīa immēsa vel ma/
re trāseunt fortior in natā
do pcedit. cur⁹ clumib⁹ de/
biliores capita supponūt
Alia est. q̄ yrgēte vī canū
ad hoīem q̄si ad aīal mā/
suerū cerui pfugiunt. Sic
moraliter nos debiles in/
nitēmur deo p dilectōem
q̄ fortis est. z tūc tute pos/
sumus flumīa. i. tribula/
tōes huius seculi p̄trāsire
Ac cū infestamur a demo/
nib⁹: mūdānis tribulatōi/
bus: vel carnis p̄cupiscen/
tijs: debemus p deuotio /

nem ad deū tanq̄ ad sum/
me misericordē fugere: di/
cētes cū ps. psalmo. xviij.
Diligaz te dñe fortitudo
mea: dominus firmamen/
tum meū. Pro primo. do/
minus refugīū meū: z li/
berator meus p scdo. Sz
multi hunc ordinem dile/
ctionis puerunt. De qui/
bus Prosper primo libro
de vita p̄replatiua sic con/
queritur. Ordinem dile/
ctionis illi puerūt. q̄ aut
mundum (qui contemnē/
dus est) diligunt: aut seip/
sos plus q̄ deum diligūt
Vñ mūdānarum rerum
iordinata dilectio nobis
prohibetur. p. Ioahānis
secundo. Nolite diligere
mundum neq̄ ea q̄ in mū/
do sunt. Sup quo ait Au/
gustinus. Talis est omis
homo qualis est eius di/
lectio. si nihil diligis ni/
hil es. si terraz diligis ter/
ra es. si deum diligis de/
us es. q̄a ego dixi dii estis
Hec Augustinus. Qua/
de causa dilectio dei aque

Sermo de fide et dilectione

fontali assimilatur. que naturaliter in hieme est calida. et in estate calore exteriori inualescente frigescit. Sic dei dilectio in hieme pauperis et tribulationis fuerit. sed cum exteriori honore mundi inualescit: tepescit dilectio dei. Teste Gregorio super Ezechielam omel. ix. Si inquit pueri seculo inbe- res et terrenis voluptatibus delectaris amare non potes gaudia que audis. Ergo viam mundanarum allectionum deserite: et viam deum diligendi diligite. quam nobis ostendit apostolus per ad Corinthios. xij. dicens Excel- lentior est via quam vobis demon- stro. Ubi Remigius? Per hanc viam intelligitur charitas que nobis precipitur. quia per eam ad patriam celestem pervenit. Et sic ambulate in dilectione. Alia est dilectio qua quis diligit proximum sicut seipsum. cuius prius actus ut ait Lincolniensis de mandatis est ut faciat quisque ad unumquem

que alterum quod sibi vellet debere fieri ab eodem al- tero si esset in conditionibus alterius. quare hoc preceptum omnia precepta secunde tabule includit. ad Romanos. xij. Non adulteraberis. non occides. non furaberis. non falsum testimonium dices. non concupisces rem proximi tui. et quodcumque fuerit aliud mandatum in hoc verbo instauratur Diliges proximum tuum sicut teipsum. sed certe qui se non diligit proximum nequit diligere. Sed dicit mihi aliquis. quis seipsum non diligit. Ad quod respondet Augustinus in libro de doctrina christiana hoc modo. Homo inquit si te interrogaverit utrum diligas te. Respondes: diligo me. quis enim se odit non ego dico sed per se. Qui diligit iniquitatem odit animam suam. Diligas ergo te tuam nequitiam penitendo: et tunc diligendo proximum sicut te. Hec duo membra dilectionis scilicet dei et proximi ita ad invicem per cathedram

Dei ac proximi.

hatur q̄ vna sine altera eē
nequit. dicēte Chrys. sup
Bartheū opere impfecto
omelia. xxxij. Utilitas in
quit omniū mādatorum
vna est. et om̄ia mandata
vnū esse vident. quia illa
sibi inuicē adherent z alte
rū sine altero esse non pōt
Eidē sentētie concors est
Linconiesis de mādatis
innuēs. Oīa mandata di
uina sapiētia in vnū rede
gīt. s. charitatis. Hoc mā
datū etiā est vnicū verbū
scz Ama. Augustin⁹ in de
laude charitatis ait. Si
nō vacat tibi om̄es sacras
paginas ptractare. om̄es
regulas iuris in codice in
terpari. omnia volumina
sermonuz ruminare: tene
charitatem q̄ sola supplet
vniuersa. qz finis felix om
niū est diligere deū et pri
mū. Ille ergo tenet quod
later z quod patet in diui
nis sermonibz q̄ charita
tem tenet in moribz. Hie
ronymus in suo cōmenta
rio sup eplam ad Ephesi

os. Joannes cum vsqz ad
vltimā senectutē moram
traheret: singulis diebus
solebat p verbo dei finali
ter pferre. Filiioli diligite
inuicē Tandē discipuli ve
recūdia inuerti z tedio af
fecti dixerūt ioāni. Qua
re hoc verbū totiens repe
tis. Quibz ioānes. Nihil
dulci⁹. nihil vtilius. nihil
securius neqz breuius do
cere decet. quia charitas
pceptum domini est sine
qua nihil pficit. et si soluz
fiat sufficit. Ad idē Hugo
de wienna sup psal. lxxvij.
Lex euāgelica est dilectio
dei et primi si vtraqz dile
ctio videlicet dei z primi
esset pseuerans atqz conti
nua. Vñ in libro nomina
to Destructoriū viciouz
pte. vij. c. xij. habetur. Ima
go amoris depingebatur
in effigie mulieris. viridi
indute veste. in cui⁹ fron
te scribebantur hec verba
procul z prope. in pectore
mors z vita. in fimbria ve
stimēti hiems z estas In

Sermo de fide et dilectione

hac poesi figuratur pprie/
tates veri amoris Primo
eo q̄ himago fuit depicta
in specie mulieris desig/
nat feruorem dilectionis
quia vt frequenter mulie/
res feruentius diligūt q̄
virī. Et q̄ uestita fuit in
veste viridi: significat q̄
verus amor semp esset re/
cens. Per hec verba pro/
pe 2. pcul scripta in fronte
designatur q̄ verus amor
ita firmit̄ maneret in ab/
sentia amati sicut in p̄sen/
tia amati. Per p̄ba scrip/
ta in pectore: videlz mors
et vita exp̄mitur q̄ verus
amicus ostēderet effectus
sui amoris post obitū de/
functi amici sicut in vita.
Per hec verba: hiems et
estas scripta in fimbria ve/
stimenti notatur q̄ verus
amor eq̄ pmaneret in ad/
uersitate sicut in p̄sperita/
te. Et sic ambulate. Hec
est via de qua scribit̄ Hie/
remie. vi. Interrogate de
semitis antiquis q̄ sit via
bona 7 ambulate in ea et

inuenietis requiē anima/
bus vestris. Et sicambu/
lans in charitate recipiet
coronam vite: quaz repro/
misit deus diligētibz se
Jacobi p̄mo. Quam no/
bis concedat qui sine fine
viuit 7 regnat Amen.

¶ Finiūt sermones
eximij sacre theologie
doctoris Michaelis
de Hūgaria: cū addi/
tionibz thematū oīm
dñicarum atq̄ festozū
p̄ totius anni circulū
p̄dicabilibz: p̄ quendā
religiosum patrē dili/
gentissime nouiter col/
lectis: Impressi Colo/
nie retro minores An/
no dominici natalicij
M. cccc. xcix. Die. xi.
Octobris.

Hermāi Buschij Monasterien.
Ad diuā virginē Mariā Carmen

O genus ethereum virgo: sidusq; salubre
Luius ab aspectu gaudia vera fluunt
Tu madidum vellus: tu fecundissima radix
Bermine de cuius prodiit ipse deus
Tu pratum riguis: quo nullū dulcius vndis
Quod semp flores donaq; veris habet
Tu grauis immenso pubescens vinea fetu
Tu populis Judith: Hester es atq; tuis
Tu formosa nimis vincens tentoria Cedar
Scandere fiderei digna cubile ducis
Inter femineas pulcerrima fama cateruas
Aurea tu fuluo porta decora sinu
Thuris odorati tu vas: et aromata fragrans
Tu rosa: tu nard⁹: cinnama myrrha croc⁹
Cum iaceo: nigrā mihi mors denūciat horā
Tunc expiranti pacis oliua veni.

¶ Finis.

Hic effunde preces deuote poplite flecto
Anna parens ubi cum prole beata sedet
Anna parens iesu christi genitricis aueto
A nobis petimus omne repellere nefas.

Passio

Domini.

Passio dñi

nri Jesu chzi ex q̄ttu/
or euāgelistis collecta

¶ Ad hortum pro/
cessio prima.

Immo dicto
egressus ē ie
sus cū disci/
pul suis trās
torrētem ce /

b

zion in villā que dicitur getse
mani in mōtem oliueti v/
bi erat hort⁹ in quē introi
uit ip̄e z discipuli eius s̄m
psuerudinē. Sciebat autē
et iudas q̄ tradebat eū: lo
cū q̄ frequēter is conuenerat
illuc cū discipul suis. Tūc
dixit illis iesus. Q̄dēs vos
scandaluz patiemī in me
in ista nocte. Scriptū est
em̄ pcutiā pastore z disp/
gent oues gregis. Postq̄
ut resurrexero pcedā vos
in galileā. R̄s autē petr⁹
ait illi. Et si oēs scādali/
zati fuerint in te ego nūq̄
scandalizabor. Et ait illi

iesus Amē dico tibi q̄ tu
hodie in nocte hac puls⁹
gall⁹ bis vocē dederit ter
me es negaturus. Et ille
amplius loq̄bat. Et iā s̄
oportuerit me sil⁹ z mori tē
bi nō te negabo. Silr autē
et oēs discipuli dixerunt.
Et cū puenisset ad locuz
ait discipul suis. Sedere
h̄ donec vadā illuc z ore.
Et assumit petrū iacobū
et ioannē duos filios ze /
bedei secū. Et cepit pau
re z tedere. Pristari z me
stus eē. Et tūc ait illi. Trī
stis est aīma mea vsq̄ ad
mortē. sustinere hīc z vīgi
late mecū: orātes: ne inre
tis in tēptationē. Et ipse
auulsus est ab eis quantū
iactus ē lapidibz. Et cū p
cessisset paululū posuī ge
nibz p̄cidit in faciē suā su
p terrā z orabat vt si fieri
posset trāsiret ab eo hora
et dixit Abba p̄r mi oīa tē
bi possibilia s̄: si possibi /
le est trāsfer calicē istuz a
me. Verūtū nō sicut ego
volo s̄ sicut tu. Et cū sur

a j

Passio

rerisset ab orōe et venisset
ad discipulos suos inuenit
eos dormientes. et ait pe/
tro. Symon dormis. sic.
Nō potuisti vna hora vi/
gilare mecum: vt qd dormi/
tis. surgite. vigilate et ora/
te vt nō intretis in tenta/
tione. spūs q̄dez. p̄mptus
est: caro aut infirma. Iterū
secūdo abiit et orauit eundē
sermonē dicens. Pater mi
si nō pōt hic calix trāsire
nisi bibā illū: fiat volun/
tas tua. Et venit iterū et i/
uenit eos dormientes. erāt
enī oculi eorū grauati et ig/
norabant qd rñderent ei
Et relictis illis iterū abiit
et orauit tertio eundē ser/
monē dicens. Pater si vis
trāsfer calicē istū a me: ve/
rūtū nō mea volūtas sed
tua fiat. Apparuit aut illi
angelus de celo p̄fortans
eū. et factus in agonia plū/
rius orabat Et factus est
sudor eius sicut gutte san/
guis decurrentis in terrā
Et cū surrexisset ab orōne
et venisset tertio ad disci-

pulos suos inuenit eos dor/
mientes p̄ tristitia Et ait
ill. Dormite ita et req̄s-ci/
te. Sufficit. ecce appropin/
quabit hora et filius hoīs
trades in man⁹ peccatorū
Surgite eam⁹. ecce q̄ me
traderet p̄pe ē. Adhuc eo lo/
quēte: ecce turba. et q̄ voca/
bat iudas scarioth vn⁹ d
duodecim venit: et cum eo
turba multa cū gladijs et
fustib⁹ missi a p̄ncipib⁹ sa/
cerdotū et seniorib⁹ ppli et
scribis: añcedēs eos Qui
aut tradidit eū dedit eis
signū dicens. Quēcunq;
osculatus fuero ip̄e est te/
nete eū et ducite caute Ju/
das ergo cū accepisset co/
hortē et a p̄rificib⁹ et pha/
riseis ministros venit il/
luc cū laternis facib⁹ et ar/
mis Iesus itaq; sciēs oīa
q̄ ventura erāt sup eum p̄/
cessit et dixit eis. Quē q̄rē/
tis. Rñderūt ei: iesum na/
zarenum. Dicit eis iesus.
Ego sum. Strabat aut iu/
das q̄ tradebat eū cū ip̄is
Ut ḡ dixit eis ego sum:

Domini

abierunt retrosum et ceciderunt in terram. Ite ergo interrogauit eos. Quæ queritis. Illi autem dixerunt. Iesum nazarenum. Rursum Iesus dixi vobis quia ego sum. si ergo me queritis sinite hos abire: ut impleat scriptura quæ dicit. Quia quod dedisti mihi non perdidit ex eis quemcumque. Appropinquauit autem iudas iesu ut oscularetur eum. Et cum venisset statim accedens ad eum ait. Aue rabi. Dixitque illi Iesus. Amice ad quid venisti. Et osculatus est eum. Iesus autem dixit illi. Iuda osculo filium hominis trades. Tunc accesserunt et manus iniecerunt in iesum et tenuerunt eum. Videntes autem hi qui circumstantes ipsi erant quod futurum erat dixerunt ei. Domine si percutimus in gladio. Symon ergo petrus unus ex his qui erant cum iesu habens gladium eduxit eum extendens manum suam. et percussit seruum presbiteris sacerdotum amputauit auriculam eius dexteram. Erat autem serui nomen mal-

chus. Respondens autem Iesus ait: sinite vsque huc. Dixit ergo Iesus petro. Conuerte et mitte gladium tuum in vaginam in locum suum. omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt. Calicem quem dedit mihi pater non visum bibam illum. An putas quia non possum rogare patrem meum et exhibebit mihi minus quam duodecim legiones angelorum. quanto ergo implebunt scripturæ: quia sic oportet fieri. Et cum tetigisset auriculam eius sanauit eum. In illa autem hora dominus Iesus ait ad eos qui venerant ad se presbiteres sacerdotum et magistratus templi et seniores. Tanquam ad latrones existis cum gladiis et fustibus apprehendere me cum queritis vobiscum in templo sedebam docens et non tenuistis me nec extendistis manum in me. Sed hec est hora vestra et potestas tenebrarum. Hoc autem totum scilicet est ut adimplerentur scripturæ prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. Adulescens autem

Passio

quidā seq̄batur eū amict⁹
syndone sup nudo ⁊ tenu
erūt eū. At ille relicta syn
done nud⁹ pfugit ab eis.

¶ Ad Annam pro/
cessio secunda.

¶ Ohois aut ⁊ tribu/
nus ⁊ mīstri iudeoz
p̄phēdētes iesum ligauē/
rūt eū ⁊ adduxerūt eū ad
annā pmū. Erat em̄ socer
cayphe q̄ erat pōtifex anī
illius. Erat at̄ cayphas q̄
filiū dederat q̄ expedit
vni hoīem mori p̄ popu
lo. Seq̄bat aut iesum sy
mon petr⁹ a lōge: ⁊ alius
discipul⁹. Discipulus at̄
ille erat notus pōtifici et
introiuit cū iesu in atriu⁹
pōtificis. Petrus aut sta
bat ad ostiū foris. Exiuit
q̄ discipul⁹ q̄ erat notus
pōtifici ⁊ dixit ostiariē: et
introducxit petrū. Et igres
sus intro sedebat foris in
medio atrij deorsum cum
mīstris ad ignē ⁊ calefaci
ebat se vtrideret finē. Cir
cū sedētib⁹ at̄ illis erat pe

trus in medio eoz. Quē
cū vidisset ancilla quedā
ostiaria vna ex ancill' sum
mi sacerdotis sedentē ad
lumē ⁊ calefacientē sez eū
fuisse intuita: aspiciēs il
lū ait dicēs. Et tu cū illo
iesu galileo nazarēo eras
nunq̄d ⁊ tu ex discipul' es
hoīs isti⁹. At ille negauit
eū corā oīb⁹ dicēs. Nulī
er nō suz ⁊ nescio qd dicis
neq̄ em̄ scio neq̄ noui il
lū. Et exiit foras an̄ attriū
et gall⁹ cantauit. Pōtifex
q̄ interrogauit iesuz de di
scipul' suis ⁊ doctrina ei⁹.
Rēdit ei iesus. ego palaz
locut⁹ sum mundo. Ego
sq̄ docui in synagoga et in
tēplo q̄ oēs iudei ueniūt
et in occulto locut⁹ suz ni
hil. Quid me interrogas
interroga eos q̄ audierūt
qd locut⁹ sum ipīs. Ecce
hī sciūt que dixerim ego.
Hec aut cū dixisset vnus
assistēs mīstroꝝ dedit ala
pā iesu dicēs. Sic rīdes
pōtifici. Rēdit ei ihs. Si
male locutus suz testimo

Domini.

niū phibe de malo. si autē bene qd me cedis

¶ Ad Caypham p/ cellio tertia.

Transiit eū annas ligatū ad cayphā pontificem pncipē sacerdotū ubi oēs sacerdotes et scribe et seniores in vnū conuerāt. Petrus autē a loge se cutus est eū vsq; in atriū summī sacerdotis Summi quoque sacerdotes et oēs filii querebāt falsū testimoniū contra iesū ut eū mortū traderēt: et nō inueniēt eū multī falsi testes accessissent. Multi ei testimoniū falsū dicebāt aduersus eū et cōueniētia testimonia non erāt. Nouissime autē uenērūt duo falsi testes et falsū testimoniū ferebant aduersus eū dicētes. Hic dixit quā audiuim⁹ eū dicentē. possum destruere hō templū dei manufactū et per tridū aliud nō manufactū reedificare. Et nō erat ueniēs testimoniū illoꝝ. Et exur

ges summ⁹ sacerdos ī me diū interrogauit ihm dicēs. Nō rēdes quicūq; ad ea q̄ tibi obijciūtur et isti aduersum te testificantur. Iesus autē tacebat et nihil rēdit. Rursus autē summ⁹ sacerdos interrogabat eū et dixit ei. Adiuro te per deū uiuū ut dicas nobis si tu es xp̄s fili⁹ dei bñdicti. Iesus autē dixit illi. Ego sum tu dicis. Uerū tū dico uobis: amodo uidebitis filiū hoīs sedentē a dextris p̄tutis et uenientē in nubib⁹ celi. Tūc pnceps sacerdotū scidit vestimēta sua dicēs Blasphemauit. qd adhuc egem⁹ testib⁹. Ecce nūc audistis blasphemiam qd uobis uidet. Qui oēs condemnauerūt eū esse reū mortis. Et viri q̄ tenebāt eum illudebāt ei: cedētes. Et ceperūt quidā eū conspuere et zelare faciē eius. et colaphis eū cedere. Alij autē palmas in faciē ei⁹ derūt: et interrogabāt eū dicētes. Prophetiza nobis

Passio

christe q̄s est q̄ te percussit.
Et ministri alapis eū ce-
debāt. et alia multa blas-
phemātes dicebant in eū
Strabāt at̄ serui et mistri
ad prunas q̄a frigus erat
et calefaciebāt se. Erat at̄
cū his et symon petr⁹ stās
et calefaciens se. Post pu-
sillū aut̄ rursus cū vidisset
eū alia ancilla cepit dice-
re his qui ibi erant circū-
stantib⁹. et hic erat cū iesu
nazareno. Dixerunt ergo
ei. Nūquid et tu ex discipu-
lis eius es. Et itez nega-
uit cū iuramēto et dixit nō
sic. q̄ nō noui hoīem. Et
interuallo facto q̄si hore
vnius accesserūt qui asta-
bant et dixerūt petro. Ele-
re ex illis es: loquela tua
manifestū te facit. nā et ga-
lileus es. Dicit vn⁹ ex ser-
uis pōtificis p̄gnatus ei⁹
cuius absciderat petr⁹ au-
riculā. Nōne ego te vidi
in horto cū illo. Itēz aut̄
negauit petr⁹ et cepit ana-
thematisare. detestari et
iurare q̄ nescio hoīez istū

quē dicitis. Et statim gal-
lus iterū adhuc eo loquē-
te cantauit. Et cōuersus
dñs iesus respexit petrus
Et recordatus est petrus
vbi dñi quod dixerat ei ie-
sus: q̄ p̄usq̄ gallus cātet
bis: ter me negabis. Et e-
gressus petr⁹ foras fleuit
amare. Et vt factus ē di-
es p̄uenerūt seniores ple-
bis et oēs p̄ncipes sacerdo-
tū et scribe cū vniuerso cō-
silio aduersus iesuz vt eū
morti traderēt. et duxerūt
eū in p̄siliū suū dicētes
Si tu es ch̄s dic nobis.
Et ait illis. Si vob̄ dix-
ero nō credetis mihi. si aut̄
et interrogauero nō r̄nde-
bitis mihi nec dimitteris
Et hoc aut̄ erit fili⁹ hoīs
sedens a dextris virtutis
dei. Dixerūt aut̄ oēs. Tu
ergo es fili⁹ dei. Qui ait
Vos dicitis q̄a ego sum.
At illi dixerūt. Quid ad-
huc desideram⁹ testimo-
niū. ipi em̄ audiūmus de
ore eius. Et surgēs om̄s
multitudo eoz vincientes

Domini.

Iesum adduxerunt: et tradi-
derunt eum ligatum portio
pylato pſidi in prorium

¶ Ad Pylatum pro-
cessio quarta.

Tunc videns iudas
qui eum tradidit quod
damnatus esset penitētia
ductus retulit triginta ar-
genteos principibus sacer-
dotum et senioribus dicēs.
Peccaui tradēs sanguinē
iustū. At illi dixerūt. Quid
ad nos: tu videris. Et p-
iectis argenteis in tēplo re-
cessit. et abiens laqueo se su-
spendit. Principes autē sa-
cerdotū acceptis argente-
is dixerunt. Nō licet eos
mittere in corbonā quia pre-
ciū sanguinis est. Consi-
lio autē inito emerunt ex
illis agrū figuli in sepul-
turam peregrinorum. Prop-
ter hoc vocatus ē ager il-
le Acheldemach. hoc est
ager sanguinis usque in ho-
diernum diem. Tunc im-
pletum est quod dictum
est p. phetam Hieremiā

dicentem. Et acceperunt
triginta argenteos precii
appreciati quem appciaue-
runt a filiis israel et dede-
runt eos in agrum figuli si-
cut constituit mihi domi-
nus Iesus autē sterit ante
pſidem. Et ipsi nō introie-
runt in proriū ut non con-
taminarent sed ut mādū-
carēt pascha. Exiit ergo
pylatus ad eos foras et di-
xit. Quā accusationē af-
fertis adversus hominē
hunc. Responderunt et di-
xerūt ei. Si nō eēt hic ma-
lefactor nō tibi tradidisse-
mus eū. Dixit ergo pyla-
tus. Accipite eū vos et sēc-
undum legem vestrā iudicate eū.
Dixerunt ergo ei iudei. No-
bis nō licet interficere quē-
vis. Ut sermo iesu imple-
retur quē dixit significās
quā morte esset moriturus.
Leperunt autem illū ac-
cusare dicentes. Hunc in-
venimus subvertentē gē-
tem nostram et prohiben-
tem tributa dari cesari et
dicentem se christum re-

Passio

gem esse. Introluit ergo iterū in proutū pylatus et vocauit iesum et dixit ei. Tu es rex iudeorū. Rndit iesus. A temetipso hoc dicis: an alij dixerūt tibi de me. Rndit pylatus. Nū / qd ego iudeus sum. gens tua z pōtīfices tui tradiderūt te mihi: qd fecisti. Rndit iesus. Regnū meū nō est de hoc mūdo. si ex hoc mūdo eēt regnū meū ministri mei utiqz decernerēt vt nō traderer iudeis. nūc aut regnū meū nō est hinc. Dixit itaqz ei pylatus. Ergo rex es tu. Rndit iesus. tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundū vt testimoniū p / hibeā veritati. oīs qui est ex veritate audit vocē meam. Dicit ei pylatus. qd est veritas. Et cū hoc dixisset itez exiuit ad iudeos. Dixit aut pylatus ad pncipes sacerdotū et turbas. Nihil inuenio causē i hoc hoīe. At illi inualescebāt

dicentes. Cōmouit p̄lm docēs p vniuersam iudeā incipēs a galilea vsqz huc. Pylatus aut audītēs galileā interrogauit si hō galileus eēt. Et vt agnouit q de herodis prate eēt remisit eū ad herodē qui et ipse hierosolymis erat illis diebus.

¶ Ad Herodem p / cessio quinta.

Herodes vero viso iesu gauisus est valde. Erat em cupiēs ex mltro tpe videre eū eo q audierit multa de eo. Et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri. Interrogabat aut eū multis sermō / nibz. At ipse nihil illi rēdebat. Stabāt aut pncipes sacerdotū z scribe p̄stāter accusantes eū Spreuit at illū herodes cuz exercitu suo z illisit indutū veste alba. z remisit ad pylatū. Et scī stī amici herodes z pylat⁹ in ipsa die. Nā anteā inimici erāt ad inuicē.

Domini

Iterato ad Pyla/
tū pcessio sexta.

ylatus autē puocatis
pncipibz sacerdotuz
et mgratibz z plebe dixit
ad illos. Obtulistis mi/
hi hoīem hūc quasi auer/
tentē pplm. z ecce ego co/
raz vobis interrogās nul
lam cām inuenio in hoīe
istō ex his in qbus eū ac/
cusatis. Sed neqz hero/
des. nā remisī vos ad illū
et ecce nihil dignū morte
actū est ei. emēdatū ergo
illū dimittam. Et accusa
bant eū summi sacerdo/
tes in multis. Et cū accu
saret a pncipibz sacerdo
tū z senioribz nihil rñdit.
Tūc dicit illi pylat⁹. Nō
audis quāta aduersus te
dicūt testimoniā. non rñ/
des quicqz vide in quātis
te accusant. Iesus autē am
plī⁹ nihil rñdit ei ad vllū
verbū: ita vt miraret pre/
ses vehemēter. Per diem
autē solemnem psueuerat
z necē habebat dimittere

eis vnū ex vinctis quēcūqz
voluissent et petissent.
Habebat at tūc vnū vin
ctuz insignē qui vocabat⁹
barrabas q cū seditiosis
erat vinctus q in seditiōe
fecerat homicidiū. Et cū
ascendisset turba cepit ro
gare sicut sp faciebat illis
Lōgregatis at illis rñdit
pylatus z dixit. Est at cō
suetudo vobis vt vnū di
mittā vob in pascha. quē
ergo vultis vob dimittā.
barrabā: an regē iudeozū
iesum q dicūt xps. Scie/
bat em q p inuidiā tradi
dissent eū. Pōtīfices autē
pcitauerunt turbā vt ma
gis barrabam dimitteret
eis. Exclamauit at rursuz
siml vnīuersa turba dicēs
Tolle hūc z dimitte nob
barrabā. Erat aut barra
bas latro q erat p seditiō
nē quandā factā in ciuita
te z homicidiū missus in
carcerē. Pylatus at iterū
rñdens locutus est ad il
los volēs dimittere iesuz
Quid ergo vultis facia

Passio

regi iudeorū iesu qui dicit
xps. At illi iterū oēs suc/
clamabāt dicētes. crucifi/
ge. crucifige eū. Ille autē
tertio dixit ad illos Quid
em̄ mali fecit: nullaz cām
mortis inuenio. in eo. Loz
ripā ergo illū z dimittā.
At illi magis clamabant
et instabant vocibz mag/
nis postulātes vt crucifi/
geret: z inualecebant vo/
ces eorū. Quidēs autē pyla/
tus qz nihil pficeret s̄ ma/
gis tumultus fieret: acce/
pta aqua lauit manus su/
as corā populo dicēs. In/
nocens ego sum a sangui/
ne iusti huius vos videri/
tis. Et rñdens vniuersus
ppls dixit. Sanguis eius
sup nos z sup filios nrōs
Tūc ergo apphēdit pyla/
t⁹ iesuz z flagellauit. Vi/
lites autē p̄sidis suscipien/
tes iesum in p̄torio pgre/
gauerūt ad eū vniuersam
cohorte. Et exuētes eum
chlamidē coccineā circū/
dederūt ei. Et plectentes
coronā de spinis posuerūt

sup caput eius. z arūdinē
in dextera eius. z genufle/
xo ante eū illudebant di/
cētes. Que rex iudeorū. z
dabāt ei alapas. Et expu/
entes in eū acceperūt arū/
dinem z percutiebāt caput
eius. Exiuit iterum pyla/
tus foras z dixit eis Ecce
adduco eū vobis foras vt
cognoscatis qz in eo nul/
lā causam inuenio Exiuit
ergo iesus portās spineā
coronā z purpureū vesti/
mentum. z dicit eis. Ecce
homo. Tū ergo vidissent
eū pōtīfices z ministri cla/
mabāt dicētes Crucifige
crucifige eū. Dicit eis py/
latus. Accipite eū vos et
crucifigite. ego em̄ non in/
uenio in eo cām Respōde/
rūt ei iudei. Nos legē ha/
bemus z fm̄ legem debet
mori quia filiū dei se fecit
Tū ergo audissz pylatus
hunc sermonem magis ti/
muit. et ingressus est p̄o/
riū itez z dicit ad iesum.
Uñ es tu. Iesus autē rñ/
sum nō dedit ei. Dicit er

Dominici.

142
go ei pylatus. **D**ixi non loqueris. nescis quia prātez habeo crucifigere te: z prātem habeo dimittere te. **R**espōdit iesus. Non haberes prātez aduersus me vllā nisi tibi datū esset desup. Propterea qui me tradidit tibi maius pctm̄ habet. Et exinde q̄rebat pylatus dimittere eū. **I**udei autē clamabant dīcētes. Si hūc dīmīttis non es amicus cesaris. oīs em̄ q̄ se regem facit contradicit cesari. Pylatus autē cū audisset hos smones ad duxit foras iesum z sedit p̄ tribunali in loco q̄ dicitur lithostrotos: hebraice autē gabata. **E**rat autē parascene hora q̄si sexta. **S**edente autē illo p̄ tribunali misit ad eū vxor sua dīcēs. Nihil tibi z iusto illi. ml̄ta em̄ passā suz hodie p̄ vīsum p̄pter illum. Et dicit iudeis. **E**cce rex vester. **I**lli autē clamabant. **T**olle tolle crucifige eum. **D**icit eis pylatus. **R**egē vestrū

crucifigā. **R**espōderūt pōtīfices. **N**on habemus regē nisi cesarem. **T**ūc pylatus volēs satisfācere pplō et adiudicās fieri petitiōnem eoz dimisit illis barabam: eū qui propter homicidiū et seditiōnem missus fuerat in carcerē: quē petebant. **I**esum vero flagell. cesum tradidit voluntari eorum vt crucifigeretur. **S**uscipiētes autem iesuz postq̄ illuserūt ei: exuerunt illum purpurā z induerunt eum vestimentis suis. z educunt illum vt crucifigerent eum. **E**t baiulans sibi crucem exiit in eum qui dicitur caluarie locum: hebraice autem golgata. **E**t cum exeuntes ducerent eū apprehenderunt pretereuntem quēpiam: symonē syrenensem venientē de villa: patrem alexātri z rufi. hunc angariauerunt et imposuerunt illi crucem portare post iesum. **S**equit̄ p̄cessiō septia.

Passio

¶ Ad crucem proces
sio septima

Equebat aut illum
turba multa populi et
mulierum que plangebant et la-
mentabant eum. Conuersus
autem ad illos iesus dixit. Fi-
lie hierusalem nolite flere
super me. sed super uosipsas fle-
te et super filios uestros. Quia
ecce ueniet dies in quibus
dicent. beate steriles et ven-
tres que non genuerunt et ubere
ra que non lactauerunt. Tunc
incipient dicere montibus
cadite super nos et collibus
cooperite nos. Quia si in
uiridi hec faciunt in arido
quid fiet. Ducebant autem et
alii duo nequam cum eo ut in-
terficerent. Et postquam ve-
nerunt in locum qui dicitur gol-
gatha: quod est interpretatum cal-
uarie locus. Dederunt ei
myrrhatum uinum bibere cum
felle mixtum. Et cum gustas-
set noluit bibere. Erat autem
hora tertia et ibi crucifixe-
runt eum: et cum eo alios duos
latrones. unum a dextris et

alterum a sinistris: medium
autem iesum. Et impleta est
scriptura que dicit. Et cum
iniquus reputatus est. Scri-
psit autem et titulum pylatus:
etiam ipsius et posuit super
crucem super caput eius. Erat
autem scriptum. Iesus nazare-
nus rex iudeorum. Hunc er-
go titulum multi iudeorum le-
gerunt quia prope ciuitatem erat
locus ubi crucifixus est ie-
sus. Et erat scriptum he-
braice: grece: et latine. Di-
cebant ergo pylato pontifi-
ces iudeorum. Noli scribere
rex iudeorum: sed quia ipse di-
xit rex super iudeorum. Respondit
pylatus. quod scripsi scripsi.
Milites ergo cum crucifi-
xissent eum acceperunt vesti-
menta eius et fecerunt quatuor
partes: unicuique militum por-
tem. Et tunicam. Erat autem
tunica inconsutilis cointertexta
per totum. Dixerunt ergo ad
inuicem. Non scindamus eam
sed sortiamur de illa cuius-
que sit: ut scriptura impleatur
dicens. Partiti sunt vestimenta
mea sibi et super vestem meam

Domini.

am miserūt sorte. Et mi-
lites quidē hec fecerūt. Et
sedētes obseruabāt eum.
Pretereuntes at blasphe-
mabāt eū mouētes capi-
ta sua et dicentes. Glah q̄
destruis tēplū dei et in tri-
bus dieb; reedificas Sal-
uū fac te metip̄m. si filius
dei es descende de cruce.
Sicut et summi sacerdo-
tes illudētes ad alterutq;
eū scribis et seniorib; dice-
bāt. Alios saluos fecit se-
ip̄m nō p̄t saluum facere.
Si x̄ps rex israel est descē-
dat nūc de cruce vt videā-
mus et credam⁹ ei. Cōfi-
dit in deo liberet eū nunc
si vult; dixit em q̄ fili⁹ dei
sum. Idip̄m autē et latro-
nes q̄ crucifixi erant cum
eo ip̄properabāt ei. Et sta-
bat populus expectās. Je-
sus autē dicebat. Pater dī
mītte illis q̄ nesciūt quid
faciūt. Unus autē de his
qui pendebat latronibus
blasphemabat eū dicens
Si tu es x̄ps saluū fac te
metip̄m et nos. Rūdens

autē alter increpabat eum
dicens. Nec tu times deū
qui in eadem damnatiōe
es Et nos q̄dem iuste. nā
digna factis recipimus.
Hic vero nil mali gessit.
Et dicebat ad iesuz. Do-
mine memēto mei cū ve-
neris in regnū tuū. Et dī-
xit illi iesus. Amē dico tī
bi hodie mecum eris in pa-
radiso. Stabāt autē iuxta
crucē iesu mater eius et so-
ror matris ei⁹ maria cle-
ophez maria magdalene
Cum vidisset ergo iesus
matrē et discipulum stan-
tē quē diligebat; dicit ma-
tri sue. Mulier ecce fili⁹
tuus. Dein dicit discipu-
lo. Ecce mater tua Et ex
illa hora accepit eam dī-
scipulus in sua. Erat autē
fere hora sexta. Et facta
hora sexta tenebre fecē sunt
sup̄ vniuersam terrā vsq;
in horā nonā. Et obscura-
tus est sol. Et circa horā
nonā exclamauit iesus vo-
ce magna dicens. Heloi:
heloi lama asabathani.

Passio

quod est interpretatū: deus meus
deus meus ut quod derelicti
sti me. Quidam autē illic
stantes et audientes dice-
bant. Ecce helyam vocat
iste. Postea sciēs iesus quod
omnia consummata sunt: ut
consummaretur scriptura
dicit. Sitio. Vlas ergo
erat positū aceto plenum
Et continuo currens vnus
ex eis acceptam spōgiam
implebat aceto circumpo-
nēsque calamo dabat ei bi-
bere Ceteri vero dicebāt
Sinite videamus an ve-
niat helyas ad deponēdū
eum Cū ergo recepisset se-
sus acetū dixit. Consum-
matū est. Et clamans vo-
ce magna ait. Pat in ma-
nus tuas commendo spi-
ritum meum. Et inclina-
to capite expirans tradi-
dit spiritum.

Ecce velut templi
scissum ē in duas
pres a summo vsque deor-
sum. Et terra mota est. et
petre scisse sunt. et monu-
menta agra sunt. Et mul-

ta corpora sanctorum qui dor-
mierant surrexerunt. Et
exeuntes de monumētis
post resurrectionē eius ve-
nerūt in sanctā ciuitatē et
apparuerunt multis Cen-
turio autē qui ex aduerso sta-
bat et qui cum eo erāt qui
studientes iesum viso ter-
remotu et his que fiebant
et quia sic clamās expira-
set timuerūt valde glorifi-
cātes deum et dicētes Ve-
re filius dei erat iustus iste
Et omnis turba eorum qui
simul aderant ad specta-
culū istud et videbant que
fiebant percutiētes pectora
sua reuertebant. Stabāt
autē omnes notī eius a lō-
ge. Erant autē et ibi mulie-
res multe aspiciētes a lō-
ge. Inter quas erat maria
magdalene et maria iaco-
bi minoris et ioseph mīr. et
salome mater filiorum zebe-
dei que secute erāt iesum
a galilea ministrantes ei.
et alie multe que simul cum
eo ascenderant hierosoly-
mam. Iudei ergo quoniam

*pr. m.
Hic maria
et ioseph*

Domini.

parascene erat vt non re/
manerēt in cruce corpora
sabbato. Erat em̃ magn⁹
dies ille sabbati rogaue/
runt pylatum vt frangerē
tur eorum crura ⁊ tollerē
tur. Venerunt ergo mili/
tes ⁊ primi quidem frege/
runt eius crura: ⁊ alteri⁹
qui crucifixus est cum eo.
Ad iesum autem cum ve/
nissent vt viderūt eū iam
mortuum non fregerunt
eius crura. Sed vnus mi/
litum lācea latus ei⁹ ape/
ruit. ⁊ continuo exiuit san/
guis ⁊ aqua. ⁊ qui vidit te/
stimoniū phibuit: ⁊ ve/
rum est testimoniū eius
et ille scit quia vera dicit
vt ⁊ vos credatis. Facta
sunt em̃ hec vt scriptura
impleretur. os non cōmi/
nuens ex eo. Et itēꝝ alia
scriptura dicit. videbunt
in quem trāsfixerūt. Post
hec aut cum sero factum
esset q̃a erat parascene qd̃
est ante sabbatum. Ecce
venit homo quidam no/
mine Ioseph qui erat no

bilis decurio: vir bonus
et iustus: hic nō consense/
rat consilio ⁊ actibus eo/
rum ab armathia ciuita/
te iudee: qui expectabat ⁊
ipse regnum dei eo q̃ eēt
discipulus iesu occultus
autem propter metum iu/
deorum. hic audacter ac/
cessit ad pylatum ⁊ petijt
vt tolleretur corp⁹ iesu. Py/
lat⁹ autem mirabatur si
iam obisset. ⁊ accersito cē/
turione interrogauit eum.
si iam mortuus esset. ⁊ cū
cognouisset a centurione
donauit corpus Ioseph.
Venit autem ⁊ Nicode/
mus qui venerat ad iesum
nocte primū: ferēs mixtu/
ram myrrhe ⁊ aloes qua/
si libras centum. Accepe/
rūt ergo corpus iesu: ⁊ de/
positum ligauerunt illud
lintheis cūꝝ aromatibus
sicut mos est iudeis sepe/
lire. Ioseph autēꝝ merca/
tus sindonē inuoluit illū
in sindone munda. Erat
autem in loco vbi crucifi/
xus est hortus: ⁊ in horto

Passio

monumentum nouum ex
cisum in petra: in quo nō
dū quisq; positus fuerat.
Ibi ergo ppter parasceue
iudeorum quia iuxta erat
monumētum posuerunt
iesum. Et aduoluit Jo/
seph saxum magnum ad
ostiu monumenti ⁊ abijt
Erat aut ibi maria mag
dalena ⁊ altera maria se/
dentes pra sepulchz.

A Altera aut die que ē
post parasceuen pue
nerūt pncipes sacerdotū
et pharisei ad pylatū di/
centes. Domine recorda
ri sumus q; seductor ille
dixit adhuc viuens. post
tres dies resurgam. iube
ergo custodire sepulchz
vsq; in diem tertium: ne
forte veniat discipuli ei⁹
et furentur eum et dicant
plebi surrexit a mortuis.
et erit nouissim⁹ error pe
ior priore. At illis pylat⁹
Habetis custodiā ite cu
stodite sicut scitis Illi au
tem abeūtes munierunt
sepulchrum signātes la

pidem cū custodib⁹ Amē
¶ Finit passio domini
nostri Iesu christi ex quat
tuor euāgelistis collecta.

Bernardus. Respice o
homo quantuz obligaris
patienti domino. Quoti
diana christiani lectio de
bet esse dñici passionis re
cordatio. Demor ero q̄
diu vixero laborum tuo/
rum bone iesu

Sermo electissimus de duo decim p̄uilegijs sancte Anne.

Ecce arbor in medio terre. Daniel. iiii. Præ-
ca figurā. Aug⁹. Que in veteribz patribz et p̄-
phetis ostēsa sunt figurāl̄r seu visualit̄: nobis
exhibent̄ realiter. p̄. Tho. 2. c. Oīa in figuris p̄tinge-
bant illis Hec arbor est beatissima Anna in medio ter-
re scz ecclie plātata. Arbor in quā cui filis nō inuenit̄
in oībz siluaz lignis Arbor magna in scitate: utilis
in fecūditate: qz fructus ei⁹ nimius: sub ymbra ei⁹ tu-
ta defensio. Gen. ii. Produxit deus in paradiso oē lig-
nū pulcrū visu et ad vascendū suauē: lignū etiā vite in
medio paradisi. Anna pduxit tres marias et ap̄los: et
inter eos sicut in medio paradisi lignū vite: hoc ē xps
dn̄s suauissimus Cant. ii. Fruct⁹ eius dulcis gut-
turi meo. Tho. 2. p̄. q. c. ii. Et Petrus aureolanēsis
in p̄p̄d̄io. li. ii. ca. lxiii. q. in paradiso arbores q̄libet
anno bis fructificāt: eo q̄ due ibi sūt estates: sed tēpe-
rate Nā in vtroqz eq̄noctio hz sol accessum sup̄ eū. eo
q̄ parad̄sus est sub eq̄noctiali circulo positus: et sic in
vtroqz eq̄noctio anni hz sibi estatē et fructuū. pductio
nē q̄libet anno a sole accedēte. Sic sp̄ualiter Anna a
deo habuit hāc grāz q̄ sicut arbores in paradiso bis
fructificāt: ita ex scā anna duplicis sexus fructus pue-
nit. scz xps et maris: scī discipuli et scē discipule Et bñ
in paradiso. qz fm̄ Damascenū et Petz aurel. q̄ sup̄:
et fm̄ sc̄m Tho. 2. p̄. q. c. ii. ar. iiij. In paradiso nihil
irrōnabiliū habitat: sed solus hō diuinarum manuū
plasma: qz p̄ solis hoībz fact⁹ est Et vt Greg. in mo-
ralibz inq̄r: ibi soli electi hoīes fuissent nati si adā nō
peccasset. Sic sp̄ualiter ad p̄positū applicādo brā An-
c i

na hanc grām habuit inquantū in sue generatōis pa-
radiso null⁹ reprob⁹z vel damnator⁹ hoīm extitit: q̄
p̄ irrōnabilib⁹ reputant̄ p̄ter vitā brutalē. Iuxta illō
ps̄. Hō cū in honore esset nō intellexit: p̄patus est tē.
Sed soli electi scī ex ea p̄dierūt. z qd̄ maximū est: ipe
elector⁹ caput xp̄s p̄ eius filiā virginē ortus est. **E**rgo
glorissima dñā z bñdicta scīa te laudam⁹ te glori-
ficam⁹: recōmēda nos tue filie marie z eius nato xp̄o
iesu bñdicto ne peream⁹ sed ad vestra gaudia puenia-
m⁹. **E**rgo xp̄iane multū debes venerari talē ac tātā
sanctā scz annā: quā xp̄s tāta grā sublimauit vt esset
auiā xp̄i dignissima: q̄ fuit arbor florida odoreq̄ con-
uersatōis scē plena: vt merito deus sibi eligeret p̄ has-
bitaculo p̄uersatōis: ac fructib⁹ scē generatōis abun-
dantissime: adeo q̄ ipse xp̄s filius dei tantū dilexerit
ei⁹ generatōem vt ex ei⁹ filia scz ygīne maria carnē as-
sumeret. z sic int̄ fruct⁹ ip̄ius anne habitaret. **V**erū
ergo de scā anna hec v̄ba accipiunt̄ p̄ themate. **E**c-
ce arbor in medio terre: loco p̄allegato. Iuxta q̄ qdē
verba. p̄sequendo beate anne duodecim p̄uilegia tan-
q̄ ramos seu flores a deo collata describemus: qui-
bus ipsa fuit coronata. **E**t sunt hec

Primum dicitur. amabilis p̄lectionis.
Secundum dicitur. notabilis p̄figurationis
Tertium dicitur. nominalis gloriatiōis
Quartū dicitur. excellētis nobilitatiōis
Quintum dicitur. reuerētialis celebratōis.
Sextum dicitur. opulētis fructificationis
Septimum dicitur. spūalis solaci⁹ vel p̄solatōis
Octauum dicitur. angelicalis visitationis
Nonum dicitur. irrep̄hensibilis p̄uersationis
Decimum dicitur. diuinalis cognationis.
Endecimum dicitur. imperialis impetratiōis

Duodecimū dicitur. curialis celestis venerationis
 ¶ Circa p̄mum p̄uilegium qđ dicit: amabilis p̄ele /
 ctionis. q̄a nimirū ante secula est ipsa Anna p̄electa a
 deo vt fieret mater genitricis christi. Thomas. iij. pre
 q. xxv. art. iij. Quos deus ad aliquid elegit ita p̄para
 rat z disponit vt idonei sint. Electio autē p̄supponit
 amorē vel dei dilectionē. Queritur nāq; quos vel q̄
 les homines deus amat ab eterno. Ad hoc respondet
 magister in. iij. libro. dist. xxij. Dicimus inquit de ele
 ctis solis simplr hoc esse cōcedendū: qđ deus ab eter
 no eos dilexit quos ad iusticiam z coronam p̄para
 uit. De nō electis vero simplr est cōcedendū qđ odio
 habuit eos deus. id est reprobauit. sicut legit. Jacob
 dilexi Esau odio habui. Malach. p̄o. Eccli. xij. Altis
 simus odio habet peccatores. Aug. Scio deum ini
 micū esse omī criminoso. O p̄ctōr p̄mescce peccare z
 age p̄mā ne pereas eternaliter. Ad p̄positū exq̄ bea
 ta anna est p̄destinata z electa ab eterno ad summam
 hanc gloriā vt foret mater marie z auia christi: seq̄
 tur qđ sez sicut p̄uilegio maximo ad amata
 ¶ Circa scđm qđ dicit: notabilis p̄figuratiōis. Nā
 sancta Anna p̄ eo sez qđ genuit matrē xp̄i p̄figurata
 est in scripturis notabiliter. put dicit Hieron. in ser
 mone qđ incipit: Postulatis. Primo qđdem p̄figurata
 p̄ terrā scām qđ ptulit rubū quem vidit moyses arden
 tem sed incōbustū permanentē. Exo. iij. Sic em̄ san
 cta anna tanq̄ terra sancta germinauit virginē mari
 am deo secundam. Secūdo p̄figurata est fm̄ Hiero.
 vbi supra p̄ celum: de qđ stella maris ad ortum p̄cessit
 Tercio fm̄ eūdem: p̄ radicem de qua egressa est virga
 yesse. Isa. vndecimo. Egredietur virga zē. Quarto
 per arbozem bonam: de qua excisa est virga Aaron.
 que sicca permanens per seip̄am diuinitus floruit et

amígdalas pduxit. Nūeri. xvij. ¶ **C**irca tertiū pūlle
gū qđ dī noīalis gliatiōis. vñ Hieron. vbi sup̄ dicit
Merito mīr dei genitricē dī Anna. Tho. p. pre. q. xij
ar. ij. Nōmē iponit ab eo p qđ res pgnoscit scz a pprie
tate vl' ab opatōe si hūanitus iponat Et. 3. pre. q. xxxv
Noīa singulariū hoīm sp̄ imponūt ab aliq' pprietate
ipoz Anna pō grā dī: qz grā erat plena felix oī laude
dignissima Ex hac em̄ terra illa sup̄ra est de q' veritas
orta ē. ex hac clauis dauid ē facta p quā paradisi porta
cūctis est patefacta. Ubi nota q' in sc̄pturis legūtur
q̄ttuor mulieres deo grate h' noīe anna vocate. Pri
ma fuit mīr Samuelis pphē. de q' p. Reg. p. q̄ tātē grē
apud deū extitit: q' cū eēt sterilis de' orōem illi' exau
diuit: z filiū sc̄ssimū pphētā scz samuelē parere meru
it. sz maiorē hac grām Anna ista pmeruit apud deū
sua orōe: vt scz sc̄ssimā scōz oīm p quā salus est oībz
scz pginē mariā cū foret ipa steril' ab annis. xx. gigne
ret Secūda fuit anna vxor Thobie: q' vnicū filiū scz
thobiā in pegrinatōe posītū legīt lamētasse irremedi
abilibz lacrimis Thob. x. Ista brā anna maiorē grāz
habuit: cū tres marias sc̄ssimas xpī passiōē amarī
sime lamētantes genuit. z q̄diu ipa sup̄uixit filie sue
marie z xpō in egiptū pegrināti ppassa credit amarī
sime. z si forte in passiōis tpe sup̄uixit nō dubiū est eā
cū suis irremediabilr fletuissē Tercia fuit anna vxor
raguelis. de q' Thob. vij. q' filiā Sarā pepit: quā null'
in pūgū potuit hīe mor' ex sola voluptatis libidine
Brā ista anna filiā pepit mariā pginē. quā null' vnq̄
p̄cupiscere carnalr potuit: licz fuerit corpe pulcra. vt
dī Tho. 3. sc̄p. dī. ij. q. i. ar. ij. Quarta fuit anna filiā
phanuel q' xpī videre z pfiteri meruit. Luce. ij. Hec
summā grām habuit q' matrē xpī parere. z xpī vide
re. amplexari z fouere vt nepotē pmeruit. Merito g

dicta est Anna. ¶ Circa quartū qđ dicitur excellētis nobilitatōis. Dēs em̄ nobilitates generose ab adam et patriarchis ac regibus z ducibz iudeoz descēderūt in brām annā. q̄ quidē stirpe regia dauid nata fuit. vt p̄z Math. p. Lu. iij. Euāgeliste intendūt nobilitatē xpi et m̄ris eius p̄ferre oībus impatoribz regibz z nobilibus. sed p̄stat qđ hec nobilitas p̄ annā descēdit in mariā z xpm. Sicut ḡ xps est rex regū. z brā maria regina regnāz: sic post eā anna merito dicitur nobilissima matrona nobiliū. Etia hoc pbam⁹ rōne pprie p̄uositatis. Tho. 2. gētilēs. li. p. ca. xxvij. Dicit nobilitas cuiuscuq; rei inest sibi fin suū eē Hiero. Nobilitas summa est clarū esse p̄utibus. nō decuit deū nasci nisi de mūdissima z scissima vt fin carnē etiā nobilissimus eēt. Et iō oīs nobilitas gēis z p̄utis debuit eē in anna p̄e ceteris vt p̄ eā descēderet in p̄ginē. Sic p̄z qđ fuit nobilissima ¶ Circa q̄ntū qđ dicitur reuerēcialis celebratōis. qz p̄ orbē celebrat festū anne in ecclia. Sed qđ re plus festū anne q̄ Joachīm. Rūdetur qz de⁹ fecit maiora mirabilia in anna. qz ibi scificauit tabernaculū suū altissim⁹ p̄e oībus scificatis. vt dicit Tho. iij. p̄e q. xxiij. Et. iij. sc̄p. dist. iij. Etia fin Vincentiū in fimo ne de scā anna. Anna habuit maiore p̄uersatiōem lactādo. tractādo. osculādo mariā. Exeplū ponit d̄ potatē pomū in manu p̄manet odor zc. vide ibidē si placet ¶ Circa sextū p̄uilegiū dicitur opulētis fructificatio nis. Tho. 12. q. xi. Fruct⁹ est vltimū ex arboze expectatū. z cū suauitate p̄cipit. Maximū em̄ anna fructū fecit in celo p̄ oībus alijs hoībz. Ex fructu aut cognoscitur arbor Math. vij. Lu. vi. Prīmū em̄ z optimū fructū fecit mariā. de qđ Bern. O maria p̄ te infern⁹ euacuaf. celū reseraf. āgeli reparant. hoīes saluāt. Scđs fruct⁹ scđa maria generās q̄ttuor discipulos. Terti⁹

fructus tertia maria generas duos aplos. Hora per
eius fructu z generatōem tota celestis curia p omniū
scōz ordinē hz iocunditatē z decorē. Ip̄a est matriar
cha oīm saluandoz inq̄ntū est mater dñeloīm. In or
dine pphetaz hz pgnatū Iohem baptistā. q̄ fuit opti
mus pphetaz z maior inter natos mulierz. Barth. xi
Nā iohes bapt. fuit filius Elizabeth q̄ fuit filia hys
merie. z hec hysmeria fuit soror btē anne: vt dē Beda
in chronicis. z Ecclesiastica hystoria. Anna hz in ordi
ne aploz z euāgelistaz nepotes scīssimos. scz Iohes
Jacobū. zcīss. In ordine disciploz hz nepotē ioseph
iustū. In ordine martyzz qz p̄dicti apli sunt martyres
In ordine p̄fessoz hz cognatū sanctū Seruatū ne
potē suū ep̄m Congrēsem maxie sanctitatis viz Lu
ius reliq̄e colunt z in magna populoz freq̄nti visita
tōe in vrbe Traiectēsi sup mosam. In ordine virginū
hz dei matrē z iohem euangelistā. In ordine vidua
rū hz sanctā mariā terciā: q̄ mortuo zebedeo secuta ē
xp̄m z tenuit viduitatē. Præterea oēs ordines ange
loz de eius fructibz tā gloriofis cōgratulant. Si em̄
gaudiū est angelis de vno zc. Lu. xy. q̄nto magis de
talibz scīs. Et oēs hi innumerabiles hoīes ad celū p
duxerūt suis exēplis atqz doctrinis. Ecce quō anna
arbor magna z fecūdissima. ¶ Circa septimū qd dē
spūalis p̄solatōis. O deuota mens cōsiderare potes
q̄ntas p̄solatōes habuit Anna in spū q̄tiens xp̄m am
plexabat̄ osculabat̄ eius matrē ei⁹ virginē: qz omī gr̄a
et suauitate plena fuit. Que etiā vt pie credit̄ sicut fi
lia sue matri solet secreta sua patefacere. sic ip̄a anne
patefecit misteria incarnatōis diuine. z sic illa mltas
p̄solatōes hausit in xp̄o suo nepote charissimo z pul
cerrimo. Nā matrone dicūt nō minus affici auias er
ga nepres q̄ ad filios p̄prios ¶ Circa octauū dicē

angelice uisitatiōis. **Uñ** Hiero. in sermone: postula
tis: dicit sic de ea. Hec est sterilitas secūdata ⁊ simpli
citas scā que ab angelis frequērata inter eos q̄si do
mestica pepit. Dicit etiā q̄ anna iuūcula fuit in tem
plo scō enutrita. ⁊ per angelū de pceptu marie pmon
strata. ¶ **C**irca nonū pūilegiū qđ d̄r: irreprensibi
lis puerfatiōis. qz ipa cū marito ioachim erāt ambo
iusti deū timētes ⁊ in oībus mādatis dei irreprensi
biliter incedētes corā deo ⁊ hoībus vt d̄r Hiero. sup
Nā reuera magnū hoc pūilegiū scitatis erat q̄ essent
sine oīs pcti reprehēsiōe. qz vt Aug⁹. ait. xxi. de ciuit.
dei. Paucissimi sūt inter scōs tāte felicitatis vt nunq̄
dānabilia pctā cōmissa sint ab eis. p̄pterea magnum
etiā hoc erat q̄ omnē substantiā trisarie diuidētes
vt infra scōo ser. dicem⁹. **O** deus q̄s hodie etiā deci
mā partē substantie erogat. ¶ **C**irca decimū quod d̄r
diuinalis pgnatiōis: in quo habet plurimas procati
uas. Prima qz ipa est xpī auia. ⁊ xps dei filius ipsius
est nepos. Scōda qz est genitrix regine celi marie. Sꝫ
fructuose querit qualiter ad tantā grāz ipa de pgruo
fuit digna Rūdetur q̄ p̄cipue p q̄rtuoꝝ hec meruit de
pgruo ex dei bonitate. Nam p hec quattuor mulieres
pmerent apud deū magnam grām ⁊ apud hoīes lau
dē ⁊ gloriā. Primo p mandatorū dei obseruatōem
Eccl̄i. xxvi. Dādata dei in corde mulieris scē. Scōdo
p xpī deuotōem. vñ Aug⁹. exorādo dicit ad mariā In
tercede. p deuoto femineo sexu Tertio per pietatē ad
paupes. p. Thi. p. Pietas ad oīa utilis est pmissionē
hūis vite. Quarto p pudiciā vel castitatē siue p̄gina
lē siue p̄gale siue vidualē. ¶ **C**irca. xi. qđ d̄r: impiat
imperatoriōis. Cū alij scī habeāt suffragia a xpo impe
trare suis deuotis solūmodo p modū supplicatiōis:
Ipa aut̄ beata anna sicut auia xpī habet p̄simile ius

imperādi z p̄cipiēdi ipsi xp̄o sicut z m̄r maria. nec est
fas negare: scz qđ postulat. Juxta illd̄ Exo. xx. Hono
ra patrē z matrē. Pract. figurā. iij. Reg. ij. pere mater
mea qđ vis nō est fas zc. qđ est maximū p̄uilegiū sibi
datū p̄re alijs sc̄is ¶ Circa. xij. z vltimū p̄uilegiū: qđ
d̄r curialis celestis veneratōis. Tota ei curia celestis
h̄z eā veneratōe dignissimā: in q̄ntū ex ea p̄d̄it regina
celestis. z est auia celestis regis xp̄i filij dei. qz ex hoc
ip̄o h̄z p̄rogatiua qđ ip̄a est d̄na oīm angeloz z hoīm.
Auia em̄ regis est d̄na seruoz illi⁹ Itē ex hoc ip̄o ius
h̄z qđ veneret vt m̄r scz oīm electoz q̄z oīm m̄r est ma
ria vt d̄r Ansel. z Bern. Sed ip̄a br̄a anna est mater
m̄ris oīm scz p̄ginis marie: sp̄ōse dei: z genitricis filij
dei. ergo oēs filij dei. scz xp̄iani ipsi br̄e anne qđā iure
adoptōis z veneratōis z dilectōis s̄t obligati tāq̄ fi
lij sp̄uales z optiui. ¶ Un. xxx. q. iij. ca. Ita diligere. Di
cit Nicolaus papa qđ ita diligere d̄z hō p̄rēm vel ma
trē aut fratres sp̄uales ac adoptōis sicut carnales ¶
ergo br̄issima feia. o sup̄felix z gl̄iosa d̄na: nō simplr
sed multipl̄ in te z tuis natis. z potissime in xp̄o sup
b̄ndicta z beata te veneramur. te nos miseri pctōres
dep̄camur vt apud xp̄m: vnacū tua sup̄beatissima fi
lia p̄gine scz Maria ac ceteris tuis natis z nepotib⁹
pro nobis it̄cedere digneris: vt detur nobis gratia
in p̄senti z gloria in futuro Amen.

Alius sermo notabilis valde de Anna matris Marie sanctissima.

Ra pro nobis qm̄ tu mulier sc̄a es. Judith
viij. Hec verba licz sint sc̄pta de venerabili
vidua Judith p̄cipue: tñ p̄nt accipi de san
ctissima Anna genitrice intemerate p̄ginis
marie ac auie iesu xp̄i. Tu rōne sui nois: qz anna it̄er

pratur donū grē dei fm Hieron. Ideoq; hec mulier
scā pueniēter in ista scptura a grā dei sic p̄mendat de
noīata. Eccli. xvi. Gratia sup grām mulier scā. Tuz
rōne sue scītatis. qz scz ipa fuit mulier scīssima: z p̄pte
rea grā sup grām aliaꝝ mulieꝝ in ea refulsit. Proinde
Hieron. in fmone q̄ incipit: postularis filie hierlm̄
de ipa sanctīssima Anna sic dicit. De q̄ agimus inqt
res est p̄celsa. res p̄clara. res oī laude digna. Hec ē em
arbor bona de q̄ virga excisa p se diuinit⁹ floruit. Hec
est terra scā q̄ rubū ardentē sed incōbustū pmanētem
germinauit. Hec est celū excelsum de q̄ stella mar⁹ ad
ortū pcessit. Hec est sterilitas fecūda q̄ ab angelis est
frequentata. Hec est bñdicta inter mulieres z m̄r inter
matres btā: ex q̄ templū dñi: sacrarīū spūscī: mat⁹ dei
mūdo illuxit. Hec ibi Hiero. Bñ ergo de ipsa d̄r q̄
hec mulier scā sit. Quib; verb; p̄mendat de trib;: de q̄
bus dicem⁹ ad laudem z gloriā eius

Primo de gratia diuinali: ibi (gratia inquit)
Secundo de excellētia speciali: qz d̄r (grā sup grām)
Tertio de scā vita exēplari: quia d̄r (mulier sancta)
¶ Circa p̄mū de grā diuinali in scā Anna. ex q̄ a grā
denoīatur. qz anna donū grē vel donata gratificatio
interp̄tat vt d̄r Hiero. de interp̄tatōe noīm hebz⁹ co
rū. Querit ergo vñ hoc p̄gruebat q̄ mat⁹ dei futu⁹ z
scz p̄go marīa a scīs Ioachim noīe z āna deberet.
sci in hac vita Rñdetur q̄ alto mīsterio sic deus ordi
nauit. z p̄cipue id pueniebat rōne triplici. Prima rōe
ex parte virginis marie. Secunda ex parte ioachim
et anne. Tertia ex parte nōstre doctrine.

Prima rō ex pte virginis marie. qz ipsa debuit fore
mater grē: z singularīssima grā sup oēs debuit sancti
ficari in vtero btē anne a deo vt dicit Anselm⁹ de cō
ceptu virginali. Decebat inqt vt ipsa p̄go btā ea pu⁹

ritate niteret quia maior sub deo nequit intelligi. Tho.
iiij. pte. q. viij. Maria sup oēs post xpm habuit plenitudinem
grae. Pro tali ergo et tanta gra decuit ut virgo ma-
ria nasceretur ex anna. quod interpretatur donum grae. et ex ioa-
chim quod interpretatur domini pater. vel domino suscitatore et domini
exaltatio. ut dicit Hieronymus. de interpretatione nominum be-
natebraicoz. ut ipsa beata virgo maria designaret singularis-
simam gra nasci ex sanctis ioachim et Anna. et utri domino ac-
exaltar. in matrem domini scilicet iesu christi filij dei. Merito er-
go pater et mater virginis marie sic sunt nominati ut ex do-
no grae (quod significat anna) ortum habeat ipsa mater grae
et suscitatore domino atque exaltatore ac eius partum mirabiliter fa-
ciēte pdeat homo maria in mundum. Secunda ratio ex parte ioa-
chim et anne. quia ipsis collatum est a deo omnipotente donum
scilicet precesse scitatis in hoc quod sunt parentes ipsius videlicet
sanctissime virginis marie. et sic ioachim avus: et anna
avia christi. Sed inter omnia dona dei quod est maximum hic
nisi gra et exaltatio glorie in patria. Unde sanctus Thomas. i.
2. q. cxij. ar. ix. ad secundum. bonum grae unius maius est quam
bonum nature totius universi. quia bonum grae terminatur ad
bonum eternum diuine precipitatoris. Ad designandum ergo
precellentissimum donum sanctitatis parentum virginis marie
quod est mater grae: decuit ut a gra et exaltatione glorie deno-
minaretur. Propter hoc ex his accipe documentum: quod ex quo
in crimine iaces nec penam agis: alienus es a gra et a
regno christi. alienus a parentela christi. alienus es a filiis et a
familia dei. et es in familia diaboli et in inimicitia dei.
Age ergo penam ut salueris. Tertia ratio est ex parte nostre
doctrine. Nam quero unde oritur salus hominum et peccatorum. Respon-
det glossa. ii. Thoma. vi. dicit sic Gratia dei est qua sola
homines liberantur a malo. et sine qua nullum profectus siue co-
gitatio: siue volendo et amando: siue agendo faciunt bo-
num. Hec ibi. Sanctus Thomas. i. 2. q. cx. ar. v. Sine

gratia nō potest hō mereri eternā vitā. Et Aug^o. de
eccle. dog. ca^o. xxi. dicit. q^d initū nre salutis deo mife-
rāte habemus vt acquiescamus salutifere inspirationi
scz qua dei grā incitāmur ad salutē. z sic patz q^d salus
nostra ortum primariū habet ex dei gratia pueniēte.
Ioh. xv. Sine me nihil zc. Thomas. iij. libro ptra gē-
tiles. ca^o. clv. Indiget hō diuine gratie auxilio. Ad p-
positū ergo vt nos doceremur pdictis modis saluari
et ad christū puenire: cōgruum fuit vt ex sancta anna
nasceret beata maria. z ex ea xps dñs. Anna em̄ donū
grē interpretatur. Maria aut̄ illuminata. naz ex dono
grē dei aīa humana illuminat z in ea xps dñs nascit̄
et pmanet iesus. id est salus vera aīe. sic quoq^z salus
hōis in gloria psummat. Sed heu q̄ multi sunt o de-
us meus qui nō acquiescūt diuine inspiratōi vt perue-
nirent ad iesum: qui tamē libēter acquiescūt diaboli
cō instinctui vt pueniant ad eternā damnatiōem. O
peccatrix aīa nunqd melius est christū iesum amare. p-
sequenda eterna beatitudine: q̄ diabolu z p eternis
supplicijs. Recognosce misera peccatrix aīa. qz vt dīc-
apls Rho. vi. Stipēdia peccati mors: grā āt dei vitā
eterna in xpo. ¶ Circa scdm principale de excellētia
sanctitatis btē anne: querit̄ utrū ipsa btā anna inter
scās feīas p^o matrē dñi reputet merito fore scīssima.
Ratio questionis est. quia de eius vite sanctitate nil
scribitur in scripturis canonicis veteris aut noui te-
stamētū: cum tamē plures ibi cōmendantur de sancti-
tate min^o preclara. z tñ ipsa est electa a deo ad digni-
tatem pclarā: videlicet vt esset genitrix gloriosissime
virginis marie matris domini nostri iesu christi. z sic
quia filij dei. Vtrum ergo videtur q^d saltem euange-
liste nullam de ea voluerūt facere mentionē ad com-
mendatōem glōse pginis marie filie ei⁹ Nā Eccl. iij.

Gloria hoīs ex honore parētis. Ad questionē ergo
rūdetur p̄ conclusionē. videlicet q̄ quis in scriptura ca
nonica nulla sit mētio de sancta anna. nihilomin⁹ cre
ditur z p̄batur ip̄am post matrē dñi fore mulierē san
ctissimā. Et hoc ceter⁹ parib⁹ q̄ ad eēntiā sanctitatis
merita. Declarat qz ordinatōe spūs sancti factū est vt
de ea taceret in sacra scriptura: sicut z de vita ac p̄cel
lētissima origine atqz sanctitate p̄ginis marie ab euā
gelistis nil scribit. pro hac rōe qz ab omnib⁹ christico
lis p̄supponi debet q̄ ip̄a p̄pter plem dignissimā fue
rit sanctissima. videlicet p̄pter gloriosissimā dei matrē
quā genuit. sicut etiā beata p̄go p̄pter xpm dei filiū ex
ea genitū credit fuisse sanctissima p̄re alijs. Nec decui
t q̄ p̄go maria p̄ sanctitatē parentū cōmendaret. sicut
nō decuit q̄ xps p̄ matrē cōmendaret. sed potius ecō
uerso ex christi sanctitate decuit pro p̄supposito credi
maxima sanctitas marie. Et ex sanctitate marie san
ctitas suorū parentū. scz Joachim z anne firmū cre
ditur z p̄ p̄supposito habet qz ip̄i parētes oēm digni
tatē sanctitatis a ple sua acceperūt. Sicut z p̄go ma
ria oēm dignitatē z sanctitatē accepit a christo p̄pter
quē z virgo maria z sui parētes ac tota illa gēs iuda
ca est electa a deo. Admirū vt ait p̄hs p̄mo p̄physicorū
et octauo Topicoz: peccatū est fieri p̄ plura que p̄nt
fieri p̄ pauciora. Cū ergo ex plis sanctitate sufficiēter
p̄supponit in istis parētib⁹ maxima sanctitas creden
da apud fideles: noluit spūs sanctus vt eorum vita de
scriberet ab euāgelistis vt et mai⁹ meritū acq̄rerent
fideles ex fide tali z deuotōe. vñ Aug⁹. Ille inq̄t ap̄d
deum hz plus meriti q̄ plus fidei. Itē Maximus in
sermone de corpe xpi dicit. q̄ vbi est magna fidei p̄fe
ctio erit z copiosa remuneratio. Et sic p̄ ista soluitur
rōnis adducte obiectio. ¶ Q̄ q̄nt ip̄a beata anna p̄re

ceteris q̄ ad essentialia post matrē xp̄i fuerit sc̄issima
probat̄ plurib; rōnib;. Primo rōne diuine electōis
Sec̄do rōne digne honoratōis. Tercio rōne sancte ge
neratōis. Prima est rō diuine electōis. qz deus quēcū
q; eligit ad aliquā dignitatē sp̄ualem. eidem talem z
tantā grām pfert vt sit deo dignus tali dignitate. iu /
pta illud Aueri. xvi. Quēcuq; elegerit dñs ip̄e erit
sc̄us. Un̄ z Aug⁹. in glosa sup̄ Ephes. p̄o dicit sic De
us quos elegit fecit bonos. sicut ait apls Elegit nos
vt essem⁹ sancti z immaculati in p̄spectu eius in cha
ritate q̄ predestinauit nos in adoptionē filioꝝ p̄ iesuz
Hec ille. Ex q̄bus dictis arguit̄. q̄ si q̄s eligit de⁹ fa
cit bonos z sc̄os. ergo quos magis eligit sc̄z ad maio
rē dignitatē sp̄ualem magis sanctos facit vel melio
res. z q̄s maxime: maxime. Iuxta illā maximā cop̄i
cā Sicut simplr ad simplr sic magis ad magis. z ma
ximū ad maxime Sed qm̄ deus elegit ab eterno bea
tā Annā ad dignitatē maximā in xp̄o. sc̄z vt eēt mat̄
m̄ris xp̄i. z sic filij dei auia. ergo seq̄tur q̄ fecerit eam
sanctissimā z dignissimā. Ad id p̄firmandū facit q̄a
xp̄s eos q̄s eligit in ap̄los fecit sanctissimos. filr z ip̄
sam virginē quā elegit in matrē fecit sanctissimā. ergo
et in p̄posito Sec̄da est rō digne honoratōis. quā acci
pio ex postilla lyre sup̄ Job. vi. sic dicentis. Quia dē
tributio honoris respicit iusticiā cōmutatiuā. vt ha
be. v. Ethic. sc̄z vt alicui plus def de honore quanto
maior est in p̄tute. nā honor ē p̄miū p̄tutis. iij. Eth.
Et ideo prauus non est honore dignus vt ibidē d̄r. z
hoc maxie h̄z locū corā deo q̄ personā nō accipit Act.
x. sed vnūquēq; s̄m meritū virtutis amat et honorat.
Sed qm̄ deus brām Annā maximo honore pre cete
ris mulierib; post virginē mariā exaltauit. vt sc̄z esset
auia xp̄i. z p̄ cōsequens etiā a xp̄o dñō honoranda.

iuxta illud **Exod. xx.** Honora patrē et matrē. Quāto
magis ergo ab angelis et hoībus honorāda est. **Uñ**
sequitur q̄ ip̄a fuerit adeo p̄utibus et gr̄a dei sc̄ificata
ac repleta vt merito foret tali et tāto honore digna p̄
sue sanctitatis celsitudine. Si dicas q̄ multe femine
p̄cellunt eā in corona p̄ginitatis vel martyrij et h̄mōi
Dicendū q̄ talia accidētia sunt q̄bus summe p̄pon
derant essentialia. Tertia rō sancte generatōis. nam
dicēte saluatore **Luc. vi.** vnaq̄q; arbor de fructu suo
p̄gnoscat. Et **Math. vij.** Om̄is arbor bona fruct⁹ bo
nos facit. ergo melior et optimus fruct⁹ meliorē et op
timā arborē esse p̄bat P̄aphilus Arboze de dulci car
pūte dulcia poma. Sed p̄stat q̄ ex sc̄a anna plurimī
sc̄issimi hoīes sunt generati tanq̄ fruct⁹ ex arboze sc̄i
tatis. videlicet sc̄issima p̄go maria ex qua ortus ē xp̄s
deus nr̄. Et sc̄a maria tertia zebedei sc̄z vxor ex q̄ san
cti apli. sc̄z Iohes euāgelista et iacobi maior st̄ p̄geni
ti. atq; sc̄a sc̄da maria cleophe. sc̄z filia q̄ dicta est ma
ria Jacobi sc̄z minoris mater. ex q̄ quattuor sc̄i disci
puli st̄ geniti. sc̄z Jacobi minor. Ioseph iustus qui et
barsabas est vocat⁹. Et symon ac Judas thade⁹ di
ctus. vñ de his extāt p̄sus. Anna solet dici tres conce
pisse marias Quas genuere viri ioachim. cleophas.
salomeq;. Has duxere viri ioseph. alpheus. zebede⁹.
Prima parit xp̄m. iacobū secūda minorē Et ioseph
iustū: pepit cū symone iudā. Tertia maiorē iacobum
volucrēq; iohannē. Quā itaq; tales sc̄issimos fructus
habuerit. sequitur q̄ ip̄a sanctissima int̄ feminas fuerit
Et p̄firmat etiā rōne tali. qz iohes baptista ex vnica
marie p̄ginis salutatioe tanta gr̄a abūdauit q̄ etiā sit
am matrē Elizabeth repleuerit et p̄phetā p̄stituerit. q̄
sequitur q̄ multo forti⁹ gr̄a sanctificatiois marie in vte
ro materno abūdanti⁹ ip̄az sanctā annā repleuit et

¶ sanctā effecit. Nā Bern. dicit q de plenitudine marie
accipiūt vniuersi. g plus sua mat accepit. scz anna. S
ergo sanctissima dñā. O brissima genitrix mris chñ
qbus te laudibz efferam. pfecto tuā sanctitatē pme
dare nō sufficimus. ¶ Circa tertiū principale. scz de
scā vita beate anne et exēplari: accipiam. p cōclusiōe
q ex brē anne scā vita oīs status hoīes pnt accipere
plurima salutis exēpla. scz tā cōiugati q vidue z pgi
nes. Primū exemplū est diuini timoris in q consistit
initū sanctitatis z salutis. ps. Initū sapiētie timor
dñi. Eccl. xxv. Beatus hō cui donatū est hīe timorē
dei. Timor dei initū dilectōis. Proverb. xv. p timo
rē dñi declinat oīs a malo Hoc pz in scā anna Refert
nāq Hiero. sermōe: postulat. q videlicz gen^o glo
riosē anne ex berthelem fuit de semine iudiciū patre na
zareo. vite egregie. ac matre de dauid regali semine.
Quā in vxorē accepit Joachim. cui⁹ dom⁹ in galilea
scz nazareth ciuitate erat. Ambo aut erāt iusti et deū
timētes ac recte viuētes sine oī rephensione apd deū
et apud hoīes. Scdm est exemplū diuini amoris in q
psistit pfectio salutis z scitatis. iuxta illd Col. iij. Sup
oīa charitatē hntes qd ē vinculū pfectōis Hāc in ex
plo nob suo pmedauit āna z ioachim. q Hiero. vbi
sup. q in oībus mādatis dei incedebāt irrephēsiblr.
qd est signū charitatē. Joh. xiiij. Qui hz mādara mea
et seruat ea ille est qui diligit me. Tertium est exem
plum pietatis z miserationis. p quam sancti magna
merita accumulāt. p. Thī. iij. Pietas ad oīa vtilis
est pmissionem hñs vite zc. Nam adeo se in opibus
pietatis anna z ioachim exercebāt sicut dicat vbi su
pra q oēm substantiam suā trifarie diuidebāt Unā p
tem tēplo z tēpli seruitozibz impēdebāt. Aliam pere
grinis z paupibus erogabāt. tertiā sibi z familie sue

*ad edam
ipmlogia*

ad iohannem

usibus referuabāt. Quis christianoꝝ sic facit modo
Quartū est exemplū deuotōis q̄ sancti hoīes seruīdī
sunt ad deū z eius cultū. Admirū prole ex cōiugio nō
habētes vouerūt dño q̄ si eis sobolē cōcederet eā ser
uitio dei māciparēt. Cuius rei grā singulis annis in
tribus festis p̄cipuis hierusalē ascēdebāt z deo oblatio
nes offerebāt. tandē exauditi gloriofissimā virginem
mariā (mediāte qua totus mūdus saluatus est) p̄ci
pere z gignere meruerūt. Ergo hō accipe ex vita scē
Anne ista exēpla sanctitatis vt sis firmus in timore
dei cauēdo peccata. z fortis in amore seruādo dei p̄ce
pta. sis pius z misericors in p̄rimos. ac deuotus ī de
um z eius cultū. Si em̄ hec feceris acceptabilis eris
deo z saluaberis. O sanctissima Anna p̄ christi iesu
amore. z p̄ginis marie scz nate tue deuotiōe. ora p̄ no
bis vt impleamur gratia. Quod nobis p̄cedat iesus
marie filius sup̄ om̄ia sp̄ benedictus in secula Amen

*hinc hinc
ad regiam*
Finīūt duo Sermones de Anna sanctissima

Oratio electissima de sancta Anna.

Felix Anna matrona nobilis. que iā in celis
o regnas cuz angelis. Illū tu nostrū sic memor
esto vt tuo possimus sociari collegio. p̄? Ora
pro nobis beata mater anna. vt digni efficiamur pro
missionibus christi

Oremus

Eus qui beatam annā diu sterilē prole gloriofa
et humano generi tam salutifera fecundari voluit
st: cōcede p̄cipius. vt q̄ ob amorem filie matrē venera
mur. vtriusq; p̄sentia in hora mortis gaudere merea
mur. Per eūdem dñm nostrum.

Sermo de beata virgine

Incipit sermo pulcherri-

mus ac fidedignus: de Serto Rosaceo illiba-
te virginis Marie

¶ Ic obsecro te q̄ soror mea sis vt bñ sit mihī
propter te: z viuat aīa mea ob gratiam tui
Ben. xij. Cū melliflūo Bern. Nō est qd me
magis delectat: sed nō est qd me terreat ma-
gis q̄ de glīa virginis hīc sermonē. Si lingue centū
resonarēt: oraq; centū: ferreaq; vox mihī esset. O ma-
ria nil tibi dignū dicere possum. qd ergo faciā. Audio
Hieronymū me psolantē z dicentē. Etsi ad hec nēo
inueniat idoneus: votis tñ oībus cessare nō d̄z (q̄libz
etiā petōz) a laudibz marie Nil noui cedere: nisi rosas
ac bene olētes sanctorū doctoꝝ carpere flores: nō ifoz
mare tñ nesciētes: sed indeuotos z tepidos ad deuo-
tionē rosarij marie excitare cupio Et experimentum
docebit q̄ feruor deuotōis exinde sequef. cultus diui-
nus ampliabit. proxim⁹ vtiliter edificabit. z aiabus
in purgatorio degentibz refrigeriū prestabit. nulliq;
nisi forte ipso detractori poterit hec displicere. Emu-
li nunc sicut sp̄ forte adhuc erunt: q̄ facta q̄q; licet bo-
na nō scia stimulatē: sed sola inuidia deprauare non
desistūt. oīs iniquus bonoz est inimicus Qñq; pmī-
tīt z salubre ē bonis rebus detrahēre. nā illud qd de-
trahūt clari⁹ reddūt Job. vi. Quare detraxistis fimo-
nibz veritatis. cū e vobis nullus sit q̄ possit arguere
me. Si illicitū esset honorare iesum z mariā rosario
(vt asserūt) hoc esset vel ex pte orōnis dñice: vel salu-
tatōis angelice. Sed neutꝝ istoz est incōueniens. qz

Sermo de Rosario

hoc esset cōtra sancte mris ecclie approbatiōem. Orō
dñica fm Tho. est pfectissima orō: quā ipse iesus docu
it discipulos suos. Math. vi. sic orabitis Pat noster
Chrys. Illā orōem libēter exaudir de⁹ quā fili⁹ eius
dictauit ⁊ docuit. Angelica saluatio fm Bern. in cō
sistorio scissime trinitatis est dictata: ⁊ p̄gini p archā
gelū gabrielē trāsmissa. ⁊ marie ac toti curie celesti p
lata gratissima. hoībus vtilissima. demonib⁹ horribi
lissima. Bern. Celū ridet. angeli exultāt. demones fu
gūt. infern⁹ tremīt quotiēs cū reuerētia dicimus: aue
Est tibi o p̄go maria quasi osculū audire hūc p̄sum
Aue maria. Totiēs o beatissima oscularis quotiēs p
aue salutar. Ergo fratres charissimi ad imaginē ei⁹
accedite. genua flectite. oscula imp̄nite. aue maria di
cite. Et quō virgine gloriosam acceptabili⁹ honore
mus q̄ illo scē trinitatis oraculo q̄ a summo deo exti
tū saluata. Sic rosariū q̄ ad subam est euāgelū xpī
q̄ pater n̄r ⁊ aue maria Marci vltio. Eūtes in mun
dū vniuersum p̄dicare euāgelū oī creature. Sz q̄ ad
formā siue modū dicēdi credit fm Alanū de rupe: cir
ca tpa Aug⁹. Hieron. Grego. Bede Bern. Bndicti
fuisse. vt clare pz in speculo rosarioz. vj. ⁊. viij. caplis
Refert idē Alan⁹: q̄ brissimus Dñicus rosariū bea
tissima p̄gine reuelāte assidue porauit. ⁊ vniuersis eē
orandū plebīb⁹ dei in ābone publice p̄dicauit. Scdo
libro Apū. ca. xxvij. legit rosariū in Babātia anno
dñi. M. cc. li. dictū fuisse. ⁊ isto mō orādi multos ad
amiciciā marie puenisse. Plurimi etiā deuoti carthu
sienses h̄ roborauerūt. put refert discipul⁹ in p̄mptua
rio suo. q̄ scz āno dñi. M. cccc. xxx. in monasterio car
thusiensū iuxta Treuerim qdā pat deuot⁹ se in rosa

Beate Marie virginis

rio exercere ꝑsuevit. Durauitꝑ rosariū ꝑ annos plu-
rimos int̄ diuersos religiosos etꝑ vtriusꝑ sexꝑ Quid
ampliꝑ referā: plurimi sc̄i z sc̄e hoc legerūt rosariū in
tantū vt fere totꝑ mūdus hoc ip̄m dicat. Ergo frater
nitatē rosarij marie diligite. Et ꝑuis q̄ntū ad cōiōnē
charitatis oēs exñtes in gr̄a inuicē cōicāt in opibꝑ bo-
nis. iuxta illdꝑ ps̄. Participē me fac deꝑ oīm timētū
te. tñ multo specialiꝑ z fructuosiꝑ valēt aliqꝑ opa ali-
oꝝ ꝑ directōem z specialē intentōez directā ad alios
Et ad h̄ deseruiūt sp̄ales cōicatōes hoīm ꝑ q̄s sese q̄
dam mō astringūt ad mutue ꝑ se inuicē orandū. Et ta-
les dicūt fratnitates dū scz aliqꝑ inuicē ad h̄ zueniūt
ꝑ oia aut sp̄aliter aliqꝑ eoꝝ opa deseruiāt oibꝑ in frat-
nitate tali exñtibꝑ. Et sic ꝓmēdabile multū z merito-
riū est eē in aliqꝑ fratnitate bonoꝝ. Eccl̄i. iij. Ne soli qz
si ceciderit nō hz subleuantē. si fuerint duo fouebūtur
mutuo. puerb. xviij. Frat adiuuās fratrē q̄si ciuitas
firma. Legimꝑ em̄ plēs scōs p̄res inter se fraternitatē
habuisse z orōnes suas ac bona opa sua alijs cōicasse
necnō z sibi cōicari petierūt. videlz Bern. Ancel. Dñi
eꝑ. dicētes cū ap̄lo ad Eph. p̄o. Nō cesso gr̄as agere ꝑ
vob: memoriā v̄ri faciēs in orōnibꝑ meis. Et ad Rho.
xvi. Adiuuēz me in orōibꝑ v̄ris. Glo. rogat ap̄ls ap̄d
mīmos ꝑ se orari. multi em̄ mīmi dū cōgregant vna-
nimes fiūt z magni. Et multoꝝ ꝑces ip̄sibile est nō
exaudiri. Matb. xviij. Si duo vel tres ex vob ꝑsen-
sint sup terrā de oī re quācunꝑ petierint fiet eis a pa-
tre meo. Chrys. Libēter deꝑ exaudit hāc orōem quā
xp̄ianus nō solū ꝑ se sz etiā ꝑ alijs orat. ꝑ se em̄ orare
necitas cogit. ꝑ alio aut charitas fratnitis hortat.
Dulciōz z acceptabiliōz ē añ deū orō nō quā necitas

Sermo de Rosario

trāsmittit. sed quā charitas fraternitatis cōmendat. Ambrosius. Si p te roges tm̃: p te solus rogabis. si p oibz roges, oēs p te rogabūt. Gregori⁹. Quisqz p alijs intercedere nitit̃ sibi potius ex ipsa charitate suffragat̃. Et idē in moralibz. Dñs puerus est ad penitentiā iob. cū oraret. p amicis suis ait. p semetipso penitēs tātō citius exaudiri meruit q̃nto deuotius. p alijs intercessit. Libētius em̃ sacrificiū orātis accipit̃ quod in p̃spectu misericordis iudicis. primi dilectōe conditur. Quod veraciter quicqz cumulat si hoc etiā. p aduersarijs impendat. Math. v. Orate p p̃se/ quētibz z calūniantibz vos. Oremus ergo pro in/ uicem ut saluemur.

Institutio fraternitat̃ rosarij marie p̃ginis
Anno dñi. M. cccc. lxxv. laudabilis fraternitas rosa/ riū in alma vniuersitate Colonienſi p̃ doctores sacre theologie p̃dicatozū ordinis. ad maximam laudē z gloriā Iesu christi. z p̃ssime p̃ginis Marie m̃ris ei⁹ necnō multozū edificatōem salubrit̃ instituta. imo po/ tius renouata est. qz p̃ beatissimū patrē Dominicū le/ git̃ predicata. licet ad t̃ps fuerit neglecta ac obliuio/ nī tradita. Fundata dūt̃axat in sola quarūdā ora/ tionū liberali cōmunicatiōe. Oratio que specialiter in ea cōicatur est salutatio angelica vna cū oratiōe do/ minica cūctis orōnibz p̃ponēda Ita qz volēs huius fraternitatis numero cōfratrū associari debet omni hebdomada semel tria rosaria. id est centū z q̃nqua/ ginta Ave maria. z q̃ndecim Pat̃ noster dicere. z su/ am intentionē ad p̃fratres referre. Et pōt illa legere quādocūqz. z vbiqz placet. Nullū tēporale pandū

Beate Marie virginis

est de ingressu eius. nullos cuiuscūq; status vel cōdi-
tōis excludit. diuites. paupes. religiosos ⁊ seculares
recipit. imo ⁊ mortuos admittit et facit principes dū
assit viuus q̄ p̄ eis legit ea que scripta sunt. nō oportz
tū p̄ illis legere q̄ dū viuerent ip̄ius fraternitatis cō-
fratres fuere. Si quis autē in aliqua hebdomada ex
negligētia certo posito aut aliqua occupatiōe negle-
xerit in toto aut in pte nō oportz in alia hebdomada
repetere nec de illa omīssione p̄scientiā facere. qz nul-
la est hīc obligatiō culpe. sed illius dūtaxat pene q̄ q̄
nō legit nō meref. ⁊ p̄uatur illa hebdomada meritis
oīm aliorū rosariorū q̄ a fratrib; alijs dicunt. Dū autē
itey legerit itey p̄meretur vt p̄us. Nō oportet q̄ ge-
nib; flexis. vel in ecclīa. vel simul vel certa hora vl̄ die
dicant. sed sufficit hoc totū dixisse simul vel p̄ partes
Pro oībus et singulis de hac fraternitate defunctis
post quattuor festa beate p̄ginis marie. scz Purifica-
tōis. Annūciatōis. Natiuitatis. ⁊ Assumptiōis q̄r-
tuor anniuersaria cū vigilijs ac missa de req̄em ordi-
nata sunt fieri in cōuentu Coloniēsi ordinis predica-
torum alijsq; pluribus.

Confirmatio fraternitatis rosarij Marie

Anno dñi. M. cccc. lxxvi. Alexāder eps Forliniēsis
legatus a latere preactā fraternitatē approbauit. ⁊ vt
eo libētius christifideles eiusdē virginis cōfratres eē
cōcupiscerēt: dedit auctoritate ap̄lica sibi specialiter
cōcessā oībus ⁊ singulis vtriusq; sexus dicte fraterni-
tatis cōfratrib; et sororib; in q̄nq; p̄cipuis brē marie
festiuitatib; scz annūciatōis. visitatiōis. assumptiōis
natiuitatis. ⁊ purificatiōis. centū dies indulgētiarū in-

Sermo de Rosario

qualibet dictarū festiuitatū die. Atq; quotienscūq; ro-
sarium legerint: quadraginta dies p q̄libet vice de in-
iunctis eis penitētis.

1592
1593
1594
1595
1596
1597
1598
1599
1600
1601
1602
1603
1604
1605
1606
1607
1608
1609
1610
1611
1612
1613
1614
1615
1616
1617
1618
1619
1620
1621
1622
1623
1624
1625
1626
1627
1628
1629
1630
1631
1632
1633
1634
1635
1636
1637
1638
1639
1640
1641
1642
1643
1644
1645
1646
1647
1648
1649
1650
1651
1652
1653
1654
1655
1656
1657
1658
1659
1660
1661
1662
1663
1664
1665
1666
1667
1668
1669
1670
1671
1672
1673
1674
1675
1676
1677
1678
1679
1680
1681
1682
1683
1684
1685
1686
1687
1688
1689
1690
1691
1692
1693
1694
1695
1696
1697
1698
1699
1700
1701
1702
1703
1704
1705
1706
1707
1708
1709
1710
1711
1712
1713
1714
1715
1716
1717
1718
1719
1720
1721
1722
1723
1724
1725
1726
1727
1728
1729
1730
1731
1732
1733
1734
1735
1736
1737
1738
1739
1740
1741
1742
1743
1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750
1751
1752
1753
1754
1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771
1772
1773
1774
1775
1776
1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800
1801
1802
1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820
1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900
1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
2035
2036
2037
2038
2039
2040
2041
2042
2043
2044
2045
2046
2047
2048
2049
2050
2051
2052
2053
2054
2055
2056
2057
2058
2059
2060
2061
2062
2063
2064
2065
2066
2067
2068
2069
2070
2071
2072
2073
2074
2075
2076
2077
2078
2079
2080
2081
2082
2083
2084
2085
2086
2087
2088
2089
2090
2091
2092
2093
2094
2095
2096
2097
2098
2099
2100
2101
2102
2103
2104
2105
2106
2107
2108
2109
2110
2111
2112
2113
2114
2115
2116
2117
2118
2119
2120
2121
2122
2123
2124
2125
2126
2127
2128
2129
2130
2131
2132
2133
2134
2135
2136
2137
2138
2139
2140
2141
2142
2143
2144
2145
2146
2147
2148
2149
2150
2151
2152
2153
2154
2155
2156
2157
2158
2159
2160
2161
2162
2163
2164
2165
2166
2167
2168
2169
2170
2171
2172
2173
2174
2175
2176
2177
2178
2179
2180
2181
2182
2183
2184
2185
2186
2187
2188
2189
2190
2191
2192
2193
2194
2195
2196
2197
2198
2199
2200
2201
2202
2203
2204
2205
2206
2207
2208
2209
2210
2211
2212
2213
2214
2215
2216
2217
2218
2219
2220
2221
2222
2223
2224
2225
2226
2227
2228
2229
2230
2231
2232
2233
2234
2235
2236
2237
2238
2239
2240
2241
2242
2243
2244
2245
2246
2247
2248
2249
2250
2251
2252
2253
2254
2255
2256
2257
2258
2259
2260
2261
2262
2263
2264
2265
2266
2267
2268
2269
2270
2271
2272
2273
2274
2275
2276
2277
2278
2279
2280
2281
2282
2283
2284
2285
2286
2287
2288
2289
2290
2291
2292
2293
2294
2295
2296
2297
2298
2299
2300
2301
2302
2303
2304
2305
2306
2307
2308
2309
2310
2311
2312
2313
2314
2315
2316
2317
2318
2319
2320
2321
2322
2323
2324
2325
2326
2327
2328
2329
2330
2331
2332
2333
2334
2335
2336
2337
2338
2339
2340
2341
2342
2343
2344
2345
2346
2347
2348
2349
2350
2351
2352
2353
2354
2355
2356
2357
2358
2359
2360
2361
2362
2363
2364
2365
2366
2367
2368
2369
2370
2371
2372
2373
2374
2375
2376
2377
2378
2379
2380
2381
2382
2383
2384
2385
2386
2387
2388
2389
2390
2391
2392
2393
2394
2395
2396
2397
2398
2399
2400
2401
2402
2403
2404
2405
2406
2407
2408
2409
2410
2411
2412
2413
2414
2415
2416
2417
2418
2419
2420
2421
2422
2423
2424
2425
2426
2427
2428
2429
2430
2431
2432
2433
2434
2435
2436
2437
2438
2439
2440
2441
2442
2443
2444
2445
2446
2447
2448
2449
2450
2451
2452
2453
2454
2455
2456
2457
2458
2459
2460
2461
2462
2463
2464
2465
2466
2467
2468
2469
2470
2471
2472
2473
2474
2475
2476
2477
2478
2479
2480
2481
2482
2483
2484
2485
2486
2487
2488
2489
2490
2491
2492
2493
2494
2495
2496
2497
2498
2499
2500
2501
2502
2503
2504
2505
2506
2507
2508
2509
2510
2511
2512
2513
2514
2515
2516
2517
2518
2519
2520
2521
2522
2523
2524
2525
2526
2527
2528
2529
2530
2531
2532
2533
2534
2535
2536
2537
2538
2539
2540
2541
2542
2543
2544
2545
2546
2547
2548
2549
2550
2551
2552
2553
2554
2555
2556
2557
2558
2559
2560
2561
2562
2563
2564
2565
2566
2567
2568
2569
2570
2571
2572
2573
2574
2575
2576
2577
2578
2579
2580
2581
2582
2583
2584
2585
2586
2587
2588
2589
2590
2591
2592
2593
2594
2595
2596
2597
2598
2599
2600
2601
2602
2603
2604
2605
2606
2607
2608
2609
2610
2611
2612
2613
2614
2615
2616
2617
2618
2619
2620
2621
2622
2623
2624
2625
2626
2627
2628
2629
2630
2631
2632
2633
2634
2635
2636
2637
2638
2639
2640
2641
2642
2643
2644
2645
2646
2647
2648
2649
2650
2651
2652
2653
2654
2655
2656
2657
2658
2659
2660
2661
2662
2663
2664
2665
2666
2667
2668
2669
2670
2671
2672
2673
2674
2675
2676
2677
2678
2679
2680
2681
2682
2683
2684
2685
2686
2687
2688
2689
2690
2691
2692
2693
2694
2695
2696
2697
2698
2699
2700
2701
2702
27

Beate Marie virginis

dies supaddidit. Concilium auionēse dat angelicam salutationem deuote dicentibus quinquaginta dies indulgentiarum. Hoc facit de quolibet rosario quin / decim annos. et. xxv. dies.

¶ Valde gratū foret virgini Marie. si fratres et so / rores post cuiuslibet rosarii cōpletionē in honorē ma tris marie sanctissime Anne vnū pater noster anecte rent. Quia ip̄a est mestorum precipua cōsolatrix. Co cludentesq; rosarium dicēdo. Benedictum sit dulce nomē domini nostri iesu christi: et gloriosissime virgi nis Marie matris eius. et tota celestis curia sit bene dicta in eternuz et ylera. Et benedicta sit sanctissima Anna: ex qua o maria sine macula tua processit caro virginea Amen. Quicunq; hec legerit habet a Cle / mente quarto tres annos. et a Sixto quarto quadra ginta dies indulgentiarum.

Salutate igitur mariā rosario certe ip̄a vos resalu tabit beneficio gratia et p̄solatione. Et cōfidenter di co q̄ ille qui ex corde ad seruiendū Marie in hac fra ternitate se obtulerit: finaliter nō peribit. Anselmus Sicut a te quersus o virgo maria necesse est vt inte / reat: sic ad te cōuersus impossibile ē vt pereat. Chry sostomus. Tribularer nimium si nescirem marie pa trocinium. O dulcis virgo nō est fas te posse illuz de serere qui spem suam fiducialiter in te ponit. Grosi / us. Nil dulcius nilq; iocundius reperi q̄ Mariam. Quos nō saluat dei iusticia: saluat marie misericor / dia infinita. Nemo tam idoneus qui gladiū dñi abij ciat nisi per quā sumpsimus domini misericordiam Hy larius. Quantūcūq; quis obnoxius fuerit pecca to si marie deuotus existit nuncq; in eternum peribit.

Sermo de Rosario

Eassiodorus. **O** maria tu patrona humani generis
tu cōsolatio afflictis. tu infirmis medicina singularis
quis tuo nō indiget iuuamine. cū peccare sit cōmune
Fulgibertus. Peccatorē quātūlibet fetidū nō abhor
res. nō despicias si ad te suspirauerit. tuūq; interuen
tum penitēti corde flagitauerit. Bonauētura. **E**re
regina es misericordie. quia nō est in hac vita sic despe
ratus miser cui nō impetraueris salutē si ad tuū de
clinauerit regimē. **C**erte dñā cū te aspicio nil nisi mi
sericordiā insup genuisti. z demū tibi miserendi est of
ficiū cōmissum. Bernard⁹. **O** peccator si ad maie
statē dei nō audes accedere vt nō liquefias quasi cera
a facie ignis. vade ad matrē misericordie ostende sibi
peccatorū tuorum vulnera et ipa p te ostēdit filio suo
materna vbera. z filius ostēdit pro te patri lar⁹ z vul
nera. Pater nō negabit filio postulātī. nec filius ma
tri interpellanti. nec mater negabit peccatori flenti.
Anselmus. **Q**uis vnq; criminū veniā petijt nisi me
diante maria. nemo diffidat de matris misericordiā
omnes mariā nominant. omnes mariā inuocant. ma
riam pre oībus amant. omnis etas z pfectio studio
se reclamant. Cum em̄ summū regem peccando pē
dimus. cum angelos z sanctos dei omēs offendim⁹
cum etiā nosmetipsos graues scimus z omnino ne
scimus quid agere debeam⁹. hoc solum restat nobis
miseris vt oculos cordis z corporis ad te leuemus o
maria. cōsiliū querētes. petētes auxiliū. **M**aria oī
bus sinum misericordie sue aperit vt de plenitudine
eius accipiāt vniuersi. eger curatōem. tristis cōsolatio
nē. peccator veniā. iustus gratiā. Gregori⁹. **I**ntuemī

Beate Marie virginis

ni inquit quāto deuotōis affectu a nobis eā dñs vo-
luerit honorari q̄ totius gratie plenitudinē posuit in
maria. Proinde si quid spei. si qd gratie. si qd salutis
nobis est ab ea nouerim⁹ redūdare. Bern⁹. Si marie
deuotus fueris. velis. nolis nequaquā expers esse pote-
ris eius gratie iuuamīs z feruoris. Richardus de san-
cto victore exponēs illud Ecclī. xxiij. (Qui elucidāt
me vitā eternā habebūt) ait. Nunq̄ in eternū dam-
nabitur q̄ nūc in p̄senti laudes marie p̄coniaq̄ secta-
tur. Ignari⁹. Nunq̄ finez vite sue malū habebit qui
marie deuotus z sedulus inuenit. Raymūdus. Q̄
gaudēs erit obitus q̄ marie dū viueret sedulus fuit z
deuotus. Augustin⁹. Nisi sp̄ote velim scio me nō pos-
se perire pietate marie. Q̄ quāta inq̄t iocūditas cor-
dis mei ex laude puenit matris dei. Michael dux et
princeps militie celestis cū omnib⁹ sp̄iritib⁹ ammini-
stratorib⁹ tuis o virgo paret preceptis. in defendēdis
in corpore. z in suscipiēdis de corpore animab⁹ fide-
liū specialiter tibi o dñā die ac nocte se cōmendanti-
um. Hanc fatemur veram reginam celoz que recipit
animas sanctoz. Omnes igit̄ marie patrociniū om-
ni nīsu imploremus vt dū nos eā supplici obseq̄o fre-
quētamus in terris. ipsa nos filio suo prece sedula cō-
mendare dignetur in celis Amen.

Adoptatio moralis rosarij marie

Rosarij nomē pñs orō sortitur. p̄mo ppter florige-
ram rosam virginē mariā suauissimam. que rosa
appellatur Ecclī. xxiij. Ego q̄si plantatio rose in ferti-
cho Maria dicitur mater. soror. regina. dñā. lilij. ro-
sa fm diuersas pprietates z virtutes. Q̄ florens rosa

Sermo de Rosario

mater dñi rose cōparatur. Sicut spina rosam genuit ita iudea mariā virginū reginam: rosa sine spina dei genitrix es facta. **M**aria quasi flos rosarū in diebus vernis. sicut ver est causa leticie: sic ipa nata. **U**nā ciuitas tua dei genitrix gaudiū annūciauit vniuerso mūdo Rosa medicinalis: in maria inuenta medicina humani gñis est. qz suo suauissimo odore humilitatē attraxit iesum. **A**pīs ad ciuitatē nazareth (q̄ interpretatur flos) aduolauit. z ad suauē olentē ppetue virginī ratis florē aduenit. **A**d huius rose odorē missus ē gabriel. flores apparuerūt in terra nra. amat florigeram patriā. flos de radice yesse. **H**ec est regina virginū q̄ genuit regem velut rosa decora. **A**ue regina celorum mī regis angeloz: o maria flos virginū velut rosa vl liliū. **A**qua rosacea refrigerat: sic maria cor nostrū in vicijs peccatoz ardēs z amore terreno accēsū refrēgerat z ad suū z sui filij amorē allicit z pfortat. **A**ncelmus. **S**i estuas maria refrigeriū est. si egrotas medicina est. **M**aria fugat demones. angelū in adiutoriū aduocat. excitat deuorōem. placat deū. ipetrat veniāz illuminat pscientiā. **R**osa in iericho. nā ibi singularis modus crescētie est. quia fm Alber. ibi crescūt rose centū qnquagita folia habētia. quas papa oī anno dñica letare bñdicit rome in ecclia brē virginis. **U**nā cultores beate pginis si eā orauerint p rosariū a papa hic bñdicent. peccata eoz remittant. z virginī illi bāte ad ppetuam custodiā p̄mendant. **S**cdo ppter odoriferā rosam angelicā salutariē dicit rosariū q̄ plātata extitit a summo agricola de celesti paradiso in bñdictā terrā virginālē. **C**athol. **R**osariū dicit idē qd collectio rosaz. **S**icut de multis rosis efficit ros

Beate Marie virginis

rosariū materiale. sic nos de quinquaginta rosis angelicis salutatiōibus facimus rosariū spūale. Nec caret misterio. nā fm Albertū z Catholicō nūerus quinquagenarius dicitur liberalis z grē: qz iubileus a iobel grece dicitur remissio latine. nā illo anno fiebat remissio. capti ui libertati restituebant. debita gratis relaxabatur. **Leuit. xxv.** Omnis libertas remissio. gratia nobis a beata virgine venit. p eam a seruiture diaboli libera mur: z multoz debita peccatoz nobis gratis relaxatur. z celestis hereditas quā eua tristis abstulit nobis misericorditer restituit. **Rosa** odorifera: sic salutatio angelica cuius odorē demones sufferre non pūt. s; velociter fugiūt ab illo q eā salutat. **Rosariū** materiale fit ex rosis floridis. sic nostrū spūale ex deuotis angelicis salutatiōibus. als nobis dicitur sicut cuidā. **Tu** aque maria sunt tanq; rose aride: in qbus neq; decor est neq; odor deuotiōis. **Lege** de cetero cū mora z deuotiōe: vt sint ait maria mihi rose floride. **Dicere** patri z deuote est deo z marie acceptū. hoc verset in cor de quod pferit in ore. **Alber.** Qz reuerēter angelus ad eam accessit: facie rutilans. veste choruscans. reuerenter inclinans z dicens: **ave. Bonauentura.** Qz mēra ait est huius virginis secunditas: que dum salutatur deuote ad cor salutatis suauissimus fructus emanat. **Rosarium** tertio dicitur propter rubram rosam iesum dulcissimū. qui pōt dici flos rosariū in diebus uernis. **Odilius.** Anteq; verbū dei virgo cōciperet hiems erat. at ybi uerbum dei cōcepit facta est estas. deniq; vapore spiritus sancti vaporato flos cepit esse. **Isaie. xi.** Egredietur virga de radice iesser: z flos de radice ascendit. **Ecclesiast.** Virgo dei virga est. flos

Orationes

filius eius. flos candidus et rubicundus. **O** rubens rosa iesu quo in corpore tuo reluxerunt amoris signa ita quod non inueniebatur spatium unius puncti quod non reluceret amore et dolore. **O** utinam in cordibus nostris nunquam marcescat sed semper rediitua pullulatio de nouus existat odoriferi rosa. scilicet memoria passionis domini nostri iesu christi. scilicet et ut hec iugiter nobis insit. ideo dicunt in rosario quinquages pater noster loco quinquages vulnerum eius dicentes cum apostolo ad Galathas. ultimo. Ego stigmata domini nostri iesu christi in corpore scilicet iugiter memorando portor. Bernardus. Memoro ero quod diu vixero dolore passionis eius. hec me in aduersis erigunt. hec mihi in ore et corde de frequenter. hec mea sublimis philosophia scire iesum christum et hunc crucifixum. In omnibus aduersitatibus meis non inuenio tam efficax remedium quam vulnera christi. Rosa delectat visum. sic iesus in quem desiderant angeli prospicere. quem videre vita eterna est. **O** maria vitam presta puram. iter paratutum ut videntes iesum semper collemur. Quod nobis concedat iesus marie filius. Amen

Finit Sermo de Rosario benedictissime virginis Mariem matris domini nostri Iesu christi.

Sciendum quod beatus Gregorius papa omnibus in statu gratie existentibus et coram armis christi iesu genibus flexis quinquages Pater noster deuote dicentibus in honorem quinquages vulnerum eius. concessit. xiiij milia annorum indulgentiarum. Que indulgentie postea per multos romanorum pontifices confirmate sunt et multiplicata. precipue per Hicolaum quintum et Calixtum quartum

Deuotissime

qui easdē indulgēcias cōfirmantes quinqz oratiūcu /
las ad quinqz pater noster addiderūt. Sixtus quar /
tus duas oratiūculas addidit. omnesqz indulgēcias
a p̄decessoribus suis collatas duplicauit. Et nouissi /
me Innocētius octau⁹ oēs indulgēcias ab antecesso /
ribus suis datas iterū duplicat z octauā oratiūculaz
scz (O amātiſſime) supaddidit. Quarū omniū sum /
ma est vt p̄e credit. xcij. milia. xxiij. annorum. z. lxxx.
dierum. Et sunt he que sequūtur

Domine iesu chris̄te adoro te in cruce pendente
o et coronā spineā in capite portante. Dep̄cor te vt
tua crux liberet me ab angelo pcuriente Amē. P̄ n̄r

Domine iesu chris̄te adoro te in cruce vulneratū
felle z aceto potatū. dep̄cor te vt tuavulnera sint
remediū anīme mee Amen. Pater noster.

Domine iesu chris̄te rogo te p̄pter amaritudinē
passionis tue quā sustinuisti in cruce. z maxie in
illa hora qm̄ nobilissima aīa tua egressa est de corpore
tuo. miserere aīe me in egressu suo Amen Pater n̄r.

Domine iesu chris̄te adoro te in sepulchro posi /
tū. myrrha z aromatibz condituz. dep̄cor te vt
tua mors sit vita mea Amen Pater noster

Dñe iesu xp̄e adoro te descēdētē ad inferos libe /
rantēqz captiuos. dep̄cor te vt nō dimittas me
illuc introire Amen pater noster.

Domine iesu chris̄te a doro te resurgētē a mor /
tuis. ascendētē ad celos. sedentēqz ad dexteraz
patris. Dep̄cor te miserere mei Amen Pater n̄r.

Domine iesu chris̄te pastoz bone. iustos p̄serua
peccatores iustificā. omibz fidelibz miserere
et propicius esto mihi peccatori Amē. Pater n̄r.

Orationes

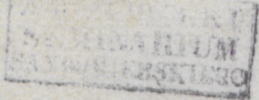
Amantissime dñe pater: ego offero tibi innocen-
tem mortē dilectissimi filij tui ⁊ amorem defici-
cordis sui: pro omī culpa ⁊ pena quā ego miserimus
et omī peccatoꝝ maximus ⁊ nephandissimus pecca-
tis meis merui. Et pro omnibꝫ charis ⁊ amicis me-
is viuis ⁊ defunctis. deprecor te miserere mei Amen
Pater noster ⁊c. Collecta.

¶ Collecta.

Domine iesu xpe fili dei uiui qui sanctissime
passionis tue misteriu beato Gregorio famu
lo tuo mirabiliter reuelasti. Da mihi misero
petōri illā pfecte psequi remissionē z indulgētiā quā
idē venerabilis antistes tuus: z alij eius seqesce de ple
nitudine potestatis apostolice: omnibus fidelibz ve
re penitentibz: z arma tue passionis recolētibz libe
raliter sunt largiti. Qui uiuis zc.

Ozatio beati Bernardi de dulcissi
mo nomine Jesu.

o Bone iesu. o dulcis iesu. o iesu fili marie xpi
 o nis plenus misericordia z pietate. O dulcis
 iesu miserere mei fm magnā misericordiā tuā.
 O benigne iesu te deprecor p illū sanguinē preciosū
 quē pro nobis miseris peccatoribus effundere dignatus
 es in ara crucis vt abijcias oēs iniquitates meas: z ne
 despicias humiliter te petentem: z hoc nomē tuū san
 ctissimū iesum inuocantē. Hoc nomē iesus nomē dul
 ce est. hoc nomē iesus salutare est. qd em est iesus nisi
 saluator. O bone iesu q me creasti z redemisti tuo p
 cioso sanguine ne pmittas me dānari quē tu ex nihilo
 creasti. O bone iesu ne pdat me iniquitas mea quē fe
 cit oipotēs bonitas tua. O bone iesu recognosce qd

Deuotissime

enaz est in me. ⁊ absterge qđ alienū est a me. O bone
iesu miserere mei dñ tēpus est miserendi: ne pđas me
in tpe tremēdi iudicij. O bone iesu si merui miser pec
cator: de vera iusticia tua penā eternam p pccis meis
grauissimis: adhuc appello ꝑsisus de vera iusticia tua
ad tuā misericordiā ineffabilē. vtqꝫ misereberis mei
vt pius pat ⁊ misericors dñs. O bone iesu q̄ vtilitas
in sanguine meo dñ descēdo in corruptōem eternam.
Nō em mortui laudabūt te: neqꝫ oēs qui descendunt
in infernum. O misericordissime iesu miserere mei. o
dulcissime iesu ꝑici⁹ esto mihi pctōri. O iesu admit
te me misere pctōrem inter numerū electoꝝ tuoz. O
iesu salus in te sperantiū. o iesu salus in te credentiuꝝ
miserere mei. O dulcis iesu remissio oim pctōꝝ meo
rum. O iesu fili marie virginis infunde in me grām
tuā. sapientiā. charitatē. castitatē. humilitatē. ac etiā
in oibꝫ aduersitatibꝫ patientiā sanctā: vt possim te
pfecte diligere ⁊ in te gloriari ⁊ delectari in secula se
culoz Amen. ꝑ. Sit nomen dñi bñdictum. Ex hoc
nunc ⁊ vsqꝫ in seculum

¶ Oremus

Eus q̄ gloriōsissimū nomē vnigeniti filij tui dñi
nři iesu xpi summo suauitatis affectu: fidelibꝫ fe
cisti amabile. ⁊ malignis spiritibꝫ tremendū atqꝫ ter
ribile. Cōcede ꝑpius vt oēs q̄ hoc nomē deuote ve
nerant in teris: diuine fruitionis dulcedinē ꝑcipere
mereant in celis. Per eundē dñm nřm ih̄m xpm ꝛc.

160.

Origenes **¶** Finiunt cū sermone de beata maria
virgine orationes deuotissime.

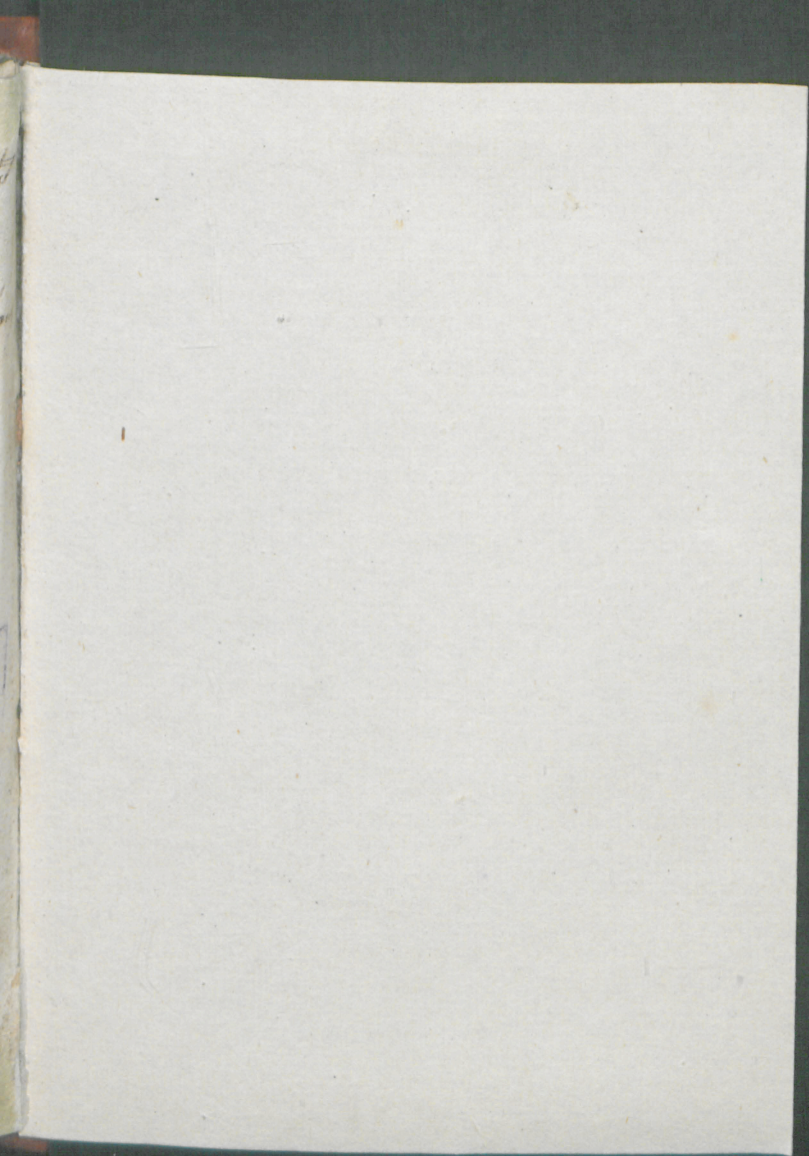
Multo plus valet vnus sanctus orans
quam peccatores innumerabiles praedicantes
oratio talis penetrat v̄ hostem in terris vniuersis.

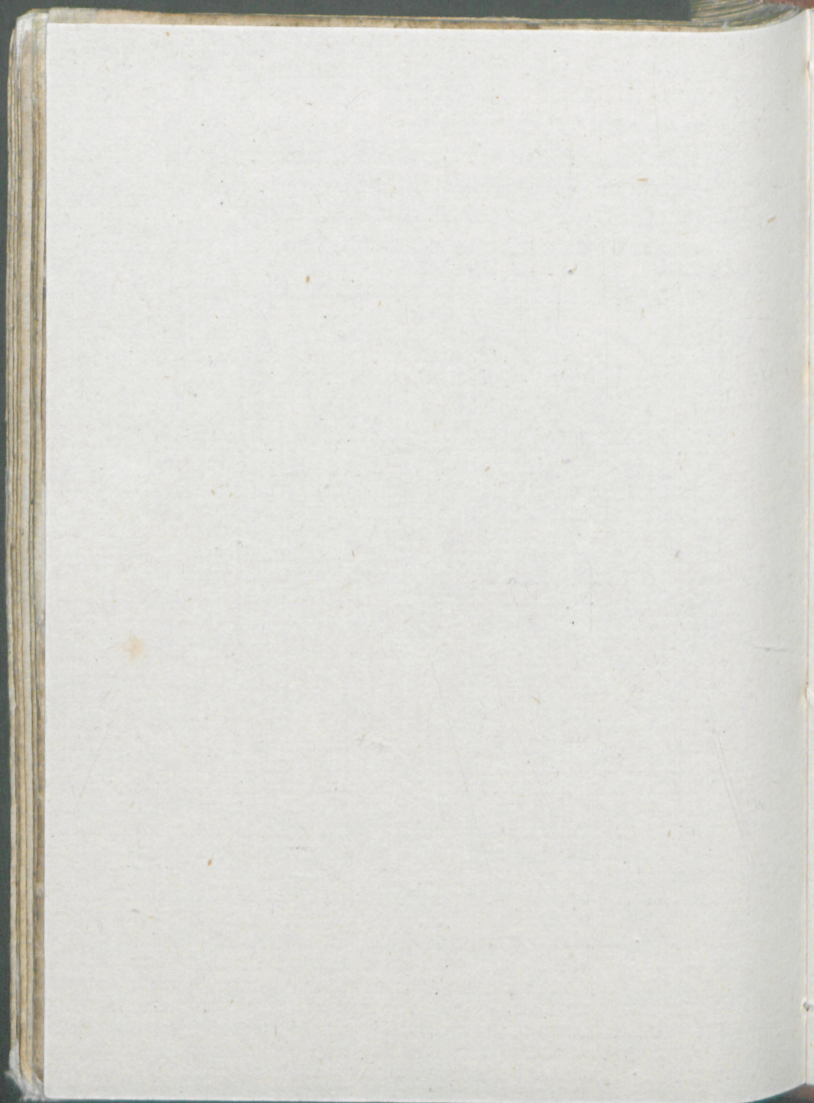
Vita bonum et fructuosius illud autem
et si pariter ego me feci

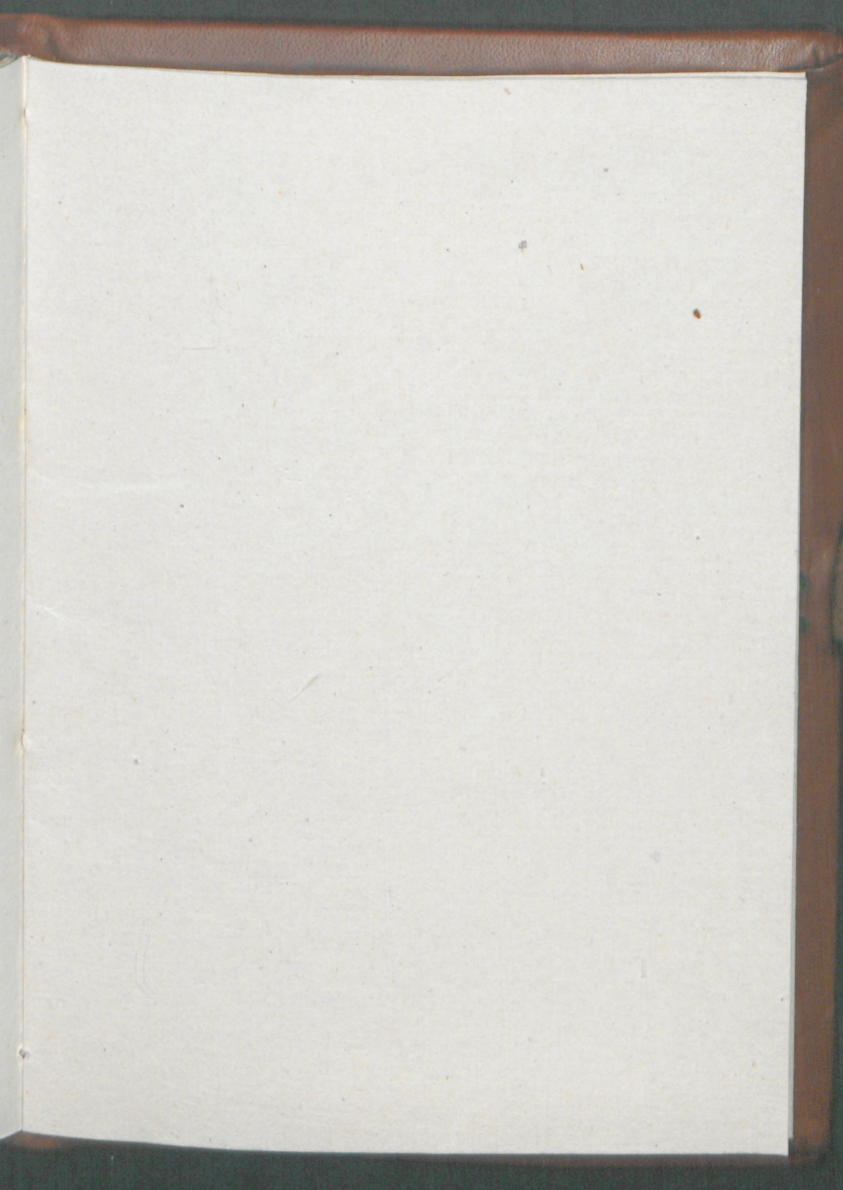
Nullius Anna preces vnq̃s dimisit inanes
Sed tulit optatam candida semp opem
Ergo pia matrē multo cumulemus honore
Nullius vacuas que sinit esse preces

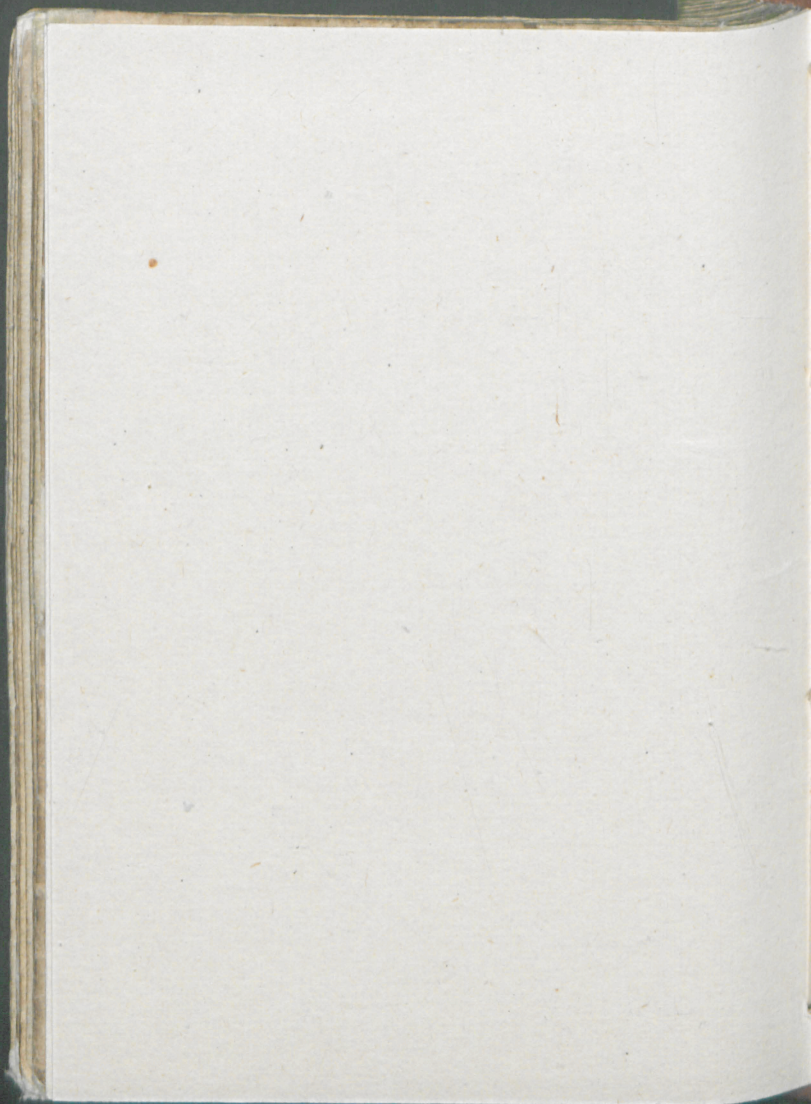

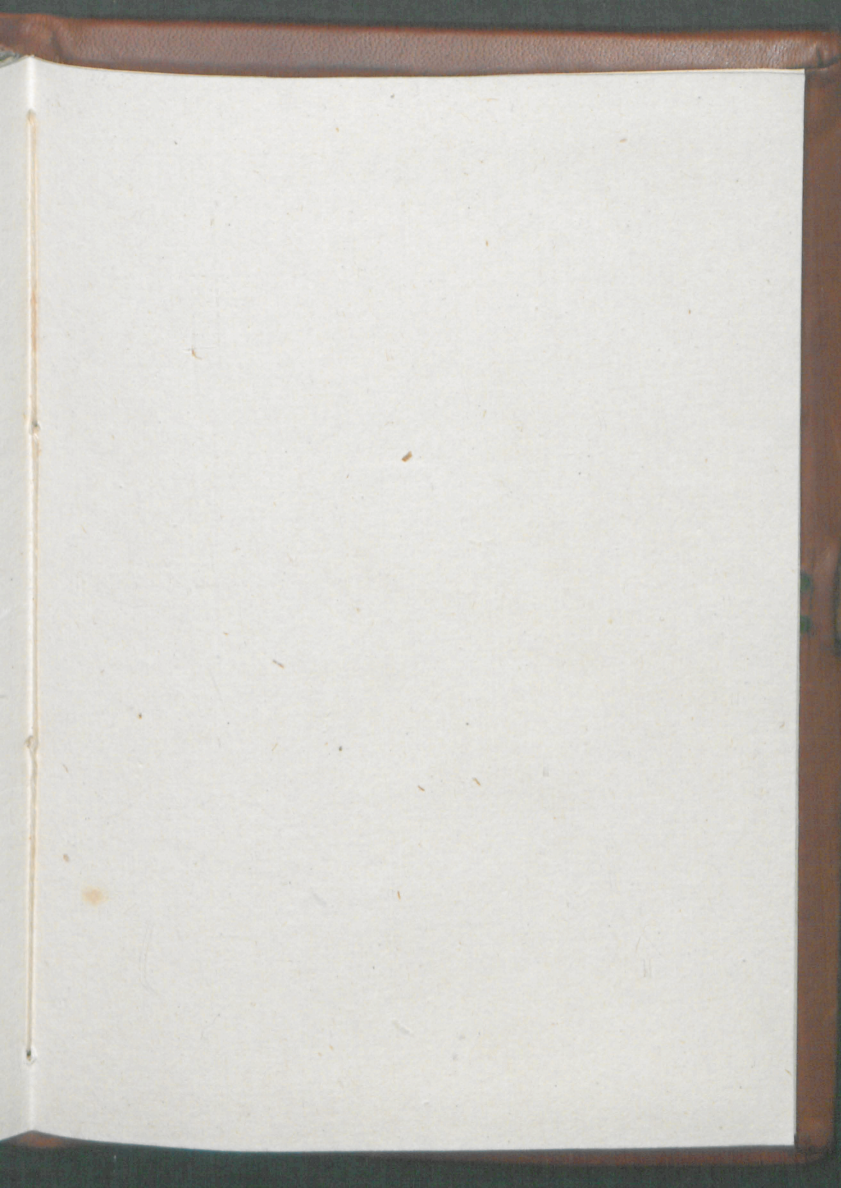
ad emenda expensatos nos comenda tua
ad habenda sempiterna gaudia
officij
anno dñi m cccc lxxviii
In testis in conspectu dei
et beatorum Petri et Pauli
apostolorum eius nos et
notarii nostri

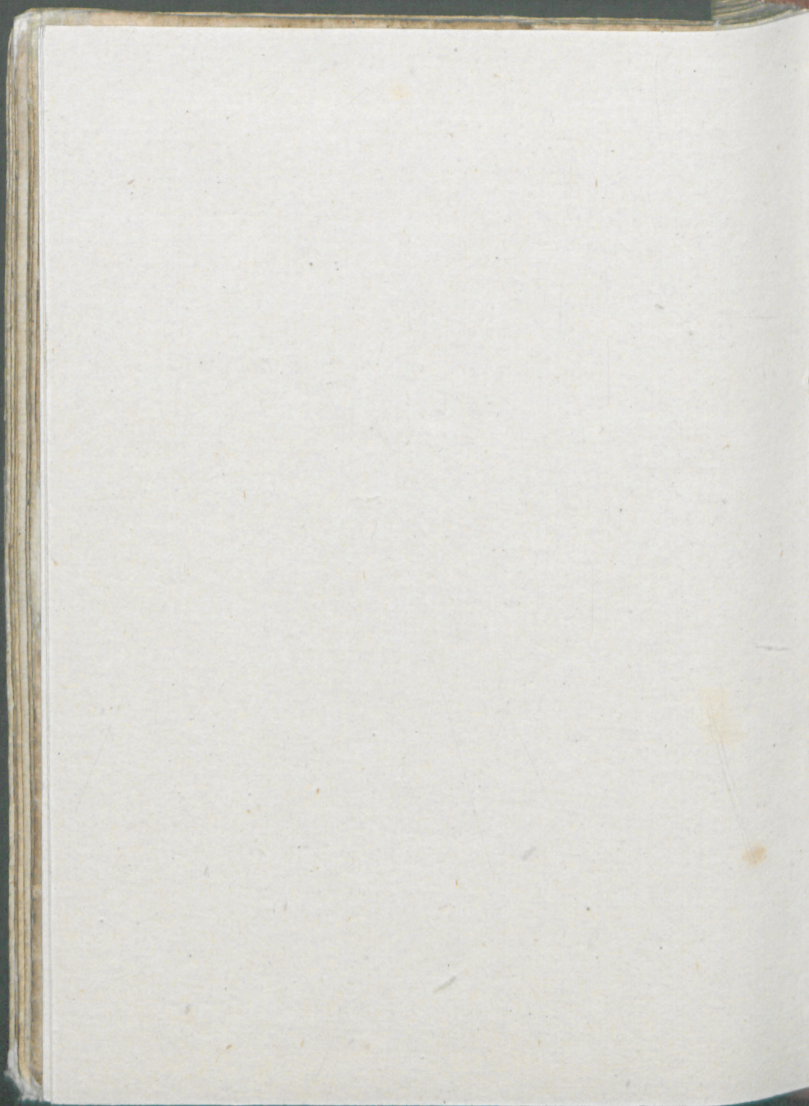

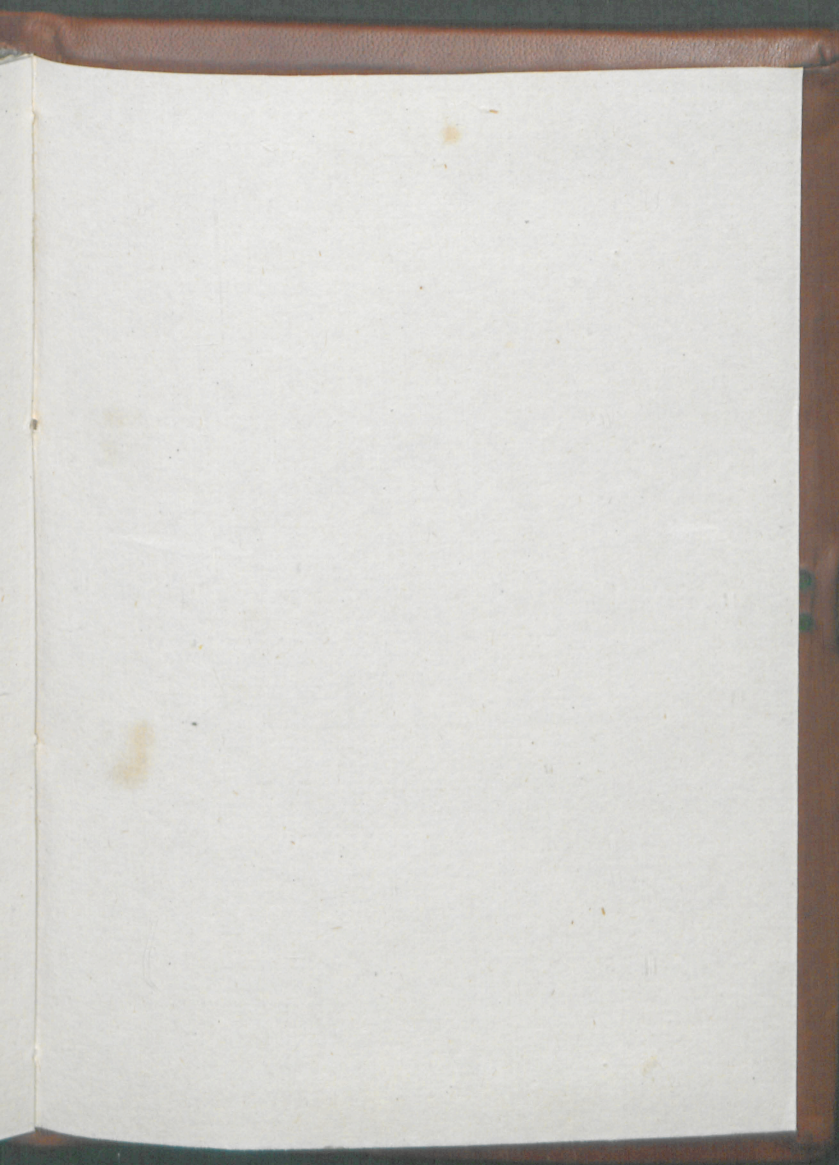

Immo si non
quodammodo
fuerit

et si non
esset

et si non

esset

et si non

esset

et si non

esset

et si non

esset

et si non

esset

et si non

esset

et si non

esset

